

Европейска служба за подкрепа в областта на убежището

ЕСПОУ

Доклад за информация за страната на произход

Афганистан

Лица, преследвани съгласно социални
и законови норми

Декември 2017

ПОДКРЕПАТА Е НАШАТА МИСИЯ

Европейска служба за
подкрепа в областта на
убежището

ЕСПОУ Доклад за информация за страната на произход

Афганистан
Лица, преследвани съгласно
социални и законови норми

Декември 2017

Европа Директно [Europe Direct] е служба, която да Ви помогне да намерите отговори на Вашите въпроси за Европейския съюз.

**Безплатен телефонен номер (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Определени мобилни телефонни оператори не позволяват достъп до номера 00800 или тези разговори могат да бъдат таксувани.

Още информация за Европейския съюз е налична в интернет (<http://europa.eu>).

ISBN 978-92-9494-818-2 doi: 10.2847/744610

© Европейска служба за подкрепа в областта на убежището 2017

Възпроизвеждането е разрешено, при условие че източникът е посочен, освен ако не е посочено друго. За материалите на трети страни, които са възпроизведени в тази публикация, се прави позоваване на изявленията за авторски права на съответните трети страни.

Снимка на корицата: © Стенопис на Артлордс [ArtLords], изобразяващ Фаркхунда Маликзада [Farkhunda Malikzada] на втората годишнина от нейното убийство, 2017; фотограф Али М. Латифи [Ali M. Latifi], 2017.

Нито ЕСПОУ, нито друго лице, действащо от нейно име, не могат да бъдат държани отговорни за използването на информацията, която се съдържа тук.

Благодарности

Докладът беше прегледан от следните организации:

Шведска агенция по миграция, Лифос [Lifos] – Център за информация за страната на произход и анализ

Върховен комисариат на ООН за бежанците (ВКБООН)

Освен това съдържанието на този доклад беше прегледано от:

Неамат Ноджуми [Neamat Nojumi], изследовател към Училището по анализ и разрешаване на конфликти към Университета „Джордж Мейсън“ [George Mason University's School for Conflict Analysis and Resolution] с над 20 години опит в демократизацията, анализа на конфликти и държавното строителство в Централна и Югозападна Азия. Той е автор на множество книги и изследвания по въпросите на конфликтите и управлението в Афганистан, включително „Възходът на талибаните в Афганистан: масовата мобилизация, гражданската война и бъдещето на региона“ [*The Rise of the Taliban in Afghanistan: Mass Mobilization, Civil War, and the Future of the Region*] (2002 г.)

Мисията на ООН за съдействие в Афганистан (МООНСА)

Трябва да бъде отбелязано, че прегледът, извършен от горепосочените отдели, експерти или организации допринася за цялостното качество на доклада, но не включва задължително тяхното официално одобрение на окончателния доклад, за който пълна отговорност носи ЕСПОУ.

Съдържание

Благодарности	3
Съдържание	5
Отказ от отговорност	7
Речник и съкращения	8
Въведение	13
Карта на Афганистан	15
1. Преглед на социално-правните рамки за наказание за престъпления	16
1.1 Правен плурализъм	16
1.2 Престъпления <i>ху́дуд</i> [<i>hudud</i>]	17
1.3 Престъпления <i>кисас</i> [<i>qisas</i>]	18
1.4 Престъпления <i>таазир</i> [<i>ta'azir</i>] и Наказателният кодекс от 1976 г.	18
1.4.1 Практикуване на телесни наказания и смъртно наказание от правителството	20
1.4.2 Нов Наказателен кодекс	21
1.5 Обичайно право	21
1.6 Извънсъдебни наказания от бунтовниците	22
2. Третиране на хората, за които се смята, че са погребели спрямо исляма	23
2.1 Правна позиция спрямо вероотстъпничеството, смяната на религията и богохулството	24
2.2 Съдебни дела от държавата за вероотстъпничество и богохулство	24
2.3 Обществено третиране и отношение спрямо преминалите към християнството	25
2.4 Обществено третиране и отношение спрямо богохулството, атеистите и секуларистите	27
2.5 Ситуацията на бахаите	28
2.6 Ситуацията на индусите и сикхите	29
2.7 Възгледи на талибаните и третиране на лицата, смятани за „вероотстъпници“	29
2.8 Възгледи на „Ислямска държава в провинция Хорасан“ (ИДПХ) и третиране на лицата, смятани за „вероотстъпници“	30
2.9 Избягване на преследване и търсене на помощ	31
2.9.1 Престъпления спрямо морала в исляма	32
3. Преследване в обществото, базирано на пола	33
3.1 Позиция на жените в обществото	33
3.2 Правила на обличане и норми на поведение	34
3.3 Жени с обществени роли	36
3.3.1 Жени в политиката	37
3.3.2 Жени в правоохранителните органи и силите за сигурност	37
3.3.3 Жени в журналистиката	38
3.4 Вредни традиционни практики	39
3.5 Домашно насилие, физически и сексуални нападения, изнасилване	42
3.6 Престъпления спрямо морала и изневяра	43
3.6.1 Правни и обичайни рамки за престъплението <i>зина</i> [<i>zina</i>]	44
3.6.2 Медицински тестове за престъпления спрямо морала	45
3.6.3 Арести	46
3.6.4 Наказания от правителствени съдилища	46
3.6.5 Наказания за престъпления спрямо морала в селски райони и извън правителствен контрол	48
3.6.6 Преследване на двойки и мъже за престъплението <i>зина</i>	50
3.7 Насилие на честта	51
3.8 Избягване на насилие, търсена на закрила и достъп до правосъдие	53
3.8.1 Закон за елиминиране на насилието спрямо жени (ЗЕНЖ)	53
3.8.2 Посредничество	55
3.8.3 Развод	57
3.8.4 Бягство и спасение	58
3.8.5 Приюти и организации за подкрепа	59
3.8.6 Възможност за живеене самостоятелно като сама жена	61
4. Сексуална ориентация или полова идентичност	62
4.1 Правна позиция и третиране от страна на властите и въоръжените групировки	62

4.2	Отношение и третиране от страна на обществото	64
4.2.1	Полови идентичности	66
4.2.2	Организации за подкрепа	66
5.	Тормоз на деца и сексуална експлоатация	67
5.1	<i>Бача бази [Bacha bazi]</i>	67
5.1.1	Усилия на правителството и криминализиране	69
5.1.2	Третиране от страна на бунтовниците	70
5.1.3	Бягство и подкрепа за жертвите	70
6.	Спорове за земя	71
6.1	Склонност към насилие	73
6.2	Спорове за земя сред номадските и уседналите групи	74
6.3	Въздействие на споровете за земя върху жените и момичетата	76
6.4	Разрешаване на спорове за земя	76
6.4.1	Чрез официални механизми	77
6.4.2	Чрез обичайни и традиционни механизми	78
6.4.3	Обжалване и прилагане на решения, взети в <i>джирга [jirga]</i> и <i>шупа [shura]</i>	80
6.4.4	Достъп до решаване на спорове за земя	81
6.4.5	Участие на талибаните в спорове за земя	82
7.	Кръвни вражди и убийства за отмъщение	83
7.1	Характеристики	83
7.2	<i>Паштунвали [Pashtunwali]</i> и кръвни вражди	84
7.3	Продължителност и склонност към насилие	85
7.4	Връзка с по-широкия конфликт, спорове за земя, лични конфликти и смесени мотиви	86
7.5	Кръвни вражди и жени	87
7.6	Мишени на убийствата	87
7.7	Разрешаване и бягство	88
7.7.1	Търсене на прошка и сдобряване в <i>Паштунвали</i>	88
7.7.2	Обичайно разрешаване на кръвни вражди и компенсации	89
7.7.3	Съдебно преследване от държавата	91
7.7.4	Преместване или отиване в голям градски център като Кабул с цел бягство	91
8.	Индивидуално преследване на завърнали се афганистанци на базата на „озападняване“ след време, прекарано в Европа или в западни държави	92
8.1	Преследване от страна на държавата	92
8.2	Преследване от страна на антиправителствените бунтовници	93
8.3	Миграционен успех и провал, гордост и срам	96
8.4	Миграционен дълг	98
8.5	Ревност, завист и предполагаемо богатство	99
8.6	Отношение към хората от западни държави в приемащите общности	99
8.7	Външен вид, репутация, подозрения и слухове след завръщането от Запада	101
8.8	Приспособяване към местните норми	103
8.9	Брак, трудова заетост, жилищно устройство	104
8.9.1	„Озападнени“ афганистански жени и момичета	105
8.9.2	Защита и гаранции	106
	Приложение I: Библиография	108
	Приложение II: Цели и въпроси	150

Отказ от отговорност

Този доклад е написан в съответствие с Методологията за доклади за ИСП на ЕСПОУ (2012 г.)⁽¹⁾ Докладът се основава на внимателно подбрани източници на информация. Всички източници са упоменати. До степен, до която това е било възможно, както и освен ако не е посочено друго, цялата представена информация, освен при неоспорими или очевидни факти, е била проверена повече от веднъж.

Информацията, която се съдържа в този доклад, е била проучена, оценена и анализирана с най-голямо внимание. Въпреки това този документ не претендира да бъде всеобхватен. Ако конкретно събитие, лице или организация не са споменати в този доклад, това не означава, че събитието не се е случило или че лицето или организацията не съществуват.

Освен това този доклад не дава заключения по отношение на решението или оценката на всяка отделна молба за предоставяне на статут на бежанец или убежище. Използваната терминология не трябва да се разглежда като показателна за конкретна правна позиция.

„Бежанец“, „риск“ и подобна терминология се използват като генерична терминология, а не по начина, по който са дефинирани в законодателството на Европейски съюз в областта на убежището и в Женевската конвенция.

Нито ЕСПОУ, нито друго лице, което действа от нейно име, не могат да бъдат държани отговорни за използването по какъвто и било начин на информацията, която се съдържа в този доклад.

Потребителите, към които е насочен този доклад, са работещите в областта на убежището, изследователите на ИСП, създателите на политики и властите, които вземат решения.

Проектът на този доклад беше финализиран на **30 ноември 2017 г.** Всяко събитие, случило се след тази дата, не е включено в доклада. Повече информация за периода, включен в този доклад, може да бъде открита в раздела с методологията във въведението.

⁽¹⁾ Методологията на ЕСПОУ до голяма степен се базира на Общите насоки на ЕС за обработването на информацията за страната на произход (ИСП), 2008 г. и може да бъде свалена от уебсайта на ЕСПОУ: <http://www.easo.europa.eu>.

Речник и съкращения

НКАПЧ [AIHRC]	Независима комисия на Афганистан по човешките права (url).
Вероотстъпничество	Напускане на исляма, престъпление <i>хууд</i> , което се наказва със смърт.
Арбаки [Arbaki]	Племенна полиция, афганистанска местна полиция.
АУА [AUAF]	Американски университет в Афганистан.
МАЖ [AWN]	Мрежа на афганистанските жени, благотворителна мрежа на женски организации в Афганистан (url).
Баад, бад, ба'ад, бадаал [baad, bad, ba'ad, badaal]	Практиката на разменяне на жени/момчета за разрешаване на спор; размяната на дъщери между семейства с цел брак, за да се избегнат разходите за булка.
Бача бази [bacha bazi]	Танцуващи момчета: млади момчета, които танцуват и често са тормозени сексуално; тази практика често се свързва с мъже на властови позиции.
Бача беруш [bacha bereesh]	Става дума за „момчета без бради“ в контекста на бача бази.
Бача пош [bacha posh]	Практиката на обличане на дъщеря с мъжки дрехи, за да играе ролята на син до пубертета.
Бадал [badal]	Концепцията за отмъщение или възмездие в <i>Паштунвали</i> .
Бадам Барх [Badam Bagh]	Женски затвор в град Кабул.
Бурка [burqa]	Дреха, която покрива цялото тяло и лицето, носена от много афганистански жени на обществени места.
Чадор [chador]	Произхождаща от Иран дреха, която покрива цялото тяло и главата, но оставя лицето видимо, носена по-често в Херат.
МДЗД [CPAN]	Мрежа за действие за защита на децата - мрежа от правителствени и неправителствени организации, която има мандат да наблюдава въпросите по защита на децата и предоставя услуги на децата, които се нуждаят от подкрепа.
Дият [diyat]	Свързано с <i>кисас</i> ; възмездие от еднакво естество, или <i>дият мугхалазах [diyat tughallazah]</i> (по-голяма от нормалната стойност на компенсация <i>дият</i>).
ЗЕНЖ [EVAW]	Закон за елиминиране на насилието срещу жени, криминализира 22 форми на насилие, базирано на пола, и е приет с президентски указ през 2009 г.
Фатва [fatwa]	Решение или мнение, издадено от ръководител на религиозна общност в исляма.
ЦСН [FGC]	Центрове за семейно насочване; подкрепяни от неправителствената организация „Жени за афганистанските жени“ (ЖАЖ) и предлагат консултации, посредничество и правни съвети.
ЦЗС [FPC]	Центрове за защита на семейството; подкрепяни от ООН и Министерството на здравето, достъпни чрез препращане към тях, ЦЗС подкрепят оцелелите от насилие, базирано на пола, чрез здравна, медицинска и психосоциална помощ и правни съвети.
ЗСП [FRU]	Звена за семейно реагиране; служби в рамките на Националната полиция на Афганистан, които се занимават с престъпления, свързани с деца и жени, включително домашно насилие.
Ханафи [Hanafi]	Сунитска юриспруденция, която се използва в Афганистан. Една от четирите школи на сунитската юриспруденция.
Хазара [Hazara]	Етническа група, която е предимно шиитска.
Хууд, хад [hudud, hadd]	Престъпления срещу Господ, изброени в Корана, понякога наказуеми със смърт.
Отдел Хукук [Huquq Department]	Отдел, който се опитва да разрешава семейни въпроси или граждански дела чрез посредничество съгласно Гражданския процесуален кодекс, преди да ги прехвърли към съда; провинциални отдели съществуват във всички 34 провинции.
Иранигак [Iranigak]	Термин, използван в обществото, за да наименува хора, които са възприемани като свързани с „иранското“.
Ислямско емирство Афганистан	Ислямското емирство Афганистан е държавата в Афганистан от 1996 г. до 2001 г. при режима на талибаните. Талибаните все още използват това име.
ИДХ или ИДПХ [ISK or	„Ислямска държава в провинция Хорасан“; подразделение на „Ислямска

ISKP]	държава в Ирак и Леванта“ (ИДИЛ), базирана в Пакистан и Афганистан.
Джат [Jat]	Малцинствена група, която е отчасти номадска, отчасти уседнала; включва <i>джоги [Jogi]</i> и <i>чори фрош [Chori Frosh]</i> .
Джирга [jirga]	Съвет или събрание на племенни старейшини, провеждан/о за разрешаване на спор; джиргамар [<i>jirgamar</i>] се отнася до старейшини, чиято професия е да оспорват споразумението.
Кафир, куфр [kafir, kufr]	Лице, което не вярва в исляма, използва се за тези, които са смятани за анти-ислямски.
Съд кенгуру [Kangaroo court]	Трибунал, който е извън законово установената съдебна власт и който не следва официалните правни процедури.
Кхун [khun]	Мерна единица за компенсация с „кървави пари“; използвана при смятането на компенсацията в Паштунвали.
Кхунбаха [khunbaha]	В Паштунвали това е думата, която се отнася за „кървави пари“ или компенсация.
Кучи [Kuchi]	Номадски пущуни.
Леват [levat]	Содомия.
Махрам [mahram]	Настойник от мъжки пол, който е роднина.
Махр [mahr]	Сума пари, обещана от младоженеца на съпругата му обикновено като застраховка за жената в случай на развод със съпруга или на негова смърт.
Марака [maraka]	Специалист в разрешаването на спорове в джирга; член на джирга.
МВЖА [MoWA]	Министерство на въпросите на жените на Афганистан (url).
Мулла [mullah]	Ислямски духовник (учител и проповедник), който е учил в медреса. В Афганистан те са преимуществено извън градовете и обикновено са единствената религиозна власт в селото. Често могат да четат на арабски, а също и Корана.
Муртад [murtadd]	Вероотстъпници; хората, които напускат и отхвърлят исляма.
Мушрикин [mushrikeen]	Термин, използван от мюсюлмански последователи на идеологията такфири, който се отнася до тези, които имат вяра, различна от исляма.
Нагха [nagha]	Глоби, плащани като компенсация.
Намос, намус [namoos, namus]	Обществена чест на семейството или домакинството на някого; концепцията за целомъдрие на жените в <i>Паштунвали</i> ; дълг на мъжете пущуни е да защитават <i>намус</i> .
Нанаватаи [nanawatai]	Концепцията за искане на прошка съгласно <i>Паштунвали</i> ; <i>нанаватаи</i> означава, че нарушителят признава вината си и след това дава кървави пари (<i>кхунбаха</i>) или някакъв вид компенсация.
Наркх [narkh]	Кодекс с наказания съгласно <i>Паштунвали</i> .
Нощни писма	Наричани също <i>Шабнамах [Shabnameh]</i> ; написани писма със заплахи, доставяни през нощта.
ПНЕ [NUG]	Правителство на националното единство; коалиционно правителство, сформирано след изборите през 2014 г. с Ашраф Гани като президент и Абдула Абдула като премиер.
Паштунвали [Pashtunwali]	Идеализираните обичайни, социални и правни норми на поведение сред пущуните; чест (<i>нанг</i>) [<i>nang</i>] и срам, както и гостоприемство (<i>мелмастия</i>) [<i>melmastiya</i>] и достойнство (<i>гхаират</i>) [<i>ghairat</i>] са ключови концепции.
НДПА [PDPA]	Народна демократична партия на Афганистан, управляваща комунистическа партия в Афганистан от 1978 г. до 1992 г.
Пурда [purdah]	Социалните и религиозни практики на разделение на половете, следвано в някои мюсюлмански култури.
Кисас [qisas]	<i>Кисас</i> е система на наказателно правосъдие, при което жертвата може да нанесе еднакво по големина нараняване на извършителя на престъпление или да поиска плащането на компенсация <i>дият</i> (кървави пари).
Рафида [rafida]	Термин, използван от мюсюлманите, които се придържат към идеологията <i>такфири</i> , който се отнася за „тези, които боготворят други“.
Възвращенец	Лице, което се е завърнало след отсъствие от страната, което е било принудително или доброволно.
Шаруат [sharia]	Религиозният закон на исляма, ислямско канонично право.
Шура [shura]	Обществен съвет, който взема решения; често сформирани за уреждане на спорове извъндържавно; съставен от група хора с обществен авторитет (старейшини), които обсъждат и намират решения на даден проблем.
Шура-е-гозара	Шура в кварталите в градските райони.

[shura-e-gozara]**Спингире [spingiri]****Свара [swara]****Та'азир, та'зууре,****тазууре [ta'azir,****[ta'zeeri, tazeeri]****Такфир [takfir]****Такхм [takhm]**Племенни старейшини, известни като „белите бради“ или *марака* [Maraka].

Практиката да се дават момичета за разрешаването на спорове сред пушуните; свързана с Паштунвали.

Престъпления, които не достигат степента на наказания *хууд*; Гражданският Наказателен кодекс от 1976 г. се занимава с престъпления та'азир.

Обявяване на други хора, включително на други мюсюлмани, за „неверници“.

Окончателното преразглеждане, предприето в рамките на джирга, след като са използвани второто и третото преразглеждане в джирга (обжалвания). *Такхм* не може да бъде отказан; отказването от него има като резултат наказание от страна на племето.**Талибани [Taliban]**

Въоръжено ислямско бунтовническо движение в Афганистан. Движението произхожда от афганистанските бежански общности в Пакистан и Кандахар в ерата на муджахидините (през 80-те и 90-те години на 20-и век), то пое контрол над Кабул през 1996 г. и до 2001 г. Контролираше по-голямата част от страната. Вж. също: Ислямско емирство Афганистан.

Тазкера [tazkera]**Турбор [turboor]**

Национален документ за самоличност на Афганистан.

Съперничество между братовчеди или връстници; наричано също *турбори* [Turboori], което означава съперничество между братовчеди или връстници, особено между братовчеди пушунци.**Улема [Ulema]****МООНСА [UNAMA]****Валвар [walwar]**

Ислямски или религиозни учени; религиозен съвет.

Мисията на ООН за съдействие в Афганистан ([url](#)).

Цена на булката; сума пари, давана на семейството на булката от страна на младоженеца.

ЖАЖ [WAW]**Зина [zina]****Зорабад [zorabad]**"Жени за афганистанските жени" ([url](#)).

Престъплението изневеря; смятано за изключително срамно и против честта.

Буквално се превежда като „земя, отнета насила“. Отнася се за районите, където хората са взели правителствена и обществена земя и са я продали на други или са построили свои собствени къщи, без да потърсят официално разрешение.

Въведение

Този доклад е изготвен от сектора по ИСП към Отдела по информация и анализ към ЕСПОУ.

Цели

Този доклад има за цел да предостави информация, свързана с оценката за определяне на защитен статут (ОЗС), включително бежански статут и субсидиарна закрила).

Целите на този доклад бяха определени на базата на информационните нужди, идентифицирани от експерти по политиките в държавите от ЕС+⁽²⁾ и ВКБОООН в контекста на пилотно упражнение по „Препоръки за страната за Афганистан“. Целите на този доклад могат да бъдат открити в [Приложение 2](#).

Този доклад включва теми за лица, които са преследвани заради социално-правните норми в Афганистан. Той беше изготвен във връзка с доклад за преследване от въоръжени участници, свързани пряко с конфликта, озаглавен „Доклад на ЕСПОУ за страна на произход: Афганистан – лица, преследвани от въоръжени участници в конфликта“⁽³⁾.

Методология

Този доклад се основава на последващо проучване на обществени, специализирани хартиени и електронни източници. Основното проучване беше завършено преди 30 ноември 2017 г. Освен това изследователите на ЕСПОУ проведоха обширни интервюта със следните източници:

- Абубакар Сидики [Abubakar Siddique], старши кореспондент, който специализира в темите, свързани с Афганистан и редактор на уебсайта „Гандхара“ [‘Gandhara’] на РФЕ/РЛ [RFE/RL]. В допълнение към работата си като репортер Сидики редовно говори пред изявени западни мозъчни тръстове и е писал статии, отделни глави и изследвания за редица издания. Уникалните експертни познания на Сидики са изложени в книгата му „Пушунският въпрос: Неразрешеният ключ към бъдещето на Пакистан и Афганистан“ [‘The Pashtun Question: The Unresolved Key to the Future of Pakistan and Afghanistan’] (2014 г.).
- Доктор Лиза Шустър [Liza Schuster], социолог към университета „Сити Юнивърсити“ в Лондон, която е събирала информация на място в Афганистан и която изследва въздействието на депортирането на афганистанци, тя е публикувала няколко академични изследвания по темата.
- Базиран в Афганистан старши представител на „Жени за Афганистанските жени“ (ЖАЖ), неправителствена организация, която действа в 13 провинции и която осигурява услуги, съвети и подкрепа на жени в ситуации на насилие, базирано на пола.
- Масуд Ахмади [Masood Ahmadi], национален програмен мениджър за Афганистан за връщане, реинтеграция и повторно заселване към Международната организация по миграция (МОМ).
- Правен съветник за Норвежкия съвет за бежанците (НСБ), който работи по въпросите на споровете за земя с разселени общности и лица, завърнали се в Афганистан. НСБ е независима хуманитарна организация, която предоставя хуманитарна помощ и наблюдава и съобщава за ситуацията с разселените общности по места, включително в Афганистан.

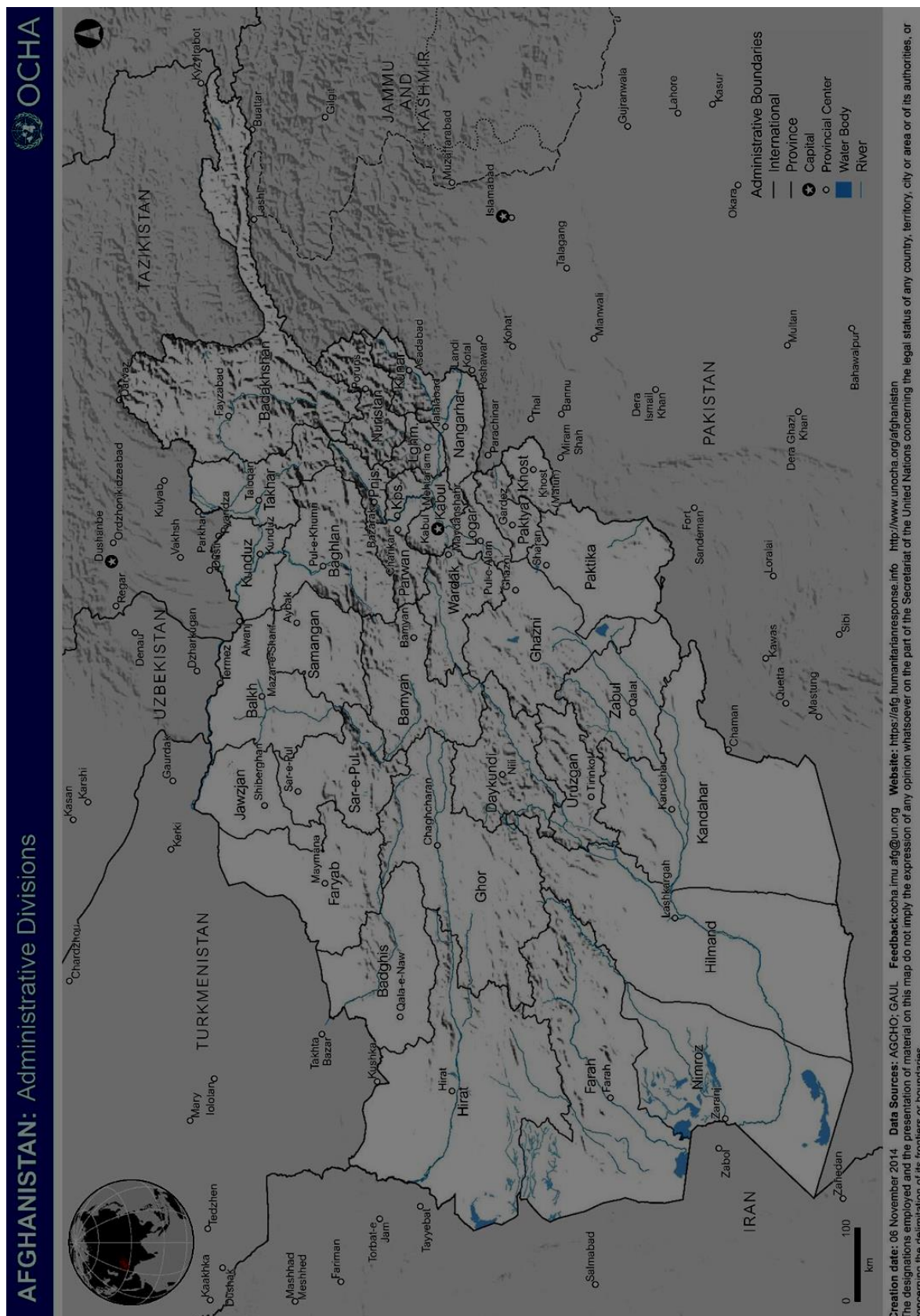
⁽²⁾ Всички държави членки на ЕС плюс Норвегия и Швейцария.

⁽³⁾ ЕСПОУ, Доклад на ЕСПОУ за страна на произход: Афганистан – лица, преследвани от въоръжени участници в конфликта, декември 2017 г. ([url](#)).

- Али М. Латифи, журналист, базиран в Кабул, който е проучвал ситуацията с лицата, връщащи се в Афганистан, както и с афганистанските бежанци от 2013 г. насам, включително в Гърция и Турция.
- Служител в програмата, който е бил базиран в Кабул до 2015 г., често се връща в страната и е работил със завърнали се лица за няколко международни неправителствени организации в Афганистан. Лицето за контакт помоли да запази анонимността си от съображения за сигурност.
- Ахмад Уахид [Ahmad Waheed], независим изследовател на Афганистан и бивш анализатор за Програмата за култура и конфликт в Афганистан, Пакистан, регионите на Централна и Южна Азия към Военноморската академия на САЩ. Програмата предоставя информация и анализи на културата и конфликтите на широка публика като например военнослужещи, дипломати, членове на академичната общност както и обществеността.

За се да гарантира, че авторите са следвали Методологията за доклади за ИСП на ЕСПОУ, беше извършена проверка от специалисти по ИСП от отделите, посочени като рецензенти в раздела с [Благодарности](#). Освен това преглед на доклада беше извършен и от Отдела по човешки права към Мисията на ООН за съдействие в Афганистан (МООНСА), както и от доктор Неамат Ноджуми, изследовател на Централна и Югозападна Азия и старши анализатор на политики за Афганистан. Всички коментари, направени от рецензентите, бяха взети под внимание и повечето от тях бяха включени във финалния проект на доклада. ЕСПОУ извърши окончателния преглед за качество и редакция на текста. Този процес за качество доведе до включването на допълнителна информация в отговор на отзивите, получени по време на съответните преглеждания.

Карта на Афганистан

1. Преглед на социално-правните рамки за наказание за престъпления

1.1 Правен плурализъм

Социално-правната рамка в Афганистан се характеризира с правен плурализъм, в който множество източници на закона, както кодифицирани, така и неписани, както и официални и неофициални институции управляват обществото и неговите норми ⁽⁴⁾. Изключително разнообразното общество на Афганистан включва граждански, селски и племенни сегменти, като всеки от тях има норми и механизми за уреждане на спорове; въпреки това две доминиращи системи се използват от афганистанците за получаване на правосъдие: чрез държавните и чрез недържавните системи ⁽⁵⁾.

Ислямът е държавната религия на Афганистан ⁽⁶⁾. Афганистанската Конституция посочва, че съгласно Член 130:

В случаи, които са в процес на разглеждане, съдилищата ще прилагат разпоредбите на Конституцията, както и на други закони. Ако за случая няма разпоредби в Конституцията или в другите закони, съдилищата, в съответствие с юриспруденцията Ханафи и в рамките на ограниченията, определени от тази Конституция, ще отсъждат така, че да се постигне правосъдие по възможно най-добрия начин ⁽⁷⁾.

При прегледа на този доклад доктор Неамат Ноджуми, изследовател в университета „Джордж Мейсън“ с над 20 години опит в анализа на конфликти и държавното строителство в Централна Азия, който е автор на множество книги и изследвания за афганистанската сигурност и управление, обясни, че афганистанските закони са структурирани на три взаимосвързани нива: Конституцията и установените закони, приети от парламента, закони на *шариата*, приети на базата на правни томове, определени от Министерството на правосъдието, и обичайното право. Той обясни, че има йерархична структура и подход към прилагането на законите; Конституцията поставя установените закони над *шариата* и обичайното право. На практика съдиите са задължени да прилагат установените закони, освен когато те не са достатъчни, като в този случай даден съдия може да приложи позволените версии на *шариата* и ако това не е достатъчно, съдията може да приложи принципите на обичайното право, стига те да не противоречат на правната система и да не нарушават основните права на гражданите ⁽⁸⁾.

Въпреки че наблюдатели смятат, че разпоредбите на Член 130 трябва да се използват само за граждански въпроси, Държавният департамент на САЩ съобщава, че той е прилаган и при наказателни дела от много съдебни представители ⁽⁹⁾.

Според книга от 2012 г. за наказателното право в Афганистан, публикувана от Проекта за правно образование в Афганистан (ППОА) към университета „Станфорд“, има три вида престъпления: *худуд*, *кисас* и *та'азир* ⁽¹⁰⁾. Член от Наказателния кодекс на Афганистан от 1976 г. постановява, че Наказателният кодекс е ограничен до урегулиране на „престъпленията и наказанията „та'азир“ и че престъпленията *худуд* и *кисас/дият* (кръвна компенсация) се наказват по ислямския закон и юриспруденцията *Ханафи* ⁽¹¹⁾. За престъпленията, които не са урегулирани съгласно

⁽⁴⁾ ППОА, Университет „Станфорд“, „Въведение в правото на Афганистан“, 2011 г. ([url](#)), стр. 3; Ноджуми, Н., „Качествата на недържавното правосъдие: Ефективен механизъм за стабилен Афганистан“, 5 ноември 2014 г. ([url](#)).

⁽⁵⁾ Ноджуми, Н., „Качествата на недържавното правосъдие: Ефективен механизъм за стабилен Афганистан“, 5 ноември 2014 г. ([url](#)).

⁽⁶⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2016 г. - Афганистан“, 15 август 2017 г. ([url](#)), стр. 1.

⁽⁷⁾ Афганистан, Конституция на Афганистан, 26 януари 2004 г. ([url](#)).

⁽⁸⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽⁹⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2006 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 9.

⁽¹⁰⁾ ППОА, „Въведение в наказателното право на Афганистан“, 2012 г. ([url](#)), стр. 11.

⁽¹¹⁾ Афганистан, Наказателен кодекс, 22 септември 1976 г. ([url](#)).

Конституцията или Наказателния кодекс, съдилищата разчитат на ислямски принципи, базирани на сунитската интерпретация *Ханафи* на законите на *шариата* и на законите *худуд* ⁽¹²⁾.

1.2 Престъпления *худуд*

Престъпленията *худуд* са най-сериозните престъпления съгласно ислямското право и се смятат за прегрешения спрямо Господ; тези престъпления и наказания са конкретно споменати в *Корана*. Източници описват престъпленията и наказанията *худуд* по следния начин:

- Кражба на собственост (ампутация на ръката);
- Изневяра; наричана още *зина* или забранени сексуални отношения (100 камшика, изгнание или смърт);
- Клевета, особено по отношение на лъжливи обвинения за забранени сексуални отношения (80 камшика);
- Пиене на алкохол или приемане на упойващи вещества (80 камшика);
- Вероотстъпничество (покаяние в рамките на 3 дни или смърт, прогонване, затвор);
- Грабеж на пътя (разпъване на кръст, смърт, ампутация на крак или ръка, изгнание) ⁽¹³⁾.

Според ППОА престъпленията *худуд* са „забележително твърди“ по отношение на прилагането; въпреки това стандартът за доказване на повечето престъпления *худуд* е много висок и „свидетели трябва да потвърдят всяко твърдение, преди да бъде установена вината“ ⁽¹⁴⁾. Когато не са покрити стандартите за доказване на престъпления *худуд*, те се наказват като престъпления *та'азир* ⁽¹⁵⁾.

Комисията на САЩ за международни религиозни свободи (КСАЩМРС) посочва, че в Афганистан подкрепяни от държавата религиозни лидери и съдебни служители са „оправомощени да тълкуват и прилагат“ съдебни решения съгласно тези ислямски принципи, което е довело до „своеволни и злоупотребяващи“ съдебни решения и тежки наказания, включително смърт ⁽¹⁶⁾. Неамат Ноджуми обаче подчерта, че официалната афганистанската правна система е обвързана с по-светските разпоредби на Конституцията и не се придържа към „целостта на *худуд*“ в смисъла, в който това се прави в Саудитска Арабия или Иран. Той отбелязва, че наказанията *худуд* не са приложими в официалната правна система и практики на Афганистан, но те се спазват и практикуват от талибаните и бунтовнически групировки ⁽¹⁷⁾. Ислямистки групировки в Афганистан прилагат буквална форма на *шариата* с акцент върху прилагането на наказания *худуд* ⁽¹⁸⁾. Още информация за интерпретациите и налагането на правосъдие от бунтовниците се обсъждат в продължение на доклада.

Въпреки това има съобщения за случаи на наказателни производства, базирани на интерпретации на ислямския закон и на Наказателния кодекс, които са разглеждани от държавни съдилища, например понякога срещу жени, които бягат от вкъщи и са обвинени в изневяра ⁽¹⁹⁾. За информация за третирането от страна на държавата на лицата, обвинени в престъпления срещу морала, както и друг вид насилие, базирано на пола, вж. [Раздел 3](#).

⁽¹²⁾ КСАЩМРС, 2017 г. „Годишен доклад – Афганистан“, 26 април 2017 г. ([url](#)), стр. 2; Афшар, МКР., „Случаят на афганистански вероотстъпник – правото на справедлив процес“, 2006 г. ([url](#)), стр. 594-598.

⁽¹³⁾ Оксфордски речник на исляма, Хадд, няма дата ([url](#)); ППОА, „Въведение в наказателното право на Афганистан“, 2012 г. ([url](#)), стр. 87-100.

⁽¹⁴⁾ ППОА, „Въведение в наказателното право на Афганистан“, 2012 г. ([url](#)), стр. 87-88.

⁽¹⁵⁾ Смъртно наказание по света (СНС), Университет „Корнел“, Юридически факултет, База данни за смъртното наказание - Афганистан, 11 декември 2012 г. ([url](#)).

⁽¹⁶⁾ КСАЩМРС, 2017 г. „Годишен доклад – Афганистан“, 26 април 2017 г. ([url](#)), стр. 2.

⁽¹⁷⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽¹⁸⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽¹⁹⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г.– Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 9.

1.3 Престъпления *кисас*

Престъпленията *кисас* в ислямския закон в Афганистан са тези, които се занимават с престъпления спрямо „телесната цялост на другия“ като например убийство и физическо нараняване. Убийствата са най-сериозните престъпления, които не са *хуруд*. *Кисас* е система за „равенство на ответната мярка“, при която на жертвата е позволено да нанесе същия вид нараняване на лицето, извършило нарушението *кисас* спрямо тях. Наказанията не са конкретно указани от *Корана* и по тази причина според ППОА жертвите традиционно могат да изискат плащането на *дият*, или кървави пари като компенсация. Според ППОА „това позволява на жертвите и техните семейства да изпълняват уникалната позиция на вземащи решение по отношение на наказанието“ и те могат да решат дали да изискат компенсация или да нанесат същото нараняване на нарушителя като възмездно правосъдие, те също могат да решат да простят на нарушителя ⁽²⁰⁾. Подробно обяснение на категориите престъпления *кисас*, както и как те са третираны съгласно системата *Ханафи*, може да бъде намерено в книгата на ППОА за афганистанското наказателно право ⁽²¹⁾.

ППОА дава примери за престъпления и наказания *кисас*, които включват:

- Предумишлено убийство (ответна мярка с еднакво естество или *дият мугхалазах* (по-висока от нормалната стойност на компенсация *дият*);
- Непредумишлено убийство (парична компенсация);
- Предумишлено или непредумишлено физическо нараняване или осакатяване (ответна мярка при определени условия или компенсация) ⁽²²⁾.

За пущуните отмъщението като ответна мярка (*бадал*) чрез смъртта на нарушителя (*кисас*) е синонимна концепция в правосъдието при *Паштунвали*, която понякога има като резултат кръвни вражди ⁽²³⁾. За повече информация за отмъщението и кръвните вражди вж. [Раздел 7](#).

За информация за разрешаването на спорове чрез механизми на обичайното право и извъндържавни механизми вж. Раздели [1.5](#) и [6.4](#).

1.4 Престъпления *та'азир* и Наказателния кодекс от 1976 г.

ППОА обяснява, че престъпленията *та'азир* в ислямския закон в Афганистан са тези, които не са част от престъпленията *хуруд* и *кисас* и наказанията се определят от държавата по преценка на съдиите. Наказателният кодекс се отнася само за престъпления *та'азир*. ППОА дава пример, че в случай на убийство разпоредбите на Наказателния кодекс „се прилагат само ако *кисас* не урегулира престъплението или защото приложението му е отказано, или защото елементите му [съгласно юриспруденцията *Ханафи*] не са удовлетворени ⁽²⁴⁾. Наказанията *та'азир* не са заместител на наказанията *хуруд* и *кисас*, но могат да бъдат използвани като алтернативно наказание, ако не са покрити изискванията или за да бъде наложено допълнително наказание; съдиите могат също да наложат множество наказания за престъпление ⁽²⁵⁾. Престъпленията *та'азир* са класифицирани по ниво на сериозност като уголовни престъпления (наказуеми със смърт или 5 години затвор), дребни престъпления (наказуеми с 5 години затвор или глоба) и неприлично поведение (затвор до три месеца или глоба) ⁽²⁶⁾.

⁽²⁰⁾ ППОА, „Въведение в наказателното право на Афганистан“, 2012 г. ([url](#)), стр. 100-101.

⁽²¹⁾ ППОА, „Въведение в наказателното право на Афганистан“, 2012 г. ([url](#)), стр. 100-104.

⁽²²⁾ ППОА, „Въведение в наказателното право на Афганистан“, 2012 г. ([url](#)), стр. 100-104.

⁽²³⁾ Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пущунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 48.

⁽²⁴⁾ ППОА, „Въведение в наказателното право на Афганистан“, 2012 г. ([url](#)), стр. 101.

⁽²⁵⁾ ППОА, „Въведение в наказателното право на Афганистан“, 2012 г. ([url](#)), стр. 104.

⁽²⁶⁾ ППОА, „Въведение в наказателното право на Афганистан“, 2012 г. ([url](#)), стр. 33.

Примери за углавни престъпления съгласно Наказателния кодекс от 1976 г. включват престъпления като:

- Грабеж (Член 447);
- Убийство (Член 395);
- Използване на експлозиви за излагане на риск на живота на другите хора (Член 363) ⁽²⁷⁾.

Наказанията *та'азир* могат да включват:

- Предупреждения и порицания;
- Глоби или конфискуване на имущество;
- Затвор;
- Телесни наказания;
- Смърт ⁽²⁸⁾.

ППОА отбелязва, че по-голямата част от афганистанското наказателно право е открито за „упражняване на съображения за политики“ и „диспозитивно прилагане“, както е случаят с престъпленията *та'азир* ⁽²⁹⁾. По отношение на смъртното наказание според „Мрежата на афганистанските анализатори“ (МАО) заповедите за екзекуция трябва да преминат през всички съдебни инстанции и да бъдат подписани от президента. МАО посочва, че въпреки че е законно съгласно Наказателния кодекс и ислямския закон, прилагането на смъртното наказание на практика е при „специални случаи“ ⁽³⁰⁾. „Хюман райтс уоч“ (ХРУ) посочва, че съгласно афганистанското право много малко престъпления отговарят на изискванията за смъртно наказание, но отбелязва случай от 2014 г., когато 5 мъже са обесени за кражба и извънбрачен секс (*зина*) след проблематичен съдебен процес за групово изнасилване ⁽³¹⁾. „Амнести интернешънъл“ (АИ) съобщава, че за тези, които са осъдени на смърт, много от проведените съдебни процеси не са отговаряли на стандартите за справедлив процес ⁽³²⁾.

Подробно обяснение за това как са третираните различните видове престъпления съгласно Наказателния кодекс на Афганистан от 1976 г. е предоставено от ППОА ⁽³³⁾. Базата данни на Юридическия факултет на „Корнел“ за Смъртното наказание по света (СНС) предоставя обобщение на престъпленията и нарушенията, които се наказват със смърт съгласно законите в Афганистан, като те включват предумишлено убийство, предумишлено убийство с утежняващи вината обстоятелства, терористични престъпления, държавна измяна, шпионаж, както и възможни други престъпления, които могат да отговарят на стандартите за смъртно наказание ⁽³⁴⁾. Лицата, които са били осъдени на смърт през 2016 г., са били наказани за престъпления като предумишлено убийство, изнасилване или тероризъм, който е довел до масови убийства ⁽³⁵⁾.

За допълнителна информация за функционирането на държавната съдебна система вж. *„Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - ключови социално-икономически показатели, държавна закрила и мобилност в градовете Кабул, Мазари Шариф и Херат“* ⁽³⁶⁾.

⁽²⁷⁾ ППОА, „Въведение в наказателното право на Афганистан“, 2012 г. ([url](#)), стр. 33.

⁽²⁸⁾ ППОА, „Въведение в наказателното право на Афганистан“, 2012 г. ([url](#)), стр. 104.

⁽²⁹⁾ ППОА, „Въведение в наказателното право на Афганистан“, 2012 г. ([url](#)), стр. 87-88.

⁽³⁰⁾ Биелица, Дж. [Bjelica, J.] и Каане, Е. [Caane, E.], „Последните екзекуции на Афганистан: реагиране на призови за смъртно наказание“, МАО, 11 май 2016 г. ([url](#)).

⁽³¹⁾ „Хюман райтс уоч“, „Афганистан: Забавяне на екзекуциите при случай на изнасилване“, 7 октомври 2014 г. ([url](#)).

⁽³²⁾ „Амнести интернешънъл“, „Доклад на „Амнести интернешънъл“ 2016/2017 г. - Афганистан“, 22 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽³³⁾ ППОА, „Въведение в наказателното право на Афганистан“, 2012 г. ([url](#)), стр. 105-151. Този източник включва подробно обяснение за това как различните видове престъпления биват третираны съгласно Наказателния кодекс от 1976 г.

⁽³⁴⁾ Смъртно наказание по света (СНС), Университет „Корнел“, Юридически факултет, База данни за смъртното наказание - Афганистан, 11 декември 2012 г. ([url](#)).

⁽³⁵⁾ „Амнести интернешънъл“, „Доклад на „Амнести интернешънъл“ 2016/2017 г. - Афганистан“, 22 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽³⁶⁾ „Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - ключови социално-икономически показатели, държавна закрила и мобилност в градовете Кабул, Мазари Шариф и Херат“, август 2017 г. ([url](#)).

1.4.1 Практикуване на телесни наказания и смъртно наказание от правителството

Телесните наказания от страна на държавата са позволени в правото в Афганистан ⁽³⁷⁾ заради включването на ислямско и гражданско право, като това позволява на отделните съдии и съдилища да решат как да определят наказания и по кой кодекс ⁽³⁸⁾. Радио „Свободна Европа“/Радио „Свобода“ [Radio Free Europe/Radio Liberty] (PCE/PC [RFE/RL]) обяснява, че гражданското право доминира в градските райони, но *шариатът* обикновено надделява в селските райони и това, че съдиите отсъждат телесни наказания „по никакъв начин не е рядкост“, гласи статията ⁽³⁹⁾. През 2015 г. „Хюман райтс уоч“ описва, че решения за телесни наказания „редовно“ се взимат в окръжните афганистански съдилища за престъпления като изневяра, като организацията добавя, че някои окръжни съдии имат камшици в своите кабинети ⁽⁴⁰⁾.

Бунтовническите групировки са основните участници при раздаването на сурови телесни наказания ⁽⁴¹⁾. В по-широк смисъл обаче Комитетът на ООН срещу изтезанията (КООНСИ) съобщава, че в Афганистан има „широкоразпространено приемане и легитимиране на изтезанието“ сред обществото, което създава условията за цялостен „климат на безнаказаност“ за подобни действия ⁽⁴²⁾.

Смъртното наказание рядко се изпълнява от правителството на Афганистан ⁽⁴³⁾. МАА посочва в статия от май 2016 г., че 600 лица са изчаквали изпълнението на смъртни присъди, след като са били осъдени за „обикновени престъпления“, като са изчаквали президентът да подпише екзекуциите им ⁽⁴⁴⁾. Според „Амнести интернешънъл“ (АИ) около 100 лица са били осъдени на смърт през 2016 г. ⁽⁴⁵⁾. МАА отбелязва, че Афганистан е извършил 15 екзекуции през 2007 г., 18 през 2008 г., 2 смъртни присъди през 2011 г., 14 през 2012 г., 2 през 2013 г., 6 през 2014 г. и една през 2015 г. ⁽⁴⁶⁾. През май 2006 г. правителството обеси 6 мъже, които са били членове на талибаните, участвали са в атаки и са били осъдени по обвинения в тероризъм. Те бяха обесени в затвора „Пол-е Чаркхи“ [Pol-e Charkhi] в Кабул ⁽⁴⁷⁾. През юни 2017 г. президентът Гани публично заяви, че ще нареди екзекуцията на 11 бунтовници, които изчакват изпълнение на смъртно наказание, като „отмъщение“ за взрив в камион през юни 2017 г., който отне живота на 80 души и рани близо 500 души ⁽⁴⁸⁾. През ноември 2017 г. 5 души бяха екзекутирани в „Пол-е Чаркхи“, включително и бивш член на провинциалния съвет на Херат, за отвлечането и убийството на мъж през 2016 г. Обжалванията бяха изчерпани и президентът Гани одобри екзекуциите ⁽⁴⁹⁾.

За допълнителна информация за държавната съдебна система и участниците в конфликта погледнете *„Доклад на ЕСПОУ за страната на произход: Афганистан – лица, преследвани от въоръжени участници в конфликта“* ⁽⁵⁰⁾, както и *„Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - ключови социално-икономически показатели, държавна закрила и мобилност в градовете Кабул, Мазари Шариф и Херат“* ⁽⁵¹⁾.

⁽³⁷⁾ „БиБиСи Нюз“, „Афганистански съдия осъди мъж на удари с камшик за пиене на алкохол“, 1 юни 2011 г. ([url](#)).

⁽³⁸⁾ PCE/PC, „Биене с камшик в Афганистан откроява ролята на законите на шариата“, 12 април 2012 г. ([url](#)).

⁽³⁹⁾ PCE/PC, „Биене с камшик в Афганистан откроява ролята на законите на шариата“, 12 април 2012 г. ([url](#)).

⁽⁴⁰⁾ „Хюман райтс уоч“, „Комюникета: Одобрено от съда биене с камшик в Афганистан“, 2 септември 2015 г. ([url](#)).

⁽⁴¹⁾ „Амнести интернешънъл“, „Ужасяващо наказание за „изневяра“ със 100 камшика трябва да бъде разследвано“, 2 септември 2015 г. ([url](#)); „БиБиСи Нюз“, „Афганистански съдия осъди мъж на удари с камшик за пиене на алкохол“, 1 юни 2011 г. ([url](#)); „Хюман райтс уоч“, „Комюникета: Одобрено от съда биене с камшик в Афганистан“, 2 септември 2015 г. ([url](#)).

⁽⁴²⁾ КООНСИ, „Заклучителни наблюдения върху втория периодичен доклад за Афганистан“, 12 юни 2017 г. ([url](#)), Ал 7.

⁽⁴³⁾ „БиБиСи Нюз“, „Афганистански екзекуции: пет присъди заради групово изнасилване в Пагхман“, 8 октомври 2014 г. ([url](#)); PCE/PC, „Афганистан екзекутира петима осъдени за убийство, отвлечане в Херат“, 30 ноември 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴⁴⁾ Биелица, Дж. и Каане, Е., „Последните екзекуции на Афганистан“, МАА, 11 май 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁵⁾ „Амнести интернешънъл“, „Доклад на „Амнести интернешънъл“ 2016/2017 г. - Афганистан“, 22 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴⁶⁾ Биелица, Дж. и Каане, Е., „Последните екзекуции на Афганистан“, МАА, 11 май 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁷⁾ Биелица, Дж. и Каане, Е., „Последните екзекуции на Афганистан“, МАА, 11 май 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁸⁾ „Ройтерс“, „Талибаните предупреждават срещу отведен удар заради атаката в Кабул“, 1 юни 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴⁹⁾ PCE/PC, „Афганистан екзекутира петима осъдени за убийство, отвлечане в Херат“, 30 ноември 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵⁰⁾ „Доклад на ЕСПОУ за страната на произход: Афганистан – лица, преследвани от въоръжени участници в конфликта“, декември 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵¹⁾ „Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - ключови социално-икономически показатели, държавна закрила и мобилност в градовете Кабул, Мазари Шариф и Херат“, август 2017 г. ([url](#)).

1.4.2 Нов Наказателен кодекс

През март 2017 г. президентът Ашраф Гани одобри нов проект на Наказателния кодекс, който да ревизира и осъвремени кодекса за определени престъпления. ООН отбелязва, че той ще премахне някои престъпления, като ще приведе закона в съответствие с международните договори и конвенции ⁽⁵²⁾. Без да даде конкретна информация, през 2017 г. правителството обяви, че промените в Наказателния кодекс ще намалят броя на престъпленията, които са обект на смъртно наказание със 74% ⁽⁵³⁾. Според ООН, която съобщи за това през юни 2017 г., законът е бил одобрен от президента през март 2017 г. ⁽⁵⁴⁾ и е бил приет на 15 май 2017 г. ⁽⁵⁵⁾. Въпреки това прилагането на закона е било отложено с 9 месеца [до февруари 2017 г.], за да има възможност за обучението на служители и за информиране на обществеността относно закона ⁽⁵⁶⁾.

Според съобщенията ревизираният закон съдържа разпоредби срещу военните престъпления, престъпленията срещу човечеството, сексуалния тормоз и *бача бази* ⁽⁵⁷⁾. Допълнителна информация за планираните разпоредби е спомената в този доклад, където е релевантно, но законът тепърва трябва да бъде приложен на практика.

1.5 Обичайно право

Обичайни и местни интерпретации на ислямските закони са преплетени и съчетавани в процесите на традиционно разрешаване на спорове ⁽⁵⁸⁾. Обичаите и обичайното право продължават също да играят ценна и важна роля в афганистанското общество; обичаите се спазват от отделните лица в дадено семейство, докато обичайното право включва нормативни принципи, които се спазват от дадена общност, като тези традиции силно се различават сред групите. Например таджиките, хазарейците, узбеките и туркмените следват различни социални принципи от пушуните по отношение на брак, наследство и обществени прояви; въпреки че има някои препокриващи се въпроси във всички групи като например дискриминация по пол и практики на кръвни вражди ⁽⁵⁹⁾. Източниците отбелязват, че обичайните и неофициалните механизми за разрешаване на спорове са сложни системи, не са монолитни и би трябвало да бъдат разбирани като включващи многобройни действащи лица в правосъдието, които варират от *джирги* и *шури* до отделни религиозни учени, юристи, членове на общността, НПО-та и национални институции ⁽⁶⁰⁾. Неамат Ноджуми коментира, че разнообразието на недържавно правосъдие произхожда основно от разделението на населението в градски, селски и племенни сектори, като принципите на прилагане се базират на приетите във всеки контекст норми. Той обясни, че в градските центрове в рамките на градските области или в центъра на селските области хората често имат възможност за достъп до двете форми на държавен и недържавен механизъм, докато в перифериите на градовете и градските области достъпът до държавната съдебна система е ограничен.

⁽⁵²⁾ Служба на ООН по наркотиците и престъпността (COОННП), „Нов Наказателен кодекс, приет в Афганистан“, 4 март 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵³⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последствия за международния мир и сигурност“, 15 юни 2017 г. ([url](#)), Ал. 8.

⁽⁵⁴⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последствия за международния мир и сигурност“, 15 юни 2017 г. ([url](#)), Ал. 29.

⁽⁵⁵⁾ Международна организация по труда (МОТ), Афганистан (9) „Общи условия, Наказателен кодекс 2017 г.“, няма дата ([url](#)).

⁽⁵⁶⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последствия за международния мир и сигурност“, 15 юни 2017 г. ([url](#)), Ал. 29.

⁽⁵⁷⁾ Международна организация по труда (МОТ), Афганистан (9) „Общи условия, Наказателен кодекс 2017 г.“, няма дата ([url](#)).

⁽⁵⁸⁾ Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Кръвни вражди, традиционно право (Паштунвали)“, 1 ноември 2011 г. ([url](#)), стр. 5; Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 45-46.

⁽⁵⁹⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽⁶⁰⁾ Отдел за изследване и оценка на Афганистан (ОИОА), „Рамка за оценка на управлението на земята“ (РОУЗ) – Афганистан“, 22 юни 2017 г. ([url](#)), стр. 129; Вардак, А. [Wardak, A.], „Десетилетие и половина на изграждане наново на правосъдната система на Афганистан: преглед“, 2016 г. ([url](#)), стр. 6-7. За подробна информация за процедурите в джирга/шура, включително за спорове за земя, се обърнете към Афганистан, (КМО) Независим съвместен антикорупционен комитет за мониторинг и оценка, „Окончателен доклад за общественото проучване за узурпиране на земя“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 36-38; МООНСА, „Откраднатите земи на Афганистан и неговия народ“, август 2014 г. ([url](#)), стр. 27, 37-38; ППОА, „Въведение в имущественото право на Афганистан“, 2012 г. ([url](#)), стр. 31-35.

В рамките на племенните райони в Афганистан, основно по границата с Пакистан и отчасти с Иран, формите на недържавно правосъдие са доминиращата съдебна система. В рамките на тези места афганистанските племенни общности имат наличието на поколение с „традиционни експертни познания“ (*джиргамар*), чиято професия и работа е разрешаването на спорове ⁽⁶¹⁾. Ноджуми отбелязва наблюдението, базирано на неговите изследвания на опита на афганистанците с местното управление, че недържавното правосъдие е масово разбирано от населението и механизми като *джирги* и *шури* се разглеждат като достъпен и функционален начин за разрешаване на спорове по по-ефективен начин, отколкото това може да стане чрез държавните институции, заради тяхната основа в социалното доверие към съдиите. Освен това Ноджуми отбелязва в статията по темата от 2014 г., че недържавните системи са ориентирани към установяването отново на хармония и предотвратяването на разриви в общността и в отношенията. Той посочва, че традиционните обичаи и норми в рамките на дадено семейство могат и да не се прилагат в други семейства, като отбелязва, че отрицателните практики като убийства на честта и отмъщения обикновено се изпълняват и планират тайно, без да включват по-широката общественост; за разлика от това обичайното право е насочено към това да бъде консултативен процес ⁽⁶²⁾.

Широко разпространено мнение сред афганистанците е, че обичайните закони за в съответствие с ислямския *шариат*; на практика обаче двете си противоречат понякога ⁽⁶³⁾, както и са в разрез с официалните държавни закони в някои практики ⁽⁶⁴⁾. Неамат Ноджуми отбелязва, че въпреки че са популярни, има многобройни аспекти на законите от обичайното право, които противоречат на *шариата* и обратното, особено по отношение на правата на жените, които са пренебрегвани или отхвърляни ⁽⁶⁵⁾. По подобен начин Държавният департамент на САЩ пише, че селски райони местните старейшини и механизмите за недържавно правосъдие са основните средства, използвани за разрешаване на криминални и граждански спорове, включително чрез отсъждането на наказания, които са извън официалната съдебна система ⁽⁶⁶⁾.

За повече информация за разрешаването на спорове чрез недържавни механизми като *джирга* и *шура* вж. [Раздел 6.4.](#)

1.6 Извънсъдебни наказания от бунтовниците

В районите под техен контрол бунтовниците налагат наказания чрез паралелни правосъдни системи, базирани на строга интерпретация на *шариата* ⁽⁶⁷⁾. Тези недържавни съдилища често са описвани като „съдилища кенгуру“ ⁽⁶⁸⁾. МООНСА смята, че тези наказания, които включват „публични екзекуции чрез бой с камъни и разстрел, бой и бой с камшик, както и ампутации, са незаконни съгласно законите в Афганистан, представляват криминални действия и могат да се равняват на военни престъпления“ ⁽⁶⁹⁾.

Нарушаването на моралните правила обаче се отнасят изключително за случаи, свързани с пола. Например през май 2017 г. бунтовници отвлякоха 14-годишно момче от Саманган, защото е танцувало на сватбено видео, публикувано в социалните медии, по начин, определен за „неморален“ ⁽⁷⁰⁾.

⁽⁶¹⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽⁶²⁾ Ноджуми, Н., „Качествата на недържавното правосъдие: Ефективен механизъм за стабилен Афганистан“, 5 ноември 2014 г. ([url](#)).

⁽⁶³⁾ Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Кръвни вражди, традиционно право (Паштунвали)“, 1 ноември 2011 г. ([url](#)), стр. 5; Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 45-46.

⁽⁶⁴⁾ Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 45-46.

⁽⁶⁵⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽⁶⁶⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г.– Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 12.

⁽⁶⁷⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г.– Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 12.

⁽⁶⁸⁾ „Паджук афган нюз“, „10 инцидента със съдилища кенгуру са станали в северната част на страната тази година“, 30 октомври 2016 г. ([url](#)).

⁽⁶⁹⁾ МООНСА, „Афганистан - защита на гражданите във въоръжен конфликт, средногодишен доклад 2017“, юли 2017 г. ([url](#)), стр. 44.

⁽⁷⁰⁾ МООНСА, „Афганистан - защита на гражданите във въоръжен конфликт, средногодишен доклад 2017“, юли 2017 г. ([url](#)), стр. 43.

Примерите от 2016-2017 г. за това как талибаните осъждат и наказват цивилни за обикновени престъпления включват:

- Екзекуцията на мъж и неговия син, обвинени за убийство в Джаузджан ⁽⁷¹⁾;
- Екзекуцията на жена, обвинена в убийството на съпруга си в Джаузджан ⁽⁷²⁾;
- Екзекуция от страна на талибаните на двама мъже във Фарах, след като са обявени за виновни за отвличане ⁽⁷³⁾;
- Ампутацията на дясната ръка и левия крак на 15-годишно момче, обвинено в обир в Херат ⁽⁷⁴⁾;
- Бой с камшик на млад мъж с увреждания, обвинен в изнасилване в Бадахшан ⁽⁷⁵⁾.

Според доклад за талибаните, създаден от Антонио Джустоци [Antonio Giustozzi] и публикуван от „ЛандИнфо“ (Норвегия), талибаните поддържат тази паралелна съдебна система отчасти, за да покажат характера на талибаните като правителство в сянка ⁽⁷⁶⁾. Уморени от дълго чакане, корупция и подкупи, много афганистанци доброволно се обръщат към талибанските съдилища за уреждане на техните спорове ⁽⁷⁷⁾.

2. Третиране на хората, за които се смята, че са прегрешили спрямо исляма

2.1 Правна позиция спрямо вероотстъпничеството, смяната на религията и богохулството

Според Доклада на Държавния департамент на САЩ за международните религиозни свободи за 2016 г. афганистанската Конституция посочва, че ислямът е религията на държавата, въпреки че членове на други религии са свободни да практикуват в рамките на „ограниченията от закона“ ⁽⁷⁸⁾. Нито Наказателният кодекс от 1976 г., нито Конституцията на Афганистан не се занимават изрично с въпросите на вероотстъпничеството, богохулството или смяната на религията ⁽⁷⁹⁾. Преминаването от ислям към друга религия се смята за вероотстъпничество съгласно ислямското право ⁽⁸⁰⁾, включително ако става дума за напускане на исляма за преминаване към атеизма ⁽⁸¹⁾.

Съгласно ислямското право лицата, които преминат към друга вяра, ще получат три дни, за да се откажат от това или ще бъдат изправени пред наказанието за вероотстъпничество ⁽⁸²⁾. Въпреки това процесът на отказ съгласно *шариата* не е ясен ⁽⁸³⁾. Базата данни за Смъртното наказание по света (СНС) на Юридическия факултет на Университета „Корнел“ отбелязва, че отказът „не премахва наистина наказанието за съществуването като „вероотстъпник““ ⁽⁸⁴⁾.

Школата *Ханафи* предвижда, че вероотстъпничеството се наказва със смърт, затвор или конфискуване на имущество ⁽⁸⁵⁾. Според някои интерпретации на ислямското право, които се практикуват в Афганистан,

(71) „Паджуок афган нюз“, „Талибаните екзекутират трима души в Джаузджан“, 29 март 2016 г. ([url](#)).

(72) „Броудли“ („Вайс нюз“), „Талибаните отново екзекутират жени публично“, 16 май 2016 г. ([url](#)); „Ню Йорк таймс“, „Талибаните публично екзекутират две жени в Северен Афганистан“, 7 май 2016 г. ([url](#)).

(73) МООНСА, „Афганистан - защита на цивилните във въоръжен конфликт, средногодишен доклад 2017“, юли 2017 г. ([url](#)), стр. 44.

(74) „Дойче веле“, „Тревожната тенденция на талибанско правосъдие в Афганистан“, 15 март 2017 г. ([url](#)).

(75) „Паджуок афган нюз“, „Бадахшан: талибаните бият с камшик мъж с увреждания по обвинения в изнасилване“, 21 август 2017 г. ([url](#)).

(76) Джустоци, А., „Афганистан: Разузнаване и кампания по сплашване на талибаните“, 23 август 2017 г. ([url](#)), стр. 17.

(77) „Ню Йорк таймс“, „Талибанското правосъдие печели популярност, докато афганистанските съдилища са в упадък“, 31 януари 2015 г. ([url](#)).

(78) Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2016 г. - Афганистан“, 15 август 2017 г. ([url](#)), стр. 1.

(79) КСАЩМРС, 2017 г. „Годишен доклад – Афганистан“, 26 април 2017 г. ([url](#)), стр. 2; Смъртно наказание по света (СНС), Университет „Корнел“, Юридически факултет, База данни за смъртното наказание - Афганистан, 11 декември 2012 г. ([url](#)).

(80) Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2016 г. - Афганистан“, 15 август 2017 г. ([url](#)), стр. 1; ППОА, „Въведение в наказателното право на Афганистан“, 2012 г. ([url](#)), стр. 98.

(81) ППОА, „Въведение в наказателното право на Афганистан“, 2012 г. ([url](#)), стр. 95.

(82) Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2015 г. - Афганистан“, 10 август 2016 г. ([url](#)), стр. 3; ППОА, „Въведение в наказателното право на Афганистан“, 2012 г. ([url](#)), стр. 98.

(83) Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2016 г. - Афганистан“, 15 август 2017 г. ([url](#)), стр. 4.

(84) Смъртно наказание по света (СНС), Университет „Корнел“, Юридически факултет, База данни за смъртното наказание - Афганистан, 11 декември 2012 г. ([url](#)).

(85) Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2016 г. - Афганистан“, 15 август 2017 г. ([url](#)).

смяната на исляма като религия се наказва със смъртно наказание⁽⁸⁶⁾, чрез обезглавяване за мъжете и чрез доживотен затвор за жените освен ако не се разкаят или съдия не вземе решение по негова преценка за по-малко наказание⁽⁸⁷⁾. ППОА обяснява, че други наказания също са били прилагани като например анулиране на брак, загуба на попечителство над негова/и дъщеря/и, загуба на наследено имущество и неспособност за предаване на имущество на децата. Децата на вероотстъпниците се смятат все още за мюсюлмани освен ако не достигнат зряла възраст, без да са се върнали към исляма, в който случай те също могат да бъдат убити⁽⁸⁸⁾. Не можах да бъдат намерени примери за инциденти с информация, която да потвърждава това.

Богохулството е наказуемо със смърт⁽⁸⁹⁾ или затвор до 20 години⁽⁹⁰⁾. Както и вероотстъпниците, богохулците имат три дни да се откажат от поведението си или да бъдат изправени пред смъртно наказание⁽⁹¹⁾. Закон от 2004 г. забранява писания и публикувани материали, които се смятат за обидни за исляма или за други религии⁽⁹²⁾.

За информация за заплахи, пред които са изправени журналистите и други лица, преследвани от въоръжени групировки, вж. „Доклад на ЕСПОУ за страната на произход: Афганистан – лица, преследвани от въоръжени участници в конфликта“⁽⁹³⁾.

2.2 Съдебни дела от държавата за вероотстъпничество и богохулство

Вероотстъпничеството е „сериозно престъпление“ според Библиотеката на Конгреса на САЩ и въпреки че съобщенията гласят, че то рядко е обект на съдебен процес, има подобни случаи пред последните години⁽⁹⁴⁾. Според Комисията на САЩ за международни религиозни свободи (КСАЩМРС) през 2010-2011 г. е имало два случая на немюсюлмани, съдени за вероотстъпничество, които са били изправени пред възможността да бъдат наказани с екзекуция⁽⁹⁵⁾. През 2012-2013 г. КСАЩМРС съобщи, че в крайна сметка те са били освободени и са напуснали страната след дипломатически натиск заради присъдите им⁽⁹⁶⁾. През 2014-2016 г. е имало съобщения за случаи на съдебни дела на правителството за вероотстъпничество и богохулство⁽⁹⁷⁾ или за физически нападения, задържания, арести или обвинения за богохулство или вероотстъпничество⁽⁹⁸⁾. Правителството на Афганистан посочи в доклад, предаден през май 2016 г. на Комитетът на ООН срещу изтезанията (КООНСИ), че „нито едно смъртно наказание не е било постановено или приложено все още“ за случаи на вероотстъпничество и богохулство⁽⁹⁹⁾. Според СНС въпреки липсата на яснота в закона,

⁽⁸⁶⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2016 г. - Афганистан“, 15 август 2017 г. ([url](#)), стр. 3; МСХЕ, „Доклад за свободата на мисълта 2015 г.“ ([url](#)), стр. 285.

⁽⁸⁷⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2016 г. - Афганистан“, 15 август 2017 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁸⁸⁾ ППОА, „Въведение в наказателното право на Афганистан“, 2012 г. ([url](#)), стр. 98.

⁽⁸⁹⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2016 г. - Афганистан“, 15 август 2017 г. ([url](#)), стр. 4.

⁽⁹⁰⁾ РСЕ/РС, „Афганистански случай на „богохулство“ е ранен тест за новото правителство“, 24 октомври 2014 г. ([url](#)).

⁽⁹¹⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2016 г. - Афганистан“, 15 август 2017 г. ([url](#)), стр. 4.

⁽⁹²⁾ КСАЩМРС, 2017 г. „Годишен доклад – Афганистан“, 26 април 2017 г. ([url](#)), стр. 2; Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2016 г. - Афганистан“, 15 август 2017 г. ([url](#)), стр. 4.

⁽⁹³⁾ „Доклад на ЕСПОУ за страната на произход: Афганистан – лица, преследвани от въоръжени участници в конфликта“, декември 2017 г. ([url](#)).

⁽⁹⁴⁾ САЩ, Библиотека на Конгреса, „Законови, които криминализират вероотстъпничеството в избрани юрисдикции“, май 2014 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁹⁵⁾ КСАЩМРС, 2011 г. „Годишен доклад – Афганистан“, май 2011 г., ([url](#)), стр. 219; „Таймс“, „Афганистанец ще бъде обесен, защото е християнин“, 6 февруари 2011 г. ([url](#)); „Крисчън тудей“, „Афганистански християнин беше освободен от затвора и е в безопасност извън страната“, 23 април 2011 г. ([url](#)).

⁽⁹⁶⁾ КСАЩМРС, 2013 г. „Годишен доклад – Афганистан“, 30 април 2013 г. ([url](#)), стр. 4.

⁽⁹⁷⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2015 г. - Афганистан“, 10 август 2016 г., стр. 1, 5; Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2016 г. - Афганистан“, 15 август 2017 г. ([url](#)), стр. 1.

⁽⁹⁸⁾ КСАЩМРС, 2017 г. „Годишен доклад – Афганистан“, 26 април 2017 г. ([url](#)), стр. 2.

⁽⁹⁹⁾ Афганистан, Доклади за разглеждане, подадени от държавите членки съгласно Член 19 от Конвенцията съгласно процедурата по диспозитивно докладване, 13 май 2016 г. ([url](#)).

има известни случаи, при които хора, които са обвинени във вероотстъпничество, са заплашени със смъртни присъди⁽¹⁰⁰⁾. През 2014 г. Афганистанските власти арестуваха собственика и редактор на вестник по обвинения в богохулство, както и затвориша офисите на вестника, след като медията публикува коментарна статия, която подлагаше под въпрос съществуването на Господ и критикуваше ислямската вяра⁽¹⁰¹⁾. Статията породила протести, в които демонстранти призоваха за смъртно наказание и също предизвика публично осъждане от правителството⁽¹⁰²⁾. През 2013 г. един човек беше признат за виновен и осъден на 20 години затвор за богохулство, като към 2017 г. той продължава да е в затвора⁽¹⁰³⁾. Предишни случаи на осъдителни присъди за богохулство включват двама души, на които са дадени 20 години затвор за неodobрен превод на *Корана* на фарси⁽¹⁰⁴⁾, както и друга присъда за студент журналист, обвинен, че е свалил от интернет информация за правата на жените и я е разпространил⁽¹⁰⁵⁾.

При прегледа на този доклад Неамат Ноджуми коментира, че при всички тези случаи обвинените лица са лишени от адвокат за тяхна защита, както и от други правни протекции на базата на афганистанските закони. Лицата, които са преследвани, често слабо разбират правните принципи и практики, а при липсата на добър адвокат това често води до сериозни наказания⁽¹⁰⁶⁾.

За информация за прилагането на смъртното наказание от държавата вижте [Раздел 1.4](#).

2.3 Обществено третиране и отношение спрямо преминалите към християнството

Според Държавния департамент на САЩ християните и другите религии на малцинства (сикхи, индуци и бахаи) съставляват по-малко от 0.3 процента от населението⁽¹⁰⁷⁾.

Изследователският център „Пю“ [Pew Research Center], който е безпристрастна изследователска организация, базирана в САЩ и провела през 2013 г. проучване за отношението на мюсюлманите, е установила, че в Афганистан хората, сред които е проведено проучването, почти изцяло (99%) подкрепят идеята за това *шариатът* да стане официалното право в страната⁽¹⁰⁸⁾. От тези 99% респоденти, които подкрепят ислямското право да стане официалното право на страната, 79% одобряват екзекутирането на вероотстъпници⁽¹⁰⁹⁾. Афганистанците, които са преминали към християнството, както и тези, които подкрепят тази вяра, биват възприемани с недоверие от обществото⁽¹¹⁰⁾. Те биват разглеждани като неморални или свързани със Запада, посочват източници⁽¹¹¹⁾. В афганистанските социални идентичности има тясна връзка между религиозната и националната идентичност, което означава, че преминалите към християнството могат да бъдат възприемани като предатели спрямо тяхното ислямско и афганистанско наследство⁽¹¹²⁾. Афганистанците, които преминават към християнството,

⁽¹⁰⁰⁾ Смъртно наказание по света (СНС), Университет „Корнел“, Юридически факултет, База данни за смъртното наказание - Афганистан, 11 декември 2012 г. ([url](#)).

⁽¹⁰¹⁾ РСЕ/РС, „Афганистански случай на „богохулство“ е ранен тест за новото правителство“, 24 октомври 2014 г. ([url](#)).

⁽¹⁰²⁾ РСЕ/РС, „Афганистански случай на „богохулство“ е ранен тест за новото правителство“, 24 октомври 2014 г. ([url](#)); „Кабул таймс“, „Правителството е готово да предприеме сериозни стъпки относно богохулна статия, публикувана в „Афганистан експрес дейли“ – Министерски съвет“, 20 октомври 2014 г. ([url](#)); „Глоубъл пост“, „Автор подложи на съмнение Господ в афганистанската преса – ето какво се случи след това“, 27 октомври 2014 г. ([url](#)).

⁽¹⁰³⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2016 г. - Афганистан“, 15 август 2017 г. ([url](#)), стр. 7; КСАЩМРС, 2017 г. „Годишен доклад – Афганистан“, 26 април 2017 г. ([url](#)), стр. 2.

⁽¹⁰⁴⁾ „БиБиСи Нюз“, „Потвърдена присъда за афганистанския случай с Корана“, 16 февруари 2009 г. ([url](#)); „Хюман райтс уоч“, „Афганистан: потвърдена 20-годишна присъда за журналист“, 10 март 2009 г. ([url](#)).

⁽¹⁰⁵⁾ „Гардиън“, „Афганистански съд отмени смъртната присъда за студент журналист“, 21 октомври 2008 г. ([url](#)).

⁽¹⁰⁶⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽¹⁰⁷⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2016 г. - Афганистан“, 15 август 2017 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽¹⁰⁸⁾ Изследователски център „Пю“, „Мюсюлманите по света: религия, политика и общество“, 30 април 2013 г. ([url](#)), стр. 46.

⁽¹⁰⁹⁾ Изследователски център „Пю“, „Мюсюлманите по света: религия, политика и общество“, 30 април 2013 г. ([url](#)), стр. 55.

⁽¹¹⁰⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2016 г. - Афганистан“, 15 август 2017 г. ([url](#)), стр. 4; Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Атеисти“, 26 август 2014 г. ([url](#)), стр. 2-4.

⁽¹¹¹⁾ „Агенция Франс прес“, „Афганистанските християни живеят в страх и се крият“, 31 януари 2011 г. ([url](#)).

⁽¹¹²⁾ „Агенция Франс прес“, „Афганистанските християни живеят в страх и се крият“, 31 януари 2011 г. ([url](#)).

не могат да разкрият това свободно, включително пред техните собствени семейства ⁽¹¹³⁾. „БиБиСи“ проследи през 2014 г. историята на афганистанци, които са си сменили религията, и отбеляза, че ако стане публично известно, че мюсюлманин се е отказал от исляма, за този човек няма „съчувствие“ и често семейството на въпросния човек се отрича от него, защото е вероотстъпник ⁽¹¹⁴⁾.

Според статия от 2014 г. на „Ню Йорк таймс“ за лице, преминало към християнството, което живее и се крие в Кабул, през последното десетилетие е имало само няколко видни случая на лица, преминали към християнството, като държавата се разправя с тях, като иска те да се откажат от това или да бъдат изправени пред експулсиране от страната ⁽¹¹⁵⁾. „Ню Йорк таймс“ отбелязва също нарастването на афганистанските църкви в Индия в последно време ⁽¹¹⁶⁾.

Доклад от семинар на немски език с експертите по Афганистан Томас Рутиг [Thomas Ruttig] и Михаел Дакснер [Michael Daxner], изготвен през април 2016 г. от „АККОРД“ [ACCORD], сочи, че има все по-голям брой афганистанци, които преминават към християнството, често чрез евангелистки организации, но има и случаи на образовани афганистанци, които нарочно избират да напуснат исляма ⁽¹¹⁷⁾. Понякога афганистанците, които преминават към християнството, са от групи, лишени от основни права, като например деца, живеещи на улицата, или много бедни семейства ⁽¹¹⁸⁾. Членовете на християнската общност, които често са преминали към тази вяра отвъд океана, я практикуват сами или тайно в малки паства поради страха от тормоз; имало е враждебно отношение в обществото към разпространяването на християнството ⁽¹¹⁹⁾. „Ню Йорк таймс“ дава пример с историята от 2014 г. на афганистанец, преминал към християнството, който живеел и се криел в мазе в Кабул, и чийто зет пътувал от Пакистан до Кабул, за да го намери и да го убие като „вероотстъпник“, като очевидно е заплашил да убие и сина му, защото е син на човек, който не е мюсюлманин ⁽¹²⁰⁾.

Няма публични християнски църкви в Афганистан ⁽¹²¹⁾ с изключение на един католически параклис в италианското посолство в Кабул ⁽¹²²⁾. Според Ройтерс само чужденци ходят на църковните служби там ⁽¹²³⁾. Съществуваша също „Малките сестри на Исус“ [Little Sisters of Jesus], малка група католически монахини, които бяха базирани в Кабул за 60 години; групата обаче напусна Афганистан през 2017 г. с отпътуването на последните две останали сестри ⁽¹²⁴⁾. Афганистанските християни практикуват тайно в малки тайни църкви или в домовете си ⁽¹²⁵⁾.

Според някои източници афганистанците имат традиция в някои групи да се татуират ⁽¹²⁶⁾, въпреки че перманентните татуировки се „смятат като цяло за неислямски“ и са забранени в

⁽¹¹³⁾ „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 8-9.

⁽¹¹⁴⁾ „БиБиСи Нюз“, „Полемиката на вероотстъпничеството в Афганистан“, 14 януари 2014 г. г. ([url](#)).

⁽¹¹⁵⁾ „Ню Йорк таймс“, „Човек, станал християнин, бяга от преследване в Афганистан“, 21 юни 2014 г. ([url](#)).

⁽¹¹⁶⁾ „Ню Йорк таймс“, „Човек, станал християнин, бяга от преследване в Афганистан“, 21 юни 2014 г. ([url](#)); „Ню Йорк таймс“, „Афганистанска църква се разраства в Делхи“, 22 юли 2013 г. ([url](#)).

⁽¹¹⁷⁾ „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 8-9.

⁽¹¹⁸⁾ „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 8-9.

⁽¹¹⁹⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2016 г. - Афганистан“, 15 август 2017 г. ([url](#)), стр. 14-15; „Ню Йорк таймс“, „Човек, станал християнин, бяга от преследване в Афганистан“, 21 юни 2014 г. ([url](#)).

⁽¹²⁰⁾ „Ню Йорк таймс“, „Човек, станал християнин, бяга от преследване в Афганистан“, 21 юни 2014 г. ([url](#)).

⁽¹²¹⁾ САЩ, Изследователска служба на Конгреса, „Афганистан: управление след талибаните, сигурност и политика на САЩ“, 7 ноември 2017 г. ([url](#)), стр. 16.

⁽¹²²⁾ КСАЩМРС, 2017 г. „Годишен доклад – Афганистан“, 26 април 2017 г. ([url](#)).

⁽¹²³⁾ „Ройтерс“, „В Афганистан католически свещеник се надява на папа, който да симпатизира на исляма“, 13 март 2013 г. ([url](#)).

⁽¹²⁴⁾ „ИталияЕвропа24“, „След 60 години в служба на нуждаещите се монахини напускат Кабул“, 28 март 2017 г. ([url](#)); „AsiaNews.it“, „Отец Морети: „Малките сестри на Исус“ - 60 години афганистанки сред афганистанците“, 21 март 2017 г. ([url](#)).

⁽¹²⁵⁾ „Ню Йорк таймс“, „Човек, станал християнин, бяга от преследване в Афганистан“, 21 юни 2014 г. ([url](#)); САЩ, Изследователска служба на Конгреса, „Афганистан: управление след талибаните, сигурност и политика на САЩ“, 7 ноември 2017 г. ([url](#)), стр. 16.

⁽¹²⁶⁾ Швеция, Лифос, „Татуировки I Афганистан“, 13 септември 2017 г. ([url](#)), стр. 4; Световна програма по прехраната (СПП), „СПП осигурява хранителна подкрепа за жените кучи в Южен Афганистан, 31 януари 2013 г. ([url](#)).

ислямското право, сочи доклад по темата на Лифос, шведската служба за информация за страната на произход към Шведската агенция по миграция ⁽¹²⁷⁾. Лифос установил, че афганистанците с татуировки в западен стил покриват татуировките си на обществени места заради страх от реакция на обществото или на бунтовниците, въпреки че популярността на татуировките нараства сред градската младеж ⁽¹²⁸⁾. Информация за съдебни дела или обществени реакции спрямо афганистанци с татуировки в западен стил или с татуирани християнски символи не можеше да бъде намерена предвид времевите ограничения.

Първата дама на Афганистан, Рула Гани, е с християнски ливански произход и е значима публична фигура ⁽¹²⁹⁾. Според „Гардиън“ консервативни религиозни и политически фигури са отправяли вербални атаки срещу нея, защото е християнка ⁽¹³⁰⁾. Тези критики са я наричали според съобщенията потенциална „заплаха за ислямските ценности“ ⁽¹³¹⁾.

2.4 Обществено третиране и отношение спрямо богохулството, атеистите и секуларистите

Многобройни източници обясняват, че обществото като цяло не толерира дейности, възприемани като противоречия на исляма. Международният съюз за хуманизъм и етика (МСХЕ) [International Humanist and Ethical Union (IHEU)], който е призната от ООН НПО, която създава годишен доклад за дискриминацията срещу нерелигиозните лица и атеистите, посочва в своя доклад за 2016 г., че в Афганистан ако човек бъде обвинен в богохулство или опозоряване на религията, той може да стане обект на насилие ⁽¹³²⁾. Докладът за международните религиозни свободи за 2015 г. на Държавния департамент на САЩ посочва, че в Афганистан е имало няколко извънсъдебни убийства през 2015 г. за „предполагаеми религиозни престъпления през същата година“ ⁽¹³³⁾. Според „БиБиСи“ лицата, които се смятат за „вероотстъпници“ са изложени на риск да бъдат бити до смърт от обикновени хора, без да бъдат изправени пред съда ⁽¹³⁴⁾. Норвежката независима служба за информация за страната на произход „ЛандИнфо“ обяснява по подобен начин, че в Афганистан има малка обществена толерантност към критики към религиозни вярвания, които се разглеждат като противоположни на исляма, като изразяването на подобни възгледи може да причини силна реакция спрямо съответното лице, ако то ги е изразило публично ⁽¹³⁵⁾. Значим пример за насилие от тълпа срещу лице, за което се е смятало, че е нарушило исляма, се случи през март 2015 г., когато млада жена на име Фаркхунда Маликзада [Farkhunda Malikzada] беше убита в град Кабул от гневна тълпа мъже, след като беше погрешно обвинена, че е изгорила *Корана*. Тълпата е преби с камъни, стъпка я и запали нейното тяло без намеса на полицията или на зрителите, които наблюдаваха нейното убийство, но не го предотвратиха ⁽¹³⁶⁾. Дванайсет мъже бяха осъдени и получиха присъди от 16 до 20 години затвор; 7 полицаи, които бяха замесени в атаката, получиха 2-годишни условни присъди, но не и затвор ⁽¹³⁷⁾.

МСХЕ наблюдава, че „прилагането или защитаването на правото да се критикува, напуска или отхвърля исляма се смята за табу дори от много афганистанци, които спазват до голяма степен демократични ценности“ ⁽¹³⁸⁾.

⁽¹²⁷⁾ Швеция, Лифос, „Татуировки I Афганистан“, 13 септември 2017 г. ([url](#)), стр. 4.

⁽¹²⁸⁾ Швеция, Лифос, „Татуировки I Афганистан“, 13 септември 2017 г. ([url](#)), стр. 4.

⁽¹²⁹⁾ „Гардиън“, „Рула Гани, жената, която прави промени като нова първа дама на Афганистан“, 6 ноември 2014 г. ([url](#)); „Дипломат“, „Рула Гани, необичайно видната първа дама на Афганистан“, 7 декември 2014 г. ([url](#))

⁽¹³⁰⁾ „Гардиън“, „Рула Гани, жената, която прави промени като нова първа дама на Афганистан“, 6 ноември 2014 г. ([url](#))

⁽¹³¹⁾ „Дипломат“, „Рула Гани, необичайно видната първа дама на Афганистан“, 7 декември 2014 г. ([url](#))

⁽¹³²⁾ МСХЕ, „Доклад за свободата на мисълта 2016 г. - Афганистан“, 1 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹³³⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2015 г. - Афганистан“, 10 август 2017 г. ([url](#)), стр. 11-12.

⁽¹³⁴⁾ „БиБиСи Нюз“, „Полемиката на вероотстъпничеството в Афганистан“, 14 януари 2014 г. ([url](#)).

⁽¹³⁵⁾ Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Атеисти“, 26 август 2014 г. ([url](#)), стр. 2-4.

⁽¹³⁶⁾ „Форин полиси“, „Година по-късно все още няма справедливост за Фаркхунда“, 1 април 2016 г. ([url](#)); „БиБиСи Нюз“, Документален филм: „Фаркхунда – създаването на мъченица“ [онлайн видео], 12 август 2015 г. ([url](#)).

⁽¹³⁷⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2016 г. - Афганистан“, 15 август 2017 г. ([url](#)), стр. 7; Вж. също „Форин полиси“, „Година по-късно все още няма справедливост за Фаркхунда“, 1 април 2016 г. ([url](#)).

⁽¹³⁸⁾ МСХЕ, „Доклад за свободата на мисълта 2016 г. - Афганистан“, 1 ноември 2016 г. ([url](#)).

Групи като атеистите, секуларистите или преминалите към друга вяра, които имат виждания, които могат да бъдат възприети като различни от исляма, трябва да се самоцензурират и не могат да изразяват своите лични възгледи или своето отношение към исляма открито в обществото ⁽¹³⁹⁾, защото са изложени на риск от санкции или насилие ⁽¹⁴⁰⁾. По същия начин тези групи трябва на външен вид да изглеждат като мюсюлмани и да изпълняват поведенчески религиозни и културни очаквания на тяхната среда, без това да е отражение на техните вътрешни убеждения ⁽¹⁴¹⁾.

По въпроса за това дали има организирана общност, към която афганистанците могат да се присъединят, единият от директорите на Мрежата на афганистанските анализатори (МАО) Томас Рутиг обясни през 2016 г. на семинар на „АККОРД“ на немски език, че в Афганистан „атеистично движение“ ⁽¹⁴²⁾. В процеса на проучване за този доклад бяха открити няколко страници във „Фейсбук“ на групи, които се определят като атеистични афганистански организации, но не може да бъде намерена допълнителна информация за техните дейности, включително за това дали са базирани в Афганистан или не ⁽¹⁴³⁾.

Други източници отбелязаха, че исторически погледнато между 1978 г. и 1992 г. комунистическото правителство на Народната демократична партия на Афганистан (НДПА) даде значителен тласък на светски ценности и реформи в Афганистан ⁽¹⁴⁴⁾ и се съюзи с „атеистичния“ Съветски съюз ⁽¹⁴⁵⁾. Програмата на правителството на НДПА беше налагана с „широкоразпространени... репресии“ ⁽¹⁴⁶⁾ и доведе до убийството и мъченията на хиляди хора ⁽¹⁴⁷⁾. Неамат Ноджуми коментира по време на прегледа на този доклад, че бивши членове и лидери на НДПА в момента живеят свободно в Афганистан и са на постове в повечето органи на правителството, както и са били избирани на избираеми постове ⁽¹⁴⁸⁾. Например някои бивши членове на НДПА като вицепрезидентът Абдул Рашид Достум [Abdul Rashid Dostum] все още са част от настоящото правителство ⁽¹⁴⁹⁾.

2.5 Ситуацията на бахаите

Източници посочват, че през 2007 г. Генералната дирекция по фатва и отчети към Върховния съд е издала *фатва*, с която обявява вярата на бахаите за форма на богохулство ⁽¹⁵⁰⁾. Съгласно решението хората, които практикуват бахайската вяра или са преминали към нея, се смятат за „неверници“ и „вероотстъпници“ ⁽¹⁵¹⁾; въпреки това няма съобщения за практикуващи бахаи, срещу които да са били повдигнати обвинения за което и да било от двете престъпления към 2016 г. ⁽¹⁵²⁾.

⁽¹³⁹⁾ МСХЕ, „Доклад за свободата на мисълта 2015 г. - Афганистан“, 10 декември 2015 г. ([url](#)), стр. 284.

⁽¹⁴⁰⁾ МСХЕ, „Доклад за свободата на мисълта 2015 г. - Афганистан“, 10 декември 2015 г. ([url](#)), стр. 284; Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Ситуацията на християните и сменените вярата си“, 4 септември 2013 г. ([url](#)), стр. 9; Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Атеисти“, 26 август 2014 г. ([url](#)), стр. 2-4.

⁽¹⁴¹⁾ Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Ситуацията на християните и сменените вярата си“, 4 септември 2013 г. ([url](#)), стр. 9.

⁽¹⁴²⁾ „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 9.

⁽¹⁴³⁾ Организация на афганистанските атеисти [„Фейсбук“], публикувано на: 7 септември 2017 г. ([url](#)); Афганистанските атеисти [„Фейсбук“], публикувано на: 28 септември 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁴⁴⁾ „Амнести интернешънъл“, „Жените в Афганистан: Пионки в борбите за власт на мъжете“, 1 ноември 1999 г. ([url](#)); Барфийлд, Т. [Barfield, T.], „Афганистан: културна и политическа история“, 2012 г., стр. 228-229.

⁽¹⁴⁵⁾ Барфийлд, Т., „Афганистан: културна и политическа история“, 2012 г., стр. 228.

⁽¹⁴⁶⁾ „Амнести интернешънъл“, „Жените в Афганистан: Пионки в борбите за власт на мъжете“, 1 ноември 1999 г. ([url](#)).

⁽¹⁴⁷⁾ „БиБиСи Нюз“, „Затворът на смъртта в Кабул“, 27 февруари 2006 г. ([url](#)); „БиБиСи Нюз“, „Бурната история на Афганистан“, 21 ноември 2008 г. ([url](#)); „Хюман райтс уоч“, „Допълнителна информация за Афганистан“, 23 октомври 2001 г. ([url](#)), стр. 1-2.

⁽¹⁴⁸⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽¹⁴⁹⁾ Рийдъл, Б. [Riedel, B.], „Военачалникът, който определя Афганистан“, 27 юли 2014 г. ([url](#)).

⁽¹⁵⁰⁾ КСАЩМРС, 2017 г. „Годишен доклад – Афганистан“, 26 април 2017 г. ([url](#)), стр. 2; Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2016 г. - Афганистан“, 15 август 2017 г. ([url](#)), стр. 4.

⁽¹⁵¹⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2016 г. - Афганистан“, 15 август 2017 г. ([url](#)), стр. 4; КСАЩМРС, 2017 г. „Годишен доклад – Афганистан“, 26 април 2017 г. ([url](#)), стр. 2.

⁽¹⁵²⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2016 г. - Афганистан“, 15 август 2017 г. ([url](#)), стр. 7.

2.6 Ситуацията на индусите и сикхите

Изчисления сочат, че в Афганистан има около 900 индуси и сикхи ⁽¹⁵³⁾. Според Ройтерс в Афганистан има по-малко от 220 семейства на индуси и сикхи, след като много от тях са напуснали Афганистан или са се струпали основно в град Кабул, Газни и Нангархар ⁽¹⁵⁴⁾. Членове на малцинствени групи като индусите и сикхите понякога участват в правителството ⁽¹⁵⁵⁾ и съгласно Конституцията са признати и защитени като равноправни граждани като мюсюлманите ⁽¹⁵⁶⁾. На тях им се полага едно място в долната камара на парламента Волеси Джирга [Wolesi Jirga], която е с 249 места ⁽¹⁵⁷⁾. Източниците обаче отбелязват също, че индусите и сикхите са срещали социална дискриминация ⁽¹⁵⁸⁾, тормоз и има съобщения за обществено насилие ⁽¹⁵⁹⁾, както и обществен тормоз на ученици и опечалени участници в церемонии по кремацията ⁽¹⁶⁰⁾, за които се изисква полицейска защита ⁽¹⁶¹⁾. Има съобщения, че през 2012 г. тълпа мюсюлмани е нападнала индуска погребална процесия ⁽¹⁶²⁾. Според статия от 2017 г. на вестника от Обединените арабски емирства „Нешънъл“, за която афганистанско сикхско семейство е било интервюирано вътре в страната, семейството обяснило, че те трябва да празнуват Дивали дискретно, защото „големите празненства“ на тяхната вяра биха могли да бъдат опасни ⁽¹⁶³⁾.

За информация за третирането на шиитите, хазарейците и малцинствените групи от страна на бунтовниците вж. „Доклад на ЕСПОУ за страната на произход: Афганистан – лица, преследвани от въоръжени участници в конфликта“ ⁽¹⁶⁴⁾.

2.7 Възгледи на талибаните и третиране на лицата, смятани за „вероотстъпници“

Талибаните наблюдават и наказват населението в регионите под техен контрол и са заплашвали или са убивали мулти, духовници и религиозни лидери, които са проповядвали срещу тях или са се противопоставяли на техните интерпретации на исляма ⁽¹⁶⁵⁾. През 2013 г. например талибаните убиха местен духовник в провинция Кунар и оставиха бележка на тялото му, която показва, че той е бил убит като наказание за това, че е изпълнил погребални молитви за мъртви „вероотстъпници“, т.е. членове на афганистанските правителствени сили за сигурност ⁽¹⁶⁶⁾. През 2017 г. „Ню Йорк таймс“ съобщи, че според официални представители ислямски учени (улема), които са по-либерални или оспорват идеологията на талибаните са все по-преследвани от талибаните от 2015 г. насам ⁽¹⁶⁷⁾. „БиБиСи Нюз“ посочва, че увеличението на атаките е вследствие на отношението при новото

⁽¹⁵³⁾ КСАЩМРС, 2017 г. „Годишен доклад – Афганистан“, 26 април 2017 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽¹⁵⁴⁾ „Ройтерс“, „Намаляващите общности на сикхите и индусите в Афганистан бягат от нов тормоз“, 23 юни 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁵⁵⁾ САЩ, Изследователска служба на Конгреса, „Афганистан: управление след талибаните, сигурност и политика на САЩ“, 7 ноември 2017 г. ([url](#)), стр. 16.

⁽¹⁵⁶⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽¹⁵⁷⁾ „Хъфпост“, „Малкото останали индуси и сикхи в Афганистан се борят за едно място в парламента му“, 24 септември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁵⁸⁾ САЩ, Изследователска служба на Конгреса, „Афганистан: управление след талибаните, сигурност и политика на САЩ“, 7 ноември 2017 г. ([url](#)), стр. 16.

⁽¹⁵⁹⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2016 г. - Афганистан“, 15 август 2017 г. ([url](#)), стр. 14-15. Вж. също: Обединено кралство, Министерство на вътрешните работи, „Информационна бележка за страната и политиката – Афганистан: индусите и сикхите“, февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁶⁰⁾ „Ал Джазира“, „Намаляването на общностите на индусите и сикхите в Афганистан“, 1 януари 2017 г. ([url](#)); КСАЩМРС, 2017 г. „Годишен доклад – Афганистан“, 26 април 2017 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽¹⁶¹⁾ „Ройтерс“, „Намаляващите общности на сикхите и индусите в Афганистан бягат от нов тормоз“, 23 юни 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁶²⁾ „Нешънъл“, „Афганистанските индуси и сикхи празнуват Дивали без „помпозност и разкош“ в среда на страх“, 19 октомври 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁶³⁾ „Нешънъл“, „Афганистанските индуси и сикхи празнуват Дивали без „помпозност и разкош“ в среда на страх“, 19 октомври 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁶⁴⁾ „Доклад на ЕСПОУ за страната на произход: Афганистан – лица, преследвани от въоръжени участници в конфликта“, декември 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁶⁵⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2016 г. - Афганистан“, 15 август 2017 г. ([url](#)), стр. 1-2, 13-14.

⁽¹⁶⁶⁾ Държавен департамент на САЩ, Доклад за международните религиозни свободи за 2013 г. - Афганистан, 28 юли 2014 г. ([url](#)), стр. 9.

⁽¹⁶⁷⁾ „Ню Йорк таймс“, „Мишена на талибаните: ислямски учени“, 28 май 2017 ([url](#)).

талибанско ръководство от 2016 г. на Хибатула Ахунджада [Hibatullah Akhundzada], крайна високопоставена фигура в талибанските съдилища ⁽¹⁶⁸⁾. „Ню Йорк таймс“ отбелязва, че в провинция Бадахшан отделът по религиозни въпроси е съобщил, че 20 *улеми* са били убити само през 2017 г., сравнено със 110 за общо 16 години ⁽¹⁶⁹⁾. Друг пример е убийството на ислямски учен в Кандахар през май 2017 г., защото талибаните твърдели, че той е заявил, че „настоящата свещена война в Афганистан е нелегитимна“ ⁽¹⁷⁰⁾.

През 2010 г. и 2011 г. талибаните убиха християнски мисионери и чужденци, които подозираха, че са в Афганистан, за да накарат афганистанците да приемат християнството ⁽¹⁷¹⁾. При по-скорошен случай през 2014 г. те атакуваха комплекс и убиха южноафрикански пастор и неговите две деца при самоубийствена атака; семейството на пастора твърдеше, че той не е опитвал да накара афганистанците да преминат в друга вяра, докато талибаните твърдяха, че той е управлявал „тайна християнска мисионерска група“ ⁽¹⁷²⁾. Още примери от 2014 г. насам не можаха да бъдат намерени предвид времевите ограничения.

2.8 Възгледи на „Ислямска държава в провинция Хорасан“ (ИДПХ) и третиране на лицата, смятани за „вероотстъпници“

„Ислямска държава“ (ИД) разпространява идеологията *такфири*, която е концентрирана върху тези, за които се смята, че „подкопават исляма“ ⁽¹⁷³⁾. *Такфир* е обявяването, че някой е неверник (*кафир*) и позволява насилие срещу мюсюлмански лидери, които са „недостатъчно религиозни“ ⁽¹⁷⁴⁾. Според ИД тези мюсюлмански правителства, които сътрудничат на САЩ, се смятат за *муртад*, определени са за вероотстъпници, които предават исляма и са легитимни мишени на насилие; това включва не само мюсюлманските съюзници на Запада, но и тези, които практикуват форми на „нечист“ ислям, което включва тези, които не са сунити ⁽¹⁷⁵⁾, както и сунити, които практикуват суфизма или мистичните школи на исляма ⁽¹⁷⁶⁾. Основателите на ИД в Афганистан, известна като „Ислямска държава в провинция Хорасан“ (ИДПХ) споделят същите възгледи *такфири* за тези, които те определят като вероотстъпници, и смятат тези, които работят с правителства *муртад* (вероотстъпнически) за легитимни мишени за убийство ⁽¹⁷⁷⁾.

Източници съобщават, че ИДПХ е извършила атаки срещу тези, които смята за „вероотстъпници“ като например:

- Хора, които работят за правителството или съдебната власт като например през 2016 г. член на провинциалния съвет в Кабул, който беше обект на нападение като „вероотстъпник“ и ранен при атаката ⁽¹⁷⁸⁾;
- Хора, които работят за или подкрепят правителството, включително учители или лекари, които групировката определя за вероотстъпници ⁽¹⁷⁹⁾; съдии и съдебни служители, които са били определени за вероотстъпници като например тези, които бяха нападнати при Върховния съд през 2017 г. ⁽¹⁸⁰⁾;

⁽¹⁶⁸⁾ „БиБиСи Нюз“, „Профил: новият лидер на талибаните Мавлави Хибатула Ахунджада“, 26 май 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁶⁹⁾ „Ню Йорк таймс“, „Мишени на талибаните: ислямски учени“, 28 май 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁷⁰⁾ „Ню Йорк таймс“, „Мишени на талибаните: ислямски учени“, 28 май 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁷¹⁾ „Войс ъф Америка“, „Талибаните поеха отговорност за убийството на „християнски мисионери“, 6 август 2010 г. ([url](#)); „Агенция Франс прес“, „Афганистанските християни живеят в страх и се крият“, 31 януари 2011 г. ([url](#)).

⁽¹⁷²⁾ „Крисчън тудей“, „Църква скърби за пастор и деца, убити при самоубийствено нападение на талибаните в Афганистан“, 1 декември 2014 г. ([url](#)).

⁽¹⁷³⁾ РСЕ/РС, „Предстоящата смърт на ИД може да крие лоши новини“, 26 декември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁷⁴⁾ Оксфордски речник на исляма, Такфир, Оксфордски ислямски изследвания онлайн, няма дата, ([url](#)).

⁽¹⁷⁵⁾ РСЕ/РС, „Предстоящата смърт на ИД може да крие лоши новини“, 26 декември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁷⁶⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽¹⁷⁷⁾ Осман Б. [Osman, B.], „Послания с тебешир: „Ислямска държава“ витеа в Афганистан?“, 17 ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 3, 7, 8.

⁽¹⁷⁸⁾ Осман Б., „С действаща клетка в Кабул, ИДПХ опитва да внесе сектантство във войната в Афганистан“, 19 октомври 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁷⁹⁾ Осман Б., „Битката на ИДПХ за умове“, 12 декември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁸⁰⁾ „Лонг уор джърнъл“, „Ислямска държава“ пое отговорност за самоубийствената атака край Върховния съд на Афганистан“, 8 февруари 2017 г. ([url](#)).

- Хазарейци шиити и хора, които „оспорват правото да ги убиеш“, също са определени за вероотстъпници ⁽¹⁸¹⁾; при прегледа на този доклад МООНСА коментира, че ИДПХ до голяма степен нарича шиитите *рафида* или *мушрикин* (тези, които боготворят други), както и еретици ⁽¹⁸²⁾;
- Талибаните ⁽¹⁸³⁾; ИДПХ смята, че талибаните са управлявани от племенни обичаи и традиции, които се противопоставят на ислямския *шариат*, като двете групировки са в конфликт за техните съответни екстремистки възгледи, като талибаните са основно националистични като обхват, докато ИД е панислямска ⁽¹⁸⁴⁾. ИД е определила талибаните като „вероотстъпническа“ групировка ⁽¹⁸⁵⁾.
- Тези, за които те смятат, че работят за талибаните ⁽¹⁸⁶⁾. През 2015 г. новинарски източници съобщиха, че ИДПХ в провинция Нангархар е разпространила видео в социалните медии, което показва екзекуцията на 10 мъже, които бяха описани като „вероотстъпници“, защото са помагали на талибаните в провинцията или са подкрепяли правителството. Мъжете са били с превръзки на очите, накарани да коленичат върху експлозивни и след това са били взривени ⁽¹⁸⁷⁾.

За информация за други лица, които са преследвани от антиправителствени елементи, вж. „Доклад на ЕСПОУ за страната на произход: Афганистан – лица, преследвани от въоръжени участници в конфликта“ ⁽¹⁸⁸⁾.

2.9 Избягване на преследване и търсене на помощ

Международният съюз за хуманизъм и етика (МСХЕ), който е призната от ООН НПО, която създава годишен доклад за дискриминацията срещу нерелигиозните лица и атеистите, посочва в своя доклад за 2016 г., че в Афганистан има малко съобщения за инциденти срещу невярващи или вероотстъпници, имайки предвид възгледа, че „много хора, които са сменили вярата си или са напуснали исляма, като цяло са просто прекалено изплашени, за да говорят открито“ ⁽¹⁸⁹⁾. Източници посочват, че сменилите вярата си в Афганистан трябва да крият своите религиозни вярвания ⁽¹⁹⁰⁾. Според Томас Рутиг, единият от създавателите на независимата изследователска организация „Мрежа на афганистанските анализатори“ (МАО), за да може лице, сменило вярата си, да бъде заподозряно, че е преминало към християнството или друга вяра, трябва да бъдат наблюдавани определени елементи като например лицето да каже нещо грешно в хода на разгорещена дискусия или да бъде видяно публично да изразява ясен християнски сигнал или действие. Той отбелязва, че по тази причина християните имат склонност да се молят в малки групи на специфични места. Той изрази мнението, че е възможно тези локации да са наблюдавани от тайните служби ⁽¹⁹¹⁾. Не можа да бъде намерена информация, която да потвърждава подобно наблюдение.

Относно възможността да бъде разкрито, че някой е сменил вярата си, Томас Рутиг обясни през 2016 г. на семинар на „АККОРД“, че някой, който е сменил религията си и вече не е мюсюлманин или вече не иска да

⁽¹⁸¹⁾ Осман, Б., „С действаща клетка в Кабул“, МАО, 19 октомври 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁸²⁾ МООНСА, имейл, 2 октомври 2017 г., МООНСА направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽¹⁸³⁾ Осман, Б., „Битката на ИДПХ за умове“, 12 декември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁸⁴⁾ „Дипломат“, „Разкрито: Защо ИДИЛ мрази талибаните“, 29 януари 2016 г. ([url](#)); „Лонг уор джърнъл“, „Обсесията на „Ислямска държава“ с „Ал Кайда“ и талибаните“, 20 януари 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁸⁵⁾ „Лонг уор джърнъл“, „Талибаните и „Ислямска държава“ се сблъскват в Източен Афганистан“, 1 май 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁸⁶⁾ Осман, Б., „С действаща клетка в Кабул“, МАО, 19 октомври 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁸⁷⁾ КП, „ИДИЛ публикува ужасяващо видео с екзекуция, за което твърди, че е било снимано в Афганистан“, 10 август 2015 г. ([url](#)); РСЕ/РС, „Защо талибаните критикуваха видео на ИД като „ужасяващо и „неислямско“, 13 август 2015 г. ([url](#)); РСЕ/РС, „Талибаните осъдиха видео на ИД на афганистански затворници, които биват взривявани“, 12 август 2015 г. ([url](#)).

⁽¹⁸⁸⁾ „Доклад на ЕСПОУ за страната на произход: Афганистан – лица, преследвани от въоръжени участници в конфликта“, декември 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁸⁹⁾ МСХЕ, „Доклад за свободата на мисълта 2016 г. - Афганистан“, 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁹⁰⁾ „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 9; „БиБиСи Нюз“, „Полемиката на вероотстъпничеството в Афганистан“, 14 януари 2014 г. ([url](#)).

⁽¹⁹¹⁾ „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 10-11.

бъде включен в религиозния културен живот, все пак продължава да взема участие в традиционни религиозни дейности като „камouflаж“. Той посочи, че отказването от вярата може да бъде добре прикрито, защото има много мюсюлмани, които не ходят в джамия редовно, така че пропускът да се ходи не води до това някой автоматично да бъде подозиран, че е преминал към християнството. Той обясни обаче, че ако това стане известно, не му е известно за случаи, при които е било толерирано, като основните проблеми идват от семейството на лицето и от неговия квартал ⁽¹⁹²⁾.

Световно проучване, проведено от „Пю Рисърч“ [Pew Research] през 2012 г. за отношението, което имат мюсюлманите, изследвало 1 509 афганистански мюсюлмани в страната и установило, че около 61% от респондентите казват, че ходят в джамия поне веднъж седмично, 88% казват, че се молят по пет пъти на ден, а 93% - че постят по време на Рамазан ⁽¹⁹³⁾. Томас Рутиг обясни, че в Афганистан има някои атеисти, но дори най-категоричните секуларисти понякога посещават джамия и трябва да участват в определени ислямски обичаи. Секуларизмът на дадено лице се „толерира“, ако то е включено в определена ислямска религиозна дейност и не протестира срещу нея ⁽¹⁹⁴⁾. По подобен начин доклад на „ЛандИнфо“ от 2014 г. за атеистите в Афганистан установи, че атеистите и тези, които не са вярващи, не биха били мишени на атаки, ако не изразяват публично неуважение към исляма. Същият източник обяснява, че ограниченията за това какво може да бъде изразено публично варира както географски, така и социално, между градските и селските райони в Афганистан. В либералните среди сред образованата общественост, която живее в градовете, критични дискусии като тези по религиозни въпроси са по-толерираны, въпреки че и те могат да доведат до санкции ⁽¹⁹⁵⁾.

Докладът на Държавния департамент на САЩ за международните религиозни свободи за 2012 г. посочва, че мюсюлманите, сменили вярата си, които по това време са били в затвора, са изпитвали затруднения да имат достъп до правна помощ, защото адвокатите са протестирали срещу това да ги защитават ⁽¹⁹⁶⁾. Институтът по човешки права към Международната асоциация на юристите (ИЧПМАЮ) [International Bar Association's Human Rights Institute (IBAHRI)] обяснява в доклад от 2014 г. за правната професия в Афганистан, че самите адвокати са изправени пред проблеми, когато пледират в спорни случаи като вероотстъпничество, защото самите те често биват определяни като вероотстъпници. Те също са подложени на натиск от колеги и членове на семейството си да се въздържат от поемането на такива случаи. Адвокати, които са поемали подобни случаи, са получавали смъртни заплахи, както и „натиск и осъждане от сектора на правосъдието и като цяло от обществеността“ ⁽¹⁹⁷⁾. Допълнителна и по-скорошна информация за атеистите в Афганистан не може да бъде намерена предвид времевите ограничения.

2.10 Престъпления спрямо морала в исляма

За допълнителна информация за престъплението изневяра (*зина*), отидете на [Раздел 3.6](#).

⁽¹⁹²⁾ „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 9.

⁽¹⁹³⁾ Изследователски център „Пю“, „Мюсюлманите по света: единство и разнообразие“, 8 август 2012 г. ([url](#)), стр. 25, 43, 46, 54.

⁽¹⁹⁴⁾ „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 9.

⁽¹⁹⁵⁾ Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Атеисти“, 26 август 2014 г. ([url](#)), стр. 2-4.

⁽¹⁹⁶⁾ Държавен департамент на САЩ, Доклад за международните религиозни свободи за 2012 г. - Афганистан, 20 май 2013 г. ([url](#)), стр. 8.

⁽¹⁹⁷⁾ ИЧПМАЮ, „Върховенството на закона, демокрацията и правната професия в афганистанския контекст“, януари 2014 ([url](#)), стр. 15.

3. Преследване в обществото, базирано на пола

3.1 Позиция на жените в обществото

Социалната позиция на жените и момичетата в Афганистан е заложена в множество допълнителни правила, норми и ценности, които се коренят в семейни, религиозни, племенни и обичайни традиции ⁽¹⁹⁸⁾. Афганистанското общество се характеризира с дълбоко насложени отношения и социални структури, които засилват допълнително половата дискриминация срещу момичетата и жените ⁽¹⁹⁹⁾. Културата и традициите силно влияят върху мястото на мъжете като властта и като тези, които са отговорни за защитата, сигурността и цялостните нужди на семейството, което е силно свързано с честта и срама; жените са разглеждани като отговорни за живота въкъщи ⁽²⁰⁰⁾ и като подчинени ⁽²⁰¹⁾, въпреки че има все по-голяма информираност за правата на жените в обществото ⁽²⁰²⁾. Въпреки това традиционните социокултурни отношения и модели на поведение укрепват по-ниския социален статут на жените и стават фактори, които водят до насилие, базирано на пола ⁽²⁰³⁾. Традиционно организирани обичайни племенни кодекси като *Паштунвали* също пречат на това жените да имат достъп до основни права и свободи ⁽²⁰⁴⁾. Разселените жени и момичета са особено уязвими спрямо ограничения, базирани на пола, при достъпа до прехрана, образование и услуги, както и са по-уязвими спрямо маргинализация и насилие вследствие на нарушена семейна и обществена подкрепа ⁽²⁰⁵⁾.

ООН описва правителството на Афганистан като „честен и отдаден партньор“ в усилията му да се справи с насилието срещу жените, изправено пред значителни предизвикателства пред тяхното участие в обществото ⁽²⁰⁶⁾. Законът за елиминиране на насилието спрямо жени (ЗЕНЖ), приет с президентски указ през 2009 г., криминализира 22 вида насилие срещу жени и е основният инструмент на правна защита срещу вреди, базирани на пола ⁽²⁰⁷⁾, докато Конституцията от 2004 г. гарантира равни права пред закона, както за мъжете, така и за жените ⁽²⁰⁸⁾. Важни стъпки напред като тези бяха направени по отношение на развитието на правни защити за жените в Афганистан след падането на талибаните от власт; въпреки това значителни пропуски в прилагането на защитата срещу насилието, базирано на пола, и в достъпа до правосъдие продължават да бъдат проблем ⁽²⁰⁹⁾. Въпреки усилия и постижения, направени от правителството и от

⁽¹⁹⁸⁾ Ноджуми, Н. и др., „Живот и сигурност в провинциален Афганистан“, 2009 г. ([url](#)), стр. 35-36.

⁽¹⁹⁹⁾ Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик за насилието спрямо жени, неговите причини и последствия“, 12 май 2015 г. ([url](#)), Ал. 9; Институт за журналистика във война и мир (ИЖВМ), „Срамът от това да имаш дъщери“, 30 януари 2017 г. ([url](#)); НКАПЧ, „Доклад от националното разследване на факторите и причините за изнасилванията и убийствата на честта в Афганистан“, 2013 г. ([url](#)), стр. 7-9; Мрежата за гражданско общество и човешки права (МГОЧП) и Световна организация срещу изтезанията (СОСИ), „Доклад в сянка за Комитета срещу изтезанията“, март 2017 г. ([url](#)), стр. 20-21.

⁽²⁰⁰⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017; Отдел за изследване и оценка на Афганистан (ОИОА) и Шведска комисия за Афганистан (ШКА), „Другата страна на неравенството на половете: Мъжете и мъжествеността в Афганистан“, януари 2016 г. ([url](#)), стр. 44-45; ИМСАЩ, „Върховенството на закона, държавното управление и човешките права в Афганистан 2002-2016 г.“, 29 август 2017 г. ([url](#)), стр. 31-33, 34-35.

⁽²⁰¹⁾ ИМСАЩ, „Върховенството на закона, държавното управление и човешките права в Афганистан 2002-2016 г.“, 29 август 2017 г. ([url](#)), стр. 32; НКАПЧ, „Пресъобщение за насилието спрямо жени за януари-октомври 2017 г.“, октомври 2017 г. ([url](#)).

⁽²⁰²⁾ Фондация „Азия“, „Еволюиращата роля на жените в политически несигурен Афганистан“, 7 декември 2016 ([url](#)).

⁽²⁰³⁾ НКАПЧ, „Доклад от националното разследване на факторите и причините за изнасилванията и убийствата на честта в Афганистан“, 2013 г. ([url](#)), стр. 96-98.

⁽²⁰⁴⁾ Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 55; Отдел за изследване и оценка на Афганистан (ОИОА) и Шведска комисия за Афганистан (ШКА), „Другата страна на неравенството на половете: Мъжете и мъжествеността в Афганистан“, януари 2016 г. ([url](#)), стр. 45.

⁽²⁰⁵⁾ Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик по правата на човека на вътрешно разселените лица за мисията му в Афганистан“, 12 април 2017 г., ([url](#)), стр. 11-12; НСБ и Служба за племенни връзки (СПВ), „Вслушване в жените и момичетата, разселени в градски Афганистан“, януари 2015 г. ([url](#)), стр. 26.

⁽²⁰⁶⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последствия за международния мир и сигурност“, 15 септември 2017 г. ([url](#)), Ал. 56.

⁽²⁰⁷⁾ МООНСА, „Правосъдието през очите на афганистанските жени“, април 2015 г. ([url](#)), стр. 11; Афганистан, Закон от 2009 г. за елиминиране на насилието спрямо жени, 2009 г. ([url](#)).

⁽²⁰⁸⁾ Афганистан, Конституция на Афганистан, 26 януари 2004 г. ([url](#)), Чл. 22.

⁽²⁰⁹⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последствия за международния мир и сигурност“, 15 септември 2017 г. ([url](#)), Ал. 30, МООНСА, „Правосъдието през очите на афганистанските жени“, април 2015 г. ([url](#)), стр. 31-33;

правозащитни организации, насилието срещу жените в афганистанското общество все още е преобладаващо и до голяма степен за него не се съобщава ⁽²¹⁰⁾. ООН наблюдава, че 87% от афганистанските жени преживяват насилие в рамките на живота си, а 62% са подложени на него множество пъти ⁽²¹¹⁾. В интервю за ЕСПОУ за този доклад старши представител на организацията „Жени за афганистанските жени“ (ЖАЖ), която управлява мрежа от подкрепящи дейности и приюти за жени в Афганистан, обясни, че ситуацията с жените е силно свързана в по-широк смисъл със ситуацията със сигурността в страната, като отбеляза, че с влошаването на сигурността се увеличават ограниченията на свободата на жените да се движат, защото семействата стават по-предпазливи при изпращането на жените и децата извън дома на работа или училище. Освен това тя обясни, че колкото по-несигурно става определено място или квартал, както и там, където има по-малко правителствен контрол, има по-малка вероятност жените да имат възможност за достъп до помощ при насилие, базирано на пола ⁽²¹²⁾.

За подробна информация за социалната позиция и социално-икономическата ситуация на жените в градовете, както и за допълнителна информация за проблеми със защитата и мобилността разгледайте *„Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - ключови социално-икономически показатели, държавна закрила и мобилност в градовете Кабул, Мазари Шариф и Херат“* ⁽²¹³⁾.

3.2 Правила на обличане и норми на поведение

За жените се изисква да бъдат придружавани извън къщата от придружител от мъжки пол, колега или настойник ⁽²¹⁴⁾, но не и в големи градове като Херат, Мазар и Кабул ⁽²¹⁵⁾. Жените в Афганистан спазват строги социални ограничения по отношение на своето облекло, външен вид и поведение особено на публични места ⁽²¹⁶⁾. Неамат Ноджуми изказа мнението, че възприемането на покривала на публични места като *бурката* не е избор на жените, а е наложено от религиозните и обичайните отношения към ролята на жените в обществото ⁽²¹⁷⁾. Те покриват себе си със забрадка или *бурка* на публични места, дори в Кабул, за да се чувстват по-защитени, както и заради религиозните и социални традиции; въпреки това покривалата намаляват, но не защитават жените от сексуален тормоз извън

Специален докладчик на ООН за насилието спрямо жени, неговите причини и последствия, 12 май 2015 г. ([url](#)), Ал. 10, 13; Ноджуми, Н. и др., „Живот и сигурност в провинциален Афганистан“, 2009 г., стр. 37; Мрежата за гражданско общество и човешки права (МГОЧП) и Световна организация срещу изтезанията (СОСИ), „Доклад в сянка за Комитета срещу изтезанията“, март 2017 г. ([url](#)), стр. 20-21; „Паджук афган нюз“, „Подчертан прогрес в популяризирането на правата на човека в Афганистан“, 14 август 2017 г. ([url](#)); Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последствия за международния мир и сигурност“, 15 юни 2017 г. ([url](#)), стр. 6-8; ИМСАЩ, „Върховенството на закона, държавното управление и човешките права в Афганистан 2002-2016 г.“, 29 август 2017 г. ([url](#)), стр. 31-32.

⁽²¹⁰⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последствия за международния мир и сигурност“, 15 юни 2017 г. ([url](#)), Ал. 29; МООНСА, „Път, който да бъде извървян“, 16 декември 2013 г. ([url](#)), стр. 4; НКАПЧ, „Доклад в сянка за реализирането и прилагането в Афганистан на Конвенцията против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание“, 17 май 2017 г. ([url](#)), стр. 12; Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 33-34.

⁽²¹¹⁾ „Агенция Франс прес“, „Сигурно място за тормозените жени на Афганистан“, 27 май 2017 ([url](#)).

⁽²¹²⁾ ЖАЖ, интервю по „Скайп“ със старши представител, 21 август 2017 г. ЖАЖ е неправителствена организация, която действа в 13 провинции и предоставя услуги, терапия и подкрепа на афганистанските жени в ситуации на насилие, базирано на пола. За повече информация вж. също: НКАПЧ, „Прессъобщение за насилието спрямо жени за януари-октомври 2017 г.“, октомври 2017 г. ([url](#)).

⁽²¹³⁾ „Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - ключови социално-икономически показатели, държавна закрила и мобилност в градовете Кабул, Мазари Шариф и Херат“, август 2017 г. ([url](#))

⁽²¹⁴⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017; Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 26; Вимпелман, Т. [Wimpelmann, T.], „Пропуските в защитата“, 2017 г. ([url](#)), стр. 109-110.

⁽²¹⁵⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽²¹⁶⁾ РСЕ/РС, „Афганистанската певица Ариана Сайид обещава шоуто да продължи въпреки заплахите“, 17 август 2017 г. ([url](#)); ЖАЖ, интервю по „Скайп“ със старши представител, 21 август 2017 г. ЖАЖ е неправителствена организация, която действа в 13 провинции и предоставя услуги, терапия и подкрепа на афганистанските жени в ситуации на насилие, базирано на пола.

⁽²¹⁷⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

дома⁽²¹⁸⁾, което остава чест проблем, включително в градските центрове⁽²¹⁹⁾. В Херат мнозинството от жените носят *бурка*, с изключение на по-образовани жени или на жени, които са живели в Иран или в чужбина, които носят вносни алтернативи от Саудитска Арабия, Иран или дългия черен *чадор*⁽²²⁰⁾.

Общественият тормоз на жените е сериозен проблем⁽²²¹⁾. Източници, интервюирани за този доклад, обясниха, че жените в Афганистан, включително в Кабул, се обличат традиционно или скромно, за да избегнат проблеми като това да бъдат определени като „лека жена“, както и като основно предпазно средство, за да се предпазят от тормоз⁽²²²⁾. В интервю с ЕСПОУ за този доклад Абубакар Сидики, старши кореспондент за РСЕ/РС, който специализира в темите за Афганистан и Пакистан, обясни, че жените не могат просто да вървят по улиците на Кабул в „западна“ рокля, въпреки че в рамките на дома или за събития като сватби в Кабул това е по-толиерирано⁽²²³⁾. Старши представителят на ЖАЖ каза също, че жените следват определени начини на обличане, за да избегнат това да станат обекти на преследване, и въпреки че в градовете е различно, жените няма да се облекат „против културата“, защото ако го направят, ще изложат живота си на риск⁽²²⁴⁾. Неамат Ноджуми изказа мнение по време на прегледа на този доклад, че хазарейските и таджикските жени са по-активни в обществените сфери, докато жените, които са пушунни, узбеки и туркмени, са по-слабо активни извън техните домове⁽²²⁵⁾.

Няколко примера през последните години илюстрират реакциите спрямо жените, които нарушават социалните норми за правилата на обличане на жените на обществени места:

През 2015 г. афганистанска художничка проведе арт проект, за да подчертае проблема със сексуалното насилие на обществени места, като ходи по улица в Кабул, носейки изваян метален костюм. В рамките на 8 минути гневна тълпа, която крещеше и хвърляше камъни по нея, я накара да се скрие от улицата. След това тя получаваше смъртни заплахи и се укри⁽²²⁶⁾.

Редица атаки с киселина в град Кабул през 2016 г. накара жените да вземат допълнителни защитни мерки като например да остават повече по домовете си и да покриват лицата и телата си с воали⁽²²⁷⁾. В Херат две атаки с киселина срещу жени станаха през 2017 г. на публични места, като доведоха до влизането в болница на няколко жертви, които бяха напръскани в лицето⁽²²⁸⁾.

(218) Нидерландия, Министерство на външните работи, „Доклад за страната на произход за Афганистан“, ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 81; „БиБиСи Нюз“, „Афганистанска художничка се укрива след изпълнение с „желязно бельо“, 12 март 2015 г. ([url](#)); „Афганистан тудей“, „Постигането на власт с бурката е предателство спрямо правата на жените“, 25 септември 2015 г. ([url](#)); Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2016 г. - Афганистан“, 15 август 2017 г. ([url](#)), стр. 15.

(219) Каане, Е., „Тормоз на жените в Афганистан: Скрит феномен, третиран в твърде много закони“, МАА, 2 април 2017 г. ([url](#)); Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 37; „Фондация за правни изследвания за жените и децата“ (ФПИЖД), „Изследване на сексуалния тормоз спрямо жените на обществени места, на работното място и в образователните институции в Афганистан“, 2015 г. ([url](#)), стр. 8.

(220) „Афганистан тудей“, „Постигането на власт с бурката е предателство спрямо правата на жените“, 25 септември 2015 г. ([url](#)).

(221) „Форин полиси“, „Когато става дума за сексуални нападения, Афганистан само говори, но не действа“, 21 декември 2015 г. ([url](#)).

(222) Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.; Служител в програмата, интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г. Служителят в програмата е бил базиран в Кабул и често се връща в страната, работил е за няколко международни НПО-та в Афганистан с хора, които се завръщат обратно в Афганистан, в продължение на няколко години. Лицето за контакт помоли да остане анонимно от съображения за сигурност.

(223) Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

(224) ЖАЖ, интервю по „Скайп“ със старши представител, 21 август 2017 г. ЖАЖ е неправителствена организация, която действа в 13 провинции и предоставя услуги, терапия и подкрепа на афганистанските жени в ситуации на насилие, базирано на пола.

(225) Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

(226) „БиБиСи Нюз“, „Афганистанска художничка се укрива след изпълнение с „желязно бельо“ 12 март 2015 г. ([url](#)).

(227) „Ню Йорк таймс“, „Жените на Кабул търсят спасение на закрито след серия от атаки с киселина“, 8 октомври 2016 г. ([url](#)).

(228) „Паджуок афган нюз“, „Неидентифицирано лице напръска с киселина сестри в Херат“, 21 ноември 2017 г. ([url](#)).

През 2017 г. афганистанска певица получи заплахи за насилие и беше силно критикувана от религиозните лидери, които я определиха като неислямска и против афганистанската култура заради нейните изпълнения, изказването на либерални твърдения и носенето на „западни дрехи“⁽²²⁹⁾. Заплахи за атака бяха отправени срещу концерт за набиране на средства, който тя планираше да проведе в Кабул в Деня на независимост на Афганистан на 19 август 2017 г. за семействата на убитите от бойци в Мирзаваланг, Сарипол⁽²³⁰⁾. Концертът успя да се проведе, след като мястото му беше сменено с безопасна локация⁽²³¹⁾.

През 2017 г. в своя официален профил в социалните медии виден афганистански политик публикува снимки на една от неговите жени, която носи турски ислямски костюм за цялото тяло, докато го придружава на официално посещение в Турция. Той беше разкритикуван, че публично е публикувал снимки на жена, а също и заради „съвременната“ дреха на жена му, както и заради това, че я е взел със себе си на официално посещение⁽²³²⁾.

Заради норми за половете в културата на Афганистан, както и заради основната практична нужда от мъжка подкрепа и защита, съществува също обичайната практика (*бача пош*), която се практикува сред някои семейства, които нямат син. Дъщеря бива избрана, за да се облича и да се държи като момче, докато не навлезе в пубертета⁽²³³⁾. Докато е *бача пош*, момичето поддържа външен вид и поведение на момче на обществени места, така че да може да работи, да излиза от къщи и да помага за изкарването на пари за семейството; тази практика се приема като начин за справяне с функционалната нужда в афганистанското общество да има мъж в семейството, но също така за нея не се говори⁽²³⁴⁾. След като семейството на момичето определи, че то е достигнало възраст за женене, от момичето *бача пош* се очаква да се превърне отново в жена, да се омъжи и да се върне в ролята си на жена⁽²³⁵⁾.

3.3 Жени с обществени роли

Афганистанските жени с обществени роли и тези, които оспорват стереотипното отношение към жените, са подложени на сплашване, заплахи, насилие и убийства⁽²³⁶⁾. Институтът за мир на САЩ (ИМСАЩ) посочва, че „талибаните се противопоставят на каквато и да било обществена роля за жените в Афганистан“⁽²³⁷⁾. Според статията от 2015 г. на „Ню Йорк таймс“ обаче „репресивните възгледи за жените не са само проклетие на талибаните, но са също и дълбоко вкоренена част от обществото“⁽²³⁸⁾. Жените, които работят извън дома, включително тези, които имат висше образование, са изправени пред чест сексуален тормоз и тормоз на работното място

(229) РСЕ/РС, 17 август 2017 г. ([url](#)); „Ройтерс“, „Опасения за сигурността преди концерт на афганистанската Ким Кардашиан“, 16 август 2017 г. ([url](#)).

(230) „БиБиСи Нюз“, „Видео на афганистанска певица предизвика заплахи и похвали“, 17 август 2017 г. ([url](#)); РСЕ/РС, 17 август 2017 г. ([url](#)); „Ройтерс“, „Опасения за сигурността преди концерт на афганистанската Ким Кардашиан“, 16 август 2017 г. ([url](#)).

(231) „БиБиСи Нюз“, „Ариана Сайид: концертът в Кабул се провежда въпреки заплахите“, 20 август 2017 г. ([url](#)). За повече информация на английски за третирането на музикантите в Афганистан вж. Финландия, Финландска имиграционна служба, „Отговор на запитване за ИСП за музиканти, преследване, защита“, 3 май 2016 г. ([url](#)).

(232) КП, „Афганистански политик отвърща на критиците относно снимките на жена му в социалните медии“, 3 юли 2017 г. ([url](#)).

(233) „Гардиън“, „Момичетата ще бъдат момчета в Афганистан“, ноември 30 2011 г. ([url](#)); „Гардиън“, „Афганистанските момичета, отглеждани като момчета“, 22 септември 2014 г. ([url](#)); „Тайм“, „Аз съм жена, която живя като момче: моите години като бача пош“, 15 септември 2014 г. ([url](#)).

(234) „Гардиън“, „Момичетата ще бъдат момчета в Афганистан“, ноември 30 2011 г. ([url](#)); „Гардиън“, „Афганистанските момичета, отглеждани като момчета“, 22 септември 2014 г. ([url](#)); „Форин афеърс“, „Женските синове на Афганистан“, 13 април 2015 г. ([url](#)).

(235) „Гардиън“, „Афганистанските момичета, отглеждани като момчета“, 22 септември 2014 г. ([url](#)); „Тайм“, „Аз съм жена, която живя като момче: моите години като бача пош“, 15 септември 2014 г. ([url](#)).

(236) Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 37; „БиБиСи Нюз“, „Заплашена със смърт заради работа в телевизия“, 29 април 2016 г. ([url](#)); ИМСАЩ, „Върховенството на закона, държавното управление и човешките права в Афганистан 2002-2016 г.“, 29 август 2017 г. ([url](#)), стр. 32, 34-35.

(237) Рупърт, Дж. [Rupert, J.], „Афганистанските жени защитават своите права срещу талибаните“, ИМСАЩ, 9 май 2017 г. ([url](#)).

(238) „Ню Йорк таймс“, „Афганистанските полицаи се борят срещу културата“, 1 март 2015 г. ([url](#)).

и на улицата ⁽²³⁹⁾. Сексуалният тормоз на жените на работното място е описван като огромен проблем и от жените се очаква да правят сексуални услуги ⁽²⁴⁰⁾.

3.3.1 Жени в политиката

Жените в обществения живот, както и тези, които печелят изборни постове, са изправени пред негативно отношение от страна на обществото, дискриминация, тормоз при изпълнение на техните официални отговорности, липса на официална защита и телохранители ⁽²⁴¹⁾, както и са получавали заплахи за атаки ⁽²⁴²⁾. През 2015 г., Сима Джойенда [Sima Joyenda] беше назначена за губернатор на провинция Гор като беше един от двамата губернатори от женски пол, определени от ПНЕ; въпреки това скоро след това тя беше подложена на натиск да напусне поста си заради заплахи от религиозни и местни представители, както и от въоръжени групировки, а и защото Съветът Улема протестира и отказа да се „подчинява“ на жена губернатор ⁽²⁴³⁾. Има съобщения, че тя също е била изправена пред протести за това, че е опитвала да разследва публичното убийство с камъни на момиче в Гор (вж. [Раздел 3.6 за престъпления спрямо морала](#)) ⁽²⁴⁴⁾ и срещу нея е имало опозиция заради нейната позиция за заграбването на земи ⁽²⁴⁵⁾.

Жените в политиката са били подложени на целенасочени атаки и убийства в миналото ⁽²⁴⁶⁾. В изследване от 2009 г. на изборите за президент и провинциални съвети в Афганистан Националният демократичен институт (НДИ), който е неправителствена организация, която популяризира демокрацията, установи, че „почти всички кандидати жени, интервюирани от НДИ, съобщиха, че са получавали „нощни писма“ или заплашителни телефонни обаждания“ и смъртни заплахи ⁽²⁴⁷⁾. Скорошните примери за атаки, извършени срещу жени политици включват:

- Убийството на члена на провинциалния съвет и популярен политик Ангиза Шинвари [Angiza Shinwari] при атака с бомба срещу нейното превозно средство в Нангархар през 2015 г. ⁽²⁴⁸⁾;
- Атака с бомба от 2014 г. срещу превозното средство на депутата и виден активист за правата на жените Шукриа Баракзай [Shukria Barakzai]; атаката не успя да отнеме живота на мишената, но отне живота на трима цивилни, а 30 бяха ранени ⁽²⁴⁹⁾.

3.3.2 Жени в правоохранителните органи и силите за сигурност

Според статия от 2015 г. на „Ню Йорк таймс“ афганистанските полицайки са смятани за нещо, което е „малко повече от проститутки“, и се приема, че те обезчестяват семействата си. Тази стигматизация означава, че основно отчаяни жени, обикновено неучи и бедни, се присъединяват към полицията. Същият източник отбелязва, че „принуждаването за секс е често средство“ в полицейските сили и много афганистански полицайки се съобразяват с подобен сексуален тормоз от страх, че ще изгубят работата си ⁽²⁵⁰⁾. През 2012 г. например базираната в САЩ обществена информационна радио станция „Национално обществено радио“ (НОР) документира няколко случая на изнасилване в рамките на полицейския състав на Мазари Шариф. Заради широко разпространените слухове за изнасилване и сексуално насилие спрямо жените в полицейските сили много полицайки се срамуват

⁽²³⁹⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017; Каане, Е., „Тормоз на жените в Афганистан: Скрит феномен, третиран в твърде много закони“, 2 април 2017 г. ([url](#)).

⁽²⁴⁰⁾ „Гардиън“, „Гняв срещу видео на афганистански полковник, който експлоатира сексуално жена“, 2 ноември 2017 г. ([url](#)).

⁽²⁴¹⁾ „Амнести интернешънъл“, „Афганистан: Техният живот, изложен на риск“, 7 април 2015 г. ([url](#)), стр. 43.

⁽²⁴²⁾ „Ал Джазира“, „Нова заплаха за афганистанските жени в политиката“, 17 ноември 2014 г. ([url](#)).

⁽²⁴³⁾ Ахмади, С. [Ahmadi, S.], „Проверка на реалността: Няма справедливост за жените в провинция Гор“, МАА, 4 декември 2016 г. ([url](#)).

⁽²⁴⁴⁾ „Ейжа таймс“, „Афганистански следовател оправдава убийството на жена с камъни“, 7 ноември 2015 г. ([url](#)).

⁽²⁴⁵⁾ Ахмади, С., „Проверка на реалността: Няма справедливост за жените в провинция Гор“, МАА, 4 декември 2016 г. ([url](#)).

⁽²⁴⁶⁾ „Гардиън“, Мнение: „Афганистан трябва да спре убийствата на своите лидери жени“, 17 юли 2012 г. ([url](#)); „Ройтерс“, „Бомбена атака в Източен Афганистан уби жена политик“, 16 февруари 2015 г. ([url](#)).

⁽²⁴⁷⁾ НДИ, „Изборите за президент и провинциални съвети в Афганистан през 2009 г.“, 2010 г. ([url](#)), стр. 32.

⁽²⁴⁸⁾ „Ройтерс“, „Бомбена атака в Източен Афганистан уби жена политик“, 16 февруари 2015 г. ([url](#)).

⁽²⁴⁹⁾ „БиБиСи Нюз“, „Афганистанският депутат Шукриа Баракзай оцеля след нападение над нейния автомобил“, 16 ноември 2014 г. ([url](#)).

⁽²⁵⁰⁾ „Ню Йорк таймс“, „Афганистанските полицайки се борят срещу културата“, 1 март 2015 г. ([url](#)).

да кажат, че са част от полицейските сили на Мазари Шариф ⁽²⁵¹⁾. Има съобщения за случаи на изнасилвания на полицаики и в по-селски райони като Бадгис например ⁽²⁵²⁾. „Хюман райтс уоч“ започна кампания за отделни, безопасни и заключващи се съблекални и тоалетни за полицаиките ⁽²⁵³⁾. Жените в други видове сили за сигурност са подложени на сексуален тормоз и изнасилване от своите колеги мъже ⁽²⁵⁴⁾. Например през 2017 г. за полковник от военновъздушните сили беше разкрито, че е изнасилвал свои жени подчинени и ги е подлагал на натиск да правят секс в замяна на повишения ⁽²⁵⁵⁾. Има съобщения, че през 2017 г. Министерството на вътрешните работи е създадо механизъм за намаляване на сексуалния тормоз на жените в полицейските сили ⁽²⁵⁶⁾.

В Кабул жените, които работят за полицейските сили, не смеят да носят униформите си извън офиса или докато се прибират вкъщи, защото се страхуват, че ще бъдат разпознати като полицаики от съседите им. Дори ако съпрузите и бащите им са съгласни с това, ако например други членове на семейството не одобряват, жените, които работят за полицията, могат да бъдат изложени на риск от насилие от бунтовници или да бъдат обвинени в неморални актове ⁽²⁵⁷⁾. „Ню Йорк таймс“ съобщава, че по подобен начин жените в другите видове сили за сигурност като например военновъздушните сили също крият къде работят, защото се страхуват от насилие от семейството си или от страна на екстремисти ⁽²⁵⁸⁾.

3.3.3 Жени в журналистиката

Служителят от програмата, интервюиран за този доклад, обясни, че в Кабул жените, които са журналистки и се появяват по телевизията, са по-толерирани, отколкото в миналото, но тези жени все още са разглеждани от обществото като лица със слаб морал, изложени са на заплахи и имат нужда от защита. Журналистките по телевизията, които не носят забрадки, се разглеждат като „западни“ или „неафганистански“ ⁽²⁵⁹⁾. Афганистанският комитет за безопасност на журналистите (АКБЖ), който е базирана в Кабул благотворителна организация, която обучава и подкрепя журналистите, изследва тормоза на жените журналисти през 2016 г., като откри, че да работиш като журналистка сред мъже и да интервюираш мъже се разглежда като безверие и обезчестяване на семейството и племето ⁽²⁶⁰⁾.

Проучване от 2016 г. на АКБЖ установи, че 65% от жените журналисти, които са участвали в проучването, са преживявали заплахи и сплашване от роднини, познати или екстремистки групировки заради ролята им в медиите ⁽²⁶¹⁾. Журналистки, интервюирани от РСЕ/РС казват, че заради това, че журналистките са станали обществено разпознаваеми, те са изправени пред всекидневен тормоз, заплахи, включително смъртни заплахи, както и дискриминация ⁽²⁶²⁾. Интервюирани лица в Афганистан също са реагирали негативно спрямо журналистки ⁽²⁶³⁾. При един пример от 2016 г., който е много често съобщаван, духовник и депутат, които са се противопоставяли на ЗЕНЖ, са интервюирани за документален филм за статута на жените и са чути, докато камерата ги записва, да заплашват жената интервюираща с изнасилване и насилие ⁽²⁶⁴⁾.

⁽²⁵¹⁾ НОР, „За афганистанските полицаики сексуалният тормоз е риск, свързан с работата“, 8 март 2012 г. ([url](#)).

⁽²⁵²⁾ „Толо нюз“, „Полицейски шеф в Бадгис е обвинен в изнасилване на три полицаики“, 22 септември 2012 г. ([url](#)).

⁽²⁵³⁾ „Хюман райтс уоч“, „Афганистан: Спешна нужда от безопасни съоръжения за жените полицаи“, 25 април 2013 г. ([url](#)).

⁽²⁵⁴⁾ „Ню Йорк таймс“, Коментарна статия: „Опасностите от налагането на равенство между половете в Афганистан“, 21 ноември 2017 г. ([url](#)).

⁽²⁵⁵⁾ „Гардиън“, „Гняв срещу видео на афганистански полковник, който експлоатира сексуално жена“, 2 ноември 2017 г. ([url](#)).

⁽²⁵⁶⁾ Генерален секретар на ООН, „Доклад на генералния секретар за сексуалното насилие, свързано с конфликти“, 15 април 2017 г. ([url](#)), стр. 10.

⁽²⁵⁷⁾ „Ню Йорк таймс“, „Афганистанските полицаики се борят срещу културата“, 1 март 2015 г. ([url](#)).

⁽²⁵⁸⁾ „Гардиън“, „Гняв срещу видео на афганистански полковник, който експлоатира сексуално жена“, 2 ноември 2017 г. ([url](#)).

⁽²⁵⁹⁾ Служител в програмата, интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г. Служителят в програмата е бил базиран в Кабул и често се връща в страната, работил е за няколко международни НПО-та в Афганистан с хора, които се завръщат обратно в Афганистан, в продължение на няколко години. Лицето за контакт помоли да остане анонимно от съображения за сигурност.

⁽²⁶⁰⁾ АКБЖ, „Героите репортери“, 31 март 2016 г. ([url](#)), стр. 10.

⁽²⁶¹⁾ АКБЖ, „Героите репортери“, 31 март 2016 г. ([url](#)), стр. 10.

⁽²⁶²⁾ „Войс ъф Америка“, „Някои афганистански журналистки се връщат зад бурката“, 11 октомври 2014 г. ([url](#)).

⁽²⁶³⁾ АКБЖ, „Героите репортери“, 31 март 2016 г. ([url](#)), стр. 10.

⁽²⁶⁴⁾ РСЕ/РС, „Афганистански депутат изглежда заплашва журналистка с изнасилване“, 11 април 2016 г. ([url](#)).

Афганистанските журналистки са изправени пред тормоз в индустрията, но също така и на натиск от страна на техните семейства да напуснат работата си ⁽²⁶⁵⁾, да си покриват лицето на работа ⁽²⁶⁶⁾ или да си променят поведението и обличането и например да носят *бурка*, за да продължат да работят ⁽²⁶⁷⁾. Жените, които отказват да спрат да работят като журналисти, са тормозени и понякога семействата им се отричат от тях, посочва АКБЖ ⁽²⁶⁸⁾.

За повече информация за третирането и преследването на жените в журналистиката, политиката и силите за сигурност погледнете *„Доклад на ЕСПОУ за страната на произход: Афганистан – лица, преследвани от въоръжени участници в конфликта“* ⁽²⁶⁹⁾.

3.4 Вредни традиционни практики

Традиционните брачни практики в Афганистан често създават или водят до ситуации на принудителен брак и семейно насилие спрямо жените ⁽²⁷⁰⁾. Например момиче или жена може да бъде дадено на друго семейство, за да бъде уреден конфликт, като това предотвратява възникването на кръвна вражда ⁽²⁷¹⁾. Подобни традиционни практики включват:

- Гodeж като дете или в замяна на пари или стоки ⁽²⁷²⁾ особено съгласно *Паштунвали* ⁽²⁷³⁾;
- Полигамия ⁽²⁷⁴⁾;
- Размяна на неомъжени дъщери между семействата; това е честа форма на афганистанска брачна практика, която позволява на семействата да избегнат плащането на цена за булката ⁽²⁷⁵⁾;
- *Баад* е обичай, при който се разменят момичета, за да бъдат уредени семейни дългове или спорове ⁽²⁷⁶⁾ например кръвни вражди, с които да се уреди „нараняването“ на обезчестеното семейство ⁽²⁷⁷⁾. Тази практика е обичайна сред пушуните ⁽²⁷⁸⁾ и преобладава в селските райони ⁽²⁷⁹⁾;

⁽²⁶⁵⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 22; АКБЖ, „Героите репортери“ – „Изследване на състоянието на афганистанските журналистки“, 14 април 2016 г. ([url](#)), стр. 10.

⁽²⁶⁶⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 22.

⁽²⁶⁷⁾ „Войс ъф Америка“, „Някои афганистански журналистки се връщат зад бурката“, 11 октомври 2014 г. ([url](#)).

⁽²⁶⁸⁾ АКБЖ, „Героите репортери“, 31 март 2016 г. ([url](#)), стр. 10.

⁽²⁶⁹⁾ ЕСПОУ, „Доклад на ЕСПОУ за страна на произход: Афганистан – лица, преследвани от въоръжени участници в конфликта“, декември 2017 г. ([url](#)).

⁽²⁷⁰⁾ „Хюман райтс уоч“, „Трябваше да избягам“, март 2012 г. ([url](#)), стр. 33; ИЖВМ, „Надежда за афганистанските жени, търгувани за прекратяване на вражди“, 17 януари 2017 г. ([url](#)); НКАПЧ, „Доклад от националното разследване на факторите и причините за изнасилванията и убийствата на честта в Афганистан“, 2013 г. ([url](#)), стр. 9; Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Брак“, 19 май 2011 г. ([url](#)).

⁽²⁷¹⁾ „Ню Йорк таймс“, „Афганистанско момиче плати цената за наказанието на нарушенията на старейшини“, 16 февруари 2012 г. ([url](#)); ВКБООН, Тематичен доклад на ИИСП, „Афганистан: Кръвни вражди“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 38; ИЖВМ, „Надежда за афганистанските жени, търгувани за прекратяване на вражди“, 17 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽²⁷²⁾ ИЖВМ, „Афганистан: Сгодена в утробата“, 22 март 2017 г. ([url](#)); НКАПЧ, „Доклад от националното разследване на факторите и причините за изнасилванията и убийствата на честта в Афганистан“, 2013 г. ([url](#)), стр. 9; Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 48.

⁽²⁷³⁾ Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 48.

⁽²⁷⁴⁾ НКАПЧ, „Доклад от националното разследване на факторите и причините за изнасилванията и убийствата на честта в Афганистан“, 2013 г. ([url](#)), стр. 9.

⁽²⁷⁵⁾ ОИОА, „Решения, желания и разнообразие: Брачните практики в Афганистан“, февруари 2009 г. ([url](#)), стр. 41; „Хюман райтс уоч“, „Трябваше да избягам“, март 2012 г. ([url](#)), стр. 32-33.

⁽²⁷⁶⁾ „Хюман райтс уоч“, „Трябваше да избягам“, март 2012 г. ([url](#)), стр. 32.

⁽²⁷⁷⁾ ИЖВМ, „Надежда за афганистанските жени, търгувани за прекратяване на вражди“, 17 януари 2017 г. ([url](#)), „Паджуок афган нюз“, „Принудителни и ранни бракове: форма на трафик на хора“, 29 март 2017 г. ([url](#)).

⁽²⁷⁸⁾ ВКБООН, Тематичен доклад на ИИСП, „Афганистан: Кръвни вражди“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 38.

⁽²⁷⁹⁾ РСЕ/РС, „Афганистански момичета от селските райони продължават да бъдат жертви на бракове „баад“, 28 юли 2015 г. ([url](#)); ИЖВМ, „Надежда за афганистанските жени, търгувани за прекратяване на вражди“, 17 януари 2017 г. ([url](#)).

- Ако си от женски пол и си разглеждана като финансово бреме за семейството или си омъжена или продадена на други семейства по икономически причини или за изплащане на дългове ⁽²⁸⁰⁾.

Съгласно афганистанското гражданско право момичетата над 16-годишна възраст могат законно да се омъжат за когото изберат без разрешение от семейството ⁽²⁸¹⁾, а ислямското право също постановява, че жените трябва да бъдат съгласни да се омъжат ⁽²⁸²⁾. Според „ЛандИнфо“ обаче на практика хората имат „малка възможност“ да правят свой собствен избор по отношение на брака в Афганистан; двойките, които го направят, като се противопоставят на желанията на семейството и на традиционните очаквания, защото се женят за някого, когото са избрали без одобрение на семейството, вероятно ще трябва да напуснат съответното място, защото са нарушили семейния ред и чест ⁽²⁸³⁾.

ЗЕНЖ забранява конкретно браковете с размяна *баад* ⁽²⁸⁴⁾. Има няколко съобщения за племенни старейшини, които са обявили забрани за бракове за уреждане на кръвни вражди в Балх, Хост и Пактика ⁽²⁸⁵⁾. Според представител на ЖАЖ има много организации, които работят за това да няма принудителни бракове и бракове на непълнолетни, а в сигурни райони, където правителството има повече контрол, има положително въздействие върху отношението, където има повече достъп за осигуряване на обучение, както и където е имало съдебни дела. Въпреки това източници твърдят, че ЗЕНЖ рядко се прилага или налага против тази практика ⁽²⁸⁶⁾.

Според „Демографското изследване на здравето“ в Афганистан от 2015 г. 45% от афганистанските жени вече са омъжени на възраст 18 години ⁽²⁸⁷⁾. Отбелязвайки културния контекст, независимата организация за изследвания Отдел за изследване и оценка на Афганистан (ОИОА) обяснява, че бракът в Афганистан действа в спектъра от „избор до сила“ и че момичетата, жените, както и момчетата и мъжете са повлияни от преобладаващите норми за половете, които определят начина, по който браковете се случват ⁽²⁸⁸⁾. Други източници сочат, че жените не решават за кого да се омъжат и кога ⁽²⁸⁹⁾, а поради дълбочината и интензитета на традициите и обичаите в афганистанското общество бащите и братята обикновено вземат тези решения ⁽²⁹⁰⁾. Принудителните бракове на момичета и жени се случват често в Афганистан ⁽²⁹¹⁾. Детските бракове при момичета също продължават да бъдат широко разпространени ⁽²⁹²⁾, като основно се случват в селските райони ⁽²⁹³⁾, а *баад* е особено често срещан в пущунските райони в Южен и Източен Афганистан ⁽²⁹⁴⁾. Изследване от 2015 г. на *баад* в Кабул, Парван и Панджшир

⁽²⁸⁰⁾ Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик за насилието спрямо жени, неговите причини и последствия“, 12 май 2015 г. ([url](#)), Ал. 9 и 56; НКАПЧ, „Доклад от националното разследване на факторите и причините за изнасилванията и убийствата на честта в Афганистан“, 2013 г. ([url](#)), стр. 94-95.

⁽²⁸¹⁾ Център за разследваща журналистика (ЦРЖ), „Да убиеш врабче“, 19 октомври 2014 г. ([url](#)).

⁽²⁸²⁾ „Паджуок афган нюз“, „Принудителен брак: културно измерение на трафика на хора“, 1 март 2017 г. ([url](#)).

⁽²⁸³⁾ Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Брак“, 19 май 2011 г. ([url](#)), стр. 16-17.

⁽²⁸⁴⁾ „Хюман райтс уоч“, „Трябваше да избягам“, март 2012 г. ([url](#)), стр. 33.

⁽²⁸⁵⁾ „Паджуок афган нюз“, „Улема в Хост забрани браковете при кръвни вражди, големите цени на булките“, 15 септември 2015 г. ([url](#)); „Паджуок афган нюз“, „Духовници в Балх обявиха браковете при кръвни вражди за незаконни“, 14 август 2016 г. ([url](#)); „Паджуок афган нюз“, „Джиргата в Пактика взе решение против браковете при кръвни вражди“, 22 септември 2015 г. ([url](#)).

⁽²⁸⁶⁾ ЦРЖ, „Да убиеш врабче“, 19 октомври 2014 г. ([url](#)); „Хюман райтс уоч“, „Трябваше да избягам“, март 2012 г. ([url](#)), стр. 2; „Ню Йорк таймс“, „Афганистански мулла, който оглавява разследване на убийство с камъни, осъди практиката“, 7 ноември 2015 г. ([url](#)).

⁽²⁸⁷⁾ Афганистан, Централна статистическа организация (ЦСО) и Министерство на общественото здраве, „Демографско изследване на здравето за 2015 г.“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 63.

⁽²⁸⁸⁾ ОИОА, „Решения, желания и разнообразие: Брачните практики в Афганистан“, февруари 2009 г. ([url](#)), стр. vi, 24.

⁽²⁸⁹⁾ ОИОА и ШКА, „Другата страна на неравенството на половете“, януари 2016 г. ([url](#)), стр. 46; ЦРЖ, „Да убиеш врабче“, 19 октомври 2014 г. ([url](#)).

⁽²⁹⁰⁾ ЦРЖ, „Да убиеш врабче“, 19 октомври 2014 г. ([url](#)).

⁽²⁹¹⁾ „Хюман райтс уоч“, „Трябваше да избягам“, март 2012 г. ([url](#)), стр. 30; НКАПЧ, „Доклад от националното разследване на факторите и причините за изнасилванията и убийствата на честта в Афганистан“, 2013 г. ([url](#)), стр. 95; „Паджуок афган нюз“, „Принудителен брак: културно измерение на трафика на хора“, 1 март 2017 г. ([url](#)); ЖАЖ, интервю по „Скайп“ със старши представител, 21 август 2017 г.

⁽²⁹²⁾ ЖАЖ, интервю по „Скайп“ със старши представител, 21 август 2017 г.

⁽²⁹³⁾ Фонд на ООН за населението (ФООНН) „Афганистан, Детски бракове“, няма дата ([url](#)); ИЖВМ, „Афганистан: Сгодена в утробата“, 22 март 2017 г. ([url](#)).

⁽²⁹⁴⁾ „Ню Йорк таймс“, „Афганистанско момиче плати цената за наказанието на нарушенията на старейшини“, 16 февруари 2012 г. ([url](#)).

на афганистанската НПО „Гражданска и свободна инициатива за мир“ (ГСИМ) установи, че основните причини за продължаването на практиката на браковете *баад* са с цел разрешаването на спорове за убийства, неодобриени сексуални отношения, както и в по-широк смисъл слабото присъствие на държавата при разрешаването на спорове, като размяната на жени и момичета се използва като форма на „социална валута“⁽²⁹⁵⁾. При случай от 2016 г. от Гор, който привлече вниманието на медиите, имаше съобщения, че шестгодишно дете е било дадено като подарък за 50-годишен *мулла* и двамата са се оженили, въпреки че по-късно той е бил арестуван за отвлечане⁽²⁹⁶⁾.

„Хюман райтс уоч“ проведе през 2012 г. проучване с момичета и жени, които са били пратени в затвора, защото са избягали от къщи, като установила, че често жените не са дали съгласие за брак или са били омъжени за мъже, за които са били сгодени от рождението си или от ранна възраст⁽²⁹⁷⁾. В резултат на това момичетата и жените в такива уговорки могат да бъдат подложени на тормоз и насилие от семейството⁽²⁹⁸⁾. Отказът на предложения или уговорки за брак също може да причини проблеми с насилие спрямо жените или вътре, или извън семейството им⁽²⁹⁹⁾. При случай от 2011 г., за който беше съобщено в медиите, жена отказала да се омъжи за командир на милиция, а нейното семейство подкрепяло нейния брак за друг човек; вбесен, командирът хвърлил киселина върху нея и я обезобразил. Нейното семейство по-късно потърсило помощ и мъжете били арестувани. След това хората на командира нападнали и набили бащата и брата на жената, а години по-късно през 2017 г. съпругът на въпросната жена бил нарочен и убит от роднините на командира⁽³⁰⁰⁾.

През април 2017 г. правителството обяви, че започва национален план за действие за прекратяване на детските бракове⁽³⁰¹⁾, но допълнителна информация за прилагането му не можа да бъде открита.

През 2017 г. няколко афганистански активисти започнаха кампания в социалните медии, наречена „#Where is My Name“ („Къде е името ми“), за да привлекат внимание и да оспорят афганистанския традиционен обичай да не се използват собствените имена на жените, когато се обръщат към тях или в официални документи, или на надгробни плочи. Жените са идентифицирани във връзка с техните роднини от мъжки пол или със съпруга им. Може да се сметне за неуместно или за обидно за честта открито да се обърнеш или да използваш собственото име на жената⁽³⁰²⁾. Според афганистански социолог, интервюиран от „Ню Йорк таймс“ за кампанията „Къде е името ми“, отричането на имената на жените се корени в племенния обичай, при който жените се разглеждат като собственост на мъжете и като допълнение към това техните тела, лица и имена също принадлежат на мъжете⁽³⁰³⁾.

За повече информация за кръвните вражди отидете към [Раздел 7](#).

⁽²⁹⁵⁾ ГСИМ, „Оценка на практиките на бад и тяхното лошо социално въздействие в Афганистан“, август 2014 г. ([url](#)), стр. 25-26.

⁽²⁹⁶⁾ РСЕ/РС, „Афганистански мулла беше арестуван след „брак“ за 6-годишно момиче“, 29 юли 2016 г. ([url](#)).

⁽²⁹⁷⁾ „Хюман райтс уоч“, „Трябваше да избягам“, март 2012 г. ([url](#)), стр. 31-32.

⁽²⁹⁸⁾ „Паджуок афган нюз“, „Принудителен брак: културно измерение на трафика на хора“, 1 март 2017 г. ([url](#)); „Ню Йорк таймс“, „Афганистанско момиче плати цената за наказанието на нарушенията на старейшини“, 16 февруари 2012 г. ([url](#)), ВКБООН, Тематичен доклад на ИИСП, „Афганистан: Кръвни вражди“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 38.

⁽²⁹⁹⁾ „Паджуок афган нюз“, „Принудителен брак: културно измерение на трафика на хора“, 1 март 2017 г. ([url](#)); „Дипломат“, „Моралните затвори на жените на Афганистан“, 8 март 2017 г. ([url](#)); „АККОРД“, „Отговори на въпроси за Афганистан: Последствия, когато семействата на момичета откажат да ги дадат за булки“, 29 септември 2017 г. ([url](#)).

⁽³⁰⁰⁾ „Ню Йорк таймс“, „Години след атака с киселина афганистанска история на оцеляване взима мрачен обрат“, 13 август 2017 г. ([url](#)).

⁽³⁰¹⁾ Фонд на ООН за населението (ФООНН) Афганистан, „Заедно можем да сложим край на браковете с деца“, 18 април 2017 г. ([url](#)); „Хюман райтс уоч“, „Ще спазва ли Афганистан обещанието си да прекрати браковете с деца?“, 20 април 2017 г. ([url](#)).

⁽³⁰²⁾ „Ройтерс“, „Къде е името ми? Афганистанските жени се борят за своята идентичност“, 28 юли 2017 г. ([url](#)); „Ню Йорк таймс“, „При отричане на тяхната идентичност афганистанските жени питат „Къде е името ми?“, 30 юли 2017 г. ([url](#)).

⁽³⁰³⁾ „Ню Йорк таймс“, „При отричане на тяхната идентичност афганистанските жени питат „Къде е името ми?“, 30 юли 2017 г. ([url](#)).

3.5 Домашно насилие, физически и сексуални нападения, изнасилване

Според организации на жените, интервюирани от „Ню Йорк таймс“ през 2016 г. има съобщения, че нападенията с насилие на обществени места в Кабул, включително атаките с киселина, са станали по-смели през последните години и обикновено са по лични и политически причини като например отказ от брак, ходене на училище или искане на развод⁽³⁰⁴⁾. НКАПЧ документира 3 778 случая на насилие срещу жени през първите 10 месеца на 2017 г., повечето от които са били физически нападения (1 351)⁽³⁰⁵⁾.

Старши представителят на ЖАЖ, интервюиран за този доклад, изказа мнението, че в афганистанското общество дискриминационното отношение спрямо жените и насилието спрямо жените са по същество едни и същи, независимо от етническата група⁽³⁰⁶⁾. Конкретно по отношение на насилието в семейството изследване от 2016 г. на правилата за мъжкия пол в Афганистан, проведено от ОИОА и Шведският комитет за Афганистан (ШКА), установило, че удрянето на жените е възприемано като цяло от мъжете като приемлив израз на мъжка „твърдост“, особено сред пущуните. Изследването установило, че мнозинството от респондентите от всички етнически групи смятат, че е оправдано да се използва насилие, базирано на пола, когато жена се противопоставя на решенията на мъжа. Повишените нива на образование са били свързани също с намалена подкрепа за биене на жените⁽³⁰⁷⁾.

Тормозът въкъщи и сексуалният тормоз на жените е всепроникващ проблем в Афганистан⁽³⁰⁸⁾. Домашното насилие над жените води до атаки като хвърляне на киселина в лицата на жените⁽³⁰⁹⁾, телесни осакатявания като отрязването на уши и носове⁽³¹⁰⁾, както и също убийствата на жени⁽³¹¹⁾. НКАПЧ документира убийствата на 231 жени през 2017 г.⁽³¹²⁾ Според Института за журналистика във война и мир (ИЖВМ) заради силните предпочитания в афганистанското общество към деца от мъжки пол има съобщения, че жени са тормозени за това, че не са успели да имат син или че са родили момичета⁽³¹³⁾.

Изнасилването се наказва съгласно ЗЕНЖ с между 16 и 20 години затвор, но изнасилването в рамките на брака не е засегнато⁽³¹⁴⁾. НКАПЧ е получила 186 информации за сексуално насилие между януари и октомври 2017 г.⁽³¹⁵⁾ ООН отбелязва, че сексуалното насилие е „хронично недостатъчно докладвано“ заради стигматизацията на жертвите и липсата на достъп до райони, контролирани от бунтовниците⁽³¹⁶⁾. По сходен начин Държавният департамент на САЩ пише, че заради стигматизацията в обществото изнасилването на жени, мъже и деца е трудно

⁽³⁰⁴⁾ „Ню Йорк таймс“, „Жените на Кабул търсят спасение на закрито след серия от атаки с киселина“, 8 октомври 2016 г. ([url](#)).

⁽³⁰⁵⁾ НКАПЧ, „Прессъобщение за насилието спрямо жени за януари-октомври 2017 г.“, октомври 2017 г. ([url](#)), стр. 2.

⁽³⁰⁶⁾ ЖАЖ, интервю по „Скайп“ със старши представител, 26 август 2017 г.

⁽³⁰⁷⁾ ОИОА и ШКА, „Другата страна на неравенството на половете“, януари 2016 г. ([url](#)), стр. 2, 46.

⁽³⁰⁸⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 15 септември 2017 г. ([url](#)), Ал. 29; „Ройтерс“, „Жените адвокати на Афганистан се излагат на опасност, за да помогнат на жени, определени като „евтини и мръсни“, 4 юли 2017 г. ([url](#)); „Хюман райтс уоч“, „Афганистан: Слагане на край на браковете с деца и на домашното насилие“, 4 септември 2013 г. ([url](#)), стр. 11.

⁽³⁰⁹⁾ НКАПЧ, „Прессъобщение за скорошните ужасяващи инциденти в страната“, 4 юли 2017 г. ([url](#)); „Ню Йорк таймс“, „Години след атака с киселина афганистанска история на оцеляване взима мрачен обрат“, 13 август 2017 г. ([url](#)).

⁽³¹⁰⁾ „Паджуок афган нюз“, „Мъж отрязва ушите на жена си в Балх“, 31 януари 2017 г. ([url](#)); „БиБиСи Нюз“, „Афганистански мъж осакати бременната си жена“, 28 юли 2016 г. ([url](#)); „БиБиСи Нюз“, „Реза Гюл: афганистанката, чийто съпруг отрязва нейния нос“, 28 януари 2016 г. ([url](#)).

⁽³¹¹⁾ „Паджуок афган нюз“, „Тялото на жена, убита от нейния съпруг, беше открито след 8 дни“, 17 август 2017 г. ([url](#)); „Афганистан таймс“, „Мъж от Фаряб бяга, след като уби младоженката си“, 4 септември 2017 г. ([url](#)); „Паджуок афган нюз“, „Мъж от Херат беше арестуван, след като наръга смъртоносно съпругата си“, 16 септември 2017 г. ([url](#)); НКАПЧ, „Прессъобщение за насилието спрямо жени за януари-октомври 2017 г.“, октомври 2017 г. ([url](#)), стр. 2.

⁽³¹²⁾ НКАПЧ, „Прессъобщение за насилието спрямо жени за януари-октомври 2017 г.“, октомври 2017 г. ([url](#)), стр. 2.

⁽³¹³⁾ ИЖВМ, „Афганистан: Срамът да имаш дъщери“, 30 януари 2017 г. ([url](#)); Нордбърг, Дж. [Nordberg, J.], „Тайните момичета на Кабул“, 2015 г., стр. 40.

⁽³¹⁴⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 33.

⁽³¹⁵⁾ НКАПЧ, „Прессъобщение за насилието спрямо жени за януари-октомври 2017 г.“, октомври 2017 г. ([url](#)), стр. 2.

⁽³¹⁶⁾ Генерален секретар на ООН, „Доклад на генералния секретар за сексуалното насилие, свързано с конфликти“, 23 март 2015 г. ([url](#)), Ал. 12.

да бъде документирано ⁽³¹⁷⁾; като увреждането на девствеността на момиче се разглежда от семействата като особено опасно и стигматизиращо ⁽³¹⁸⁾. Жените, които са жертви на сексуално насилие, тормоз или изнасилване са изложени на риск да бъдат наказани за изневяра или *зина* ⁽³¹⁹⁾ и могат да бъдат подложени на стигматизация, определени за срамни за семейството или убити, за да бъде възстановена честта на групата ⁽³²⁰⁾. Нива на арести, обвинения и осъдителни присъди за сексуално насилие не можаха да бъдат намерени.

Източници посочват, че прокурорите често не вярват на историите на жените, които са жертви на сексуално насилие, предполагат, че жертвите са с лошо поведение, пренебрегват техните истории за насилие ⁽³²¹⁾ или смятат, че твърденията им са измислени ⁽³²²⁾. По сходен начин НКАПЧ наблюдава на базата на нейното изследване на изнасилванията и сексуалното насилие, че често служителите в съдебната система смятат, че самите жертви на сексуално насилие са престъпници ⁽³²³⁾.

През 2017 г. беше финализиран Наказателен кодекс, който включва „прогресивно определение на изнасилване“, което е неутрално по отношение на пола и включва осъвременени концепции за съгласие, интимност и „телесна цялост“ ⁽³²⁴⁾. МООНСА обаче коментира по време на нейния преглед на този доклад през октомври 2017 г., че цялата глава за насилието спрямо жени е била премахната от Новия Наказателен кодекс, който е бил разпечатан за разпространение ⁽³²⁵⁾. Министерството на правосъдието на Афганистан публикува на 13 август 2017 г. прессъобщение, в което посочва, че наказателните разпоредби в ЗЕНЖ първоначално е трябвало да бъдат включени в новия Наказателен кодекс, но след това са били премахнати преди финализирането му, като твърдението е, че това е станало по настояване на „голям брой жени“ ⁽³²⁶⁾. Допълнителна информация не успя да бъде открита. За още информация за новия Наказателен кодекс вж. [Раздел 1.4.2.](#)

3.6 Престъпления спрямо морала и изневяра

Зина се смята от афганистанското общество и семейства за дълбоко срамен акт и може да доведе до заплахи за убийство и убийства на честта ⁽³²⁷⁾. *Зина* е също престъпление *худуд*, което може да бъде съдено и интерпретирано по различен начин в Афганистан, за да означава престъпления спрямо „морала“ като секс извън семейството ⁽³²⁸⁾,

⁽³¹⁷⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 34.

⁽³¹⁸⁾ Вимпелман, Т., „Пропуските в защитата“, 2017 г. ([url](#)), стр. 102-103.

⁽³¹⁹⁾ Генерален секретар на ООН, „Доклад на генералния секретар за сексуалното насилие, свързано с конфликти“, 23 март 2015 г. ([url](#)), Ал. 12.; „Хюман райтс уоч“, „Трябваше да избягам“, март 2012 г. ([url](#)), стр. 5; „БиБиСи Нюз“, „Афганистански екзекуции: пет присъдени заради групово изнасилване в Пагхман, 8 октомври 2014 г. ([url](#)); Нидерландия, „Доклад за страната на произход за Афганистан“, ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 83; САЩ, Изследователска служба на Конгреса, „Афганистан: управление след талибаните, сигурност и политика на САЩ“, 7 ноември 2017 г. ([url](#)), стр. 15; НКАПЧ, „Доклад от националното разследване на факторите и причините за изнасилванията и убийствата на честта в Афганистан“, 2013 г. ([url](#)), стр. 4; „Вайс нюз“, „Портрети на афганистанки, хвърлени в затвора за „престъпления спрямо морала“, 18 май 2015 г. ([url](#)).

⁽³²⁰⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 34; НКАПЧ, „Доклад от националното разследване на факторите и причините за изнасилванията и убийствата на честта в Афганистан“, 2013 г. ([url](#)), стр. 4.

⁽³²¹⁾ Вимпелман, Т., „Пропуските в защитата: Пол, насилие и власт в Афганистан“, 2017 г. ([url](#)), стр. 92.

⁽³²²⁾ „Хюман райтс уоч“, „Трябваше да избягам“, март 2012 г. ([url](#)), стр. 5.

⁽³²³⁾ НКАПЧ, „Доклад от националното разследване на факторите и причините за изнасилванията и убийствата на честта в Афганистан“, 2013 г. ([url](#)), стр. 4.

⁽³²⁴⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последствия за международния мир и сигурност“, 15 юни 2017 г. ([url](#)), Ал. 29.

⁽³²⁵⁾ МООНСА, имейл, 2 октомври 2017 г. МООНСА направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽³²⁶⁾ Афганистан, Министерство на правосъдието, „Спешно прессъобщение“, 13 август 2017 г. ([url](#)).

⁽³²⁷⁾ НКАПЧ, „Доклад от националното разследване на факторите и причините за изнасилванията и убийствата на честта в Афганистан“, 2013 г. ([url](#)), стр. 4, 60; „Вайс нюз“, „Портрети на афганистанки, хвърлени в затвора за „престъпления спрямо морала“, 18 май 2015 г. ([url](#)); За допълнителни подробности на френски вж. също: Франция, Френска служба за защита на бежанците и апатридите (ФСЗБА), „Жените и изневяратата“, 7 септември 2016 г. ([url](#)).

⁽³²⁸⁾ „Хюман райтс уоч“, „Комюникета: Одобрено от съда биене с камшик в Афганистан“, 2 септември 2015 г. ([url](#)).

незаконни сексуални отношения ⁽³²⁹⁾, изневяра ⁽³³⁰⁾, секс преди брака ⁽³³¹⁾. Сексуалните отношения по взаимно съгласие между възрастни извън брака са криминализирани в разпоредби, свързани със *зина* ⁽³³²⁾. Според ППОА ако една от двете страни е женена, престъплението е класифицирано като изневяра; докато ако и двамата не са женени, престъплението е блудство, което се наказва с бой с пръчка или камшик ⁽³³³⁾.

За допълнителна информация за престъпленията *хуруд* отидете на [Раздел 1.2.](#)

3.6.1 Правни и обичайни рамки за престъплението зина

На обвинените лица могат да бъдат повдигнати обвинения в *зина*, както съгласно Наказателния кодекс от 1976 г., така и съгласно ислямския *шариат*, като второто води до смъртно наказание ⁽³³⁴⁾. Съгласно афганистанския Наказателен кодекс от 1976 г., където наказание *хуруд* в съответствие с *шариата* отпада или не се изпълнява, лицето може да бъде обвинено в *зина* по Член 427 (1) ⁽³³⁵⁾, който сочи, че „лице, което е извършило изневяра или педерастия, ще бъде осъдено на дълъг престой в затвора“ ⁽³³⁶⁾. Наказателният кодекс от 1976 г. определя подобен срок в затвор съгласно Член 100 (1) като „не по-малък от пет години и не по-дълъг от петнайсет години“ ⁽³³⁷⁾. Информация за това дали *зина* е засегната в предложените промени в Наказателния кодекс не можа да бъде намерена.

Според доклад от 2017 г. за *Паштунвали*, създаден от Изследователския център ФАТА (ИЦФ) ⁽³³⁸⁾ за австрийския отдел по ИСП, съгласно *шариата*, за да бъдат признати мъж и жена за виновни в *зина*, се изискват четирима свидетели, като те ще бъдат убити с камъни за наказание. Ако обаче жената не е омъжена, тя ще получи 100 удара с камшик ⁽³³⁹⁾. Същият източник отбелязва, че често кодексите на обичайното право на *Паштунвали* противоречат на ислямския *шариат* за това как трябва да бъдат третирани проблеми като *зина*; и двата вида обаче включват или смъртно, или телесно наказание. Съгласно обичайното право *Паштунвали* мъжът и жената, които извършат *зина*, трябва да бъдат убити и двамата. Източникът отбелязва, че племенни вариации понякога призовават жената да бъде убита, защото се смята, че струва само наполовина колкото мъж, докато на мъжа трябва да му бъде отрязан крак ⁽³⁴⁰⁾. Съгласно кодекса с наказания в *Паштунвали* (*Наркх*) мъж, който убие жена си, защото е имала тайна любовна връзка с друг мъж, „няма да бъде открито разпитван“, а ще бъде тайно интервюиран от старейшини ⁽³⁴¹⁾. Допълнителна информация за това как това се третира в специфичните кодекси на други групи не можа да бъде открита предвид времевите рамки.

Според холандското Министерство на външните работи въпреки че и мъжете, и жените могат да бъдат съдени за престъпления спрямо морала като *зина*, „почти само жени са съдени“.

⁽³²⁹⁾ Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пущунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 46.

⁽³³⁰⁾ Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик за насилието спрямо жени, неговите причини и последствия“, „Приложение: Мисия в Афганистан“, 12 май 2015 г., ([url](#)), Ал. 23; за допълнителни подробности вж. също: Франция, Френска служба за защита на бежанците и апатридите (ФСЗБА), „Жените и изневярата“, 7 септември 2016 г. ([url](#)).

⁽³³¹⁾ Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик за насилието спрямо жени, неговите причини и последствия“, 12 май 2015 г. ([url](#)), Ал. 23.

⁽³³²⁾ „Хюман райтс уоч“, „Трябваше да избягам“, март 2012 г. ([url](#)), стр. 37.

⁽³³³⁾ ППОА, „Въведение в наказателното право на Афганистан“, 2012 г. ([url](#)), стр. 90.

⁽³³⁴⁾ Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик за насилието спрямо жени, неговите причини и последствия“, 12 май 2015 г., ([url](#)), Ал. 16.

⁽³³⁵⁾ Афганистан, Наказателен кодекс, 22 септември 1976 ([url](#)); Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик за насилието спрямо жени, неговите причини и последствия“, 12 май 2015 г., ([url](#)), Ал. 16.

⁽³³⁶⁾ Афганистан, Наказателен кодекс, 22 септември 1976 ([url](#)).

⁽³³⁷⁾ Афганистан, Наказателен кодекс, 22 септември 1976 ([url](#)).

⁽³³⁸⁾ Изследователският център ФАТА е „частна, безпристрастна и аполитична изследователска организация“, базирана в Исламабад, според неговия уебсайт: Изследователски център ФАТА, „Относно нас“, няма дата ([url](#)).

⁽³³⁹⁾ Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пущунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 47.

⁽³⁴⁰⁾ Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пущунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 46-47.

⁽³⁴¹⁾ Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пущунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 54.

(342). По подобен начин НКАПЧ отбелязва, че жените са третираны по-сурово от мъжете по отношение на наказания за изневяра и сексуално насилие. Заради по-високата позиция в обществото на мъжете подобни случаи рядко завършват с това мъжете да бъдат убити за наказание⁽³⁴³⁾. Ръководителят на правата на жените в НКАПЧ, интервюиран от ИЖВМ, отбелязва, че „половата предубеденост“ в закона легитимира навлизането на домашното насилие и убийствата от страна на мъжете, докато жените са подложени на сурови наказания съгласно широки категории на „престъпления спрямо морала“⁽³⁴⁴⁾. Например източниците съобщават, че жените и момичетата, обвинени в *зина* са били съдени и са получили присъди от държавни съдии на базата на:

- „Престъпления спрямо морала“⁽³⁴⁵⁾;
- Бягство от дома или напускане на дома без разрешение⁽³⁴⁶⁾, а в повечето случаи, когато бягат от брак като деца или от домашно насилие⁽³⁴⁷⁾;
- Отказ от принудителен или уговорен брак⁽³⁴⁸⁾ или противопоставяне на избора на семейството за брачен партньор⁽³⁴⁹⁾;
- Оставане насаме с мъж, който не е роднина⁽³⁵⁰⁾;
- Поддържане на връзка с мъж против волята на семейството или бащата, бягство с цел брак или бягство с мъж, за когото не е женена⁽³⁵¹⁾;
- Злонамерени твърдения от гневни или тормозещи ги роднини от мъжки пол⁽³⁵²⁾;
- Тестове за „девственост“⁽³⁵³⁾ и ректални прегледи от правителствени лекари, включително прегледи на деца⁽³⁵⁴⁾;
- Непреднамерена бременност⁽³⁵⁵⁾;
- Жените и децата, които са жертви на сексуално нападение, насилие, тормоз или изнасилване, също са били обвинявани и осъждани за *зина* или са били пращани в затвора за престъпления спрямо морала⁽³⁵⁶⁾.

3.6.2 Медицински тестове за престъпления спрямо морала

Тестването на „девствеността“ на момичетата и жените е забранено от правителството, въпреки че продължава да бъде честа практика⁽³⁵⁷⁾. Жените и момичетата, които биват арестувани за престъпления спрямо морала като например сексуални отношения извън брака, често биват принудени да се подложат на научно невалидни гинекологични и ректални

(342) Нидерландия, „Доклад за страната на произход за Афганистан“, ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 83.

(343) НКАПЧ, „Доклад от националното разследване на факторите и причините за изнасилванията и убийствата на честта в Афганистан“, 2013 г. ([url](#)), стр. 4-5.

(344) ИЖВМ, „Пропускът на Афганистан в домашното насилие“, 16 януари 2017 г. ([url](#)).

(345) „Хюман райтс уоч“, „Афганистан: Сложете край на обвиненията в „престъпления спрямо морала“, на тестовете за „девственост“, 25 май 2016 г. ([url](#)); „Ню Йорк таймс“, „Слаба защита срещу „убийствата на честта“, 2 март 2015 г. ([url](#)).

(346) „Хюман райтс уоч“, „Комюникета: Одобрено от съда биене с камшик в Афганистан“, 2 септември 2015 г. ([url](#)); ИЖВМ, „Вътре в затвора за жени на Кабул“, 27 януари 2014 г. ([url](#)).

(347) „Хюман райтс уоч“, „Афганистан: Сложете край на обвиненията в „престъпления спрямо морала“, на тестовете за „девственост“, 25 май 2016 г. ([url](#)); ЦРЖ, „Да убиеш врабче“, 19 октомври 2014 г. ([url](#)); САЩ, Изследователска служба на Конгреса, „Афганистан: управление след талибаните, сигурност и политика на САЩ“, 7 ноември 2017 г. ([url](#)), стр. 15.

(348) ИЖВМ, „Вътре в затвора за жени на Кабул“, 27 януари 2014 г. ([url](#)).

(349) САЩ, Изследователска служба на Конгреса, „Афганистан: управление след талибаните, сигурност и политика на САЩ“, 7 ноември 2017 г. ([url](#)), стр. 15.

(350) „Хюман райтс уоч“, „Комюникета: Одобрено от съда биене с камшик в Афганистан“, 2 септември 2015 г. ([url](#)).

(351) ЦРЖ, „Да убиеш врабче“, 19 октомври 2014 г. ([url](#)); САЩ, Изследователска служба на Конгреса, „Афганистан: Управление, сигурност и американска политика след талибаните“, 7 ноември 2017 г. ([url](#)), стр. 15.

(352) „Хюман райтс уоч“, „Комюникета: Одобрено от съда биене с камшик в Афганистан“, 2 септември 2015 г. ([url](#)).

(353) „Хюман райтс уоч“, „Комюникета: Одобрено от съда биене с камшик в Афганистан“, 2 септември 2015 г. ([url](#)).

(354) „Хюман райтс уоч“, „Афганистан: Сложете край на обвиненията в „престъпления спрямо морала“, на тестовете за „девственост“, 25 май 2016 г. ([url](#)).

(355) „Вайс нюз“, „Портрети на афганистанки, хвърлени в затвора за „престъпления спрямо морала“, 18 май 2015 г. ([url](#)).

(356) „Ню Йорк таймс“, „Фотограф предоставя поразителен поглед към вътрешността на Бадам Багх, афганистански затвор за жени“, 29 април 2015 г. ([url](#)); „Хюман райтс уоч“, „Трябваше да избягам“, март 2012 г. ([url](#)), стр. 5.

(357) „Ню Йорк таймс“, „Въпреки забраната инвазивните тестове за девственост преобладават в Афганистан“, 6 януари 2017 г. ([url](#)); КООНСИ, „Заклучителни наблюдения върху втория периодичен доклад за Афганистан“, 12 юни 2017 г. ([url](#)), Ал. 37; ИЖВМ, „Афганистан: Високата цена на девствеността“, 11 януари 2017 г. ([url](#)).

прегледи за тази цел ⁽³⁵⁸⁾. През 2015 г. НКАПЧ интервюира 53 жени в 12 провинции, обвинени в престъпления спрямо морала като изневяра и бягство от дома, и установи, че 48 от тях са били принудени да се подложат на тестове за „девственост“ понякога по много пъти ⁽³⁵⁹⁾. Според НКАПЧ жените и момичетата биват пращани на такива тестове от приюти за жени, от Министерството на въпросите на жените, както и от полицията ⁽³⁶⁰⁾, а те могат да бъдат наредени и от представители на съда ⁽³⁶¹⁾. Жените и момичетата, обвинени в престъпления спрямо морала, които са принудени да се подложат на такива тестове, включват тези, които са в затвора или са обвинени в проституция ⁽³⁶²⁾. Жертвите на изнасилване или сексуално нападение също са подложени на подобно тестване ⁽³⁶³⁾. Центърът по съдебна медицина в Кабул заяви в статия по темата от 2017 г., че не извършва тестове, ако жената не е дала съгласие; жените обаче са подложени на семеен и културен натиск, за да се подложат на тестовите ⁽³⁶⁴⁾. Доказателството за девственост също е дълга афганистанска традиция, която се изисква от момичетата, които се женят, в някои райони на страната ⁽³⁶⁵⁾. Традиционен обичай е роднините да проверяват за петна с кръв на сутринта след сватбата като доказателство за девственост на булката ⁽³⁶⁶⁾.

3.6.3 Арести

Полицията и членове на семействата често участват при откриването и арестуването на момичета и жени за престъпления спрямо морала, след като те са избягали от дома ⁽³⁶⁷⁾, а ако се обърнат към полицията, те могат да бъдат върнати в семейството ⁽³⁶⁸⁾. НКАПЧ съобщава, че в нейното изследване от 2015 г. на 53 задържани жени, които са интервюирали, мнозинството от тях са били арестувани за престъпления спрямо морала от полицията (79,2 %), както и от адвокати, старейшини, бащи, първоинстанционни съдилища или свекъри, към които се е обърнала полицията ⁽³⁶⁹⁾.

3.6.4 Наказания от правителствени съдилища

Правителствените съдилища обикновено осъждат жените на затвор за престъпления спрямо морала ⁽³⁷⁰⁾. Често единственото доказателство в случая е признанието на жената; тези жени редовно получават дълги присъди със затвор ⁽³⁷¹⁾. Според представителя на ЖАЖ, интервюиран за този доклад, „обичайното“ наказание е 3 години затвор, но понякога

⁽³⁵⁸⁾ „Дипломат“, „Моралните затвори на жените на Афганистан“, 8 март 2017 г. ([url](#)); „Хюман райтс уоч“, „Афганистан: Прекратете промените в „престъпленията спрямо морала“, тестовите на „девствеността“, 25 май 2016 г. ([url](#)); НКАПЧ, „Принудителните гинекологични прегледи като сексуален тормоз и нарушение на човешките права“, 5 декември 2015 г. ([url](#)), стр. 4; „Ню Йорк таймс“, „Въпреки забраната инвазивните тестове за девственост преобладават в Афганистан“, 6 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽³⁵⁹⁾ НКАПЧ, „Принудителните гинекологични прегледи като сексуален тормоз и нарушение на човешките права“, 5 декември 2015 г. ([url](#)), стр. 12.

⁽³⁶⁰⁾ „Ню Йорк таймс“, „Афганистанските жени в затвора често са подложени на тестове за девственост“, 1 март 2016 г. ([url](#)).

⁽³⁶¹⁾ НКАПЧ, „Принудителните гинекологични прегледи като сексуален тормоз и нарушение на човешките права“, 5 декември 2015 г. ([url](#)), стр. 9; КООНСИ, „Заклучителни наблюдения върху втория периодичен доклад за Афганистан“, 12 юни 2017 г. ([url](#)), Ал. 37.

⁽³⁶²⁾ НКАПЧ, „Принудителните гинекологични прегледи като сексуален тормоз и нарушение на човешките права“, 5 декември 2015 г. ([url](#)), стр. 8-9.

⁽³⁶³⁾ НКАПЧ, „Принудителните гинекологични прегледи като сексуален тормоз и нарушение на човешките права“, 5 декември 2015 г. ([url](#)), стр. 8-9; „Ню Йорк таймс“, „Въпреки забраната инвазивните тестове за девственост преобладават в Афганистан“, 6 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽³⁶⁴⁾ „Ню Йорк таймс“, „Въпреки забраната инвазивните тестове за девственост преобладават в Афганистан“, 6 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽³⁶⁵⁾ РСЕ/РС, „Девственост или смърт за афганистанските булки“, 6 декември 2015 г. ([url](#)).

⁽³⁶⁶⁾ РСЕ/РС, „Девственост или смърт за афганистанските булки“, 6 декември 2015 г. ([url](#)); Емади, Е. [Emadi, H.], „Култура и обичаи на Афганистан“, 2005 г., стр. 176; ИЖВМ, „Афганистан: Високата цена на девствеността“, 11 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽³⁶⁷⁾ „Хюман райтс уоч“, „Трябваше да избягам“, март 2012 г. ([url](#)), стр. 4; НКАПЧ, „Принудителните гинекологични прегледи като сексуален тормоз и нарушение на човешките права“, 5 декември 2015 г. ([url](#)), стр. 12-13; ЦРЖ, „Да убиеш врабче“, 19 октомври 2014 г. ([url](#)); ⁽³²⁴⁾ „Вайс нюз“, „Портрети на афганистанки, хвърлени в затвора за „престъпления спрямо морала“, 18 май 2015 г. ([url](#)).

⁽³⁶⁸⁾ „Паджуок афган нюз“, „Тялото на жена, убита от нейния съпруг, беше открито след 8 дни“, 17 август 2017 г. ([url](#)).

⁽³⁶⁹⁾ НКАПЧ, „Принудителните гинекологични прегледи като сексуален тормоз и нарушение на човешките права“, 5 декември 2015 г. ([url](#)), стр. 12-13.

⁽³⁷⁰⁾ ИЖВМ, „Вътре в затвора за жени на Кабул“, 27 януари 2014 г. ([url](#)); „Хюман райтс уоч“, „Трябваше да избягам“, март 2012 г. ([url](#)), стр. 5.

⁽³⁷¹⁾ „Хюман райтс уоч“, „Трябваше да избягам“, март 2012 г. ([url](#)), стр. 5.

времето бива намалено и жените прекарват година или година и половина в затвора и след това биват освободени ⁽³⁷²⁾. Освен това има съобщения, че телесните наказания за *зина*, които се извършват от официалните афганистанските съдилища, се случват „редовно“, въпреки че са незаконни съгласно афганистанското право, посочва „Хюман райтс уоч“ ⁽³⁷³⁾. Примерите за присъди, с които са излезли официални съдилища за престъпления спрямо морала, включват:

- Случаи на двойки, които са се омъжили или са избягали от вкъщи в противоречие с желанията на семействата им и които са осъдени на затвор за срок до шест години ⁽³⁷⁴⁾;
- През септември 2015 г. медийни източници съобщиха за ареста и боя с камшик на млада жена заради *зина*, нареден от съдия от официалната система в провинция Гор ⁽³⁷⁵⁾. Младият мъж в същия случай беше осъден на 100 камшика ⁽³⁷⁶⁾;
- Статия от 2017 г. описва случая на момиче, което е избягало с млад мъж; тя е прекарала три месеца в затвора след медицински преглед за престъпления спрямо морала ⁽³⁷⁷⁾.

Без да дава подробности, Изследователската служба на Конгреса на САЩ (ИСК) посочва в своя доклад от 2017 г. за ситуацията в Афганистан, че от 2011 г. насам броят на жените, пратени в затвора за престъпления спрямо морала, се е увеличил с 50% ⁽³⁷⁸⁾. През 2014 г. Министерството на вътрешните работи събщи на Централна статистическа организация (ЦСО), че общо 695 жени са в затворите в Афганистан ⁽³⁷⁹⁾. Според афганистанското министерство на вътрешните работи обаче, цитирано през 2016 г. от „Ню Йорк таймс“, в целия Афганистан има данни за около 750 жени и момичета, които са в затвора за престъпления спрямо морала ⁽³⁸⁰⁾.

Повечето жени в затвора излежават присъди за „престъпления спрямо морала“ ⁽³⁸¹⁾ и за бягство от вкъщи ⁽³⁸²⁾. Има съобщения, че в затвора Бадам Багх в Кабул жените са задържани за престъпления спрямо морала без присъди или в очакване на съдебен процес ⁽³⁸³⁾, понякога стоят задържани по няколко години, докато чакат ⁽³⁸⁴⁾. „Хюман райтс уоч“ обяснява, че когато жена бива арестувана от полицията за престъпления спрямо морала, полицията събира подписани изявления при „обстоятелства със сплашване“, включително от жени и момичета, които са неграмотни. Жените, които са задържани и в затвора са изложени на сексуален тормоз от представители на властта като полицаите, надзирателите или прокурорите ⁽³⁸⁵⁾. Жените, които са в затвора за престъпления спрямо морала, често трябва да вземат децата си в затвора и да ги отглеждат, докато излежават присъдите си ⁽³⁸⁶⁾.

⁽³⁷²⁾ ЖАЖ, интервю по „Скайп“ със старши представител, 21 август 2017 г.

⁽³⁷³⁾ „Хюман райтс уоч“, „Комюникета: Одобрено от съда биене с камшик в Афганистан“, 2 септември 2015 г. ([url](#)).

⁽³⁷⁴⁾ ЦРЖ, „Да убиеш врабче“, 19 октомври 2014 г. ([url](#)); „Хюман райтс уоч“, „Трябваше да избягам“, март 2012 г. ([url](#)), стр. 55; ИЖВМ, „Афганистан: Увеличаване на бягствата на жени от вкъщи“, 22 септември 2016 г. ([url](#)).

⁽³⁷⁵⁾ „Хюман райтс уоч“, „Комюникета: Одобрено от съда биене с камшик в Афганистан“, 2 септември 2015 г. ([url](#)).

⁽³⁷⁶⁾ „Хюман райтс уоч“, „Комюникета: Одобрено от съда биене с камшик в Афганистан“, 2 септември 2015 г. ([url](#)).

⁽³⁷⁷⁾ „Ню Йорк таймс“, „Въпреки забраната инвазивните тестове за девственост преобладават в Афганистан“, 6 януари 2017 ([url](#)).

⁽³⁷⁸⁾ САЩ, Изследователска служба на Конгреса, „Афганистан: управление след талибаните, сигурност и политика на САЩ“, 7 ноември 2017 г. ([url](#)), стр. 15.

⁽³⁷⁹⁾ Афганистан, ЦСО, „Жените и мъжете в Афганистан през 2014 г.“, 2014 г. ([url](#)), стр. 9-10.

⁽³⁸⁰⁾ „Ню Йорк таймс“, „Афганистанските жени в затвора често са подложени на тестове за девственост“, 1 март 2016 г. ([url](#)).

⁽³⁸¹⁾ „Ню Йорк таймс“, „Фотограф предоставя поразителен поглед към вътрешността на Бадам Багх, афганистански затвор за жени“, 29 април 2015 г. ([url](#)); Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 36; „Хюман райтс уоч“, „Афганистан: Прекратете обвиненията за „престъпления спрямо морала“, 23 юни 2014 г. ([url](#)).

⁽³⁸²⁾ „БиБиСи Нюз“, „Афганистански бележник: Животът вътре в затвора за жени Бадам Багх“, 19 май 2014 г. ([url](#)).

⁽³⁸³⁾ Фондации „Отворено общество“ (ФОО), „Правосъдието като мъчение: Вътре в затвора за жени Бадам Багх в Кабул“, 28 май 2013 г. ([url](#)); „БиБиСи Нюз“, „Афганистански бележник: Животът вътре в затвора за жени Бадам Багх“, 19 май 2014 г. ([url](#)).

⁽³⁸⁴⁾ „Ройтерс“, „Жените адвокати на Афганистан се излагат на опасност, за да помогнат на жени, определени като „евтини и мръсни“, 4 юли 2017 г. ([url](#)); „БиБиСи Нюз“, „Афганистански бележник: Животът вътре в затвора за жени Бадам Багх“, 19 май 2014 г. ([url](#)).

⁽³⁸⁵⁾ ИЖВМ, „Вътре в затвора за жени на Кабул“, 27 януари 2014 г. ([url](#)); БиБиСи, „Афганистански бележник: Животът вътре в затвора за жени Бадам Багх“, 19 май 2014 г. ([url](#)); ИЖВМ, „Афганистан: Жените в затвора са изправени пред сексуален тормоз“, 28 март 2017 г. ([url](#)); „Ройтерс“, „Жените адвокати на Афганистан се излагат на опасност, за да помогнат на жени, определени като „евтини и мръсни“, 4 юли 2017 г. ([url](#)).

⁽³⁸⁶⁾ ЦРЖ, „Да убиеш врабче“, 19 октомври 2014 г. ([url](#)); НОР, „Майка и дете зад решетките: Жените в афганистанските затвори“, 6 септември 2015 г. ([url](#)); „БиБиСи Нюз“, „Афганистански бележник: Животът вътре в затвора за жени Бадам Багх“, 19 май 2014 г. ([url](#)).

Международната федерация на организациите по правата на човек (МФОПЧ) съобщи за случая от 2014 г. на жена, която е била обвинена от съпруга си в изневяра; той отрекъл да е баща на нейните деца и я обвинил в изневяра. Тя водила пет години съдебни битки и в крайна сметка била оправдана на базата на ДНК доказателства, използвани в съда за първи път в историята на Афганистан, за да се докаже, бащинството на нейния съпруг и фалшивите обвинения срещу нея в изневяра ⁽³⁸⁷⁾.

3.6.5 Наказания за престъпления спрямо морала в селски райони и извън правителствен контрол

През 2016 г. „Ройтерс“ съобщи, че в отдалечени райони, където няма затвори за жени, жените, които са осъдени за престъпления спрямо морала от местните съвети или от селските старейшини, както и от провинциалните съдилища, получават присъди с неофициално задържане, извън контрола на правителството, включително като излежават своите присъди в домовете на племенните старейшини. „Ройтерс“ съобщава, че има хиляди жени, които са неофициално задържани, при което те са обект на сексуален тормоз и са третираны като собственост ⁽³⁸⁸⁾.

Според съобщения на НКАПЧ от май 2017 г. извънсъдебните убийства на жени се извършват в райони на страната, където правителството има по-малък или няма никакъв контрол или където бунтовниците са основната власт ⁽³⁸⁹⁾. МООНСА също документира наказания на „паралелна съдебна система“ на антиправителствените елементи, които се извършват спрямо жените и мъжете за предполагаеми актове на „неморалност“, включително екзекуции, бой с камшик, бой и „унизително“ отношение; документираны са 8 подобни инцидента спрямо жени през 2015 г. ⁽³⁹⁰⁾, 10 през 2016 г. ⁽³⁹¹⁾ и два през първата половина на 2017 г. ⁽³⁹²⁾. НКАПЧ е документирала 28 случая на жени, които са безразборно убити от въоръжени групировки като талибаните от 2014 г. насам ⁽³⁹³⁾, докато „Каама прес“ (КП) отбелязва, че талибаните екзекутират десетки хора за изневяра или за подобни обвинения всяка година ⁽³⁹⁴⁾. Съобщения за подобни инциденти има от места, където правителството няма контрол, включително райони на Нангархар, Логан, Газни, Хелманд, Забул, Фарах и Джаузджан ⁽³⁹⁵⁾, както и в провинция Гор ⁽³⁹⁶⁾. Източници съобщават, че за наказанията, които се извършват в райони под контрола на бунтовниците, не се съобщава достатъчно ⁽³⁹⁷⁾. Източници посочват, че правителството не реагира на подобни действия ⁽³⁹⁸⁾.

През ноември 2015 г. един случай получи внимание в международните медии, след като се появи запис на публичната екзекуция, извършена от талибаните, на млада жена на име Рокшана [Rokshana], която е била пребита с камъни за изневяра в контролиран от талибаните район в централната част на провинция Гор ⁽³⁹⁹⁾. Тя

⁽³⁸⁷⁾ МФОПЧ, „Батул Моради: Малко светлина е по-добре от пълна тъмнина“ 3 март 2014 г. ([url](#)).

⁽³⁸⁸⁾ „Ройтерс“, „Повечето афганистански жени излежават присъди в домовете на старейшини, а не в затвора“, 11 октомври 2016 г. ([url](#)).

⁽³⁸⁹⁾ НКАПЧ, „Доклад в сянка за реализирането и прилагането в Афганистан на Конвенцията против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание“, 17 май 2017 г. ([url](#)), стр. 12.

⁽³⁹⁰⁾ МООНСА, „Афганистан – защита на гражданите във въоръжен конфликт – годишен доклад за 2015 г.“, февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 13.

⁽³⁹¹⁾ МООНСА, „Афганистан – защита на гражданите във въоръжен конфликт – годишен доклад за 2016 г.“, февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 76.

⁽³⁹²⁾ МООНСА, „Афганистан – защита на гражданите във въоръжен конфликт – средногодишен доклад за 2017 г.“, юли 2017 г. ([url](#)), стр. 12.

⁽³⁹³⁾ НКАПЧ, „Доклад в сянка за реализирането и прилагането в Афганистан на Конвенцията против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание“, 17 май 2017 г. ([url](#)), стр. 12.

⁽³⁹⁴⁾ КП, „Талибаните в Бадгис екзекутираха публично мъж по обвинения в изневяра“, 14 януари 2016 г. ([url](#)).

⁽³⁹⁵⁾ КП, „Майка на две деца беше убита по обвинения в изневяра в Джаузджан“, 27 март 2016 г. ([url](#)).

⁽³⁹⁶⁾ ИЖВМ, „Неофициален съд разпреди брутална присъда в провинция Гор в Афганистан“, 20 ноември 2015 г. ([url](#)).

⁽³⁹⁷⁾ МООНСА, „Афганистан – защита на гражданите във въоръжен конфликт – средногодишен доклад за 2017 г.“, юли 2017 г. ([url](#)), стр. 44; ЖАЖ, интервю по „Скайп“ със старши представител, 21 август 2017 г.

⁽³⁹⁸⁾ МООНСА, „Афганистан – защита на гражданите във въоръжен конфликт – годишен доклад за 2016 г.“, февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 76-77; „Ню Йорк таймс“, „Няма справедливост, „няма стойност“ на жените в афганистанска провинция с беззаконие“, 8 юли 2017 г. ([url](#)).

⁽³⁹⁹⁾ „Ню Йорк таймс“, „Афганистански мулла, който оглавява разследване на убийство с камъни, осъди практиката“, 7 ноември 2015 ([url](#)); „БиБиСи Нюз“, „Афганистанка, обвинена в изневяра, беше убита с камъни“, 3 ноември 2015 г. ([url](#)); РСЕ/РС, „Появи се смущаващо видео на „талибанско“ убийство с камъни в Афганистан“, 2 ноември 2015 г. ([url](#)).

избягала от въщи, за да избегне принудителен брак с по-възрастен мъж, уреден от нейното семейство ⁽⁴⁰⁰⁾. След това според съобщенията била екзекутирана, защото се опитала да избяга с млад мъж, за когото искала да се омъжи ⁽⁴⁰¹⁾. За разлика от нейната смъртна присъда, младият мъж, който бил неженен, бил наказан със 100 удара с камшик. Президентската комисия, създадена, за да разследва инцидента, беше оглавена от виден член на религиозния орган в страната, Националният съвет Улема, който не критикува талибаните, че са убили с камъни момичето и направи публични изказвания в подкрепа на подобни наказания ⁽⁴⁰²⁾. Други примери за скорошни убийства и екзекуции за изневяра включват също наказания, извършени от талибаните, понякога заедно със семейството:

- През ноември 2015 г. млада жена в провинция Джаузджан беше осъдена на смърт чрез бой с камъни за изневяра, но беше спасена след намеса на местни духовници и лидери с твърденията, че няма достатъчно доказателства ⁽⁴⁰³⁾;
- Талибаните убиха с камъни двойка в провинция Сарипол през септември 2015 г. заради обвинения в изневяра ⁽⁴⁰⁴⁾;
- В Саманган през 2016 г. 18-годишна жена беше застреляна от антиправителствени бунтовници на базата на обвинения в неморалност ⁽⁴⁰⁵⁾;
- Пет жени бяха убити с камъни в Бадахшан от 2015 г. насам за различни престъпления ⁽⁴⁰⁶⁾;
- През март 2016 г. майка на две деца беше екзекутирана за изневяра в Джаузджан, след като нейният съпруг се оплакал на талибаните; талибаните отказаха да поемат отговорност ⁽⁴⁰⁷⁾;
- През юли 2016 г. в западната част на град Кабул двама мъже и една жена бяха пребити, а тяхното превозно средство беше изгорено, след като местните жители обвиниха тримата в изневяра ⁽⁴⁰⁸⁾;
- През август 2016 г. в Сарипол талибаните застреляха млада жена за това, че е избягала от домашно насилие от роднините на нейния съпруг и е потърсила убежище в приют ⁽⁴⁰⁹⁾. Има съобщения, че тя я потърсила помощ от полицията, преди да избяга ⁽⁴¹⁰⁾;
- Екзекуция на двама мъже и две жени в Херат за изневяра през януари 2016 г. ⁽⁴¹¹⁾;
- Мъж беше публично екзекутиран в Бадгис от талибаните по обвинения в изневяра ⁽⁴¹²⁾;
- През февруари 2016 г. в Гор жена беше задържана от талибаните и застреляна, след като нейният съпруг я обвини в изневяра ⁽⁴¹³⁾;
- Талибански съд уби с камъни жена през март 2017 г. в Бадахшан; нейният партньор беше бит с пръчки за наказание ⁽⁴¹⁴⁾;
- Талибаните убиха с камъни двойка за изневяра през април 2017 г. в провинция Логар ⁽⁴¹⁵⁾;

⁽⁴⁰⁰⁾ „Ню Йорк таймс“, „Афганистански мулла, който оглавява разследване на убийство с камъни, осъди практиката“, 7 ноември 2015 г. ([url](#)); РСЕ/РС, „Появи се смущаващо видео на „талибанско“ убийство с камъни в Афганистан“, 2 ноември 2015 г. ([url](#)); ИЖВМ, „Съд по съкратена процедура разпреди брутална присъда в провинция Гор в Афганистан“, 20 ноември 2015 г. ([url](#)).

⁽⁴⁰¹⁾ „Ню Йорк таймс“, „Афганистански мулла, който оглавява разследване на убийство с камъни, осъди практиката“, 7 ноември 2015 г. ([url](#)); РСЕ/РС, „Появи се смущаващо видео на „талибанско“ убийство с камъни в Афганистан“, 2 ноември 2015 г. ([url](#)).

⁽⁴⁰²⁾ „Ню Йорк таймс“, „Афганистански мулла, който оглавява разследване на убийство с камъни, осъди практиката“, 7 ноември 2015 г. ([url](#)).

⁽⁴⁰³⁾ Германия, Федерална служба за миграцията и бежанците (ФСМБ), „Бележки на информационния център за убежището и миграцията“, 16 ноември 2015 г. ([url](#)), стр. 1.

⁽⁴⁰⁴⁾ Германия, ФСМБ, „Бележки на информационния център за убежището и миграцията“, 14 септември 2015 г. ([url](#)), стр. 1.

⁽⁴⁰⁵⁾ МООНСА, „Афганистан – защита на гражданите във въоръжен конфликт – годишен доклад за 2016 г.“, февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 77.

⁽⁴⁰⁶⁾ Германия, ФСМБ, „Бележки на информационния център за убежището и миграцията“, 13 март 2017 г. ([url](#)), стр. 1; КП, „Талибаните убиха жена с камъни, биха мъж с камшик за изневяра в Бадахшан“, 9 март 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴⁰⁷⁾ КП, „Майка на две деца беше убита по обвинения в изневяра в Джаузджан“, 27 март 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁰⁸⁾ КП, „Опожарен автомобил, двама мъже и жена пребити заради изневяра западно от Кабул“, 10 юли 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁰⁹⁾ „Паджук афган нюз“, „Талибаните екзекутираха млада жена, защото е избягала от дома си“, 1 август 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴¹⁰⁾ МООНСА, „Афганистан – защита на гражданите във въоръжен конфликт – годишен доклад за 2016 г.“, февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 77.

⁽⁴¹¹⁾ Германия, ФСМБ, „Бележки на информационния център за убежището и миграцията“, 25 януари 2016 г. ([url](#)), стр. 1.

⁽⁴¹²⁾ КП, „Талибаните в Бадгис екзекутираха публично мъж по обвинения в изневяра“, 14 януари 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴¹³⁾ РСЕ/РС, „Съобщения, че талибаните са екзекутирали афганистанка за изневяра“, 8 февруари 2016 г. ([url](#)); КП, „Талибаните екзекутираха жена в Гор по обвинения в изневяра“, 8 февруари 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴¹⁴⁾ Германия, ФСМБ, „Бележки на информационния център за убежището и миграцията“, 13 март 2017 г. ([url](#)), стр. 1; КП, „Талибаните убиха жена с камъни, биха мъж с камшик за изневяра в Бадахшан“, 9 март 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴¹⁵⁾ Германия, ФСМБ, „Бележки на информационния център за убежището и миграцията“, 24 април 2017 г. ([url](#)), стр. 1.

- През август 2017 г. „БиБиСи Персия“ съобщи, че според очевидец местни духовници са поискали от талибаните да разследват мъж и жена за това, че имат незаконни отношения, когато и двамата са вече женени. Талибаните според съобщенията убили и двамата без разследване или съдебен процес, твърдят свидетели, които са говорили с БиБиСи. Талибаните обаче отричат да са замесени ⁽⁴¹⁶⁾.

3.6.6 Преследване на двойки и мъже за престъплението *зина*

Торун Вимпелман [Torunn Wimpelmann], учен, който изследва въпросите на развитието и се фокусира върху пола и съдебната система в Афганистан, публикува книга за механизмите за защита, базирана на нейното проучване от 2014 г. на работата на Отдела по насилието спрямо жени в Кабул. Вимпелман обяснява в нейната книга, че има ситуации, при които младите двойки по собствено желание започват връзка или бягат, за да се оженят, но след това техните семейства карат жената да повдигне обвинения в изнасилване или отвлечане срещу мъжа, защото не са съгласни с брачното споразумение ⁽⁴¹⁷⁾. Двойки също са били арестувани или осъждани на затвор от правителствените съдилища заради *зина* за това, че са избягали заедно от вкъщи или са избягали, за да се оженят ⁽⁴¹⁸⁾. Има съобщения, че млади двойки, които се женят в противоречие с желанията на семействата им, са били заплашвани или убити от тях при убийства на честта заради обвинения в изневяра или обезчестяване ⁽⁴¹⁹⁾. Томас Рутиг обясни през 2017 г. в имейл до „АККОРД“, че нарушенията на честта като например секс преди брака, убийство попадат в категорията *бадал* (справедливост чрез кръвно отмъщение) и че подобни въпроси се решават между семействата, включително в по-широк смисъл между фамилиите, като извършителят от мъжки пол и неговите роднини от мъжки пол могат да станат мишени в този процес. Този вид нарушения на честта са по същество *престъпления кисас в шарията* ⁽⁴²⁰⁾. Според доклад от 2014 г. на ВКБООН за кръвните вражди убийствата на честта понякога се случват в резултат на бягство с цел брак, при което жената и понякога мъжът биват убити, за да бъде възстановена семейната чест. Семейството на мъжа, който е избягал по този начин, не може да предприеме кръвно отмъщение, защото се смята, че той е бил убит при позорен акт (изневяра). Кръвни вражди обаче могат да възникнат, ако двойката успее да избяга и да се ожени, както и да се сдобие със защита от семейството на съпруга, но не постигне споразумение със семейната група на съпругата ⁽⁴²¹⁾. Томас Рутиг също обясни, че е имало много случаи, при които семействата обещават прошка на влюбените, но след това ги убиват, когато се върнат вкъщи ⁽⁴²²⁾.

Други скорошни случаи на третиране на двойките включват:

- Смесена двойка от лица, които са хазарейски шиит и таджикски сунит от провинция Бамиян, избягали заедно, защото били търсени от семейството на съпругата за това, че избягали и се оженили противно на желанията на семейството.

⁽⁴¹⁶⁾ „БиБиСи Нюз“, „Жени и мъж застреляни от Талибаните, защото са имали незаконни отношения“, 22 август 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴¹⁷⁾ Вимпелман, Т., „Пропуските в защитата“, 2017 г. ([url](#)), стр. 102-103.

⁽⁴¹⁸⁾ Вимпелман, Т., „Пропуските в защитата“, 2017 г. ([url](#)), стр. 132-139; ЦРЖ, „Да убиеш врагче“, 19 октомври 2014 г. ([url](#)); „Хюман райтс уоч“, „Трябваше да избягам“, март 2012 г. ([url](#)), стр. 55; ИЖВМ, „Афганистан: Увеличаване на бягствата на жени от вкъщи“, 22 септември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴¹⁹⁾ „АККОРД“, „Отговори на въпроси за Афганистан: Отмъщението за секс преди брака само нарушителя ли засяга или други членове на семейството също могат да бъдат преследвани?“, 23 февруари 2017 г. ([url](#)); „Ню Йорк таймс“, „Въпреки закона продължават „убийствата на честта“ на жени в Афганистан“, 3 май 2014 г. ([url](#)); „Ню Йорк таймс“, „Слаба защита срещу „убийствата на честта“, 2 март 2015 г. ([url](#)).

⁽⁴²⁰⁾ „АККОРД“, „Отговори на въпроси за Афганистан: Отмъщението за секс преди брака само нарушителя ли засяга или други членове на семейството също могат да бъдат преследвани?“, 23 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴²¹⁾ ВКБООН, ИИСП Тематичен доклад на ИИСП, „Афганистан: Кръвни вражди“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 19-20.

⁽⁴²²⁾ „АККОРД“, „Отговори на въпроси за Афганистан: Отмъщението за секс преди брака само нарушителя ли засяга или други членове на семейството също могат да бъдат преследвани?“, 23 февруари 2017 г. ([url](#)).

Техните семейства заплашили, че ще ги убият; срещу двойката също били отправени обвинения в *зина* и отвлечане, а в крайна сметка тя избягала в САЩ през 2016 г. ⁽⁴²³⁾.

- През 2016 г. млада двойка във Фаряб беше убита, като се предполага, че извършителите са били роднини на двойката с подкрепа на талибаните заради подозрения за „изневяра“ и престъпления спрямо честта, сочат данни на полицията ⁽⁴²⁴⁾.
- В друг случай през февруари 2017 г. в Нуристан млада двойка, която избягала, за да се ожени, била арестувана от полицията за изневяра, двамата били убити, когато гневна тълпа щурмувала мястото на задържане, била ги и ги застреляла като убийство на честта ⁽⁴²⁵⁾.
- През юли 2017 г. в Бадгис мъж убил своята 14-годишна дъщеря при убийство на честта, защото тя избягала от дома със своя 18-годишен приятел, за да се ожени за него, той също бил убит. Има информации, че след убийствата бащата се присъединил към талибаните ⁽⁴²⁶⁾.
- През юли 2017 г. близо до главния град на Бадгис млада жена била убита от своя чичо, защото избягала, за да се ожени ⁽⁴²⁷⁾.
- През август 2017 г. в Джаузджан млада жена била убита от своя брат 10 години, след като избягала, за да се ожени, и след като се преместила в главния административен град в провинцията ⁽⁴²⁸⁾.
- През август 2017 г. мъж и жена, които били съседи, били обвинени в изневяра и публично екзекутирани от талибаните в Бадахшан ⁽⁴²⁹⁾.

3.7 Насилие на честта

Убийството на честта е описвано като убийство на член на семейството, защото се смята, че действията или статута на това лице са срамни за семейната чест; обикновено убийството се извършва от мъже в семейството и е насочено срещу членовете му от женски пол ⁽⁴³⁰⁾. Дори само обвиненията за обезчестяване, повдигнати срещу жена, могат да донесат това, което се смята за срам за семейството ⁽⁴³¹⁾. Конкретно от афганистанските жени в земеделски райони се очаква да се придържат към строги правила за поведение, те например рискуват да бъдат определени като неморални, ако не бъдат придружавани от настойник от мъжки пол ⁽⁴³²⁾. В афганистанското общество момичетата и жените, за които се смята, че са изгубили честта си, или за които се подозира, че не са девствени преди брака, могат да бъдат наказани от тяхното семейство, от племенните ръководители или старейшините ⁽⁴³³⁾, както и да бъдат изправени пред публично опозоряване или развод от страна на съпруга им ⁽⁴³⁴⁾. Това, което се възприема като загуба на честта на жена, често води до сериозни семейни конфликти; жената може да стане жертва на тормоз, насилие или да бъде убита от нейния брачен партньор или от роднини

⁽⁴²³⁾ „Ню Йорк таймс“, „Афганистанска двойка най-после заедно, но приказният край далеч не е гарантиран“, 30 март 2014 г. ([url](#)); „Ню Йорк таймс“, „Афганистански влюбени започват одисея по бежански статут в Ню Йорк“, 25 май 2016 г. ([url](#)); „Ню Йорк таймс“, „Тежката ситуация на афганистански влюбени разстройва живота на останалите след напускането им“, 18 май 2014 г. ([url](#)).

⁽⁴²⁴⁾ КП, „Млада двойка застреляна при предполагаемо убийство на честта“, 13 март 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴²⁵⁾ КП, „Двойка беше убита в Нуристан за това, че е избягала за брак“, 12 февруари 2017 г. ([url](#)); „Паджуок афган нюз“, „Тълпа линчува в Нуристан двойка, избягала, за да се ожени“, 11 февруари 2017 г. ([url](#)); „Ню Йорк таймс“, „Тълпа уби избягали любовници, след като щурмува афганистански полицейски участък“ 13 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴²⁶⁾ КП, „Баща се присъедини към талибаните, след като уби в Бадгис своята дъщеря тийнейджърка, защото избягала, за да се ожени“, 2 юли 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴²⁷⁾ „Паджуок афган нюз“, „2 момичета в Бадгис бяха убити от роднини заради любов“, 3 юли 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴²⁸⁾ „Паджуок афган нюз“, „Жена в Джаузджан беше убита от брат си 10 години, след като избягала, за да се ожени“, 15 август 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴²⁹⁾ „Паджуок афган нюз“, „Талибаните екзекутираха мъж, жена по обвинения в изневяра“, 22 август 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴³⁰⁾ ИМСАЩ, „Достъпът на жените в Афганистан до правосъдие“, 2014 г. ([url](#)), стр. 7; НКАПЧ, „Доклад от националното разследване на факторите и причините за изнасилванията и убийствата на честта в Афганистан“, 2013 г. ([url](#)), стр. 28.

⁽⁴³¹⁾ „Ню Йорк таймс“, „Въпреки забраната инвазивните тестове за девственост преобладават в Афганистан“, 6 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴³²⁾ „Хюман райтс уоч“, „Трябваше да избягам“, март 2012 г. ([url](#)), стр. 3; Нидерландия, „Доклад за страната на произход за Афганистан“, ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 82-83.

⁽⁴³³⁾ НКАПЧ, „Принудителните гинекологични прегледи като сексуален тормоз и нарушение на човешките права“, 5 декември 2015 г. ([url](#)), стр. 8.

⁽⁴³⁴⁾ ИЖВМ, „Афганистан: Високата цена на девствеността“, 11 януари 2017 г. ([url](#)).

(435). Насилието на честта спрямо жените е често срещано в Афганистан⁽⁴³⁶⁾ и е социално приемлива практика, твърдят НПО-та и НКАПЧ⁽⁴³⁷⁾, въпреки че е трудно да бъдат намерени точни статистики⁽⁴³⁸⁾. Статия от януари 2017 г. на ИЖВМ съобщава, че НКАПЧ е документирала близо 600 случая на убийства на честта за последните 5 години⁽⁴³⁹⁾, докато групата за защита на жените, Мрежа на афганистанските жени (МАЖ), изчислява, че годишно има около 150 случая на убийства на честта⁽⁴⁴⁰⁾. Според националното изследване по въпроса, проведено от НКАПЧ, най-честият вид убийство на честта е в резултат на обвинения в изневяра или *зина*⁽⁴⁴¹⁾. Момичета и жени са били убивани също, защото са се отказвали от принудителен брак, били са жертви на изнасилване или са избягали от вкъщи⁽⁴⁴²⁾. ЖАЖ посочва, че това се случва основно в райони, които са извън контрола на правителството или в райони, които са контролирани от бунтовниците⁽⁴⁴³⁾.

Съгласно Наказателния кодекс от 1976 г. престъплението убийство или „предумишлено убийство“ води до дълга присъда; за убийства за защита на честта обаче наказанието е по-малко сурово и на извършителя не би било наложено смъртно наказание, ако са налице определени условия за убийството на честта като например случаи на изневяра⁽⁴⁴⁴⁾. Съгласно Наказателния кодекс на Афганистан от 1976 г. Чл. 398 посочва, че:

„На лице, което защитава своята чест и което види своя брачен партньор или някой, с когото е в близки отношения, да извършва акт на изневяра или да е в едно и също легло с друг и незабавно убие или рани един или и двамата, няма да се налага наказание за телесна повреда или предумишлено убийство, а на лицето ще бъде наложена присъда от затвор за не повече от 2 години като наказание „тазири“⁽⁴⁴⁵⁾.“

В резултат на това извършителите на подобни убийства носят отговорност за до две години затвор⁽⁴⁴⁶⁾. За повечето убийства на честта обаче не се съобщава⁽⁴⁴⁷⁾. Обвинения и присъди за подобни убийства на честта са рядкост⁽⁴⁴⁸⁾, а мъжете, обвинени, че са убили жени, се опитват да намалят присъдите си, като твърдят, че са били в защита на честта⁽⁴⁴⁹⁾. Източниците заявяват, че жертвите на убийства на честта често биват убити на базата на подозрения, предположения или обвинения⁽⁴⁵⁰⁾. Има съобщения за

(435) НКАПЧ, „Принудителните гинекологични прегледи като сексуален тормоз и нарушение на човешките права“, 5 декември 2015 г. ([url](#)), стр. 8; ИЖВМ, „Афганистан: Високата цена на девствеността“, 11 януари 2017 г. ([url](#)), РСЕ/РС, „Девственост или смърт за афганистанските булки“, 6 декември 2015 г. ([url](#)); НКАПЧ, „Доклад от националното разследване на факторите и причините за изнасилванията и убийствата на честта в Афганистан“, 2013 г. ([url](#)), стр. 5.

(436) „Хюман райтс уоч“, „Трябваше да избягам“, март 2012 г. ([url](#)), стр. 30; „Ал Джазира“, „Нурджахан Акбар: Какво предвещава бъдещето за афганистанските жени“, 29 май 2016 г. ([url](#)); ЖАЖ, интервю по „Скайп“, 21 август 2017 г.

(437) Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 35.

(438) Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 37.

(439) ИЖВМ, „Пропускът на Афганистан в домашното насилие“, 16 януари 2017 г. ([url](#)); „Паджуок афган нюз“, „Доклад на НКАПЧ: 241 афганистанки убити през 2015 г.“, 7 март 2016 г. ([url](#)).

(440) „Ню Йорк таймс“, „Въпреки закона продължават „убийствата на честта“ на жени в Афганистан“, 3 май 2014 г. ([url](#)).

(441) НКАПЧ, „Доклад от националното разследване на факторите и причините за изнасилванията и убийствата на честта в Афганистан“, 2013 г. ([url](#)), стр. 4, 60.

(442) НКАПЧ, „Доклад от националното разследване на факторите и причините за изнасилванията и убийствата на честта в Афганистан“, 2013 г. ([url](#)), стр. 29, 61.

(443) ЖАЖ, интервю по „Скайп“ със старши представител, 21 август 2017 г.

(444) НКАПЧ, „Доклад от националното разследване на факторите и причините за изнасилванията и убийствата на честта в Афганистан“, 2013 г. ([url](#)), стр. 30-31.

(445) Афганистан, Наказателен кодекс, 22 септември 1976 ([url](#)).

(446) ИЖВМ, „Пропускът на Афганистан в домашното насилие“, 16 януари 2017 г. ([url](#)); Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 36.

(447) Нидерландия, „Доклад за страната на произход на Афганистан“, ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 74; Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 35; КП, „240 случая на убийства на честта, документирани в Афганистан според НКАПЧ“, 9 юни 2013 г. ([url](#)).

(448) „Ню Йорк таймс“, „Въпреки закона продължават „убийствата на честта“ на жени в Афганистан“, 3 май 2014 г. ([url](#)); ИЖВМ, „Пропускът на Афганистан в домашното насилие“, 16 януари 2017 г. ([url](#)).

(449) ИЖВМ, „Пропускът на Афганистан в домашното насилие“, 16 януари 2017 г. ([url](#)).

(450) НКАПЧ, „Доклад от националното разследване на факторите и причините за изнасилванията и убийствата на честта в Афганистан“, 2013 г. ([url](#)), стр. 32; ИЖВМ, „Пропускът на Афганистан в домашното насилие“, 16 януари 2017 г. ([url](#)).

членове на семейството или роднини на съпруга, които предават обвиненото лице на талибаните с цел наказания ⁽⁴⁵¹⁾. Съгласно данните на НКАПЧ за изнасилвания и убийства на честта, документираните в нейното изследване на тези проблеми от 2013 г., около 67% от извършителите са били арестувани в случаите, проследени от НКАПЧ; 40% обаче не са били обвинени или наказани ⁽⁴⁵²⁾.

Има съобщения, че през юли 2016 г. 14-годишно бременно момиче в провинция Гор, което е било разменено като дете в брак *баад*, е било запалено от роднините на нейния съпруг и е починало от раните си шест дни по-късно ⁽⁴⁵³⁾. Според информацията Захра [Zahra] е била изгорена като убийство за отмъщение, защото нейният баща се оженил за млада братовчедка на нейния съпруг при друга оспорвана размяна *баад* заради неплатена строителна дейност ⁽⁴⁵⁴⁾. „Ню Йорк таймс“ пише, че роднините на Захра твърдят, че тя не е била „скромна“ и е станала „градска“. Нейният баща обаче твърди, че Захра е била тормозена от роднините на нейния съпруг, но полицията не е реагирала на неговите жалби относно това заради политическите връзки на семейството в провинцията. Полицията първо твърдяла, че момичето насила е било запалено, а след това твърдяла, че то се е самозапалило заради тормоза ⁽⁴⁵⁵⁾.

Други примери за съобщения за убийства на честта, извършени от широк обхват от действащи лица, включват:

- При друг инцидент във Фаряб през 2016 г. МООНСА съобщи, че мъж е убил своята 20-годишна снаха, следвайки заповеди от проправителствен командир да бъде наказана за нейните нарушения спрямо честта и нейната „неморалност“ да говори с непознат по телефона и да избяга от къщи ⁽⁴⁵⁶⁾.
- Също във Фаряб през 2016 г. талибаните публично били млада жена с 30 удара с камшик за престъплението на честта, свързано с бягство от къщи; когато тя опитала преди това да напусне района, тя била спряна от улични деца, които информирали талибаните, че тя опитвала да избяга ⁽⁴⁵⁷⁾.
- Две двойки били убити в град Кабул през април 2016 г., като според полицията това са били убийства на честта ⁽⁴⁵⁸⁾;
- През февруари 2017 г. талибаните застреляли бременно момиче в къщата на нейния баща и убили друго момиче, защото отхвърлило брак с местен командир на талибаните в Бадахшан ⁽⁴⁵⁹⁾.

3.8 Избягване на насилие, търсене на закрила и достъп до правосъдие

3.8.1 Закон за елиминиране на насилието спрямо жени (ЗЕНЖ)

ЗЕНЖ, влязъл в сила с президентски указ през 2009 г., е основната правна защита за жените, които са подложени на някакви форми на вреди, базирани на пола; той криминализира 22 дейности, включително

⁽⁴⁵¹⁾ КП, „Майка на две деца беше убита по обвинения в изневяра в Джаузджан“, 27 март 2016 г. ([url](#)); РСЕ/РС, „Съобщения, че талибаните са екзекутирали афганистанка за изневяра“, 8 февруари 2016 г. ([url](#)), КП, „Талибаните екзекутираха жена в Гор по обвинения в изневяра“, 8 февруари 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁵²⁾ НКАПЧ, „Доклад от националното разследване на факторите и причините за изнасилванията и убийствата на честта в Афганистан“, 2013 г. ([url](#)), стр. 67.

⁽⁴⁵³⁾ „Ню Йорк таймс“, „Появява се сблъсък на ценности, след като афганистанска булка дете умря при изгаряне“, 18 юли 2016 г. ([url](#)); „Асошиейтед прес“, „Афганистански мъж твърди, че роднините му са убили бременната му дъщеря тийнейджърка, след като избягала с млад братовчед“, 18 юли 2016 г. ([url](#)); РСЕ/РС, „Семейството на афганистанската тийнейджърка, която изгоря, настоява за правосъдие“, 20 юли 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁵⁴⁾ „Ню Йорк таймс“, „Появява се сблъсък на ценности, след като афганистанска булка дете умря при изгаряне“, 18 юли 2016 г. ([url](#)); „Асошиейтед прес“, „Афганистанец твърди, че роднините му са убили за отмъщение бременната му дъщеря тийнейджърка“, 18 юли 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁵⁵⁾ „Ню Йорк таймс“, „Появява се сблъсък на ценности, след като афганистанска булка дете умря при изгаряне“, 18 юли 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁵⁶⁾ МООНСА, „Афганистан – защита на гражданите във въоръжен конфликт – годишен доклад за 2016 г.“, февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 77.

⁽⁴⁵⁷⁾ „Паджуок афган нюз“, „НКАПЧ разкритикува боя с камшик на жена, иска извършителите да бъдат наказани“, 10 февруари 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁵⁸⁾ КП, „Две жени, двама мъже мистериозно убити в западната част на Кабул“, 5 април 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁵⁹⁾ КП, „Талибаните убиха бременна жена, екзекутираха друго момиче за отказ на предложение за брак“, 2 февруари 2017 г. ([url](#)).

традиционни практики като *баад*, принудителен брак или брак на непълнолетни ⁽⁴⁶⁰⁾, както и изнасилване, нападение, унизително отношение, сплашване и лишаване от наследство ⁽⁴⁶¹⁾. За пет престъпления (изнасилване, принудителна проституция, публично обявяване на самоличността на жертва, изгаряне, самозапалване или принудително самоубийство) държавата трябва да проведе разследващите и съдебни процедури; за други престъпления обаче жената може да оттегли жалбата и да търси решаване чрез посредничество ⁽⁴⁶²⁾. Според доклада на Генералния секретар на ООН за ситуацията в Афганистан, публикуван през юни 2017 г., президентът не е одобрил проектозакон за елиминирането на тормоза над жените и децата ⁽⁴⁶³⁾. Въпреки това, според МООНСА, неговите разпоредби са били включени в новия проект на Наказателен кодекс в главата за ЗЕНЖ, но този раздел по-късно е бил премахнат след заповед от високо ниво ⁽⁴⁶⁴⁾.

Достъпът на жените до правосъдие, съдилища и правна помощ за случаи на насилие, базирано на пола, са описвани като ограничени ⁽⁴⁶⁵⁾. Реакциите на полицията към насилие спрямо жени са ограничени, а случаите на насилие, базирано на пола рядко биват заведени по ЗЕНЖ; прилагането на закона е слабо и неравномерно ⁽⁴⁶⁶⁾. ООН обяснява, че това е така заради рестриктивни и културни пречки пред достъпа до помощ, приемането на насилието спрямо жените, полова дискриминация, социална стигматизация и понякога страх от ответни действия, включително чрез заплахи за живота ⁽⁴⁶⁷⁾. Освен това страхът от съдебна процедура за *зина*, както и ограничената свобода на движение като вследствие „сериозно ограничават“ способността на жените да напуснат или да прекратят ситуации на тормоз ⁽⁴⁶⁸⁾.

Жените са обезкуражавани от техните семейства да търсят помощ за семейно насилие и когато докладват подобно насилие пред властите, те често биват обвинявани за тяхната ситуация ⁽⁴⁶⁹⁾. Понякога жените биват върнати в техните семейства от полицията, след като са потърсили помощ ⁽⁴⁷⁰⁾, като понякога това има като резултат последващ тормоз или убийства ⁽⁴⁷¹⁾. Често полицията не реагира на общественото насилие спрямо жените и жените могат също да бъдат тормозени от самата полиция, когато докладват престъпления срещу себе си ⁽⁴⁷²⁾, или да бъдат задържани за тяхна защита ⁽⁴⁷³⁾. Жените полицаи представляват по-малко от 2% от полицейските сили ⁽⁴⁷⁴⁾ и в цялата страна има 400 жени прокурори ⁽⁴⁷⁵⁾.

⁽⁴⁶⁰⁾ МООНСА, „Правосъдие през очите на афганистанските жени“, април 2015 г. ([url](#)), стр. 11.

⁽⁴⁶¹⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 33.

⁽⁴⁶²⁾ МООНСА, „Правосъдие през очите на афганистанските жени“, април 2015 г. ([url](#)), стр. 2.

⁽⁴⁶³⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последствия за международния мир и сигурност“, 15 юни 2017 г. ([url](#)), Ал. 28.

⁽⁴⁶⁴⁾ МООНСА, имейл, 2 октомври 2017 г., МООНСА направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽⁴⁶⁵⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последствия за международния мир и сигурност“, 15 септември 2017 г. ([url](#)), Ал. 29; НКАПЧ, „Доклад от националното разследване на факторите и причините за изнасилванията и убийствата на честта в Афганистан“, 2013 г. ([url](#)), стр. 77; ИМСАЩ, „Върховенството на закона, държавното управление и човешките права в Афганистан 2002-2016 г.“, 29 август 2017 г. ([url](#)), стр. 16.

⁽⁴⁶⁶⁾ КООНСИ, „Заключителни наблюдения върху втория периодичен доклад за Афганистан“, 12 юни 2017 г. ([url](#)); МООНСА, „Правосъдие през очите на афганистанските жени“, април 2015 г. ([url](#)), стр. 33; Вимпелман, Т., „Пропуските в защитата“, 2017 г. ([url](#)), стр. 151; Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 9, 33.

⁽⁴⁶⁷⁾ МООНСА, „Път, който да бъде извървян“, 16 декември 2013 г. ([url](#)), стр. 4.

⁽⁴⁶⁸⁾ МООНСА, „Правосъдие през очите на афганистанските жени“, април 2015 г. ([url](#)), стр. 29.

⁽⁴⁶⁹⁾ „Дипломат“, „Моралните затвори на жените на Афганистан“, 8 март 2017 г. ([url](#)); „Ню Йорк таймс“, „Жените на Кабул търсят спасение на закрито след серия от атаки с киселина“, 8 октомври 2016 г. ([url](#)); МООНСА, „Правосъдие през очите на афганистанските жени“, април 2015 г. ([url](#)), стр. 31-32.

⁽⁴⁷⁰⁾ ИЖВМ, „Афганистан: Жени търсят спасение в приюти“, 20 април 2017 г. ([url](#)); „Паджуок афган нюз“, „Тялото на жена, убита от нейния съпруг, беше открито след 8 дни“, 17 август 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴⁷¹⁾ „Паджуок афган нюз“, „Тялото на жена, убита от нейния съпруг, беше открито след 8 дни“, 17 август 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴⁷²⁾ „Ройтерс“, „Афганистанка беше „изнасилена от шеф на полицията“, когато опитала да съобщи, че е била изнасилена“, 8 ноември 2016 г. ([url](#)); Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽⁴⁷³⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 9.

⁽⁴⁷⁴⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 39.

⁽⁴⁷⁵⁾ ИМСАЩ, „Върховенството на закона, държавното управление и човешките права в Афганистан 2002-2016 г.“, 29 август 2017 г. ([url](#)), стр. 16.

Според разследване на „Паджук афган нюз“ от 2016 г. в Министерството по въпросите на жените (МВЖА) за периода 2010-2016 г. са регистрирани 21 000 случая на насилие спрямо жени, включително стотици убийства, като това прави средно 3 500 на година, които са основно регистрирани в МВЖА и полицията ⁽⁴⁷⁶⁾. НКАПЧ е документирала увеличение на случаите на насилие спрямо жени от 2014 г. насам и отбелязва 5 575 случая през 2016 г. ⁽⁴⁷⁷⁾, както и общо 3 778 през първите десет месеца на 2017 г. ⁽⁴⁷⁸⁾.

ООН съобщава, че има прокурорски отдели по ЗЕНЖ във всички 34 провинции на страната, като 27 от тези отдели имат сред служителите си поне по един прокурор от женски пол ⁽⁴⁷⁹⁾. По отношение конкретно на град Кабул Институтът за мир на САЩ (ИМСАЩ) посочва, че главната прокурорска служба за ЗЕНЖ е базирана в Кабул и има 16 служители от мъжки пол и 7 служители от женски пол. ИМСАЩ пише, че въпреки че въздействието на случаите, с които те са се занимавали, е било положително, огромното мнозинство от случаите не биват докладвани и за жертвите има ограничен достъп до отделите по ЗЕНЖ ⁽⁴⁸⁰⁾. НКАПЧ съобщи, че от 231 докладвани случая на убити жени през 2017 г. 50% от извършителите са били арестувани; не беше дадена информация за съдебните процеси ⁽⁴⁸¹⁾.

При съобщаването на данни на ООН през юни 2017 г. Специалният прокурор по ЗЕНЖ на Афганистан посочи, че 2 442 случая на насилие спрямо жени са били документирани в страната между март 2016 и март 2017 г., като по 149 от случаите е имало съдебни присъди. Жалбоподателите са се отказали от случая или са оттеглили жалбите си в 22% от тези регистрирани случаи ⁽⁴⁸²⁾.

Жените изпитват трудности да имат достъп до адвокати жени и поради опасностите много малко от тях се явяват в съда; в страната има около 500 адвокати от женски пол, като повечето са в Херат, Мазари Шариф и град Кабул ⁽⁴⁸³⁾. Има съобщения, че местни обвързаности, заплахи, корупция и подкупи подлагат на натиск прокурорите и съдиите, които са включени в случаи по ЗЕНЖ ⁽⁴⁸⁴⁾.

3.8.2 Посредничество

Торун Вимпелман, учен, който изследва въпросите на развитието и се фокусира върху пола и съдебната система в Афганистан, публикува книга за механизмите за защита, базирана на нейното проучване от 2014 г. на работата на Отдела по насилието спрямо жени в Кабул ⁽⁴⁸⁵⁾. Тя установила, че ниските нива на осъдителни присъди в съдилищата се дължат не само на отрицателното отношение на съдебните служители, но и че жените при ограниченията на обществените структури на властта избират да търсят решения, които не са свързани с наказанието съгласно закона, а с преговори и уреждане на споразумения с извършителя с помощта на прокурорите ⁽⁴⁸⁶⁾. Вместо съдебно преследване, използването на посредничество за разрешаване на проблеми с насилие или на сериозни престъпления спрямо жени е често срещано особено в селските райони ⁽⁴⁸⁷⁾.

⁽⁴⁷⁶⁾ „Паджук афган нюз“, „Случаи на насилие спрямо жени: посредничеството най-добрата опция ли е?“ 11 май 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁷⁷⁾ НКАПЧ, „Доклад в сянка за реализирането и прилагането в Афганистан на Конвенцията против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отношение или наказание“, 17 май 2017 г. ([url](#)), стр. 12.

⁽⁴⁷⁸⁾ НКАПЧ, „Пресъобщение за насилието спрямо жени за януари-октомври 2017 г.“, октомври 2017 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁴⁷⁹⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последствия за международния мир и сигурност“, 15 септември 2017 г. ([url](#)), Ал. 30.

⁽⁴⁸⁰⁾ ИМСАЩ, „Върховенството на закона, държавното управление и човешките права в Афганистан 2002-2016 г.“, 29 август 2017 г. ([url](#)), стр. 16.

⁽⁴⁸¹⁾ НКАПЧ, „Пресъобщение за насилието спрямо жени за януари-октомври 2017 г.“, октомври 2017 г. ([url](#)), стр. 2.

⁽⁴⁸²⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последствия за международния мир и сигурност“, 15 юни 2017 г. ([url](#)), Ал. 28.

⁽⁴⁸³⁾ „Ройтерс“, „Жените адвокати на Афганистан се излагат на опасност, за да помогнат на жени, определени като „евтини и мръсни“, 4 юли 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴⁸⁴⁾ ИЖВМ, „Афганистан: Как мъжете, които използват тормоз, избягват от правосъдието“, 14 ноември 2016 г. ([url](#)); Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 34.

⁽⁴⁸⁵⁾ Вимпелман, Т., „Пропуските в защитата“, 2017 г. ([url](#)), стр. 89.

⁽⁴⁸⁶⁾ Вимпелман, Т., „Пропуските в защитата“, 2017 г. ([url](#)), стр. 106-107.

⁽⁴⁸⁷⁾ КООНСИ, „Заклучителни наблюдения върху втория периодичен доклад за Афганистан“, 12 юни 2017 г. ([url](#)); МООНСА, „Правосъдие през очите на афганистанските жени“, април 2015 г. ([url](#)), стр. 33; Вимпелман, Т., „Пропуските в защитата“, 2017 г. ([url](#)), стр. 151.

Посредничеството е широко разпространено за разрешаването на много случаи с цел запазване на семейната цялост и единството на общността ⁽⁴⁸⁸⁾ като например в случаи на принудителни бракове ⁽⁴⁸⁹⁾. Освен това посредничеството и сдобряването в случаи на тормоз са предпочитани от жените и съдебните представители вместо криминален процес, защото „възможностите за оцеляване“ извън семейството са много ограничени ⁽⁴⁹⁰⁾. Посредничеството може да включва много действащи лица, включително гражданското общество, правителството, старейшините, членовете на семейството и общността ⁽⁴⁹¹⁾. С повишаване на информираността случаите с жените по-често биват препращани към приюти за жени от страна на полицията и афганистанските институции ⁽⁴⁹²⁾, а приютите пробват да играят ролята на посредници със семействата; това обаче може да продължи с години ⁽⁴⁹³⁾.

Представителят на ЖАЖ, който беше интервюиран за този доклад, посочи, че при работата му в 13 провинции (8 в северната част на страната) той успешно е разрешил много случаи на принудителен брак чрез посредничество със семейството ⁽⁴⁹⁴⁾. Тя обясни какво представлява процесът на посредничество в ЖАЖ: повечето случаи биват препратени към организацията чрез Министерството на въпросите на жените, полицията, Комисията по човешките права, службата на Генералния прокурор, а клиенти също идват и сами. След това ЖАЖ открива дело, проучва естеството на жалбата срещу насилие и определя дали тя трябва да бъде препратена към съда или да бъде обект на посредничество. Случаите на изнасилвания отиват в съда и стават съдебно дело. Ако не става дума за изнасилване като например случай на принудителен брак или бягство от къщи, ЖАЖ открива дело по посредничество. След това семействата биват помолени да отидат и да говорят с ЖАЖ, като организацията ги информира, че принудителният брак е против закона. След това ЖАЖ опитва да намери човек с властова позиция, за да предостави писмо, което гарантира, че момичето няма да бъде наранено отново и то бива върнато в семейството. Лицето, което дава гаранцията, трябва да бъде представител на властта или някой със статут в общността като например човек с лицензиран бизнес. Тези лица дават гаранция, че бащата или семейството няма да наранят отново жената, а ако това се случи, ще бъдат разпитани ⁽⁴⁹⁵⁾.

Според източници няма механизъм за системен мониторинг, който да проследява впоследствие процеса на посредничество ⁽⁴⁹⁶⁾. МООНСА установи, че при 13 от 25 решения, които е проследила след посредничеството, извършителите не са спазили договорените решения и при повторно появяло се насилие жените са се върнали в приюти или са решили да преминат към наказателни дела или развод ⁽⁴⁹⁷⁾. ЖАЖ посочи в интервю за ЕСПОУ за този доклад, че за нейните собствени случаи тя провежда редовно наблюдение при интервали от три до дванайсет месеца, както и осъществява последващи посещения на място и разговори с клиентите. От организацията също предоставят телефонни номера на жените, на които те да се обаждат, ако животът им е изложен на риск ⁽⁴⁹⁸⁾. ЖАЖ обясни също, че ако жените срещнат проблеми с договореното споразумение, те могат да се върнат в организацията, за да търсят по-нататъшно решение ⁽⁴⁹⁹⁾. Представителят на ЖАЖ посочи, че в тяхната организация е имало случаи и ситуации, при които гаранциите не са били спазени, а е имало и „редки случаи“, в които жената се е съгласила да бъде върната,

⁽⁴⁸⁸⁾ „Паджуок афган нюз“, „Случаи на насилие спрямо жени: посредничеството най-добрата опция ли е?“, 11 май 2016 г. ([url](#)); ЖАЖ, интервю по „Скайп“, 21 август 2017; МООНСА, „Правосъдие през очите на афганистанските жени“, април 2015 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁴⁸⁹⁾ ЖАЖ, интервю по „Скайп“, 21 август 2017 г.

⁽⁴⁹⁰⁾ Вимпелман, Т., „Пропуските в защитата“, 2017 г. ([url](#)), стр. 176.

⁽⁴⁹¹⁾ „Паджуок афган нюз“, „Случаи на насилие спрямо жени: посредничеството най-добрата опция ли е?“, 11 май 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁹²⁾ ЖАЖ, интервю по „Скайп“, 21 август 2017;

⁽⁴⁹³⁾ „Агенция Франс прес“, „Сигурно място за тормозените жени на Афганистан“, 27 май 2017 г. ([url](#)); ЖАЖ, интервю по „Скайп“, 21 август 2017 г.

⁽⁴⁹⁴⁾ ЖАЖ, интервю по „Скайп“, 21 август 2017 г.

⁽⁴⁹⁵⁾ ЖАЖ, интервю по „Скайп“, 21 август 2017;

⁽⁴⁹⁶⁾ Вимпелман, Т., „Пропуските в защитата“, 2017 г. ([url](#)), стр. 96; „Паджуок афган нюз“, „Случаи на насилие спрямо жени: посредничеството най-добрата опция ли е?“, 11 май 2016 г. ([url](#)); МООНСА, „Правосъдие през очите на афганистанските жени“, април 2015 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁴⁹⁷⁾ МООНСА, „Правосъдие през очите на афганистанските жени“, април 2015 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁴⁹⁸⁾ „Паджуок афган нюз“, „Случаи на насилие спрямо жени: посредничеството най-добрата опция ли е?“, 11 май 2016 г. ([url](#)); ЖАЖ, интервю по „Скайп“, 21 август 2017 г.

⁽⁴⁹⁹⁾ „Паджуок афган нюз“, „Случаи на насилие спрямо жени: посредничеството най-добрата опция ли е?“, 11 май 2016 г. ([url](#)); ЖАЖ, интервю по „Скайп“, 21 август 2017 г.

но е била убита, като беше даден пример с жена в Сарипол, която е била убита с камъни в район на талибаните няколко месеца, след като е напуснала приюта ⁽⁵⁰⁰⁾.

3.8.3 Развод

Според проучване от 2013 г. на Изследователския център „Пю“ 44% от афганистанците, участвали в него, казали, че разводът не е морален въпрос и „зависи от ситуацията“ ⁽⁵⁰¹⁾. Други източници обаче описват развода като табу в Афганистан ⁽⁵⁰²⁾. Особено в селските общности бракът не е индивидуално начинание в афганистанското общество, което означава, че разводът не е реалистична възможност за повечето жени, защото се разглежда като обида за семейството, социалния ред и честта ⁽⁵⁰³⁾. Според ИЦФ разводът е табу съгласно *Паштунвали* и пушуните „ненавиждат“ концепцията за развода, който се разглежда като нещо против честта; понякога той е довеждал до убийство и кръвни вражди ⁽⁵⁰⁴⁾. Скорешни примери, които бяха открити, включват:

- Според съобщенията през 2015 г. мъж в провинция Баглан обезглавил жена си, защото тя искала развод, след като съдът не отсъдил развод, тя се върнала при семейството си и племенните старейшини им наредили да решат проблемите си с посредничество ⁽⁵⁰⁵⁾.
- През 2017 г. например млада жена е била убита от нейния брат и талибаните, защото е поискала развод от втория си съпруг, което разгневило нейния баща, който бил местният *имам* ⁽⁵⁰⁶⁾.

Разводът не е нещо, което често бива искано, и изисква от жената да разполага с документ *таскера*, който може да бъде придобит само със съгласието на съпруга или бащата на жената ⁽⁵⁰⁷⁾. Правителството регистрира 1 179 случая на развод, раздяла, анулиране на годеж, издръжка на съпругата след развод и попечителство на деца за периода от март 2014 г. до март 2015 г. ⁽⁵⁰⁸⁾. Не можах да бъдат открити допълнителни статистически данни за нивата на развод.

Жените, които искат развод, трябва да се справят с труден и дискриминационен съдебен процес ⁽⁵⁰⁹⁾. Развод по-лесно бива даван на мъжете, отколкото на жените ⁽⁵¹⁰⁾. След развода жените са изправени пред отрицателно отношение в обществото и тормоз ⁽⁵¹¹⁾. Източници посочват, че разведените жени са в опасна ситуация, при която те може да не могат да се върнат в семейния дом на бащите си ⁽⁵¹²⁾ или може да бъдат разглеждани като бремене за тях ⁽⁵¹³⁾. Те също може да трябва да се откажат от права над имущество, на пребиваване и от попечителство над децата си ⁽⁵¹⁴⁾. В други случаи жените, които излежават в затвора присъди за престъпления спрямо морала, може да успеят да постигнат споразумения за посредничество между семейството, за да

⁽⁵⁰⁰⁾ ЖАЖ, интервю по „Скайп“, 21 август 2017 г.

⁽⁵⁰¹⁾ Изследователски център „Пю“, „Мюсюлманите по света: религия, политика и общество“, 30 април 2013 г. ([url](#)), стр. 82.

⁽⁵⁰²⁾ „Ройтерс“, „Жените адвокати на Афганистан се излагат на опасност, за да помогнат на жени, определени като „евтини и мръсни“, 4 юли 2017 г. ([url](#)), Сидики, А., интервю по „Скайп“ 11 август 2017 г.

⁽⁵⁰³⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“ 11 август 2017 г.

⁽⁵⁰⁴⁾ Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 54.

⁽⁵⁰⁵⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 39; „Толо нюз“, „Полицията арестува мъж в Баглан, защото обезглавил жена си“, 27 август 2015 г. ([url](#)).

⁽⁵⁰⁶⁾ „Паджуок афган нюз“, „Жена в Сарипол беше застреляна, защото поискала развод“, 26 август 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵⁰⁷⁾ „Гардиън“, „Афганистан, домашно насилие и развод: ужасяващата история на една жена“, 5 май 2015 г. ([url](#)).

⁽⁵⁰⁸⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 33.

⁽⁵⁰⁹⁾ „Ройтерс“, „Жените адвокати на Афганистан се излагат на опасност, за да помогнат на жени, определени като „евтини и мръсни“, 4 юли 2017 г. ([url](#)); Вимпелман, Т., „Пропуските в защитата“, 2017 г. ([url](#)), стр. 86.

⁽⁵¹⁰⁾ „Гардиън“, „Афганистан, домашно насилие и развод: ужасяващата история на една жена“, 5 май 2015 г. ([url](#)).

⁽⁵¹¹⁾ „Ню Йорк таймс“, „В Афганистан „имам чувството, че разведена жена е на разположение да бъде взета“, 17 април 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵¹²⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“ 11 август 2017 г.

⁽⁵¹³⁾ НСБ, „Разселените жени и липсата на дом“, 29 март 2016 г. ([url](#)), стр. 10.

⁽⁵¹⁴⁾ НСБ, „Разселените жени и липсата на дом“, 29 март 2016 г. ([url](#)), стр. 10.

се разведат или омъжат повторно ⁽⁵¹⁵⁾ или ако и двете страни са в затвора, да постигнат намаляване на присъдите си, като се оженят един за друг ⁽⁵¹⁶⁾. Според ЖАЖ това обикновено се случва, когато и двамата души излежават присъди за *зина* и когато биват освободени, те финализират развод и се женят отново (ако вече са женени за други хора) или ако не са женени, двете страни се женят една за друга при освобождаването си. Тя изказа мнението, че в тези случаи разводът не е труден; въпреки това *зина* не се прощава лесно, защото е против религията и културата в Афганистан ⁽⁵¹⁷⁾.

3.8.4 Бягство и спасение

Източници посочват, че афганистанските жени бягат от вкъщи, за да избегнат форми на тормоз като принудителен брак, домашно насилие ⁽⁵¹⁸⁾ или от страх, че ще бъдат убити от тяхното семейство и роднини ⁽⁵¹⁹⁾. Освен това заради липсата на свобода на движението и трудността да пътуват сами, без да бъдат забелязани, младите жени понякога бягат от ситуации на домашно насилие с помощта на мъж или чрез бягство с цел брак, което води до обвинения в *зина* ⁽⁵²⁰⁾.

Ръководителят на отдела по криминални разследвания в Кабул, интервюиран от ИЖВМ през 2016 г., изказа мнението, че момичетата бягат все повече заради влиянието на мобилните телефони и „чуждестранните сапунени сериали“ ⁽⁵²¹⁾.

Самото действие на „бягство“ от вкъщи не е престъпление само по себе си съгласно афганистанското право, нито съгласно Наказателния кодекс, нито съгласно *шариата* ⁽⁵²²⁾. Въпреки това властите, включително полицията и прокурорите, понякога повдигат обвинения в „опит за“ *зина* на жените и момичетата, които бягат ⁽⁵²⁴⁾. Както Върховният съд, така и Генералният прокурор са издавали нареждания да бъде преустановена тази практика спрямо тези, които бягат; повдигането на обвинения и хвърлянето в затвора за бягство от вкъщи обаче продължава ⁽⁵²⁵⁾. През 2015 г. и 2016 г. президентът Гани и службата на Генералния прокурор наредиха освобождаването на стотици жени, хвърлени в затвора за престъпления спрямо морала ⁽⁵²⁶⁾.

Жените и момичетата, които бягат, са разглеждани от техните семейства като „опетнени“, защото са били извън попечителството на мъж; смята се, че те са посрамили честта на семейството ⁽⁵²⁷⁾ или са нарушили семейния ред, което според консервативните мюсюлмани е против исляма ⁽⁵²⁸⁾. Бягството

⁽⁵¹⁵⁾ ЖАЖ, интервю по „Скайп“, 21 август 2017; Ешагиан, Т. [Eshaghian, T.], „Любовните престъпления на Кабул“, „ЕйчБиОу“, 11 юли 2011 г. ([url](#)).

⁽⁵¹⁶⁾ Ешагиан, Т., „Любовните престъпления на Кабул“, „ЕйчБиОу“, 11 юли 2011 г. ([url](#)).

⁽⁵¹⁷⁾ ЖАЖ, интервю по „Скайп“, 21 август 2017 г.

⁽⁵¹⁸⁾ „БиБиСи Нюз“, „Афганистански бележник: Животът вътре в затвора за жени Бадам Багх“, 19 май 2014 г. ([url](#)); Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик за насилието спрямо жени, неговите причини и последствия“, 12 май 2015 г. ([url](#)), Ал. 16; „Хюман райтс уоч“, „Трябваше да избягам“, март 2012 г. ([url](#)), стр. 4.; „Паджуок афган нюз“, „Принудителни и ранни бракове: форма на трафик на хора“, 29 март ([url](#)).

⁽⁵¹⁹⁾ Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик за насилието спрямо жени, неговите причини и последствия“, 12 май 2015 г. ([url](#)), Ал. 16; „Хюман райтс уоч“, „Трябваше да избягам“, март 2012 г. ([url](#)), стр. 6.

⁽⁵²⁰⁾ Вимпелман, Т., „Пропуските в защитата“, 2017 г. ([url](#)), стр. 151.

⁽⁵²¹⁾ ИЖВМ, „Афганистан: Увеличаване на бягствата на жени“, 22 септември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁵²²⁾ „Хюман райтс уоч“, „Афганистан: Прекратете обвиненията за „престъпления спрямо морала“, тестовите за „девственост“, 25 май 2016 г. ([url](#)); Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик за насилието спрямо жени, неговите причини и последствия“, „Приложение“, 12 май 2015 г. ([url](#)), Ал. 16.

⁽⁵²³⁾ „Хюман райтс уоч“, „Афганистан: Прекратете обвиненията за „престъпления спрямо морала“, тестовите за „девственост“, 25 май 2016 г. ([url](#)); Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик за насилието спрямо жени, неговите причини и последствия“, 12 май 2015 г. ([url](#)), Ал. 16.

⁽⁵²⁴⁾ Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик за насилието спрямо жени, неговите причини и последствия“, 12 май 2015 г. г., ([url](#)), Ал. 16; МООНСА, „Път, който да бъде извървян“, 16 декември 2013 г. ([url](#)), стр. 4.

⁽⁵²⁵⁾ МООНСА, „Път, който да бъде извървян“, 16 декември 2013 г. ([url](#)), стр. 4; ИМКАШ, „Върховенството на закона, държавното управление и човешките права в Афганистан 2002-2016 г.“, 29 август 2017 г. ([url](#)), стр. 55.

⁽⁵²⁶⁾ ИМКАШ, „Върховенството на закона, държавното управление и човешките права в Афганистан 2002-2016 г.“, 29 август 2017 г. ([url](#)), стр. 55 (бележка под линия 178).

⁽⁵²⁷⁾ „Ню Йорк таймс“, „Слаба защита срещу „убийствата на честта“, 2 март 2015 г. ([url](#)); „Хюман райтс уоч“, „Трябваше да избягам“, март 2012 г. ([url](#)), стр. 6.

⁽⁵²⁸⁾ „Ню Йорк таймс“, „Слаба защита срещу „убийствата на честта“, 2 март 2015 г. ([url](#)).

от вкъщи често се възприема като нещо, което е обезчестило или посрамило семейството на жената и жените, които избягат, се излагат на риск да бъдат подложени на насилие или убийство от техните съпрузи или роднини⁽⁵²⁹⁾. Според „Хюман райтс уоч“ жените и момичетата, които решават да избягат, „често биват намерени“ и обвинени в бягство или в *зина* от техните родители, братя, годеници или съпрузи⁽⁵³⁰⁾. Според изследване на ИМСАЩ от 2014 г. консервативните афганистански семейства „са категорични“ по отношение на традиционните наказания за бягство и жените, които бягат, рискуват да бъдат убити за нарушаване на семейната чест⁽⁵³¹⁾.

Относно това дали семейството на жена би било способно да я търси и намери, ако тя избяга, старши представителят на ЖАЖ обясни, че ако семейството иска да я открие, ще го направи. Тя посочи, че може да мине време в зависимост от това къде е отишла жената, но семейството ще я намери и ще получи помощ от полицията, за да я намери. Освен това ако жена или момиче отиде в приют, семейството ще бъде уведомено в период от 24 до 48 часа, ако ЖАЖ определи, че това не представлява риск за момичето. Семейството ще трябва да бъде уведомено, за да бъде постигнато решение чрез посредничество или да се отиде на съд. Ако това е случай, който трябва да бъде отнесен към съда, съдът ще поиска бащата или брат на момичето да присъства⁽⁵³²⁾.

Центърът за разследваща журналистика (ЦРЖ) създаде през 2014 г. документален филм за жените и двойките, които биват обвинени в морални престъпления в Афганистан. Те интервюираха семейство, което обясни, че тяхната дъщеря е избягала от вкъщи, защото като дете е била обещана от семейството за съпруга на по-възрастен мъж като замяна за уреждане на семейно престъпление. Като млада жена тя отказала брака и след като избягала с мъжа, когото обичала, нейният баща и брат обяснили на създателите на филма, че са били опозорени от нейните действия. Семейството обяснило също, че единственият начин, по който тя може да се върне и да бъде отново приета от семейството си, е да убие своя малък син. Ако тя не се върне, за да се омъжи за мъжа, на когото е била обещана, те посочили, че ще я намерят чрез семейни и племенни мрежи и ще я убият⁽⁵³³⁾. „Ню Йорк таймс“ съобщава за случая от 2013 г. на момиче, което избягало от брак с по-възрастен мъж; тя била открита от разузнавателните служби и изпратен в Министерството по въпросите на жените, което я препратило към единствения приют в провинция Баглан. Нейното семейство отишло там и обещало да не я наранява, ако тя се върне; след като тя напуснала приюта, превозното средство, с което се движела, било атакувано от група въоръжени мъже, които я извадили от него и я застреляли, без да наранят никой друг⁽⁵³⁴⁾.

Насилието спрямо жени е описвано от Държавния департамент на САЩ като водещ фактор за това жените в цялата страна да се самозапалват и да извършват самоубийства⁽⁵³⁵⁾.

3.8.5 Приюти и организации за подкрепа

Източници описват защитата за жертвите и местата в приютите като недостатъчни⁽⁵³⁶⁾. През 2017 г. правителството на Афганистан създаде специален фонд за спешни дейности, включително приюти и медицинска помощ, които са насочени към подкрепа на жените, оцелели при „животозастрашаващо“ насилие

⁽⁵²⁹⁾ „Ал Джазира“, „Афганистан не е страна за жени“, 3 юли 2015 г. ([url](#)); ИМСАЩ, „Достъпът на жените в Афганистан до правосъдие“, 2014 г. ([url](#)), стр. 20.

⁽⁵³⁰⁾ „Хюман райтс уоч“, „Трябваше да избягам“, март 2012 г. ([url](#)), стр. 4.

⁽⁵³¹⁾ ИМСАЩ, „Достъпът на жените в Афганистан до правосъдие“, 2014 г. ([url](#)), стр. 20.

⁽⁵³²⁾ ЖАЖ, интервю по „Скайп“, 21 август 2017 г.

⁽⁵³³⁾ ЦРЖ, „Да убиеш врабче“, 19 октомври 2014 г. ([url](#)).

⁽⁵³⁴⁾ „Ню Йорк таймс“, „Слаба защита срещу „убийствата на честта“, 2 март 2015 г. ([url](#)).

⁽⁵³⁵⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 35.

⁽⁵³⁶⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 35; Държавен департамент на САЩ, „Доклад за трафика на хора през 2017 г. – Афганистан“, 27 юни 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵³⁷⁾ Оценката за броя на приютите за жени в Афганистан варира между 14 ⁽⁵³⁸⁾, 20 ⁽⁵³⁹⁾, 28 ⁽⁵⁴⁰⁾ и 29 ⁽⁵⁴¹⁾, като съобщенията са, че 6 са в Кабул ⁽⁵⁴²⁾. Центрове за семейно насочване са осигурявали правна и терапевтична подкрепа без живеене на съответното място в 17 провинции, а приюти са я осигурявали в 14 провинции ⁽⁵⁴³⁾; ООН съобщи, че към март 2017 г. Има 37 подобни центрове ⁽⁵⁴⁴⁾. ЖАЖ управлява 10 ЦСН в Афганистан ⁽⁵⁴⁵⁾, които осигуряват подслон вътре в ЦСН, където клиентите могат да останат максимум една седмица, преди да бъдат прехвърлени към приют с дълго пребиваване или да се върнат вкъщи ⁽⁵⁴⁶⁾. Приютите се намират в градове, което прави много труден достъп до тях за жени от селските райони ⁽⁵⁴⁷⁾. ЖАЖ обясни, че в провинциите и селските райони жените изпитват затруднения да отидат в градовете, за да имат достъп до приюти и услуги, като това става все по-трудно заради увеличаващата се несигурност, както и на място, където няма правителствен контрол ⁽⁵⁴⁸⁾.

Безопасните места и приютите за жените, които бягат от насилие, често са разглеждани от обществото като места на неморалност, биват свързани със „западните идеи“ ⁽⁵⁴⁹⁾ или биват обвинявани, че развалят семейства и социалния ред ⁽⁵⁵⁰⁾. Талибаните също отхвърлят приютите за жени по подобен начин ⁽⁵⁵¹⁾. Според Вимпелман съгласно много афганистански представители в консервативни кръгове приютите за жени, финансирани и подкрепяни от чуждестранни правителства, се разглеждат като оспорване на семейството, на националния правителствен контрол над гражданското общество и на суверенитета на Афганистан като ислямска нация ⁽⁵⁵²⁾. Приютите са управлявани от НПО-та и са финансирани за тази цел от международна помощ, твърдят източници ⁽⁵⁵³⁾. Местата, които са безопасни, са насочени към това да дадат на жените и техните семейства възможност в безопасност да постигнат решение чрез посредничество ⁽⁵⁵⁴⁾ или да преминат към съдебни дела ⁽⁵⁵⁵⁾. В приютите жените имат достъп до професионално обучение, здрави услуги, терапия и правна помощ ⁽⁵⁵⁶⁾. Докато работят по решенията, постигнати чрез посредничество, или по съдебните решения относно тяхната ситуация, жените може да прекарат месеци или години в приютите ⁽⁵⁵⁷⁾. Те биват прехвърлени към приют, докато бъде постигнато постоянно решение със семействата ⁽⁵⁵⁸⁾. ЖАЖ посочва, че имат три такива „преходни“ къщи в градовете Кабул, Херат и Мазари Шариф за жени, които излизат от затвора и няма къде да отидат ⁽⁵⁵⁹⁾. Жените, освободени от затвора за престъпления спрямо морала, не биват приемани от обществото

⁽⁵³⁷⁾ Генерален секретар на ООН, „Доклад на генералния секретар за сексуалното насилие, свързано с конфликти“, 15 април 2017 г. ([url](#)), стр. 10

⁽⁵³⁸⁾ „Ал Джазира“, „Афганистан не е страна за жени“, 3 юли 2015 г. ([url](#)).

⁽⁵³⁹⁾ „Ню Йорк таймс“, „Слаба защита срещу „убийствата на честта“, 2 март 2015 г. ([url](#)).

⁽⁵⁴⁰⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 36.

⁽⁵⁴¹⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за трафика на хора през 2017 г. - Афганистан“, 27 юни 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵⁴²⁾ „Паджуок афган нюз“, „Вътре в приютите за жертви на домашно насилие“, 7 март 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵⁴³⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за трафика на хора през 2017 г. - Афганистан“, 27 юни 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵⁴⁴⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 3 март 2017 г., Ал. 26.

⁽⁵⁴⁵⁾ Фаряб, Сарипол, Балх, Кундуз, Тахар, Бадахшан, Кабул, Каписа, Нангархар, Кунар. ЖАЖ, Центрове за семейно насочване (ЦСН), няма дата ([url](#)).

⁽⁵⁴⁶⁾ ЖАЖ, имейл, 22 ноември 2017 г., кореспонденция по имейл със старши представител.

⁽⁵⁴⁷⁾ „Ал Джазира“, „Афганистан не е страна за жени“, 3 юли 2015 г. ([url](#)); ЖАЖ, интервю по „Скайп“, 21 август 2017 г.

⁽⁵⁴⁸⁾ ЖАЖ, интервю по „Скайп“, 21 август 2017 г.

⁽⁵⁴⁹⁾ ИЖВМ, „Афганистан: Жени търсят спасение в приюти“, 20 април 2017 г. ([url](#)); „Ал Джазира“, „Афганистан не е страна за жени“, 3 юли 2015 г. ([url](#)); „Ню Йорк таймс“, „Слаба защита срещу „убийствата на честта“, 2 март 2015 г. ([url](#)).

⁽⁵⁵⁰⁾ ИЖВМ, „Афганистан: Жени търсят спасение в приюти“, 20 април 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵⁵¹⁾ „Агенция Франс прес“, „Жени са били преследвани при превземането на Кундуз от талибаните“, 17 октомври 2015 г. ([url](#)).

⁽⁵⁵²⁾ Вимпелман, Т., „Пропуските в защитата“, 2017 г. ([url](#)), стр. 109.

⁽⁵⁵³⁾ Вимпелман, Т., „Пропуските в защитата“, 2017 г. ([url](#)), стр. 127-128.

⁽⁵⁵⁴⁾ ИЖВМ, „Афганистан: Жени търсят спасение в приюти“, 20 април 2017 г. ([url](#)); ЖАЖ, интервю по „Скайп“, 21 август 2017 г.

⁽⁵⁵⁵⁾ „Паджуок афган нюз“, „Вътре в приютите за жертви на домашно насилие“, 7 март 2017 г. ([url](#)); ЖАЖ, интервю по „Скайп“, 21 август 2017 г.

⁽⁵⁵⁶⁾ „Паджуок афган нюз“, „Вътре в приютите за жертви на домашно насилие“, 7 март 2017 г. ([url](#)); ЖАЖ, интервю по „Скайп“, 21 август 2017 г.

⁽⁵⁵⁷⁾ „Агенция Франс прес“, „Безопасно място за тормозените жени на Афганистан“, 27 май 2017 г. ([url](#)); ЖАЖ, интервю по „Скайп“, 21 август 2017 г.

⁽⁵⁵⁸⁾ „Дипломат“, „Моралните затвори на жените на Афганистан“, 8 март 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵⁵⁹⁾ ЖАЖ, интервю по „Скайп“, 21 август 2017 г.

⁽⁵⁶⁰⁾ и не могат да живеят сами, без тяхното семейство да ги издържа финансово ⁽⁵⁶¹⁾. В статия за „Ню Йорк таймс“ ЖАЖ, която управлява мрежа от приюти, посочи, че около 15% от жените в приюти на ЖАЖ не могат да си тръгнат ⁽⁵⁶²⁾. Жените, които бягат или напускат семейства с тормоз често трябва да се върнат въщи, защото нямат алтернативни условия за живот ⁽⁵⁶³⁾. Жените, които в крайна сметка биват освободени от затвора след присъди за престъпления спрямо морала, зависят от техните роднини от мъжки пол и често трябва да се върнат в семейството, което може да ги изложи на риск от наранявания; те може да бъдат убити ⁽⁵⁶⁴⁾, да живеят в приют за неопределен период от време ⁽⁵⁶⁵⁾ или може да свършат на улицата ⁽⁵⁶⁶⁾. Понякога доверени членове на семейството могат да бъдат в състояние да предложат помощ на жените и момичетата, които бягат ⁽⁵⁶⁷⁾.

Изследването на Торун Вимпелман за механизмите за защита наблюдава, че в крайна сметка защитата за афганистанските жени, независимо дали е предоставена от настойници от мъжки пол, лица от правителството или приюти, зависи от съобразяването на жените с определени идеали, които включват определено ниво на отричане от определена степен от автономията на жената. В контекста на продължаващия конфликт всички гаранции за защитата на жените по някакъв начин биват договорени съгласно отношенията, в които те са позиционирани ⁽⁵⁶⁸⁾.

3.8.6 Възможност за живеене самостоятелно като сама жена

Жените, които не са придружавани от мъж, не са обичайно приемани от афганистанското общество ⁽⁵⁶⁹⁾, особено когато става дума за жени, които са вдовици, които биват разглеждани като тежест или неморални ⁽⁵⁷⁰⁾. Разведените жени се сблъскват с подобни проблеми в обществото ⁽⁵⁷¹⁾, а разселените момичета и жени, особено тези, които нямат подкрепа от семейството, са особено уязвими спрямо ограничения и насилие, базирани на пола ⁽⁵⁷²⁾. Идеята за жена, която живее сама в Афганистан, е описвана от източниците като изключително рядка, „нечувана“ ⁽⁵⁷³⁾, практически и социално немислима ⁽⁵⁷⁴⁾, както и културно неприемлива и несигурна ⁽⁵⁷⁵⁾. Доктор Лиза Шустър, социолог в Университета „Лондон сити юнивърсити“, който изследва депортирането и неговото въздействие върху завръщащите се в Афганистан и е частично базирана в Афганистан за изследванията си, посочи, че за жените не е безопасно да живеят сами и те се движат навън в групи. Тя отбеляза, че живеенето сама с деца не предлага никаква защита; жените се нуждаят от мъж настойник ⁽⁵⁷⁶⁾. Освен това в афганистанското общество живеенето сам се възприема като нещо негативно и свързано с неприлично поведение;

⁽⁵⁶⁰⁾ ЖАЖ, интервю по „Скайп“, 21 август 2017; КП, „Захра: афганистанка, жертва на домашно насилие“, 23 октомври 2014 г. ([url](#)).

⁽⁵⁶¹⁾ КП, „Захра: афганистанка, жертва на домашно насилие“, 23 октомври 2014 г. ([url](#)).

⁽⁵⁶²⁾ „Ню Йорк таймс“, „Слаба защита срещу „убийствата на честта“, 2 март 2015 г. ([url](#)).

⁽⁵⁶³⁾ „Ал Джазира“, „Афганистан не е страна за жени“, 3 юли 2015 г. ([url](#)); „Вайс нюз“, „Портрети на афганистанки, хвърлени в затвора за „престъпления спрямо морала“, 18 май 2015 г. ([url](#)).

⁽⁵⁶⁴⁾ „Хюман райтс уоч“, „Трябваше да избягам“, март 2012 г. ([url](#)), стр. 12; „Дипломат“, „Моралните затвори на жените на Афганистан“, 8 март 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵⁶⁵⁾ КП, „Захра: афганистанка, жертва на домашно насилие“, 23 октомври 2014 г. ([url](#)).

⁽⁵⁶⁶⁾ „Вайс нюз“, „Портрети на афганистанки, хвърлени в затвора за „престъпления спрямо морала“, 18 май 2015 г. ([url](#)).

⁽⁵⁶⁷⁾ „Хюман райтс уоч“, „Трябваше да избягам“, март 2012 г. ([url](#)), стр. 4; „Ню Йорк таймс“, „Въпреки забраната инвазивните тестове за девственост преобладават в Афганистан“, 6 януари 2017 г. ([url](#)); ИМСАЩ, „Достъпът на жените в Афганистан до правосъдие“, 2014 г. ([url](#)), стр. 20.

⁽⁵⁶⁸⁾ Вимпелман, Т., „Пропуските в защитата“, 2017 г. ([url](#)), стр. 178-179.

⁽⁵⁶⁹⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 36.

⁽⁵⁷⁰⁾ „Агенция Франс прес“, „Хълмът на вдовиците“ в Афганистан живее в друг свят“, 23 юни 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵⁷¹⁾ „Ню Йорк таймс“, „В Афганистан „имам чувството, че разведена жена е на разположение да бъде взета“, 17 април 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵⁷²⁾ Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик по правата на човека на вътрешно разселените лица за мисията му в Афганистан“, 12 април 2017 г. ([url](#)), стр. 11-12; НСБ и СПВ, „Да слушаш жени и момичета, разселени в градски Афганистан“, януари 2015 г. ([url](#)), стр. 26.

⁽⁵⁷³⁾ Вимпелман, Т., „Пропуските в защитата“, 2017 г. ([url](#)), стр. 151.

⁽⁵⁷⁴⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017; Служител в програмата, интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽⁵⁷⁵⁾ ЖАЖ, интервю по „Скайп“, 21 август 2017 г.

⁽⁵⁷⁶⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

хората смятат, че лице, което иска да живее само, участва в подозрително поведение като консумацията на алкохол или незаконни отношения ⁽⁵⁷⁷⁾. Източниците отбелязват, че тази концепция се прилага за самостоятелното живее и на жените, и на мъжете ⁽⁵⁷⁸⁾. Според Вимпелман обаче за мъжете не се смята за проблематично да бъдат сами, за да пътуват, да живеят или да посетят непознати, докато за жените това е потенциално „престъпно“ ⁽⁵⁷⁹⁾.

В Кабул, Занабад - „хълмът на вдовиците“ е малка общност от 500 жени, „отхвърлени“ от обществото, които живеят с техните деца в покрайнините на Кабул и оцеляват със 150 американски долара годишно от правителството, както и чрез шиене, вършене на домакинска работа и просия ⁽⁵⁸⁰⁾.

За допълнителна информация за достъпа на жените до правосъдие и за тези, които предлагат защита в големите градове, погледнете *„Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - ключови социално-икономически показатели, държавна закрила и мобилност в градовете Кабул, Мазари Шариф и Херат“* ⁽⁵⁸¹⁾.

4. Сексуална ориентация или полова идентичност

Информация за положението и третирането на сексуалните малцинства в Афганистан е трудно да бъде намерена, защото сексуалността не се обсъжда открито в афганистанското общество ⁽⁵⁸²⁾.

4.1 Правна позиция и третиране от страна на властите и въоръжените групировки

Наказателният кодекс и Конституцията от 1976 г. не коментират конкретно доброволни сексуални актове със същия пол ⁽⁵⁸³⁾. Въпреки това, сексуалните действия извън хетеросексуалния брак могат да бъдат преследвани като прелюбодеяние или хомосексуалност и да имат като резултат наказание *худуд*, ако са изпълнени условията за това, или ако не са - продължително лишаване от свобода ⁽⁵⁸⁴⁾. Според Шведската международна агенция за сътрудничество в развитието (ШМАСР) педерастията се разбира като „полов акт между мъже и анален акт“, а наказанието се увеличава, ако жертвата е под 18 години ⁽⁵⁸⁵⁾. Наказателният кодекс гласи, съгласно Глава 8 относно изневярата, педерастията и нарушаването на честта, че:

Член 426 - Ако в престъплението изневяра не са изпълнени условията „Хад“ или ако поради съмнение или други причини обвинението „Хад“ е било отменено, нарушителят се наказва в съответствие с разпоредбите на тази глава.

Член 427 –

(1) Лице, което е извършило изневяра или педерастия, ще бъде осъдено на дълъг престой в затвора.

⁽⁵⁷⁷⁾ Шустьър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽⁵⁷⁸⁾ Шустьър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽⁵⁷⁹⁾ Вимпелман, Т., „Пропуските в защитата“, 2017 г. ([url](#)), стр. 151.

⁽⁵⁸⁰⁾ „Агенция Франс прес“, „Хълмът на вдовиците“ в Афганистан живее в друг свят“, 23 юни 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵⁸¹⁾ „Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - ключови социално-икономически показатели, държавна закрила и мобилност в градовете Кабул, Мазари Шариф и Херат“, август 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵⁸²⁾ Швейцария, ДСМ, „Бележка Афганистан - Бача бази“, 8 март 2017 г. ([url](#)), стр. 4; Афганистан, Министерство на общественото здраве, Обща програма на ООН за борба с ХИВ/СПИН, „Доклад за напредъка на страната 2014 г. - Афганистан“, 31 март 2014 г. ([url](#)), стр. 13.

⁽⁵⁸³⁾ Обединено кралство, Министерство на вътрешните работи, „Бележка за държавна политика и информация - Афганистан: Сексуална ориентация и полова идентичност“, януари 2017 г. ([url](#)); Холандия, „Доклад за информация за страната на произход за Афганистан“, ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 84-85.

⁽⁵⁸⁴⁾ МАЛГ, „Хомофобия, подкрепена от държавата“ 2016 г., май 2017 г. ([url](#)), стр. 121.

⁽⁵⁸⁵⁾ Швеция, ШМАСР, „Правата на ЛГБТИ лица в Афганистан“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 1.

(2) Едно от следните условия се считат за утежняващи при извършването на актовете: а. В случаите, когато лицето, срещу което е извършено престъплението, още не е навършило осемнадесет години (586).

Зина (изневяра) включва също изнасилване и содомия (*леват*) съгласно обобщаващия термин, използван в доклад от 2017 г. за правосъдието при младежите от „Самюел Хол Кънсълтинг“ (587). Няколко източника също тълкуват, че според законите отношенията по взаимно съгласие и еднopolовите отношения са криминализирани и могат да доведат до наказателно преследване съгласно тези разпоредби (588).

В афганистанското гражданско и ислямско право сексуалните отношения са приемливи в контекста на хетеросексуалния брак (589). Ето защо, както и в Наказателния кодекс, сексуалните действия със същия пол се разбират от източниците като наказуеми в шариата с максималното наказание - смърт (590). Съгласно Международната асоциация на лесбийки, гей, транссексуални и интерсексуални (МАЛГ), законите се отнасят за сексуалните актове със същия пол при мъже и жени (591). Шведската агенция за развитие (ШМАСР) представи доклад за проблемите на ЛГБТ през 2014 г., като отбеляза, че прелюбодеянието, сексът извън брака и хомосексуалността могат да се тълкуват като престъпления срещу честта и следователно може да се приложи член 398 от Наказателния кодекс (592). Този член гласи, че онези, които извършват убийство в защита на честта, получават намалено наказание:

„На лице, което защитава своята чест и което види своя брачен партньор или някой, с когото е в близки отношения, да извършва акт на изневяра или да е в едно и също легло с друг и незабавно убие или рани един или и двамата, няма да се налага наказание за телесна повреда или предумишлено убийство, а на лицето ще бъде наложена присъда от затвор за не повече от 2 години като наказание „тазири“ (593).“

Според МАЛГ, докладваща през май 2017 г., няма съобщения за прилагането на смъртното наказание от страна на държавата за еднopolови сексуални действия по взаимно съгласие между пълнолетни (594).

Държавният департамент на САЩ заяви, че НПО-та са съобщили, че полицията е арестувала, задържала, ограбвала и изнасилвала гей мъже (595). „Гардиън“ също така съобщава за случаи на полицейски тормоз над ЛГБТ лицата (596). Информация за арестите на лица за еднopolова дейност е оскъдна.

В доклад от 2017 г. за случаите на 112 момчета, задържани в центъра за задържане на младежи в Кабул, изследователската организация „Самюел Хол Кънсълтинг“ документира лишаването от свобода на 16 момчета за морални престъпления, най-вече за *леват* (содомия) (597). В доклада се посочва, че според афганистанското законодателство децата не могат да бъдат осъждани на смърт или доживотен затвор и осъждането е по преценка на съдията;

(586) Афганистан, Наказателен кодекс 1976, 22 септември 1976 ([url](#)).

(587) „Самюел Хол Консултинг“, „Надежда зад решетките - момчетата от ЦРМ в Кабул“ ([url](#)), стр. 23.

(588) Швеция, ШМАСР, „Правата на ЛГБТИ лица в Афганистан“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 1; ПРООН, „Правна среда, човешки права и отговори на ХИВ сред мъжете, които правят секс с мъже“, 2010 г. ([url](#)), стр. 11; МАЛГ, „Хомофобия, подкрепена от държавата“ 2016 г., май 2017 г. ([url](#)), стр. 164; Рехман, Дж. и Полименопулу, Е. „Зеленото е част от дъгата?“ Шариат, „Хомосексуализъм и ЛГБТ права в мюсюлманския свят“, 2013 г. ([url](#)), стр. 33.

(589) „БиБиСи Нюз“, „ЛГБТ общността в Афганистан живее под заплаха от смърт“, 7 октомври 2016 г. ([url](#)); Институт Макс Планк, „Макс Планк Ръководство по семейно право в Афганистан“, юли 2012 г. ([url](#)), стр. 27.

(590) МАЛГ, „Хомофобия, подкрепена от държавата“ 2016 г., май 2017 г. ([url](#)), стр. 121; ПРООН, „Правна среда, човешки права и отговори на ХИВ сред мъжете, които правят секс с мъже“, 2010 г. ([url](#)), стр. 3.

(591) МАЛГ, „Хомофобия, подкрепена от държавата“ 2016 г., май 2017 г. ([url](#)), стр. 164.

(592) Швеция, ШМАСР, „Правата на ЛГБТИ лица в Афганистан“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 1.

(593) Афганистан, Наказателен кодекс, 22 септември 1976 г. ([url](#)).

(594) МАЛГ, „Хомофобия, подкрепена от държавата“ 2016 г., май 2017 г. ([url](#)), стр. 8, 40.

(595) Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 47-48.

(596) „Гардиън“, „Ще научи ли Афганистан, че травеститите не са престъпници?“, 13 ноември 2011 г. ([url](#)).

(597) „Самюел Хол Консултинг“, „Надежда зад решетките - момчетата от ЦРМ в Кабул“, 18 август 2017 г. ([url](#)), стр. 22-23.

въпреки това, докладът също така подчертава, че децата също могат да се окажат в затворите за възрастни ⁽⁵⁹⁸⁾. В 16-те документиранни случая 5 момчета са получили повече от 24 месеца затвор ⁽⁵⁹⁹⁾.

Що се отнася до смъртното наказание за еднopolова дейност в бунтовнически райони, през 2015 г. в провинция Гор талибаните осъдиха двама мъже и един тийнейджър да бъдат екзекутирани чрез хвърляне от стена за хомосексуалност; двамата мъже бяха убити, докато момчето, което оцеля, получи разрешение да живее ⁽⁶⁰⁰⁾.

Не съществува конкретна правна защита от правителството на Афганистан срещу дискриминация или тормоз въз основа на полова идентичност или сексуална ориентация ⁽⁶⁰¹⁾.

4.2 Отношение и третиране от страна на обществото

Макар че сексуалното еднopolово поведението на мъже в Афганистан се среща в редица различни културни контексти и обстоятелства, сексуалната ориентация като проблем на самоличността не се приема; еднopolовите практиките остават скрити и са силно заклеймявани, ако се споменават публично ⁽⁶⁰²⁾. Политическата идентичност и сексуалната ориентация, които попадат извън обичайните, често са разглеждани от афганистанското общество като синоним или свързани с проституция и сексуално насилие ⁽⁶⁰³⁾ или чрез по-широк спектър от социално-културни конструкции на „мъжествения мъж“ спрямо непочтените „немъжки“ категории ⁽⁶⁰⁴⁾: превъзхождащи жените и на стигматизирания „млад мъж без брада“ или „феминизиран“ мъж ⁽⁶⁰⁵⁾. Въпреки че еднopolовите актове са осъдени от исляма, те могат да бъдат толерирани, когато са „скрити“ от мъжете, спазващи „почтените“ роли на съпрузи и бащи ⁽⁶⁰⁶⁾. Ниаз Шах [Niaz Shah], експерт по ислямско и афганистанско право, заяви пред „БиБиСи“, че въпреки че се практикуват хомосексуални взаимоотношения и сексуални действия между мъже, това не се възприема като сексуална ориентация или любовна връзка, а тези, които участват, обикновено след това се женят за жени ⁽⁶⁰⁷⁾. Понятието за изразяване на любов и желание да се живее като изключителна еднopolова двойка е „чужда концепция“ в афганистанското общество ⁽⁶⁰⁸⁾. Източници сочат, че лицата, които се идентифицират като ЛГБТ, имат много малко право да живеят свободно в афганистанското общество поради религиозните и консервативни обществени нагласи и норми относно сексуалността ⁽⁶⁰⁹⁾. Идентифицирането като сексуална ориентация или самоличност извън очакваните норми на хетеросексуалност е обществено табу и се смята за неислямско ⁽⁶¹⁰⁾.

⁽⁵⁹⁸⁾ „Самюел Хол Консултинг“, „Надежда зад решетки - момчетата от ЦРМ в Кабул“, 18 август 2017 г. ([url](#)), стр. 20-21.

⁽⁵⁹⁹⁾ „Самюел Хол Консултинг“, „Надежда зад решетки - момчетата от ЦРМ в Кабул“, 18 август 2017 г. ([url](#)), стр. 22.

⁽⁶⁰⁰⁾ МООНСА, „Афганистан – защита на гражданите във въоръжен конфликт – годишен доклад за 2015 г.“, февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 46

⁽⁶⁰¹⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 47-48; Швеция, ШМАСР, „Правата на ЛГБТИ лица в Афганистан“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 1.

⁽⁶⁰²⁾ Кан, С. [Khan, S.], „Всеки знае, но никой не знае“, „Фондация Наз Интернешънъл“, септември 2008 г. ([url](#)), стр. 22; Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Хомофили“, 16 април 2012 г. ([url](#)), стр. 3-4.

⁽⁶⁰³⁾ „Дипломат“, „Да предизвикаш светите заповеди: ЛГБТ общността в Афганистан“, 30 януари 2017 г. ([url](#)); ИЖВМ, „Момчета, продадени за секс в афганистанска провинция“, 2 март 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶⁰⁴⁾ Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Хомофили“, 16 април 2012 г. ([url](#)), стр. 3-4.

⁽⁶⁰⁵⁾ Кан, С., „Всеки знае, но никой не знае“, „Фондация Наз Интернешънъл“, септември 2008 г. ([url](#)), стр. 23, 28, 33 - 35, 36; Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Хомофили“, 16 април 2012 г. ([url](#)), стр. 3-4.

⁽⁶⁰⁶⁾ Кан, С., „Всеки знае, но никой не знае“, „Фондация Наз Интернешънъл“, септември 2008 г. ([url](#)), стр. 28.

⁽⁶⁰⁷⁾ „БиБиСи Нюз“, „ЛГБТ общността в Афганистан живее под заплаха от смърт“, 7 октомври 2016 г. ([url](#)),

⁽⁶⁰⁸⁾ „БиБиСи Нюз“, „ЛГБТ общността в Афганистан живее под заплаха от смърт“, 7 октомври 2016 г. ([url](#)).

⁽⁶⁰⁹⁾ „Вашингтон пост“, „След нападението в Орландо преобладаващата гледна точка е, че в Афганистан няма „гейове“, 14 юни 2016 г. ([url](#)); Швеция, ШМАСР, „Правата на ЛГБТИ лица в Афганистан“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 1.

⁽⁶¹⁰⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 47-48; Обединеното кралство, Министерство на външните работи и Британската общност, кореспонденция с екипа за политика и информация за страните на Обединеното кралство, 10 януари 2017 г., налично в: Обединено кралство, Министерство на външните работи, „Бележка за държавна политика и информация - Афганистан: Сексуална ориентация и полова идентичност“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 22; Швеция, ШМАСР, „Правата на ЛГБТИ лица в Афганистан“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 1; „БиБиСи Нюз“, „ЛГБТ общността в Афганистан живее под заплаха от смърт“, 7 октомври 2016 г. ([url](#)); РСЕ/РС, „Фалшив живот“: Да си гей в Афганистан“, 13 септември 2017 г. ([url](#)).

В кореспонденцията с Министерството на вътрешните работи на Обединеното кралство Звеното за Афганистан на Министерството на външните работи на Обединеното кралство коментира през януари 2017 г., че от края на талибанския период се наблюдава слаба промяна на културните възгледи или правното положение на хомосексуализма в Афганистан, като се отбелязва, че „консервативните ценности и култура са дълбоко вкоренени“ в обществото, особено в селските райони ⁽⁶¹¹⁾.

Държавният департамент на САЩ съобщава, че ЛГБТИ хората преживяват дискриминация, като например са уволнявани от работата си и им се отказва здравно обслужване ⁽⁶¹²⁾. Източниците също отчитат съобщения от първа ръка за ЛГБТ хора, които са преживели насилие като нападение, заплахи, изнудване, изнасилване и арест ⁽⁶¹³⁾. Например РСЕ/РС интервюира няколко гей афганистанци в Афганистан за статия от 2017 г., в която са описали за себе си, че трябва да водят таен живот, да се събират тайно и ако бъдат заловени от полицията, трябва да дават пари или да оказват сексуални услуги, в противен случай полицията заплашва да съобщи на техните семейства ⁽⁶¹⁴⁾.

През 2013 г. Немат Садат [Nemat Sadat], афганистанско-американски университетски преподавател, който открито е гей, получи заплахи и бе принуден да напусне поста си в Американския университет в Афганистан (АУА), като се твърди, че това е заради онлайн активността му за ЛГБТ и заради публични коментари за неговата сексуална ориентация ⁽⁶¹⁵⁾. Той описва себе си като първата открито гей публична фигура и поддръжник на ЛГБТИ в Афганистан ⁽⁶¹⁶⁾.

През 2016 г. талибаните извършиха комплексна атака срещу АУА в Кабул. Според МАА талибаните са го демонизирали като „западен“ център на враждебност. След нападението активистите талибани в социалните медии също заявиха, че университетът насърчава моралната корупция и хомосексуалността, очевидно по отношение на г-н Садат ⁽⁶¹⁷⁾.

Външното министерство на Обединеното кралство отбелязва, че в Афганистан има „много ограничени възможности във всички местоположения“ за открито идентифициране на ЛГБТ хората; във всички, освен „в най-редките случаи“, хомосексуалните лица скриват ориентацията си, за да избегнат наказание ⁽⁶¹⁸⁾. Други източници посочват също, че лицата, които се идентифицират като такива, прикриват сексуалната си ориентация, за да избегнат санкции ⁽⁶¹⁹⁾ и вследствие на това живеят „двоен живот“ ⁽⁶²⁰⁾. ЛГБТ се страхуват да бъдат отхвърлени като срамни, тормозени или убивани

⁽⁶¹¹⁾ Обединеното кралство, Министерство на външните работи и Британската общност, кореспонденция с екипа за политика и информация за страните на Обединеното кралство, 10 януари 2017 г., налично в: Обединено кралство, Министерство на вътрешните работи, „Бележка за държавна политика и информация - Афганистан: Сексуална ориентация и полова идентичност“, януари 2017([url](#)), стр. 22.

⁽⁶¹²⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 47-48.

⁽⁶¹³⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 47-48; „БиБиСи Нюз“, „Гей афганистанец се противопоставя на традицията и разкрива самоличността си“, 20 февруари 2013 г. ([url](#)); Садат, Н., „Гей революцията в Афганистан може да освободи мюсюлманския свят“, 12 октомври 2015 г. ([url](#)); „Асошиейтед прес“, „Страх, тайна и опасност - начин на живот за афганистанските гейове“, 5 ноември 2016 г. ([url](#)); „Дипломат“, „Да предизвикаш светите заповеди: ЛГБТ общността в Афганистан“, 30 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶¹⁴⁾ РСЕ/РС, „Фалшив живот“: Да си гей в Афганистан“, 13 септември 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶¹⁵⁾ Садат, Н., „Гей революцията в Афганистан може да освободи мюсюлманския свят“, 12 октомври 2015 г. ([url](#)); КП, „Афганистанец признава своята хомосексуалност“, 26 октомври 2013 г. ([url](#)).

⁽⁶¹⁶⁾ Садат, Н., „Гей революцията в Афганистан може да освободи мюсюлманския свят“, 12 октомври 2015 г. ([url](#)).

⁽⁶¹⁷⁾ Осман, Б., „Нападението срещу Американския университет в Кабул (2): кой го извърши и защо?“, 5 септември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁶¹⁸⁾ Обединеното кралство, Министерство на външните работи и Британската общност, кореспонденция с екипа за политика и информация за страните на Обединеното кралство, 10 януари 2017 г., налично в: Обединено кралство, Министерство на вътрешните работи, „Бележка за държавна политика и информация - Афганистан: Сексуална ориентация и полова идентичност“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 22.

⁽⁶¹⁹⁾ Обединеното кралство, Министерство на външните работи и Британската общност, кореспонденция с екипа за политика и информация за страните на Обединеното кралство, 10 януари 2017 г., достъпно на: Обединено кралство, Министерство на вътрешните работи, „Бележка за държавна политика и информация - Афганистан: Сексуална ориентация и полова идентичност“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 22; „БиБиСи Нюз“, „ЛГБТ общността в Афганистан живее под заплаха от смърт“, 7 октомври 2016 г. ([url](#)).

⁽⁶²⁰⁾ Садат, Н., „Гей революцията в Афганистан може да освободи мюсюлманския свят“, 12 октомври 2015 г. ([url](#)); „Дипломат“, „Да предизвикаш Светите заповеди: ЛГБТ общността в Афганистан“, 30 януари 2017 г. ([url](#)); РСЕ/РС, „Фалшив живот“: Да си гей в Афганистан“, 13 септември 2017 г. ([url](#)).

от техните семейства, ако бъдат разкрити ⁽⁶²¹⁾. Афганистанците с различна сексуална ориентация и полови идентичност са под натиска на семейството и обществото да се оженят за лице от противоположния пол ⁽⁶²²⁾ или често са женени ⁽⁶²³⁾. Според Шведската агенция за международно развитие афганистанските лесбийки са особено засегнати от дискриминационното обществено положение на жените в Афганистан ⁽⁶²⁴⁾.

4.2.1 Полови идентичности

Институтът за изследване на войната (ИЖВМ) публикува статия през 2017 г., в която обяснява, че регионално в Южна Азия, включително Афганистан, има традиции на „трети пол“, при който индивидите определят външни категории на мъже и жени. Същият източник установи, че в Афганистан хората от „трети пол“ нямат законно признат полов статут и съобщават за засрамване и заплахи от семейството, дискриминация, злоупотреба и сексуална експлоатация, включително от полицията. Възприемани като срамни от длъжностните лица и живеещи на границите на обществото, те често могат да намерят работа само като сватбени танцьори или като сексуални работници. В статията се посочва, че за НКАПЧ се съобщава, че не е изследвал въпроса за отношението към хора, които се идентифицират като „трети пол“ ⁽⁶²⁵⁾.

През 2013 г. 16-годишно момиче в Кунар премина операция за смяна на пола, за да стане момче. В новинарска статия родителите ѝ и 10 сестри са били доволни от операцията, а бившият годеник на Ниаз Биби [Niaz Bibi] също го поздравява за неговата операция, заявявайки, че ще намери друг, за когото да се омъжи, доколкото той вече е мъж ⁽⁶²⁶⁾.

Бача бази (танцуващи момчета) е форма на сексуална експлоатация от възрастни мъже на властови позиции, като милиции и въоръжени сили, които използват момчета или млади мъже за забавление, танци в женски дрехи и сексуални услуги ⁽⁶²⁷⁾. Публичните осъждения на *Бача бази* комбинират сексуалната злоупотреба с хомосексуализъм, като последното се разглежда като „харам“ ⁽⁶²⁸⁾. За информацията относно *Бача бази*, вижте [Раздел 5.1](#).

4.2.2 Организации за подкрепа

Няма обществено видима афганистанска ЛГБТ общност, гласят източниците ⁽⁶²⁹⁾. Организацията, ангажирана с подкрепата на ЛГБТ хората, не могат да работят открито ⁽⁶³⁰⁾ и няма такива, които да провеждат кампании конкретно за ЛГБТ ⁽⁶³¹⁾. Според МАЛГ също така няма „споменаване“ на сексуална ориентация или пола идентичност в работата на Независимата комисия

⁽⁶²¹⁾ „БиБиСи Нюз“, „Гей афганистанец се противопоставя на традицията и разкрива самоличността си“, 20 февруари 2013 г. ([url](#)); Садат, Н., „Гей революцията в Афганистан може да освободи мюсюлманския свят“, 12 октомври 2015 г. ([url](#)); „Асошиейтед прес“, „Страх, тайна и опасност - начин на живот за афганистанските гейове“, 5 ноември 2016 г. ([url](#)); „Гардиън“, „Гей афганистанците са изправени пред изгнание или брак в конформисткото мъжко общество“, 10 септември 2012 г. ([url](#)); РСЕ/РС, „Фалшив живот“: Да си гей в Афганистан“, 13 септември 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶²²⁾ „БиБиСи Нюз“, „ЛГБТ общността в Афганистан живее под заплаха от смърт“, 7 октомври 2016 г. ([url](#)), 2017; „БиБиСи Нюз“, „Гей афганистанец се противопоставя на традицията и разкрива самоличността си“, 20 февруари 2013 г. ([url](#)).

⁽⁶²³⁾ „Гардиън“, „Гей афганистанците са изправени пред изгнание или брак в конформисткото мъжко общество“, 10 септември 2012 г. ([url](#)); „Дипломат“, „Да предизвикаш светите заповеди: ЛГБТ общността в Афганистан“, 30 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶²⁴⁾ Швеция, ШМАСР, „Правата на ЛГБТИ лица в Афганистан“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 1.

⁽⁶²⁵⁾ ИЖВМ, „Хората от третия пол в Афганистан“, 24 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶²⁶⁾ „Лахор таймс“, „Ниаз Биби, на 16 г., става момче, сега се казва Енамұлла“, 18 февруари 2013 г. ([url](#)).

⁽⁶²⁷⁾ Швеция, ШМАСР, „Правата на ЛГБТИ лица в Афганистан“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 1; МАЛГ, „Хомофобия, подкрепена от държавата“ 2016 г., май 2017 г. ([url](#)), стр. 121.

⁽⁶²⁸⁾ „Паджуок афган нюз“, „Противопоставяне на робството като форма на трафик“, 25 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶²⁹⁾ „БиБиСи Нюз“, „Гей афганистанец се противопоставя на традицията и разкрива самоличността си“, 20 февруари 2013 г. ([url](#)).

⁽⁶³⁰⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 47-48.

⁽⁶³¹⁾ Холандия, „Доклад за страната на произход за Афганистан“, ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 84-85.

на Афганистан по правата на човека (НКАПЧ) ⁽⁶³²⁾, въпреки че НКАПЧ работи по въпроса на *Бача бази* ⁽⁶³³⁾.

5. Тормоз на деца и сексуална експлоатация

Злоупотребата с деца е ендемична в афганистанското общество, като сексуалната злоупотреба с деца остава повсеместен проблем, като най-често момчетата са обект на злоупотреба в техните семейства или общности, а момчетата са подложени на злоупотреби от мъже извън семействата им ⁽⁶³⁴⁾. Изследване на „Спасете децата“, публикувано през 2017 г. относно насилието и вредните практики срещу деца в Афганистан установи, че много висок процент деца са били жертва на физическо и сексуално насилие ⁽⁶³⁵⁾. Съобщава се, че сексуалните злоупотреби и изнасилването на деца, включително от религиозни фигури и полицаи и длъжностни лица, стават безнаказано ⁽⁶³⁶⁾. Телесните наказания върху деца в училища и у дома, се извършват редовно ⁽⁶³⁷⁾. ООН съобщи през септември 2017 г., че МООНСА и УНИЦЕФ са организирали еднодневна тренировъчна сесия по правата на детето с 17 началници на областната полиция в Кабул ⁽⁶³⁸⁾.

За информацията относно положението на жените и момчетата вижте [Раздел 3](#).

Допълнителна информация за положението на децата в градовете е представена в „Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - ключови социално-икономически показатели, държавна закрила и мобилност в градовете Кабул, Мазари Шариф и Херат“ ⁽⁶³⁹⁾.

5.1 Бача бази

Бача бази („танцуващи момчета“) е форма на сексуална експлоатация от възрастни мъже на властови позиции като милиции и въоръжени сили, които използват момчета и млади мъже (*бача бериш*, или момче без брада) за развлечения, танци в женски дрехи и сексуални услуги ⁽⁶⁴⁰⁾. Извършителите не го възприемат като хомосексуалност ⁽⁶⁴¹⁾. Обикновено момчетата са под 18-годишна възраст, като средната възраст е 14 ⁽⁶⁴²⁾. Това е практика, която служи като средство за извършителите (*бача баз*) да

⁽⁶³²⁾ МАЛГ, „Хомофобия, подкрепена от държавата“ 2016 г., май 2017 г. ([url](#)), стр. 121.

⁽⁶³³⁾ НКАПЧ, „Причини и последици от „Бача бази“, 18 август 2014 г. ([url](#)); „Паджуок афган нюз“, „НКАПЧ се притеснява за бача бази, станали част от полицейските редици“, 13 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶³⁴⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 42; „Агенция Франс прес“, „Зад срама и мълчанието“, 8 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶³⁵⁾ „Спасете децата“, „Знания, нагласи и практики на насилие и вредни практики срещу децата в Афганистан“, 1 септември 2017 г. ([url](#)), стр. 24-28.

⁽⁶³⁶⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 42; НКАПЧ, „Причини и последици от „Бача бази“, 18 август 2014 г. ([url](#)).

⁽⁶³⁷⁾ ИЖВМ, „Афганистан: опази пръчката, развали детето“, 27 март 2017 г., ([url](#)); „Спасете децата“, „Нагласи и практики на насилие и вредни практики срещу децата в Афганистан“, 1 септември 2017 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽⁶³⁸⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 15 септември 2017 г. ([url](#)), Ал. 29.

⁽⁶³⁹⁾ „Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - ключови социално-икономически показатели, държавна закрила и мобилност в градовете Кабул, Мазари Шариф и Херат“, август 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶⁴⁰⁾ Швеция, ШМАСР, „Правата на ЛГБТИ лица в Афганистан“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 1; МАЛГ, „Хомофобия, подкрепена от държавата“ 2016 г., май 2017 г. ([url](#)), стр. 121; НКАПЧ, „Причини и последици от „Бача бази“, 18 август 2014 г. ([url](#)); За допълнителна информация на френски език, Вж. също: Франция, ФСЗБА, „Практиката Бача бази“, 14 ноември 2016 г. ([url](#)); Швейцария, ДСМ, Бележка „Афганистан - Бача бази“, 8 март 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶⁴¹⁾ „Агенция Франс прес“, „Откраднати момчета: живот след сексуално робство в Афганистан“, 26 юни 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶⁴²⁾ ИЖВМ, „Момчета, продадени за секс в афганистанска провинция“, 2 март 2017 г. ([url](#)).

изразяват своето мъжко господство, статут и власт в рамките на определен културен контекст ⁽⁶⁴³⁾. Съобщава се, че влиятелни и заможни местни лица, както и полицията и силите за сигурност са замесени в извършването на престъпления с *бача бази* ⁽⁶⁴⁴⁾. Източници съобщават, че млади момчета са отвлечени и изчезнали при тази практика ⁽⁶⁴⁵⁾. Момчетата, участващи в практиката, могат да бъдат подложени на насилие и заплахи ⁽⁶⁴⁶⁾ и са изнасилвани и държани в сексуално робство ⁽⁶⁴⁷⁾. Момчетата, взети за *бача бази*, са смятани за проститутки ⁽⁶⁴⁸⁾ и също биват „предлагани от сводници“ на други мъже ⁽⁶⁴⁹⁾ или търгувани между насилници ⁽⁶⁵⁰⁾. Момчетата, които са вкарани в *бача бази* често са от бедни семейства ⁽⁶⁵¹⁾, които понякога търгуват децата си за тази практика в замяна на пари ⁽⁶⁵²⁾. Момчетата също така са примамвани с обещанието за работа и попадат в капан ⁽⁶⁵³⁾. Веднъж станали част от тази практика, момчетата също така получават опиум, за да бъдат направени покорни, посочва статия на „Агенция Франс прес“ ⁽⁶⁵⁴⁾.

Разследване от 2016 г. на „Агенция Франс прес“ относно *бача бази* в Урузган е установило, че почти всички местни и национални полицейски служби в провинцията имат *Бача момчета*, и че полицията ги изисква като „развеселяване“ на работното място ⁽⁶⁵⁵⁾. Момчетата, завеждани в постове, понякога завършват убити в кръстосания огън при атаки на талибани ⁽⁶⁵⁶⁾. Случайни прояви на насилие и публични престрелки са се случвали между извършители заради ревност и съперничество за притежание на *момчета бача* ⁽⁶⁵⁷⁾ и това също е довеждало до загинали ⁽⁶⁵⁸⁾. В един пример, съобщен от медиите през юли 2015 г., на сватба в провинция Баглан е избухнала престрелка, за която се твърди, че е започнала като спор за *момче бача* ⁽⁶⁵⁹⁾. При сблъсъка са загинали между 20 ⁽⁶⁶⁰⁾ и 22 души, включително *момчето бача* ⁽⁶⁶¹⁾.

⁽⁶⁴³⁾ Швеция, ШМАСР, „Правата на ЛГБТИ лица в Афганистан“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 1; МАЛГ, „Хомофобия, подкрепена от държавата“ 2016 г., май 2017 г. ([url](#)), стр. 121; „Агенция Франс прес“, „Кабул ще наложи санкции за субкултурата на момчета секс роби“, 22 февруари 2017 г. ([url](#)); „Агенция Франс прес“, „Откраднати момчета: живот след сексуално робство в Афганистан“, 26 юни 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶⁴⁴⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 42.

⁽⁶⁴⁵⁾ „Агенция Франс прес“, „Зад срама и мълчанието“, 8 януари 2017 г. ([url](#)); „Салам ватандер“, „Млади момчета, насилвани за „бача бази“ от полици“, 22 май 2017 г. ([url](#)); НКАПЧ, „Причини и последици от „Бача бази“ в Афганистан“, 18 август 2014 г. ([url](#)).

⁽⁶⁴⁶⁾ Швеция, Лифос, „Бача бази - танцуващи момчета I Афганистан“, 30 ноември 2015 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁶⁴⁷⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 43; „Агенция Франс прес“, „Зад срама и мълчанието“, 8 януари 2017 г. ([url](#)); НКАПЧ, „Причини и последици от „Бача бази“ в Афганистан“, 18 август 2014 г. ([url](#)); „Хагар интернешънъл“, „Край на забравата: трафик на деца от мъжки пол в Афганистан“, октомври 2013 г. ([url](#)), стр. 8.

⁽⁶⁴⁸⁾ „Агенция Франс прес“, „Зад срама и мълчанието“, 8 януари 2017 г. ([url](#));

⁽⁶⁴⁹⁾ „Салам ватандер“, „Злоумишлената практика „бача бази“ продължава да проваля животи“, 21 май 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶⁵⁰⁾ „Агенция Франс прес“, „Откраднати момчета: живот след сексуално робство в Афганистан“, 26 юни 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶⁵¹⁾ „Агенция Франс прес“, „Техните тихи писъци“, 25 юли 2016 г. ([url](#)); НКАПЧ, „Причини и последици от „Бача бази“, 18 август 2014 г. ([url](#)); „Нюзуик“, „Изповеди на един афганистански секс роб“, 30 май 2015 г. ([url](#)).

⁽⁶⁵²⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за трафика на хора 2017 г. - Афганистан“, 27 юни 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶⁵³⁾ „Салам ватандер“, „Злоумишлената практика „бача бази“ продължава да проваля животи“, 21 май 2017 г. ([url](#)); Швеция, Лифос, „Бача бази - танцуващи момчета I Афганистан“, 30 ноември 2015 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁶⁵⁴⁾ „Агенция Франс прес“, „Зад срама и мълчанието“, 8 януари 2017 г. ([url](#));

⁽⁶⁵⁵⁾ „Агенция Франс прес“, „Талибаните използват деца сексуални роби за залавяне и убиване на афганистански полици“, 16 юни 2016 г. ([url](#)).

⁽⁶⁵⁶⁾ „Агенция Франс прес“, „Зад срама и мълчанието“, 8 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶⁵⁷⁾ „Агенция Франс прес“, „Талибаните използват деца сексуални роби за залавяне и убиване на афганистански полици“, 16 юни 2016 г. ([url](#)); „Агенция Франс прес“, „Зад срама и мълчанието“, 8 януари 2017 г. ([url](#)); „Агенция Франс прес“, „Откраднати момчета: живот след сексуално робство в Афганистан“, 26 юни 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶⁵⁸⁾ НКАПЧ, „Причини и последици от „Бача бази“ в Афганистан“, 18 август 2014 г. ([url](#)).

⁽⁶⁵⁹⁾ „Агенция Франс прес“, „Престрелка за „танцуващо момче“ на афганистанска сватба доведе до смъртта на най-малко 22 души“, 27 юли 2015 г. ([url](#)); КП, „Смъртоносен сблъсък на сватба в Баглан вероятно е заради „бача бази“, 27 юли 2015 г. ([url](#)).

⁽⁶⁶⁰⁾ КП, „Смъртоносен сблъсък на сватба в Баглан вероятно е заради „бача бази“, 27 юли 2015 г. ([url](#)).

⁽⁶⁶¹⁾ „Агенция Франс прес“, „Престрелка за „танцуващо момче“ на афганистанска сватба доведе до смъртта на най-малко 22 души“, 27 юли 2015 г. ([url](#)).

НКАПЧ отбелязва, че практиката *бача бази* се случва в повечето части на страната ⁽⁶⁶²⁾, въпреки че е особено често срещана в селските райони ⁽⁶⁶³⁾ и северната част от страната ⁽⁶⁶⁴⁾. Практиките *бача бази* са широко разпространени, но силно стигматизирани в обществото ⁽⁶⁶⁵⁾; НКЧП обаче отбелязва през 2016 г., че с разпространяването на практиката, на нея вече не се гледа като на табу ⁽⁶⁶⁶⁾.

5.1.1 Усилия на правителството и криминализиране

Бача бази, описана от „Агенция Франс прес“ като „институционализирана форма на секс робство“, се възобновява от края на периода на талибаните ⁽⁶⁶⁷⁾, по време на който е била забранена ⁽⁶⁶⁸⁾. Макар да не е специално разгледана в закона, съгласно Наказателния кодекс от 1976 г. *бача бази* е наказуема като педерастия, изнасилване и деградация ⁽⁶⁶⁹⁾. Според МООНСА, нов преработен проект на Наказателен кодекс е одобрен с президентски указ през март 2017 г., който криминализира *бача бази*, но все още не е в сила ⁽⁶⁷⁰⁾. Съгласно новите разпоредби на Наказателния кодекс наказателното преследване на жертвите на *бача бази* ще бъде забранено ⁽⁶⁷¹⁾.

Извършителите на *Бача бази* обикновено действат безнаказано ⁽⁶⁷²⁾ в контекста на слабото върховенство на закона и корупцията ⁽⁶⁷³⁾ и официалното съучастие с извършителите от правоналагателните органи ⁽⁶⁷⁴⁾. През 2016 г. правителството положи известни усилия за решаване на проблемите с *бача бази* ⁽⁶⁷⁵⁾ като например публични изявления, осъждащи практиките *бача бази*, разпоредени разследвания, а през декември 2016 г., прие закон за борба с трафика, който включва наказания за сексуална експлоатация на деца ⁽⁶⁷⁶⁾.

МООНСА съобщи, че през 2016 г. са проверени 11 случая на сексуално насилие, свързано с конфликти, включително 4 случая на сексуално робство на момчета *бача бази* от страна на мъже, свързани със силите за сигурност; двама извършители са били осъдени ⁽⁶⁷⁷⁾. В пример, оповестен от Държавния департамент на САЩ, през октомври 2016 г. 5 афганистански войници са били обвинени в сексуална злоупотреба с момче, един е осъден за незаконно използване на смъртоносна сила и е получил двегодишна присъда, а един е осъден на една година за побой; останалите са освободени ⁽⁶⁷⁸⁾. През февруари 2017 г. Шах Мирза Панджшери [Shah Mirza Panjsheri], началник на областна полиция в Кундуз, е освободен от поста си, след като видеоклип с негово

⁽⁶⁶²⁾ „Паджуок афган нюз“, „Противопоставяне на робството като форма на трафик“, 25 февруари 2017 г. ([url](#)); „Дойче веле“, „Афганистанските закони са двусмислени по отношение на културата на педофилия с танцуващи момчета“, 20 юни 2016 г. ([url](#)).

⁽⁶⁶³⁾ „Форин полиси“, „Бача бази: Афганистанска трагедия“, 28 октомври 2013 г. ([url](#)).

⁽⁶⁶⁴⁾ Хагар интернешънъл, „Край на забравата: трафик на деца от мъжки пол в Афганистан“, октомври 2013 г. ([url](#)), стр. 35.

⁽⁶⁶⁵⁾ Афганистан, Министерство на общественото здраве, Обща програма на ООН за борба с ХИВ/СПИН, „Доклад за напредъка на страната 2014 г. - Афганистан“, 31 март 2014 г. ([url](#)), стр. 13; КООНСИ, Заключителни наблюдения върху втория периодичен доклад за Афганистан, юни 2017 г. ([url](#)), Ал. 35; МАЛГ, „Хомофобия, подкрепена от държавата“ 2016 г., май 2017 г. ([url](#)), стр. 121; Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 44.

⁽⁶⁶⁶⁾ „Дойче веле“, „Афганистанските закони са двусмислени по отношение на културата на педофилия с танцуващи момчета“, 20 юни 2016 г. ([url](#)).

⁽⁶⁶⁷⁾ „Агенция Франс прес“, „Кабул ще наложи санкции за субкултурата на момчета секс роби“, 22 февруари 2017 г. ([url](#)); „Дойче веле“, „Афганистанските закони са двусмислени по отношение на културата на педофилия с танцуващи момчета“, 20 юни 2016 г. ([url](#)).

⁽⁶⁶⁸⁾ „Агенция Франс прес“, „Талибаните използват деца сексуални роби за залавяне и убиване на афганистански полицаи“, 16 юни 2016 г. ([url](#)).

⁽⁶⁶⁹⁾ НКАПЧ, „Причини и последици от Бача бази в Афганистан“, 18 август 2014 г. ([url](#)).

⁽⁶⁷⁰⁾ Германия, ФСМБ, „Бележки на информационния център за убежището и миграцията“, 24 юли 2017 г. ([url](#)); Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 26.

⁽⁶⁷¹⁾ „Агенция Франс прес“, „Кабул ще наложи санкции за субкултурата на момчета секс роби“, 22 февруари 2017 г. ([url](#)); „Паджуок афган нюз“, „Наказателният кодекс на Афганистан е преработен за справяне с престъпленията“, 11 ноември 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶⁷²⁾ ИЖВМ, „Момчетата са продавани за секс в афганистанска провинция“, 2 март 2017 г. ([url](#)); Швеция, ШМАСР, „Правата на ЛГБТИ лица в Афганистан“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 1; НКАПЧ, „Причини и последици от Бача бази в Афганистан“, 18 август 2014 г. ([url](#)).

⁽⁶⁷³⁾ Швеция, Лифос, „Бача бази - танцуващи момчета I Афганистан“, 30 ноември 2015 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁶⁷⁴⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за трафика на хора 2017 г. - Афганистан“, 27 юни 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶⁷⁵⁾ „Дойче веле“, „Афганистанските закони са двусмислени по отношение на културата на педофилия с танцуващи момчета“, 20 юни 2016 г. ([url](#)).

⁽⁶⁷⁶⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за трафика на хора 2017 г. - Афганистан“, 27 юни 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶⁷⁷⁾ Генерален секретар на ООН, „Доклад на генералния секретар относно сексуалното насилие, свързано с конфликти“, 15 април 2017 г. ([url](#)), стр. 10-11.

⁽⁶⁷⁸⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за трафика на хора 2017 г. - Афганистан“, 27 юни 2017 г. ([url](#)).

участие в провеждане на партита *бача бази* е бил разкрит в социалните медии ⁽⁶⁷⁹⁾. Щурмуването на парти *бача бази* в Кабул е довело до вкарването в затвора на организаторите, но и на няколко момчета, които са танцували ⁽⁶⁸⁰⁾.

5.1.2 Третиране от страна на бунтовниците

През 2016 г. афганистанският новинарски сайт „Салам ватандер“, създаден през 2003 г. с подкрепата на САЩАМП ⁽⁶⁸¹⁾, съобщи, че се твърди, че талибаните са екзекутирали мъж и момче в Баглан по обвинения в *бача бази* и педерастия и са предупредили населението да не присъства на погребенията на убитите ⁽⁶⁸²⁾. Не можа да бъде намерена информация, която да потвърждава това.

„Агенция Франс прес“ съобщи през 2016 г. и 2017 г. че талибаните набират и използват *бача момчета*, които да проникват в полицейските среди и да убиват полицаи като атаки отвътре срещу насилниците им; талибаните обаче отричат това ⁽⁶⁸³⁾. „Агенция Франс прес“ съобщи през 2016 г., че през последните две години „стотици“ полицаи са били убити от момчета *бача бази*, наети от талибаните, за да убият полицаи вътре в техните контролно-пропускателни пунктове ⁽⁶⁸⁴⁾.

5.1.3 Бягство и подкрепа за жертвите

Съществува култура на мълчание и срам, която пречи на жертвите на *бача бази* и техните семейства да търсят помощ ⁽⁶⁸⁵⁾. Жертвите и техните семейства съобщават, че са изправени пред социална изолация, особено ако момчето стане добре познато в кръговете на *бача бази* ⁽⁶⁸⁶⁾. Тези, които се опитват да се оплачат на властите, също са изправени пред заплахи от извършителите ⁽⁶⁸⁷⁾ или изпитват страх поради високото положение на извършителите, които понякога са длъжностни лица или полицаи ⁽⁶⁸⁸⁾. Твърди се, че бягствата са довеждали до побои ⁽⁶⁸⁹⁾. Жертвите често са наказвани, задържани при търсене на помощ или са ставали жертви отново ⁽⁶⁹⁰⁾.

Жертвите и членовете на семействата им понякога са бягали от домовете си, за да се преместят и да избегнат заплахи от извършителите ⁽⁶⁹¹⁾. Например статия, публикувана от афганистанския уебсайт „Салам ватандер“ през 2017 г., разказва за момче, което е избягало от това да бъде *момче бача* и стигнало до Иран; когато обаче се е завърнало в селото си две години по-късно, е бил заловено отново от въоръжени мъже и е върнато към *бача бази* ⁽⁶⁹²⁾. При подобен случай „Агенция Франс прес“ съобщава за момче, което е избягало от полицейско

⁽⁶⁷⁹⁾ „Агенция Франс прес“, „Кабул ще наложи санкции за субкултурата на момчета секс роби“, 22 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶⁸⁰⁾ „Агенция Франс прес“, „Откраднати момчета: живот след сексуално робство в Афганистан“, 26 юни 2017 г. ([url](#)); Държавен департамент на САЩ, „Доклад за трафика на хора 2017 г. - Афганистан“, 27 юни 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶⁸¹⁾ САЩАМП, радио „Салам ватандер“, 1 октомври 2013 г. ([url](#)).

⁽⁶⁸²⁾ „Салам ватандер“, „Талибаните са убили двама души заради „бача бази“ в Баглан“, 23 септември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁶⁸³⁾ „Агенция Франс прес“, „Кабул ще наложи санкции за субкултурата на момчета секс роби“, 22 февруари 2017 г. ([url](#)); „Агенция Франс прес“, „Талибаните използват деца сексуални роби за залавяне и убиване на афганистански полицаи“, 16 юни 2016 г. ([url](#)); „Агенция Франс прес“, „Талибаните използват деца за „примамка“ за убиване на афганистански полицаи“, 16 юни 2016 г. ([url](#)).

⁽⁶⁸⁴⁾ „Агенция Франс прес“, „Талибаните използват деца за „примамка“ за убиване на афганистански полицаи“, 16 юни 2016 г. ([url](#)).

⁽⁶⁸⁵⁾ „Салам ватандер“, „Млади момчета, насилвани за „бача бази“ от полицаи“, 22 май 2017 г. ([url](#)); „Агенция Франс прес“, „Зад срама и мълчанието“, 8 януари 2017 г. ([url](#)); „Агенция Франс прес“, „Откраднати момчета: живот след сексуално робство в Афганистан“, 26 юни 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶⁸⁶⁾ НКАПЧ, „Причини и последици от бача бази“, 18 август 2014 г. ([url](#)).

⁽⁶⁸⁷⁾ „Салам ватандер“, „Млади момчета, насилвани за „бача бази“ от полицаи“, 22 май 2017 г. ([url](#)); „Агенция Франс прес“, „Зад срама и мълчанието“, 8 януари 2017 г. ([url](#)); „Хагар интернешънъл“, „Край на забравата: трафик на деца от мъжки пол в Афганистан“, октомври 2013 г. ([url](#)), стр. 49.

⁽⁶⁸⁸⁾ НКАПЧ, „Причини и последици от бача бази в Афганистан“, 18 август 2014 г. ([url](#)).

⁽⁶⁸⁹⁾ „Агенция Франс прес“, „Откраднати момчета: живот след сексуално робство в Афганистан“, 26 юни 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶⁹⁰⁾ МООНСА, „Афганистан - защита на цивилните във въоръжен конфликт, годишен доклад за 2016 г.“, февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 22; „Агенция Франс прес“, „Откраднати момчета: живот след сексуално робство в Афганистан“, 26 юни 2017 г. ([url](#)); „Нюзуик“, „Изповеди на един афганистански секс роб“, 30 май 2015 г. ([url](#)); Държавен департамент на САЩ, „Доклад за трафика на хора 2017 г. - Афганистан“, 27 юни 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶⁹¹⁾ Швеция, Лифос, „Бача бази - танцуващи момчета I Афганистан“, 30 ноември 2015 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁶⁹²⁾ „Салам ватандер“, „Злоумишлената практика „бача бази“ продължава да проваля животи“, 21 май 2017 г. ([url](#)).

управление, но не е могло да се върне въкъси поради страх от повторно отвличане; семейството му също е трябвало да се премести заради страховете, че командирът ще дойде да го търси ⁽⁶⁹³⁾.

Доклад на „Агенция Франс прес“ за практиката от 2016 г. включва разговор с едно 11-годишно момче, което е било отвлечено за *бача бази*, но е било върнато обратно след 18 дни с помощта на високопоставен служител на разузнаването, свързан със семейството му. Вместо да търсят справедливост и да рискуват техния син да бъде хванат отново, служителът казал на семейството, че то трябва да напусне района, за да се укрие ⁽⁶⁹⁴⁾.

Налице е много слаба подкрепа за жертвите на *бача бази* ⁽⁶⁹⁵⁾. Съществува един приют в Кабул за кратковременен престой за жертви на трафик ⁽⁶⁹⁶⁾. НКАПЧ публично повдига въпроса за *бача бази* и защитава жертвите ⁽⁶⁹⁷⁾. Според изследване от 2013 г. на сексуалния трафик на мъже в Афганистан на НПО-то за развитие „Хагар интернешънъл“ много организации не предлагат услуги на момчета, които са жертви на трафик, поради рисковете за сигурността им, на които са изложени от влиятелни лица ⁽⁶⁹⁸⁾.

Един от служителите, цитиран от „Агенция Франс прес“, заяви, че единственото средство за бягство е момчетата да сключат сделки с талибаните, за да ги освободят в замяна на извършването на нападения в средите на насилниците им в полицията ⁽⁶⁹⁹⁾.

Според Абубакар Сидики момчетата *бача бази*, които станат твърде стари или „израснат“ практиката, се очаква да се оженят и да продължат живота си, както се очаква от всеки човек в Афганистан, и мнозина го правят ⁽⁷⁰⁰⁾. Според „Гардиън“ момчетата *бача* обикновено са освободени от практиката около 19-годишна възраст, в който момент те могат да се оженят и да „възвърнат статута си на „мъже“, като медията отбелязва обаче, че стигмата от това, че са участвали в практиката, може да е трудна за преодоляване ⁽⁷⁰¹⁾. НКАПЧ посочва, че в някои случаи жертвите на *бача бази* сами влизат в бизнеса *бача бази* и на свой ред стават хищници поради наличието на много малко други възможности за живот ⁽⁷⁰²⁾ или в крайна сметка се превръщат в секс работници ⁽⁷⁰³⁾.

6. Спорове за земя

Според Института за мир на Съединените щати (ИМСАЩ) не са налице статистически данни за честотата на конфликтите в Афганистан след падането на талибаните ⁽⁷⁰⁴⁾. Въпреки това е известно, че споровете за земя са разпространени в Афганистан, особено в контекста на нарастващата урбанизация, нарастването на населението, високия брой възвращенци в страната ⁽⁷⁰⁵⁾, както и

⁽⁶⁹³⁾ „Агенция Франс прес“, „Откраднати момчета: живот след сексуално робство в Афганистан“, 26 юни 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶⁹⁴⁾ „Агенция Франс прес“, „Зад срама и мълчанието“, 8 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶⁹⁵⁾ „Агенция Франс прес“, „Зад срама и мълчанието“, 8 януари 2017 г. ([url](#)); НКАПЧ, „Причини и последици от бача бази“, 18 август 2014 г. ([url](#)).

⁽⁶⁹⁶⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за трафика на хора 2017 г. - Афганистан“, 27 юни 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶⁹⁷⁾ „Паджук афган нюз“, „НКАПЧ се притеснява за бача бази, станали част от полицейските редици“, 13 февруари 2017 г. ([url](#)); НКАПЧ, „Причини и последици от бача бази в Афганистан“, 18 август 2014 г. ([url](#)).

⁽⁶⁹⁸⁾ „Хагар интернешънъл“, „Край на забравата: трафик на деца от мъжки пол в Афганистан“, октомври 2013 г. ([url](#)), стр. 79.

⁽⁶⁹⁹⁾ „Агенция Франс прес“, „Зад срама и мълчанието“, 8 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁷⁰⁰⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽⁷⁰¹⁾ „Гардиън“, „Танцуващите момчета от Афганистан“, 12 септември 2009 г. ([url](#)).

⁽⁷⁰²⁾ „Паджук афган нюз“, „Противопоставяне на робството като форма на трафик“, 25 февруари 2017 г. ([url](#)); „Агенция Франс прес“, „Откраднати момчета: живот след сексуално робство в Афганистан“, 26 юни 2017 г. ([url](#)).

⁽⁷⁰³⁾ ИЖВМ, „Момчета, продадени за секс в афганистанска провинция“, 2 март 2017 г. ([url](#)); „Агенция Франс прес“, „Откраднати момчета: живот след сексуално робство в Афганистан“, 26 юни 2017 г. ([url](#)); „Нюзик“, „Изповеди на един афганистански секс роб“, 30 май 2015 г. ([url](#)).

⁽⁷⁰⁴⁾ ИМСАЩ, „Обръщане на внимание на земята и конфликта в Афганистан“, юни 2015 г., ([url](#)), стр. 2.

⁽⁷⁰⁵⁾ „Интегрирани регионални информационни мрежи“ (ИРИМ), „Споровете за земя допринасят за бедите в областта на сигурността в Афганистан“, 10 септември 2013 г. ([url](#)).

продължителна война, племенни конфликти и неефективната поземлена администрация⁽⁷⁰⁶⁾. Споровете за земя между различни общности, етнически групи, политически интереси и икономически класи в допълнение към участието на въоръжени групировки и влиятелни личности в лицето на слабото върховенство на закона, също допринасят за споровете за земя⁽⁷⁰⁷⁾. Притежаването на земя в Афганистан до голяма степен се основава на обичайни практики, традиции или местна памет⁽⁷⁰⁸⁾. Освен това институционалната и административната сложност и корупцията допринасят за ниските нива на формализирано притежаване и регистрация на земята, което допълнително води до спорове относно собствеността⁽⁷⁰⁹⁾. Честата липса на поземлени архиви затруднява уреждането на спорове за земя чрез съдебната система⁽⁷¹⁰⁾. Поради фактори като неяснотите в афганистанското законодателство за правото на собственост и системите на собствеността, наличието на фалшиви актове за собственост и липсата на наказателноправни последици в рамките на настоящата правна рамка, възможностите за заграбване на земя са често срещани⁽⁷¹¹⁾. Според Поземлената служба на Афганистан (АРАЗИ)⁽⁷¹²⁾, законите за узурпиране на земята се прилагат на база „специален случай“⁽⁷¹³⁾. Афганистанското министерство на вътрешните работи заяви в проучване от 2014 г., че „узурпиране“ на частни и държавни земи се е случвало в 30 провинции на страната⁽⁷¹⁴⁾. Източниците съобщават за ситуации за спорове за земя, причинени от проблеми като:

- Пристигане на разселени лица, бежанци, възвращенци, или вътрешно разселени лица (ВРЛ), включително онези, които са напуснали мястото си на произход и се връщат, за да възстановят собствеността си след продължителен период от време⁽⁷¹⁵⁾;
- Участие на бунтовници или въоръжени групировки в местни разделения заради земя, които са вътре в самите племена или между отделни племена, включително въоръжаване на едната страна срещу другата⁽⁷¹⁶⁾;
- Незаконни продажби и заграбване на земя от влиятелни елити, военачалници⁽⁷¹⁷⁾ или влиятелни лица⁽⁷¹⁸⁾ или получаване на земя, разпределена или получена чрез корупция и подкупване на длъжностни лица⁽⁷¹⁹⁾;

⁽⁷⁰⁶⁾ КМО, „Окончателен доклад за общественото проучване за узурпиране на земя“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 13; ИМСАЩ, „Обръщане на внимание на земята и конфликта в Афганистан“, юни 2015 г., ([url](#)).

⁽⁷⁰⁷⁾ Уайли, Л. [Wily, L.], „Земя, хора и държава в Афганистан: 2002-2012 г.“, февруари 2013 г. ([url](#)), стр. 3; КМО, „Окончателен доклад за общественото проучване за узурпиране на земя“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 13.

⁽⁷⁰⁸⁾ Отдел за изследване и оценка на Афганистан (ОИОА), „Рамка за оценка на управлението на земята“ (РОУЗ) – Афганистан, 22 юни 2017 г. ([url](#)), стр. 7; Дания, Датска имиграционна служба (ДИС), „Доклад от мисия за установяване на факти на Датската имиграционна служба в Кабул, Афганистан, 25 февруари до 4 март 2012 г.“, май 2012 г. ([url](#)), стр. 40-41.

⁽⁷⁰⁹⁾ Отдел за изследване и оценка на Афганистан (ОИОА), „Рамка за оценка на управлението на земята“ (РОУЗ) – Афганистан, 22 юни 2017 г. ([url](#)), стр. 61; Дания, Датска имиграционна служба (ДИС), „Доклад от мисия за установяване на факти на Датската имиграционна служба в Кабул, Афганистан, 25 февруари до 4 март 2012 г.“, май 2012 г. ([url](#)), стр. 40-41.

⁽⁷¹⁰⁾ Дания, Датска имиграционна служба (ДИС), „Доклад от мисия за установяване на факти на Датската имиграционна служба в Кабул, Афганистан, 25 февруари до 4 март 2012 г.“, май 2012 г. ([url](#)), стр. 40-41.

⁽⁷¹¹⁾ Отдел за изследване и оценка на Афганистан (ОИОА), „Рамка за оценка на управлението на земята“ (РОУЗ) – Афганистан, 22 юни 2017 г. ([url](#)), стр. 7; КМО, „Окончателен доклад за общественото проучване за узурпиране на земя“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 9-13.

⁽⁷¹²⁾ МООНСА, „Откраднатите земи на Афганистан и неговия народ“, август 2014 г. ([url](#)), стр. 18-22.

⁽⁷¹³⁾ КМО, „Окончателен доклад за общественото проучване за узурпиране на земя“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 13.

⁽⁷¹⁴⁾ КМО, „Окончателен доклад за общественото проучване за узурпиране на земя“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 44.

⁽⁷¹⁵⁾ НСБ, „Укрепване на жилищните, поземлените и имуществените права на разселените жени в Афганистан“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 27; Дания, Датска имиграционна служба (ДИС), „Доклад от мисия за установяване на факти на Датската имиграционна служба в Кабул, Афганистан, 25 февруари до 4 март 2012 г.“, май 2012 г. ([url](#)), стр. 40-41; Музхари, Ф. [Muzhari, F.], „Повторно заселване на близо половин милион афганистанци в Нангархар“, 12 май 2017 г. ([url](#)); „Паджуок афган нюз“, „Корупцията нанася тежък удар върху разпределянето на земя на възвращенци“, 1 май 2017 г. ([url](#)).

⁽⁷¹⁶⁾ Хакими, А., телефонно интервю през април 2016 г., в: „Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан – набиране на хора от въоръжени групи“, септември 2016 г. ([url](#)), стр. 20-21; Служба за племенни връзки (СПВ), „Спорове за земя в Афганистан: случаят на Пактика“, декември 2008 г. ([url](#)), стр. 62; „Паджуок афган нюз“, „Защо ДАЕШ избра област Ачин за своя база“, 9 март 2016 г. ([url](#)); „Паджуок афган нюз“, „Фермери от Джаузжан, отведени в талибански съд“, 15 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁷¹⁷⁾ Рао, С. [Rao, S.] и Туркстра, Дж. [Turkstra, J.], „Подобряване на сигурността на отдаването на земя за ВРЛ“, „Форсд майгрейшън ривю“ 46, май 2014 г. ([url](#)), стр. 15; ИЖВМ, „Афганистан: Иззета земя на учител“, 21 ноември 2017 г., ([url](#)).

⁽⁷¹⁸⁾ „Паджуок афган нюз“, „650 000 акра държавна земя е узурпирана в цялата страна“, 15 март 2017 г. ([url](#)).

⁽⁷¹⁹⁾ КМО, „Окончателен доклад за общественото проучване за узурпиране на земя“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 27; МООНСА, „Откраднатите земи на Афганистан и неговия народ“, август 2014 г. ([url](#)), стр. 17, стр. 10; Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 30.

- Спорове между номади и заселници местно население ⁽⁷²⁰⁾;
- Искания за оспорвани определения за частна, обществена, национална или общо притежавана собственост върху земя ⁽⁷²¹⁾ като например земя, използвана за неформални лагери и населени места ⁽⁷²²⁾;
- Множество и конкурентни претенции към една и съща земя, включващи военачалници, влиятелни командири, политически или въоръжени местни действащи лица ⁽⁷²³⁾;
- Сигурност и притежаване на високо ценени градски имоти, включващи политици и партии ⁽⁷²⁴⁾ или спорове за земя в градските райони, където имуществото е иззето от влиятелни личности и елити ⁽⁷²⁵⁾;
- Конфликти за държавна земя ⁽⁷²⁶⁾;
- Спорове за земя между общностите, разширените семейства, племената и субплемената по отношение на границите на техните традиционни територии ⁽⁷²⁷⁾;
- Спорове за собственост между лица и членове на семейството като например спорни наследства ⁽⁷²⁸⁾.

6.1 Склонност към насилие

От наличните източници е трудно да бъде установено количеството на споровете за земя, които преминават в насилие. Източниците обаче сочат, че споровете заради земя са основна причина за индивидуални и общностни конфликти и могат бързо да ескалират и да преминат в насилие ⁽⁷²⁹⁾, понякога влошавайки се до малки въоръжени конфликти, както и кръвни вражди ⁽⁷³⁰⁾. Според ОИОА, в доклад, проследяващ тенденциите в конфликтите за земя в периода 2002-2012 г., земята е „обект на чести и включващи насилие спорове“ ⁽⁷³¹⁾. Проучване от 2008 г. на СПВ посочва, че 25% от споровете за земя водят до враждебност и кръвопролития ⁽⁷³²⁾. Според МООНСА приблизително 70% от тежките престъпления като убийства са причинени от спорове за собственост върху земя ⁽⁷³³⁾.

⁽⁷²⁰⁾ Рао, С. и Туркстра, Дж., „Подобряване на сигурността на отдаването на земя за ВРЛ“, „Форсд майгрейшън ривю“ 46, май 2014 г. ([url](#)), стр. 15; Уахид, А., интервю по „Скайп“, 26 август 2017 г.

⁽⁷²¹⁾ Рао, С. и Туркстра, Дж., „Подобряване на сигурността на отдаването на земя за ВРЛ“, „Форсд майгрейшън ривю“ 46, май 2014 г. ([url](#)), стр. 15; Отдел за изследване и оценка на Афганистан (ОИОА), „Рамка за оценка на управлението на земята“ (РОУЗ) - Афганистан, 22 юни 2017 г. ([url](#)), стр. 43-44.

⁽⁷²²⁾ Рао, С. и Туркстра, Дж., „Подобряване на сигурността на отдаването на земя за ВРЛ“, „Форсд майгрейшън ривю“ 46, май 2014 г. ([url](#)), стр. 15; Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик по правата на човека на вътрешно разселените лица за мисията му в Афганистан“, 12 април 2017 г. ([url](#)), стр. 13-15

⁽⁷²³⁾ Рао, С. и Туркстра, Дж., „Подобряване на сигурността на отдаването на земя за ВРЛ“, „Форсд майгрейшън ривю“ 46, май 2014 г. ([url](#)), стр. 15; „Толо Нюз“, „20 души са ранени при сблъсъци в Балх“, 19 април 2015 г. ([url](#)); „Паджуок афган нюз“, „50 ранени при спор за земя в Балх“, 19 април 2015 г. ([url](#)); „Паджуок афган нюз“, „Дългогодишен спор за земя в Джаванд, уреден след загуба на 6 живота“, 25 юли 2015 г. ([url](#)); КП, „Петима убити, шестима ранени при спор за земя в Парван“, 11 юли 2015 г. ([url](#)).

⁽⁷²⁴⁾ Рао, С. и Туркстра, Дж., „Подобряване на сигурността на отдаването на земя за ВРЛ“, „Форсд майгрейшън ривю“ 46, май 2014 г., ([url](#)), стр. 15.

⁽⁷²⁵⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.; „Вашингтон пост“, „В Афганистан талибаните не са единствените, които се борят за земя“, 31 май 2016 г. ([url](#)).

⁽⁷²⁶⁾ „Паджуок афган нюз“, „Спор за земя поставя търговците в Хайратан в беда“, 13 февруари 2017 г. ([url](#)); „Паджуок нюз“, „6000 акра узурпирана земя беше възстановена в Пактика“, 12 юли 2017 г. ([url](#)); „Паджуок нюз“, „650 000 акра държавна земя е узурпирана в цялата страна“, 15 март 2017 г. ([url](#)).

⁽⁷²⁷⁾ СПВ, „Тежки спорове за земя и системи за поземлена собственост в провинция Хост“, октомври 2014 г. ([url](#)), стр. 18.

⁽⁷²⁸⁾ Дания, Датска имиграционна служба (ДИС), „Доклад от мисия за установяване на факти на Датската имиграционна служба в Кабул, Афганистан, 25 февруари до 4 март 2012 г.“, май 2012 г. ([url](#)), стр. 40-41; КМО, „Окончателен доклад за общественото проучване за узурпиране на земя“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 34; Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽⁷²⁹⁾ ВКБООН, Изследвания и информация за страна на произход (ИИСП) „Тематичен доклад, Афганистан: Кръвни вражди“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 12-18; ИМСАЩ, „Обръщане на внимание на земята и конфликта в Афганистан“, юни 2015 г., ([url](#)); Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽⁷³⁰⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.; Джустоци, А., „Очертаване на конфликта между номади и земеделци в Афганистан“, ОИОА, юли 2017 г. ([url](#)), стр. 8; Уахид, А., интервю по „Скайп“, 26 август 2017 г.

⁽⁷³¹⁾ Уайли, Л., „Земя, хора и държава в Афганистан: 2002-2012 г.“, ОИОА, февруари 2013 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁷³²⁾ СПВ, „Спорове за земя в Афганистан: случаят в Пактика“, декември 2008 г. ([url](#)), стр. 13.

⁽⁷³³⁾ МООНСА, „Откраднатите земи на Афганистан и неговия народ“, август 2014 г. ([url](#)), стр. 10.

Преобладаващите видове и естество на конфликтите за земя и вода се различават по региони и зависят от силата на правителството, племенните мрежи или наличието на влиятелни местни жители и военачалници в района ⁽⁷³⁴⁾. НКАПЧ, в интервю за Датската имиграционна служба (ДИС) през 2012 г. в мисия за установяване на факти в Кабул, заяви, че конфликтите за земя се случват в цялата страна и сред всички етнически групи ⁽⁷³⁵⁾. ОИОА отбелязва, че много спорове са „облечени в етнически, племенни разделения или разделения с етнически измерения между заселници и номади“ ⁽⁷³⁶⁾. Абубакар Сидики обясни, че те се случват главно сред отделни хора и семейства, както и че включват влиятелни елити; но в селските райони конфликтите за земя могат да се разширят, така че да включат цели семейства, общности, етноси, племена или кланове от дадено племе ⁽⁷³⁷⁾.

Имаше многобройни случаи на семейства и лица, замесени в конфликти за земя и имущество в различни региони на Афганистан, които доведоха до убийства и жертви между страните, откривани в примери от 2015-2017 г. ⁽⁷³⁸⁾. Освен това конфликтите за земя могат да станат преплетени с участници и действащи лица в други конфликти като например през 2017 г. в Тахар, където местните жители твърдяха, че началникът на разузнаването в провинцията е използвал полиция и превозни средства за защита на действията по заграбване на земя в района от страна на племенника му; полицията обаче отхвърли това твърдение и заяви, че жителите са стреляли по тях. Двама полицаи и осем цивилни бяха ранени в сблъсъка ⁽⁷³⁹⁾.

За информацията относно кръвните вражди вижте [Раздел 7](#).

За информацията относно проблемите, свързани със земята, които засягат общностите на ВРЛ в градовете, вж. *„Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - ключови социално-икономически показатели, държавна закрила и мобилност в градовете Кабул, Мазари Шариф и Херат“* ⁽⁷⁴⁰⁾.

6.2 Спорове за земя сред номадските и уседналите групи

Номадските групи бяха изправени пред проблеми с местните влиятелни лица, които разселват хората, които нямат гражданство или документи за самоличност, като отбелязват, че правителството е определило, че определени групи като Бангривала [Bangriwala], Вангавала [Vangawala] и жители на Мосул не са афганистанци и могат да бъдат премествани насилно ⁽⁷⁴¹⁾. Международната група за правата на малцинствата съобщава, че групите джогии и чори фрош, които са част от по-голямото малцинство джат, което също е частично номадско, мигрират със сезоните и стават все по-уседнали. Тези групи се сблъскват с проблеми като ограничен достъп до национални документи за самоличност (*тазкера*) и социални услуги,

⁽⁷³⁴⁾ ИМСАЩ, „Обръщане на внимание на земята и конфликта в Афганистан“, юни 2015 г., ([url](#)), стр. 8; КМО, „Окончателен доклад за общественото проучване за узурпиране на земя“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 41.

⁽⁷³⁵⁾ Дания, Датска имиграционна служба (ДИС), „Доклад от мисия за установяване на факти на Датската имиграционна служба в Кабул, Афганистан, 25 февруари до 4 март 2012 г.“, май 2012 г. ([url](#)), стр. 40-41.

⁽⁷³⁶⁾ Уайли, Л., „Земя, хора и държава в Афганистан: 2002-2012 г.“, ОИОА, февруари 2013 г. ([url](#)), стр. 4.

⁽⁷³⁷⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽⁷³⁸⁾ „Паджуок афган нюз“, „2 убити, 4 ранени при прерастване на спор за земя в насилие в Каписа“, 25 февруари 2017 г. ([url](#)); „Паджуок афган нюз“, „1 убит и 11 ранени заради земя в Родат“, 24 февруари 2017 г. ([url](#)); „Килид Груп“, „12 убити и ранени при сблъсък за земя в Нагархар“, 25 февруари 2017 г. ([url](#)); „Паджуок афган нюз“, „2 убити, 1 ранен в сблъсък за земя в Парван“, 1 април 2017 г. ([url](#)); КП, „Афганистанец уби брутално своите трима братовчеди при спор за земя в Балх“, 17 юли 2016 г. ([url](#)); „Паджуок афган нюз“, „Спор за земя в Пактика отне живота на трима“, 23 април 2015 г. ([url](#)); „Паджуок афган нюз“, „Сблъсък при спор за земя доведе до 7 ранени в Пактика“, 1 октомври 2015 г. ([url](#)); „Паджуок афган нюз“, „Спор за земя в Логар отне живота на един човек“, 12 май 2015 г. ([url](#)).

⁽⁷³⁹⁾ „Ню афган прес“, „Двама убити при спор за земя в Тахар“, 4 септември 2017 г. ([url](#)); „Паджуок афган нюз“, „При сблъсък при спор за земя са ранени двама полицаи и осем цивилни“, 4 септември 2017 г. ([url](#)).

⁽⁷⁴⁰⁾ „Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - ключови социално-икономически показатели, държавна закрила и мобилност в градовете Кабул, Мазари Шариф и Херат“, август 2017 г. ([url](#)).

⁽⁷⁴¹⁾ ИМСАЩ, „Върховенство на закона, управление и човешки права в Афганистан 2002-2016 г.“, 29 август 2017 г. ([url](#)), стр. 37.

въпреки че им е гарантирано гражданство съгласно закона. ГПМ отбелязва, че националното правителство е дало положителен отговор относно възможностите за джогите да получат достъп до документи, въпреки че липсата на координация между равнищата на управление и дискриминацията продължават да създават предизвикателства пред достъпа ⁽⁷⁴²⁾.

Кучи - номадска и все по-уседнала група, е изправена пред особено слаба и неустойчива поземлена сигурност ⁽⁷⁴³⁾. Конфликтът между номадските групи кучи и други установени племена и групи за достъп до пасищата продължава, като най-продължителният конфликт е за достъпа на номадите кучи до пасищата на Хазаджат, обитавани от фермери хазарейци ⁽⁷⁴⁴⁾. Конфликтът е ограничен до определени точки за достъп покрай пътищата на миграция на кучи, които се контролират от милициите на хазарейците ⁽⁷⁴⁵⁾. Конфликтите на хазарейци и кучи стават напрегнати и конфронтационни заради това, че се политизират чрез участието на държавните и бунтовническите групи, които заемат страна, понякога тази на кучи ⁽⁷⁴⁶⁾. Съществуват обаче и спорове за земя за достъп по време на миграция до пасища между кучи и други пушуни, както и с таджики в районите, където кучи мигрират ⁽⁷⁴⁷⁾. През последните години кучи, опитвайки се да се заселят трайно и да уседнат, също участват в размирици за земя, обект на спор, с държавата, например при насилствени сблъсъци в Кабул през 2017 г. ⁽⁷⁴⁸⁾, като например с полицията в Дех Сабз през 2013 г. ⁽⁷⁴⁹⁾ и в Касаба през 2012 г. ⁽⁷⁵⁰⁾.

МООНСА съобщи, че през 2016 г. продължават споровете за земя между членовете на племената хазара и номадските племена кучи в Майдан Вардак; през 2015 г. враждата доведе до отвлечения, двама убити и няколко ранени ⁽⁷⁵¹⁾. През 2016 г. 34 цивилни хазарейци в Майдан Вардак бяха отвлечени при общо 7 инцидента ⁽⁷⁵²⁾.

През януари 2017 г. в Логар при сблъсък между номадите кучи и местните жители един човек загина, а няколко бяха ранени, след като конфликтът ескалира от устно несъгласие до въоръжен сблъсък след заселване за няколко дни на земята от номадската група ⁽⁷⁵³⁾. Кучи са в сблъсък с местните жители в спорната земя от няколко години, като в резултат на това са убити и ранени много хора. Кучи твърдят, че правителството им е предоставило земята през 2011 г., докато местните хора все още претендират за собственост ⁽⁷⁵⁴⁾.

⁽⁷⁴²⁾ ГПМ, „Световен списък на малцинствата и коренното население - Афганистан: джоги и чори фрош“, 11 ноември 2017 г. ([url](#)).

⁽⁷⁴³⁾ Фоскини, Ф., „Социалното скитане на афганистанските кучи“, МАА, ноември 2013 г. ([url](#)), стр. 1, 15-17; Отдел за изследване и оценка на Афганистан (ОИОА), „Рамка за оценка на управлението на земята“ (РОУЗ) - Афганистан, 22 юни 2017 г. ([url](#)), стр. 54-56; Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик по правата на човека на вътрешно разселените лица за мисията му в Афганистан“, 12 април 2017 г. ([url](#)), стр. 11.

⁽⁷⁴⁴⁾ Отдел за изследване и оценка на Афганистан (ОИОА), „Рамка за оценка на управлението на земята“ (РОУЗ) - Афганистан, 22 юни 2017 г. ([url](#)), стр. 54-56; Джустоци, А., „Очертаване на конфликта между номади и земеделци в Афганистан“, ОИОА, юли 2017 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁷⁴⁵⁾ Джустоци, А., „Очертаване на конфликта между номади и земеделци в Афганистан“, ОИОА, юли 2017 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁷⁴⁶⁾ Фоскини, Ф. [Foschini, F.], „Социалното скитане на афганистанските кучи“, МАА, ноември 2013 г. ([url](#)), стр. 1, 17-21.

⁽⁷⁴⁷⁾ Джустоци, А., „Очертаване на конфликта между номади и земеделци в Афганистан“, ОИОА, юли 2017 г. ([url](#)), стр. 2.

⁽⁷⁴⁸⁾ „Гардиън“, „Деца по улиците на Кабул получиха още един шанс в детството си“, 22 май 2017 г. ([url](#)).

⁽⁷⁴⁹⁾ Фоскини, Ф., „Заграбване на земи (2): Дех Сабз, новото и старото“, МАА, 15 август 2013 г. ([url](#)).

⁽⁷⁵⁰⁾ РСЕ/РС, „Афганистански номади отблъснаха властите в спор за земя в Кабул“, 14 декември 2012 г. ([url](#)).

⁽⁷⁵¹⁾ МООНСА, „Афганистан - защита на цивилните във въоръжен конфликт, годишен доклад за 2016 г.“, февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 68; „Паджуок афган нюз“, „Органът за разрешаване на спора между племената кучи и хазара възобновява работата си“, 29 юни 2015 г. ([url](#)); „Паджуок афган нюз“, „Двама загинали при активиране на враждата между хазара и кучи във Вардак“, 22 юни 2015 г. ([url](#)). За повече исторически сведения вижте също Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Конфликтът между хазара и кучи в областите на бесхуд в провинция Вардак“, 6 юни 2011 г. ([url](#)).

⁽⁷⁵²⁾ МООНСА, „Афганистан - защита на цивилните във въоръжен конфликт, годишен доклад за 2016 г.“, февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 68.

⁽⁷⁵³⁾ „Паджуок афган нюз“, „Четири души пострадаха при спор за земя“, 7 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁷⁵⁴⁾ „Паджуок афган нюз“, „С възраждането на споровете за земя в Логар кучи блокират пътища“, 15 март 2015 г. ([url](#)); „Паджуок афган нюз“, „При спор за земя в Логар има двама загинали и петима ранени“, 23 декември 2014 г. ([url](#)); „Паджуок афган нюз“, „При спор за земя в Логар има шестима ранени“, 25 юли 2015 г. ([url](#)).

През юли 2017 г. хора от племената кучи и лакан в провинция Хост призоваха за намеса на правителството, за да се разреши спор за земя, като твърдяха, че той ще прерасне в насилие ⁽⁷⁵⁵⁾.

Според проучване на ОИОА от 2017 г. на управлението на земята заселването на хора от племето кучи се оказва особено проблематично по отношение на местното напрежение в някои области на Херат и Кандахар, както и на Логар, Лагман и Нангархар ⁽⁷⁵⁶⁾.

За информацията относно проблемите, свързани със земята, които засягат общностите на ВРЛ в градовете, вижте *„Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - ключови социално-икономически показатели, държавна закрила и мобилност в градовете Кабул, Мазари Шариф и Херат“* ⁽⁷⁵⁷⁾.

6.3 Въздействие на споровете за земя върху жените и момичетата

На жените често се отказват права и наследство върху земя поради културни норми, които не са в полза на жените или поради липса на достъп до искане на парично обезщетение и липса на документация ⁽⁷⁵⁸⁾. Жените също са засегнати от споровете за земя и са били търгувани от техните семейства, за да се уреждат такива конфликти чрез вредни практики като брак *баад* ⁽⁷⁵⁹⁾. В проучване относно разселването и правата на собственост на жените в Афганистан на Норвежкия съвет за бежанците (НСБ) се посочва, че жените, които постигат успех в съдебни дела, рискуват насилие от техните семейства за нарушаване на „обществения и семейния“ ред ⁽⁷⁶⁰⁾.

Споровете за земя, които засягат жените, могат да доведат и до други видове насилие срещу тях, например през 2015 г. „Толо Нюз“ съобщи, че един човек в Баглан е убил своя брат и е опитал да вземе земята, наследена от съпругата на убития мъж и семейството му. После заподозреният се върнал и убил съпругата на брат си и детето ѝ при спора за земята. След това според информацията той избягал от района и не бил арестуван; останалите деца твърдели, че не могат да се завърнат поради заплахи за земята от техния укриващ се чичо ⁽⁷⁶¹⁾. При пример от 2016 г., съобщен от „Ню Йорк Таймс“, бременна жена в Джаузджан е била застреляна при убийство на честта, след като талибаните я екзекутирали на място въз основа на обвинение в изневяра, отправено от съпруга ѝ. Семейството на жената твърди, че съпругът е измислил обвинението, защото е спорел за земя с нейното семейство и е искал да наследи собствеността ѝ ⁽⁷⁶²⁾.

6.4 Разрешаване на спорове за земя

Земята се регулира чрез застъпващи се формални и неформални правни системи, включително чрез аспекти, които се припокриват и се смесват обичайно, *шариатско* и държавно законодателство, което урежда уреждането на

⁽⁷⁵⁵⁾ „Паджуок афган нюз“, „Племето лакан в Хост търси край на спора за земя с племето кучи“, 31 юли 2017 г. ([url](#)).

⁽⁷⁵⁶⁾ Отдел за изследване и оценка на Афганистан (ОИОА), „Рамка за оценка на управлението на земята“ (РОУЗ) – Афганистан, 22 юни 2017 г. ([url](#)), стр. 55.

⁽⁷⁵⁷⁾ „Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - ключови социално-икономически показатели, държавна закрила и мобилност в градовете Кабул, Мазари Шариф и Херат“, август 2017 г. ([url](#)).

⁽⁷⁵⁸⁾ Отдел за изследване и оценка на Афганистан (ОИОА), „Рамка за оценка на управлението на земята“ (РОУЗ) – Афганистан, 22 юни 2017 г. ([url](#)), стр. 63, 179; МООНСА, „Откраднатите земи на Афганистан и неговия народ“, август 2014 г. ([url](#)), стр. 7; НСБ, „Укрепване на жилищните, поземлените и имуществените права на разселените жени“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 34-35.

⁽⁷⁵⁹⁾ НСБ, „Укрепване на жилищните, поземлените и имуществените права на разселените жени“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 34-35; ИЖВМ, „Надежда за афганистанските жени, търгувани за прекратяване на вражди“, 17 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁷⁶⁰⁾ НСБ, „Укрепване на жилищните, поземлените и имуществените права на разселените жени“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 53.

⁽⁷⁶¹⁾ „Толо Нюз“, „Мъж от Баглан издирван за убийство на семейството си“, 11 април 2015 г. ([url](#)).

⁽⁷⁶²⁾ „Ню Йорк таймс“, „Талибаните публично екзекутират две жени в Северен Афганистан“, 7 май 2016 г. ([url](#)).

правата на собственост и комплекса за разрешаване на спорове ⁽⁷⁶³⁾. Решаването на спорове за земя може да се случи чрез официални съдебни системи, неформални обичайни механизми или участието на въоръжени групировки ⁽⁷⁶⁴⁾, както и чрез смесени решения между държавните и обичайните решения ⁽⁷⁶⁵⁾.

6.4.1 Официални механизми

Споровете, свързани със земя, се считат за граждански дела съгласно закона ⁽⁷⁶⁶⁾. Отделът Хукук на Министерството на правосъдието се занимава с въпроси, свързани със семейните, търговските и имуществените спорове като например случаи във връзка със земя ⁽⁷⁶⁷⁾. През 2012 г. споровете за земя съставляват 40% от всички случаи, получени от отдела Хукук (3 992); само 5% от тези случаи бяха разрешени. Процесът на разрешаване на спорове за земя през отдел Хукук беше блокиран от продължителни времена за обработка, фалшиви документи и намеса и натиск от влиятелни лица. Ако отдел Хукук не е в състояние да разреши даден спор, делото се отнася до съда ⁽⁷⁶⁸⁾. Понякога спорове за земя биват насочени за разрешаване към съдилищата; източници обаче съобщават, че има ниски очаквания за справедливо отношение и често такива съдилища не са налице или нямат подходящ персонал ⁽⁷⁶⁹⁾. Страните в спорове за земя получават благоприятни резултати чрез плащане или подкупване на съдебни служители ⁽⁷⁷⁰⁾. Освен това в опитите да се постигнат различни резултати, има случаи, при които съдебните решения са пренебрегнати и един и същ случай се разглежда едновременно в различни съдилища. Предизвикателствата в рамките на съдебната система, занимаваща се със спорове за земя, включват липса на документация или фалшиви документи за земята, липса на осведоменост за съдебните процедури от страните, закъснения и липса на сигурност за съдебните служители, които според съобщенията са били жертви на заплахи и побои. Служителите на съда съобщават, че заплахите от обработването на фалшиви документи или опасността от убийство „не са необичайни“ при спорове за земя, където ответникът е влиятелно лице и Националната полиция на Афганистан не може да призове засегнатите страни ⁽⁷⁷¹⁾.

За информацията относно проблемите, свързани със земята, които засягат общностите на ВРЛ в градовете, вж. *„Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - ключови социално-икономически показатели, държавна закрила и мобилност в градовете Кабул, Мазари Шариф и Херат“* ⁽⁷⁷²⁾.

⁽⁷⁶³⁾ НСБ, „Укрепване на жилищните, поземлените и имуществените права на разселените жени“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 30; ИРИМ, „Споровете за земя допринасят за бедите в областта на сигурността в Афганистан“, 10 септември 2013 г. ([url](#)); ПОСООН, „Управление на природните ресурси и укрепване на мира в Афганистан“, май 2013 г. ([url](#)), стр. 14.

⁽⁷⁶⁴⁾ Отдел за изследване и оценка на Афганистан (ОИОА), „Рамка за оценка на управлението на земята“ (РОУЗ) – Афганистан, 22 юни 2017 г. ([url](#)), стр. 7; Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽⁷⁶⁵⁾ МООНСА, „Откраднатите земи на Афганистан и неговия народ“, август 2014 г. ([url](#)), стр. 10.

⁽⁷⁶⁶⁾ КМО, „Окончателен доклад за общественото проучване за узурпиране на земя“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 44.

⁽⁷⁶⁷⁾ За подробна информация относно процедурите за разрешаване на спорове за земя чрез съдилищата, вж.: Афганистан, КМО, „Окончателен доклад за общественото проучване за узурпиране на земя“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 30-36; МООНСА, „Откраднатите земи на Афганистан и неговия народ“, август 2014 г. ([url](#)), стр. 23, 31-33, 48; ППОА, „Въведение в имущественото право на Афганистан“, 2015 г. ([url](#)), стр. 31-35.

⁽⁷⁶⁸⁾ КМО, „Окончателен доклад за общественото проучване за узурпиране на земя“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 38.

⁽⁷⁶⁹⁾ „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 14-15; Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017; Уайли, Л., „Земя, хора и държава в Афганистан: 2002-2012 г.“, февруари 2013 г. ([url](#)), стр. 90-91.

⁽⁷⁷⁰⁾ ППОА, „Въведение в имущественото право на Афганистан“, 2015 г. ([url](#)), стр. 32; Отдел за изследване и оценка на Афганистан (ОИОА), „Рамка за оценка на управлението на земята“ (РОУЗ) – Афганистан, 22 юни 2017 г. ([url](#)), стр. 179.

⁽⁷⁷¹⁾ КМО, „Окончателен доклад за общественото проучване за узурпиране на земя“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 34-35.

⁽⁷⁷²⁾ „Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - ключови социално-икономически показатели, държавна закрила и мобилност в градовете Кабул, Мазари Шариф и Херат“, август 2017 г. ([url](#)).

6.4.2 Обичайни и традиционни механизми

Фондация „Азия“ съобщава, че най-често срещаните видове дела за разрешаване на спорове през 2017 г. са били спорове за земя ⁽⁷⁷³⁾, докато през 2016 г. споровете за земя са най-често срещаните случаи, представяни пред *шури/джирги* за разрешаване ⁽⁷⁷⁴⁾. Неамат Ноджуми отбелязва в своята статия от 2014 г., че тези механизми се възприемат на местно равнище като форма на възстановително правосъдие, които са успели да разрешат хиляди общностни конфликти и индивидуални спорове, вкоренени в десетилетия на война ⁽⁷⁷⁵⁾. Има примери за успешно разрешаване на спорове за земя чрез традиционните механизми, при които страните се чувстват удовлетворени, като например прекратяването на 18-годишен спор между две села в Гардез, Пактика през 2015 г. чрез намесата на *джирга* и племенни старейшини, които са примирили двете групи ⁽⁷⁷⁶⁾.

Гражданските и наказателните дела, включително споровете за земя, често биват разрешавани чрез неформални общностни механизми за решаване на проблемите, които ангажират местните старейшини или призовават за разрешаване чрез *шури* и *джирги* ⁽⁷⁷⁷⁾. Хората често предпочитат обичайноправната система на *джирги* за разрешаване на спорове поради ползите от нея: хората са по-запознати с нея, цената е по-ниска, акцентът е върху хармонията в общността, и поради проблеми с доверието в официалната система като корупцията, разстоянието и закъсненията ⁽⁷⁷⁸⁾. Неамат Ноджуми отбелязва, че управлението и справедливостта, основани на недържавни системи, са приети и популярни сред населението ⁽⁷⁷⁹⁾. Решенията, взети от *джирги* и *шури*, са извън съдебната система на държавата и не са правно обвързващи или официално признати и решенията им понякога нарушават ислямското и държавното право и човешките права ⁽⁷⁸⁰⁾.

Според „Проучване на афганистанския народ за 2016 г.“ на Фондация „Азия“, афганистанците е най-вероятно да използват *шури/джирги* (43,5%) за разрешаване на спор или официално дело, на следващо място са съдилищата (23,6%) и отдел Хукук (10,4%) ⁽⁷⁸¹⁾. В селските райони предпочитането на *шури/джирги* се увеличава до 89,6% ⁽⁷⁸²⁾. Споровете за земя са били най-разпространеният тип, представен за разрешаване на конфликти пред *шури* и *джирги* (43%), последвани от семейни спорове (18,3%) и имуществени спорове (14,4%) ⁽⁷⁸³⁾.

⁽⁷⁷³⁾ Фондация „Азия“, „Изследване на афганистанския народ 2017 г.“, ноември 2017 г. ([url](#)), стр. 103.

⁽⁷⁷⁴⁾ Фондация „Азия“, „Изследване на афганистанския народ 2016 г.“, април 2017 г. ([url](#)), стр. 113-114.

⁽⁷⁷⁵⁾ Ноджуми, Н., „Предимствата на недържавното правосъдие“, 5 ноември 2014 г. ([url](#)).

⁽⁷⁷⁶⁾ „Килид Груп“, „18-годишен спор за парцел е разрешен“, 14 юли 2015 г. ([url](#)); ИЖВМ, „Колко справедливо е традиционното правосъдие в Афганистан?“ 4 декември 2014 г. ([url](#)).

⁽⁷⁷⁷⁾ ИМСАЩ, „Обръщане на внимание на земята и конфликта в Афганистан“, юни 2015 г., ([url](#)), стр. 3; „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 14-15; Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.; КМО, „Окончателен доклад за общественото проучване за узурпиране на земя“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 36-38; Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 12.

⁽⁷⁷⁸⁾ ППОА, „Въведение в имущественото право на Афганистан“, 2015 г. ([url](#)), стр. 32; Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017; Уайли, Л., „Земя, хора и държава в Афганистан: 2002-2012 г.“, февруари 2013 г. ([url](#)), стр. 90-91; КМО, „Окончателен доклад за общественото проучване за узурпиране на земя“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 34-35; Вардак, А., „Десетилетие и половина от възстановяването на съдебната система в Афганистан“, 2016 г. ([url](#)), стр. 13-14; НСБ, интервю по „Скайп“, 29 август 2017 г.

⁽⁷⁷⁹⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽⁷⁸⁰⁾ КООНСИ, „Заклучителни наблюдения върху втория периодичен доклад за Афганистан“, 12 юни 2017 г. ([url](#)), Ал. 39; МООНСА, „Откраднатите земи на Афганистан и неговия народ“, август 2014 г. ([url](#)), стр. 37; Вардак, А., „Десетилетие и половина от възстановяването на съдебната система в Афганистан“, 2016 г. ([url](#)), стр. 11-12; НСБ, интервю по „Скайп“, 29 август 2017 г.

⁽⁷⁸¹⁾ Фондация „Азия“, „Изследване на афганистанския народ 2016 г.“, април 2017 г. ([url](#)), стр. 113-114; ППОА, „Въведение в имущественото право на Афганистан“, 2015 г. ([url](#)), стр. 32.

⁽⁷⁸²⁾ Фондация „Азия“, „Изследване на афганистанския народ 2016 г.“, април 2017 г. ([url](#)), стр. 113-114.

⁽⁷⁸³⁾ Фондация „Азия“, „Изследване на афганистанския народ 2016 г.“, април 2017 г. ([url](#)), стр. 113-114.

Много афганистанци използват термините *джирга* и *шури* взаимнозаменяемо ⁽⁷⁸⁴⁾; Въпреки това джирги по-често се появяват в пущунските райони в рамките на *Паштунвали*, а *шури* обикновено се използват от други етнически групи ⁽⁷⁸⁵⁾. *Шури* и *джирги* могат да бъдат свикани на много различни нива например от селото, племето, областта или провинцията, а техният начин на действие е до голяма степен да уреждат споровете с консенсус ⁽⁷⁸⁶⁾. Начинът, по който неформалното правосъдие се използва и признава, варира в голяма степен от област до област, посочва ОИОА ⁽⁷⁸⁷⁾. Според Томас Рутиг има много случаи, приблизително 90 процента, които се решават с консенсус чрез обичайните и ислямските практики, особено за по-незначителни въпроси. Той заявява, че решенията, издадени от такива органи, се приемат от населението „дори и само за определен период от време“ ⁽⁷⁸⁸⁾. Абубакар Сидики обясни, че в повечето случаи, *джирги* и *шури* участват в разрешаването на спорове за земя. Той изрази мнението, че степента на обвързване на решенията зависи от местната динамика в района и от характера на *джиргата* въз основа на влиянието на участващите хора и племена ⁽⁷⁸⁹⁾. Това може да е различно при различни племена и в различни случаи ⁽⁷⁹⁰⁾. ОИОА отбелязва, че такива решения зависят от „социалния консенсус, който трябва да се поддържа“ и се основават на съставени според ситуацията комбинации от обичайни норми, перспективи и *шариат* ⁽⁷⁹¹⁾. Обичайното право и разрешаването на спорове могат да варират в зависимост от региона, етническата група и племената, гласи преглед на обичайното право от 2004 г., изготвен от „Международната правна фондация“ (МПФ) ⁽⁷⁹²⁾.

Източниците отбелязват, че разширилият се афгански конфликт и промяната на местната динамика са разрушили ефективността на системите на *шури* и *джирги* ⁽⁷⁹³⁾. Източниците посочват, че природата и функционирането на обичайните механизми като *джирги* и *шури* са се променили поради участието на местни военачалници или войнстващи командири ⁽⁷⁹⁴⁾ или са частично управлявани от местни командири и посредници, които налагат такива решения със сила ⁽⁷⁹⁵⁾. На много места *джирги* са заменени от *шури*, които са по-йерархични и постоянни по характер и по-малко основани на консенсус в сравнение с *джиргите* поради участието на влиятелни лица и военачалници ⁽⁷⁹⁶⁾. Томас Рутиг обясни през 2016 г. на семинар на „АККОРД“, че постигането на разрешаване на спорове за земя и водни ресурси не е ясен процес. Г-н Рутиг даде пример за случай в Урузган, при който един много силен местен командир е в насилствен конфликт за земя с местното население, който ескалира до такова ниво, че *шариатски* посредник е докаран със самолет в провинцията, за да разреши въпроса. Въпреки присъдата, издадена въз основа на ислямското право, командирът не се е съобразил с нея ⁽⁷⁹⁷⁾.

⁽⁷⁸⁴⁾ Рутиг, Т., „Колко племенни са талибаните?“ МАА, април 2010 г. ([url](#)), стр. 2; НСБ, интервю по „Скайп“, 29 август 2017 г.

⁽⁷⁸⁵⁾ НСБ, интервю по „Скайп“, 29 август 2017 г.

⁽⁷⁸⁶⁾ Уайли, Л., „Земя, хора и държава в Афганистан: 2002-2012 г.“, ОИОА, февруари 2013 г. ([url](#)), стр. 90-91. НСБ, интервю по „Скайп“, 29 август 2017 г.

⁽⁷⁸⁷⁾ Отдел за изследване и оценка на Афганистан (ОИОА), „Рамка за оценка на управлението на земята“ (РОУЗ) – Афганистан, 22 юни 2017 г. ([url](#)), стр. 179.

⁽⁷⁸⁸⁾ „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 14-15.

⁽⁷⁸⁹⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽⁷⁹⁰⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽⁷⁹¹⁾ Уайли, Л., „Земя, хора и държава в Афганистан: 2002-2012 г.“, ОИОА, февруари 2013 г. ([url](#)), стр. 90-91.

⁽⁷⁹²⁾ МПФ, „Обичайното право на Афганистан“, септември 2004 г. ([url](#)).

⁽⁷⁹³⁾ ИМСАЩ, „Обръщане на внимание на земята и конфликта в Афганистан“, юни 2015 г., ([url](#)), стр. 3-4; Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽⁷⁹⁴⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽⁷⁹⁵⁾ ОИОА, „Корумпиране на държавата или корупция, изработена от държавата?“ юни 2010 ([url](#)), стр. 14.

⁽⁷⁹⁶⁾ Рутиг, Т., „Колко племенни са талибаните?“ МАА, април 2010 г. ([url](#)), стр. 8; Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пущунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 42; СПВ, „Спорове за земя в Афганистан: случаят в Пактика“, декември 2008 г. ([url](#)), стр. 31.

⁽⁷⁹⁷⁾ „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 14-15.

Решаването на спорове чрез формални и обичайни процеси също е повлияно от корупция и има тенденция да бъде благоприятствана страната, способна да плати най-високата сума ⁽⁷⁹⁸⁾, както и да бъде повлияно от влиятелни лица, включително чрез заплахи ⁽⁷⁹⁹⁾. Например ОИОА откри по време на интервюта с афганистанци, че хората без средства е трябвало да приемат решенията на *джирги* и дори в случаите на спорове за земя, решени от *джирги* в полза на бедните жалбоподатели, по-богатите собственици на земя са се обърнали към областните управители, за да им платят за благоприятен изход ⁽⁸⁰⁰⁾.

6.4.3 Обжалване и прилагане на решения, взети в джирга и шура

ППОА показва, че страна, която не е съгласна с *джирга*, може да „напусне кръга“, като се избягва обвързването с резултата ⁽⁸⁰¹⁾. Недоволната страна може да оспори решението на *джирга*, подобно на процес на обжалване, пред втора *джирга* ⁽⁸⁰²⁾. ППОА обяснява, че неудовлетворената страна може да поиска от *джирга* да преразгледа решението и да излезе с окончателно решение, наречено *такхм*. Ако обаче страната не спази този *такхм*, „тя ще бъде наказана съгласно решение на съответното племе“ ⁽⁸⁰³⁾. Страните по спора също така ще загубят депозита, предложен като гаранция в процеса, ако не приемат решението ⁽⁸⁰⁴⁾. Ако племенните старейшини или *джирга* не са в състояние да постигнат решение при обичайни и традиционни практики, се прави консултация с *шариата* и въпросът може да бъде предявен пред *кадии* - религиозни експерти по ислямско право ⁽⁸⁰⁵⁾. Томас Рутиг също обясни, че на теория страната може да се обърне и към висши инстанции, като например *шариатски* съдилища, съвет на старейшините или държавата ⁽⁸⁰⁶⁾.

Решения, взети относно спорове за земя в *шури* и *джирги*, може да е трудно да се приложат, когато не са приети от една от страните поради липсата на правно признаване за тях ⁽⁸⁰⁷⁾. Източниците отбелязват, че социалната стабилност играе важна роля за налагането на резултати от уреждането чрез неформални механизми ⁽⁸⁰⁸⁾ и че решенията, одобрени както от общностите, така и от държавните служители, е по-вероятно да предлагат трайни решения ⁽⁸⁰⁹⁾. В интервю за ЕСПОУ за този доклад, юрисконсулт на Норвежкия съвет за бежанци (НСБ), който се намира в Афганистан и работи по въпросите на спорове за земя с разселено население и възвращенци в Афганистан, заяви, че прилагането на неформални решения варира от едно местоположение до друго, но идеята е да се постигне консенсус; също така *джиргите* изискват страните да дадат финансова гаранция, като заплащат депозит в началото, като ако не приемат решението, те ще загубят този депозит ⁽⁸¹⁰⁾. Едно НПО, интервюирано от Датската мисия за установяване на факти в Кабул през 2012 г. отбеляза, че решенията на *шура* са временни и продължават от две до три години, което означава, че решението „не е трайно решаване“ и че една промяна в регионалната власт може да създаде условия за това

⁽⁷⁹⁸⁾ Уайли, Л., „Земя, хора и държава в Афганистан: 2002-2012 г.“, ОИОА, февруари 2013 г. ([url](#)), стр. 92; ПОСООН, „Управление на природните ресурси и укрепване на мира в Афганистан“, май 2013 г. ([url](#)), стр. 14.

⁽⁷⁹⁹⁾ КМО, „Окончателен доклад за общественото проучване за узурпиране на земя“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 36-38; Служба за племенни връзки (СПВ), „Спорове за земя в Афганистан: случаят на Пактика“, декември 2008 г. ([url](#)), стр. 32-33.

⁽⁸⁰⁰⁾ ОИОА, „Корумпиране на държавата или корупция, изработена от държавата?“ юни 2010 ([url](#)), стр. 14.

⁽⁸⁰¹⁾ ППОА, „Въведение в имущественото право на Афганистан“, 2015 г. ([url](#)), стр. 34.

⁽⁸⁰²⁾ „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“ ([url](#)), стр. 14-15; ППОА, „Въведение в имущественото право на Афганистан“, 2015 г. ([url](#)), стр. 34; Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 36-40.

⁽⁸⁰³⁾ ППОА, „Въведение в имущественото право на Афганистан“, 2015 г. ([url](#)), стр. 34.

⁽⁸⁰⁴⁾ КМО, „Окончателен доклад за общественото проучване за узурпиране на земя“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 38;

⁽⁸⁰⁵⁾ Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 37.

⁽⁸⁰⁶⁾ „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“ ([url](#)), стр. 14-15.

⁽⁸⁰⁷⁾ КМО, „Окончателен доклад за общественото проучване за узурпиране на земя“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 38.

⁽⁸⁰⁸⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽⁸⁰⁹⁾ ИМСАЩ, „Върховенство на закона, управление и човешки права в Афганистан 2002-2016 г.“, 29 август 2017 г. ([url](#)), стр. 11.

⁽⁸¹⁰⁾ НСБ, интервю по „Скайп“, 29 август 2017 г.

ситуацията да прерасне в насилие ⁽⁸¹¹⁾. НСБ коментира по подобен начин в интервю през 2017 г. с ЕСПОУ за този доклад, че в тяхната работа с разселени групи в провинциите, където работят, приблизително 70% от времето решенията на *шура* се прилагат, докато има променящи се обстоятелства, които водят до по-временно решение в други ситуации ⁽⁸¹²⁾.

Според ОИОА тъй като *джиргите/шурите* са извън официалните държавни структури, техният санкционен механизъм, ако решението не се спазва, е „социалното изключване“ на индивида, който се откъсва от одобреното решение ⁽⁸¹³⁾. Източници показват, че в племенните райони, прилагащи *Паштунвали*, ако дадено лице наруши решение на *джирга*, са възможни сериозни последици, определени от *джирга*, включително експулсиране, изгаряне на дома им, заплащане на глоби ⁽⁸¹⁴⁾ или даване на момиче за брак като компенсация ⁽⁸¹⁵⁾. Понякога решенията могат да бъдат прилагани от *Арбаки*, местната племенна полиция, в зависимост от региона ⁽⁸¹⁶⁾. НСБ отбелязва, че има отрицателни стимули за нарушаване на решенията на *джирга* при спорове за земя например това, че поддържането на ангажиментите също е въпрос на отстояване на честта на човека, и освен това ако даден човек наруши решение на *джирга* и въпросът отиде в съда, това става много скъпо и човек ще трябва да изхарчи „всичко, което има“, за да води дело официално ⁽⁸¹⁷⁾.

От около 2009 г. правителството и международните партньори полагат усилия да разработят хибридни решения за улесняване и регулиране на координацията между двата процеса на правосъдие ⁽⁸¹⁸⁾. Неамат Ноджуми отбелязва, че координацията между държавните и недържавните съдебни механизми се осъществява във всички първични съдилища, където Хукук често се иска от спорещите в граждански дела да разрешат въпроса чрез семейство и местното посредничество ⁽⁸¹⁹⁾. Според ИМСАЩ, такава координация се случва в случаи от по-сериозно значение, въпреки че процесите в неформалния сектор са по-малко ясни ⁽⁸²⁰⁾.

6.4.4 Достъп до решаване на спорове за земя

Повечето афганистанци нямат достъп до механизми за разрешаване на конфликти за спорове за земя, посочва ОИОА, въпреки че възрастните мъже се ползват от най-високо ниво на достъп ⁽⁸²¹⁾. Обичайното решаване има тенденция да облагодетелства мъжете и да изключва жените ⁽⁸²²⁾, особено при поземлени и семейни спорове ⁽⁸²³⁾. Неамат Ноджуми обаче коментира, че това също зависи от социалния статус на мъжете и жените, участващи в спора, тъй като извънсъдебните системи са форма на арбитраж, при който и двете страни могат да изберат кой да преговаря от тяхно име ⁽⁸²⁴⁾.

⁽⁸¹¹⁾ Дания, ДИС, „Доклад от мисия за установяване на факти на Датската имиграционна служба в Кабул, Афганистан, 25 февруари до 4 март 2012 г.“, май 2012 г. ([url](#)), стр. 42.

⁽⁸¹²⁾ НСБ, интервю по „Скайп“, 29 август 2017 г.

⁽⁸¹³⁾ ОИОА, „Коруптиране на държавата или корупция, изработена от държавата?“ юни 2010 ([url](#)), стр. 14.

⁽⁸¹⁴⁾ НСБ, интервю по „Скайп“, 29 август 2017; Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 37.

⁽⁸¹⁵⁾ Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 37.

⁽⁸¹⁶⁾ НСБ, интервю по „Скайп“, 29 август 2017 г.

⁽⁸¹⁷⁾ НСБ, интервю по „Скайп“, 29 август 2017 г.

⁽⁸¹⁸⁾ ИМСАЩ, „Върховенство на закона, управление и човешки права в Афганистан 2002-2016 г.“, 29 август 2017 г. ([url](#)), стр. 11; Вардак, А., „Десетилетие и половина от възстановяването на съдебната система в Афганистан“, 2016 г. ([url](#)).

⁽⁸¹⁹⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽⁸²⁰⁾ ИМСАЩ, „Върховенство на закона, управление и човешки права в Афганистан 2002-2016 г.“, 29 август 2017 г. ([url](#)), стр. 13.

⁽⁸²¹⁾ Отдел за изследване и оценка на Афганистан (ОИОА), „Рамка за оценка на управлението на земята (РОУЗ) – Афганистан“, 22 юни 2017 г. ([url](#)), стр. 179.

⁽⁸²²⁾ НСБ, „Укрепване на жилищните, поземлените и имуществените права на разселените жени“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 34-35; ПОСООН, „Управление на природните ресурси и укрепване на мира в Афганистан“, май 2013 г. ([url](#)), стр. 14; Отдел за изследване и оценка на Афганистан (ОИОА), „Рамка за оценка на управлението на земята (РОУЗ) – Афганистан“, ([url](#)), стр. 63-64.

⁽⁸²³⁾ КМО, „Окончателен доклад за общественото проучване за узурпиране на земя“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 38; Отдел за изследване и оценка на Афганистан (ОИОА), „Рамка за оценка на управлението на земята (РОУЗ) – Афганистан“, ([url](#)), стр. 63-64.

⁽⁸²⁴⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

Жените също са изправени пред значителни бариери пред достъпа до формално правосъдие, за да бъдат гарантирани права върху земя като например в случаите на наследство⁽⁸²⁵⁾. Официалните съдилища също така омаловажават криминалните въпроси в гражданските дела, като при решенията липсва изпълнение⁽⁸²⁶⁾ или жените жалбоподатели получават решения, които им предоставят по-малки права⁽⁸²⁷⁾. В официални и неформални процеси има тенденция да се дават имоти на по-възрастни синове или на роднини от мъжки пол поради преобладаващото дискриминационно отношение към жените⁽⁸²⁸⁾. Според католическата хуманитарна организация „Кордейд“ [Cordaid] оспорването на подобни решения поставя афганистанските жени в опасност да бъдат определени като срамни или да се противопоставят на семейството и впоследствие да загубят социално-икономическата сигурност, свързана със семейството и общността⁽⁸²⁹⁾.

Неамат Ноджуми обясни, че криминалните въпроси при градското население се управляват от държавната съдебна система в „абсолютното мнозинство“ от случаите; тази тенденция обаче намалява към селските периферии и изчезва в племенните региони⁽⁸³⁰⁾. При криминални въпроси, решени с традиционно правосъдие, като убийства или кръвни вражди, жени или момичета може да бъдат разменени като обезщетение⁽⁸³¹⁾. Според ОИОА при разрешаване на спорове за земя „мъжете от маргинализирани групи от населението“ срещат бариери пред достъпа до формални и неформални механизми за разрешаване на конфликти⁽⁸³²⁾. Според съобщенията разрешаването на спорове в обичайните процеси е в полза на мъже, елити и доминиращи етноси, докато понякога местните администрации предпочитат една или друга от групите⁽⁸³³⁾. Освен това Държавният департамент на САЩ съобщава, че религиозните малцинства в общността на индузи и сикхите съобщават, че в частност споровете за земя и имущество не се разглеждат чрез формалния съдебен процес поради дискриминация и че тези хора се чувстват незащитени от държавните механизми за разрешаване на спорове. Вместо това тези общности са предпочитали да разчитат на общинските съвети и да разрешават спорове в собствените си общности⁽⁸³⁴⁾.

6.4.5 Участие на талибаните в спорове за земя

Хората също така се насочват към талибаните за разрешаване на спорове за земя, тъй като в някои области се смята, че решението е по-бързо в сравнение със съдилищата и неформалните процеси, както и не изисква плащането на подкупи⁽⁸³⁵⁾, а и тъй като изглежда, че това ще сложи окончателен и бърз край на даден спор, който може да доведе до години конфликт⁽⁸³⁶⁾. Това често е опция, избирана от спорещите в селските райони, където има малко или никакво присъствие на държавните съдилища⁽⁸³⁷⁾ или в зоните под контрола на талибаните⁽⁸³⁸⁾. Абубакар Сидики обясни, че в някои случаи талибаните може да не позволят *джирги* и други социални структури, защото искат хората да разчитат на системите на талибаните за разрешаване

⁽⁸²⁵⁾ МООНСА, „Откраднатите земи на Афганистан и неговия народ“ - правната рамка, август 2014 г. ([url](#)), стр. 7; Отдел за изследване и оценка на Афганистан (ОИОА), „Рамка за оценка на управлението на земята“ (РОУЗ) - Афганистан, ([url](#)), стр. 63-64; НСБ, интервю по „Скайп“, 29 август 2017 г.

⁽⁸²⁶⁾ Кордейд, Стратегически документ: „Подпомагане на основното правосъдие в контекст на несигурност - Афганистан и Южен Судан“, октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 16-17.

⁽⁸²⁷⁾ НСБ, интервю по „Скайп“, 29 август 2017 г.

⁽⁸²⁸⁾ КМО, „Окончателен доклад за общественото проучване за узурпиране на земя“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 34-35.

⁽⁸²⁹⁾ Кордейд, „Подпомагане на основното правосъдие в контекст на несигурност“, октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 16-17.

⁽⁸³⁰⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад; Вж. също: ЕСПОУ, Доклад за информация за страната на произход. Афганистан. Ключови социално-икономически показатели, държавна закрила и мобилност в градовете Кабул, Мазари Шариф и Херат“, август 2017 г. ([url](#)).

⁽⁸³¹⁾ ИЖВМ, „Колко справедливо е традиционното правосъдие в Афганистан?“ 4 декември 2014 г. ([url](#)).

⁽⁸³²⁾ Отдел за изследване и оценка на Афганистан (ОИОА), „Рамка за оценка на управлението на земята“ (РОУЗ) – Афганистан“, 22 юни 2017 г. ([url](#)), стр. 179.

⁽⁸³³⁾ ПОСООН, „Управление на природните ресурси и укрепване на мира в Афганистан“, май 2013 г. ([url](#)), стр. 14.

⁽⁸³⁴⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за международните религиозни свободи за 2016 г. - Афганистан“, 15 август 2017 г. ([url](#)), стр. 8, 10-11.

⁽⁸³⁵⁾ „Ню Йорк таймс“, „Талибанското правосъдие печели популярност, докато афганистанските съдилища са в упадък“, 31 януари 2015 г. ([url](#)); „Паджук афган нюз“, „При невъзможност да платят подкупи, жителите се обръщат към талибаните за правосъдие“, 6 януари 2016 г. ([url](#)); Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017; Уахид, А., интервю по „Скайп“, 26 август 2017 г.

⁽⁸³⁶⁾ „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 14-15; Уахид, А., интервю по „Скайп“, 26 август 2017 г.

⁽⁸³⁷⁾ „Дойче веле“, „Тревожната тенденция на талибанско правосъдие в Афганистан“, 15 март 2017 г. ([url](#)); Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽⁸³⁸⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

техните спорове ⁽⁸³⁹⁾. „Паджуок афган нюз“ съобщава, че използването на съдилищата на талибаните е често срещано явление в южната част на Газни например, където жителите не могат да си позволят подкупи ⁽⁸⁴⁰⁾. Неамат Ноджуми също така отбелязва, че хората могат да се обърнат към талибаните и когато едната страна на спора не получи благоприятна присъда нито от държавния, нито от недържавния съдебен процес ⁽⁸⁴¹⁾.

Официалният уебсайт на талибаните „Гласът на джихада“ [Voice of Jihad] посочва, че през 2017 г. талибаните са получили признание за прекратяване на няколко дългогодишни вражди за земя между племена в Кунар, Хост и Забул ⁽⁸⁴²⁾. В някои случаи, съобщени от медиите, онези, които са се обърнали към съдилищата на талибаните при спорове за земя, заявяват, че са удовлетворени от решенията на талибаните в техните случаи ⁽⁸⁴³⁾. Въпреки това решенията, взети от талибаните, могат да включват сериозни телесни или смъртни наказания или да доведат до насилственото отвлечение на хора от талибаните за прилагане на решения, ⁽⁸⁴⁴⁾. Неамат Ноджуми коментира, че целите на съдилищата на талибаните не се основават на честност или справедливост, а на налагането на техния ред ⁽⁸⁴⁵⁾.

В пример за спор за земя от 2017 г. „Паджуок афган нюз“ съобщава, че талибаните са се включили в предполагаем племенен спор за земя в провинция Джаузджан между пушунските и узбекските племена и са отвели 52 жители, за които твърдят, че са били отведени пред талибански съд за разрешаване на спора ⁽⁸⁴⁶⁾.

7. Кръвни вражди и убийства за отмъщение

7.1 Характеристики

Кръвните вражди характерно се проявяват в области, където правителството и върховенството на закона са слаби или несъществуващи ⁽⁸⁴⁷⁾, както и където има лесен достъп до оръжия, което води до бързо ескалиране на насилието ⁽⁸⁴⁸⁾. Въпреки това Неамат Ноджуми обясни, че всяко убийство или убийства, които не са смекчени, могат потенциално да доведат до кръвна вражда независимо от присъствието или отсъствието на правителство ⁽⁸⁴⁹⁾. Сред пушуните кръвните вражди възникват от централния компонент на *Паштунвали* наречен *бадал*, или възмездно правосъдие, което изисква възстановяване на честта чрез извършване на отмъщение или изисква от тези, които извършват несправедливост срещу честта на някого,

⁽⁸³⁹⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽⁸⁴⁰⁾ „Паджуок афган нюз“, „При невъзможност да платят подкупи жителите се обръщат към талибаните за правосъдие“, 6 януари 2016 г. ([url](#)); „Паджуок афган нюз“, „Няма съдебни служители в 13 квартали на Газни“, 10 август 2016 г. ([url](#)).

⁽⁸⁴¹⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽⁸⁴²⁾ Ислямско емирство Афганистан - „Гласът на джихада“, „Шариатският съд решава най-сериозните спорове за земя в Забул“, 13 март 2017 г. ([url](#)); Ислямско емирство Афганистан - „Гласът на джихада“, „90-годишен конфликт за земя решен в Хост“, 5 април 2017 г. ([url](#)); Ислямско емирство Афганистан - „Гласът на джихада“, „Ислямското емирство урежда 60-годишната вражда между две племена“, 8 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁸⁴³⁾ „Ню Йорк Таймс“, „Талибанското правосъдие печели популярност, докато афганистанските съдилища са в упадък“, 31 януари 2015 г. ([url](#)); „Паджуок афган нюз“, „При невъзможност да платят подкупи жителите се обръщат към талибаните за правосъдие“, 6 януари 2016 г. ([url](#)); „Дойче веле“, „Тревожната тенденция на талибанско правосъдие в Афганистан“, 15 март 2017 г. ([url](#)).

⁽⁸⁴⁴⁾ „Дойче веле“, „Тревожната тенденция на талибанско правосъдие в Афганистан“, 15 март 2017 г. ([url](#)); ИЖВМ, „Извънсъдебното правосъдие все още е дълбоко загнозено в провинция на Афганистан“, 16 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁸⁴⁵⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽⁸⁴⁶⁾ „Паджуок афган нюз“, „Земеделски стопани от Джаузджан бяха изправени пред талибански съд, заяви Муджахид“, 15 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁸⁴⁷⁾ ВКБООН, ИИСП „Тематичен доклад, Афганистан: Кръвни вражди“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 34-35; Уахид, А., интервю по „Скайп“, 26 август 2017 г.

⁽⁸⁴⁸⁾ Уахид, А., интервю по „Скайп“, 26 август 2017 г.

⁽⁸⁴⁹⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

да компенсират пострадалите ⁽⁸⁵⁰⁾. *Паштунвали* доминира в племенните общности и отслабва в близост до градските центрове ⁽⁸⁵¹⁾.

Неамат Ноджуми отбеляза, че кръвните вражди не се основават единствено на *Паштунвали*; кръвните вражди са практика и в други етнически групи в Афганистан ⁽⁸⁵²⁾. Други източници отбелязват, че явлението се проявява най-често сред племена на пушуните, но също така по-рядко сред такива, които не са пушунци, както и сред други етнически групи ⁽⁸⁵³⁾. Също така в интервю за ЕСПОУ за този доклад Ахмад Уахид, независим изследовател на Афганистан, който работи и към Програмата за култура и конфликт към Военноморската академия на САЩ, заяви, че се случват сблъсъци и вражди, които вероятно ще се развиват между различните етнически групи живеещи в една и съща област, например хазарейци и номадски групи, или в региони, където помежду си граничат пушунски, таджикски или узбекски групи ⁽⁸⁵⁴⁾. Той отбеляза, че убийствата за отмъщение се извършват главно между пушуните, но в случаите, включващи честта на жени, това се случва сред всички етнически общности, които го смятат за обичайно нарушение ⁽⁸⁵⁵⁾. Томас Рутиг обясни в електронната си кореспонденция с ЕСПОУ за този доклад, че кръвните вражди не се ограничават до ситуации, произтичащи от конфликти за ресурси, но посочи, че повечето вражди се случват в рамките на определени етнически подгрупи, например в случая на пушунското общество: семейство, роднини, „клан“ (част от племе), племе ⁽⁸⁵⁶⁾.

Кръвните вражди за отмъщение могат да бъдат резултат от лично насилие или нарушения, които се смятат за противоречащи на честта, спорове, свързани със земя или семейни конфликти и взаимоотношения ⁽⁸⁵⁷⁾. Д-р Луц Рзехак [Luz Rzehak] обяснява в свой труд от 2011 г. относно *Паштунвали*, че според кодекса на пушуните „кръвните вражди“ се наричат така, защото се извършват от родствени групи с кръвна връзка. Онези, които са оправомощени да разширят отмъщението, са потомците по бащина линия на някого, който е пострадал, срещу роднините по бащина линия на извършителя, с цел възстановяване на равновесието между групи и индивиди ⁽⁸⁵⁸⁾. Ахмад Уахид посочи съперничеството между братовчеди (*турбор*) сред семействата на пушуните като фактор, който води до ескалиране на кръвните вражди ⁽⁸⁵⁹⁾. Компенсацията може да бъде наложена от социални институции като *джирга*, или от неофициално събиране на старейшини (*марака* или *спингири* „бели бради“ ⁽⁸⁶⁰⁾), от засегнатото лице или от неговите роднини ⁽⁸⁶¹⁾.

7.2 Паштунвали и кръвните вражди

Като квази-законна обичайна традиция, обхващаща система от социални отношения, *Паштунвали* е силно развит, сложен, неписан племенен кодекс за идеализираното поведение, очаквано

⁽⁸⁵⁰⁾ Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 30; ВКБООН, ИСП „Тематичен доклад, Афганистан: Кръвни вражди“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 4, 10; Рзехак, Л. „Пушунско поведение, тематичен доклад на Мрежа на афганистанските анализатори“, март 2011 г. ([url](#)), стр. 14-15; Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Кръвни вражди, традиционно право (Паштунвали)“, 1 ноември 2011 г. ([url](#)), стр. 8.

⁽⁸⁵¹⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽⁸⁵²⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽⁸⁵³⁾ Холандия, „Доклад за страната на произход за Афганистан“, ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 75; ВКБООН, ИСП „Тематичен доклад, Афганистан: Кръвни вражди“, февруари 2014 г. ([url](#)), 4; Барфийлд, Т., и др., „Сблъсъкът на две добрини - държавно и недържавно разрешаване на спорове в Афганистан“, 2011 г. ([url](#)), стр. 11; Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.; Уахид, А., интервю по „Скайп“, 26 август 2017 г.

⁽⁸⁵⁴⁾ Уахид, А., интервю по „Скайп“, 26 август 2017 г.

⁽⁸⁵⁵⁾ Уахид, А., интервю по „Скайп“, 26 август 2017 г.

⁽⁸⁵⁶⁾ Рутиг, Т., имейл, 27 септември 2017 г.

⁽⁸⁵⁷⁾ ВКБООН, ИСП „Тематичен доклад, Афганистан: Кръвни вражди“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 10-11, 19; Рзехак, Л., „Пушунско поведение“, март 2011 г. ([url](#)), стр. 14-15, 18-19; Уахид, А., интервю по „Скайп“, 26 август 2017 г.

⁽⁸⁵⁸⁾ Рзехак, Л., „Пушунско поведение“, март 2011 г. ([url](#)), 2017 г., стр. 14-15.

⁽⁸⁵⁹⁾ Уахид, А., интервю по „Скайп“, 26 август 2017; Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽⁸⁶⁰⁾ Рутиг, Т., имейл, 27 септември 2017 г.

⁽⁸⁶¹⁾ Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 30

от пушуните ⁽⁸⁶²⁾. Централните концепции в *Паштунвали* обхващат понятията за чест (*нанг*) и срам, както и гостоприемство (*мелмастия*) и достойнство (*гхаират*) ⁽⁸⁶³⁾. Да бъдеш възприеман като „безчестен“ или срамен е сред най-сериозните престъпления за мъжете и пушунските семейства ⁽⁸⁶⁴⁾. Нарушенията на честта като първостепенно престъпление позволяват санкционирането и приемането на убийство в определени ситуации и всъщност го считат за изискване за възстановяване на груповата чест чрез възмездие, възстановяване на баланса или отмъщение (*бадал*) ⁽⁸⁶⁵⁾.

Срамът е свързан с поведението на жените. Поведението на жените се разглежда в обществото само като отражение на репутацията на техните семейства и по-конкретно на мъжете, членове на семейството ⁽⁸⁶⁶⁾. Жените не могат да натрупват чест или да подобряват положението на семейството; само мъжете могат да направят това, като защитават своето имущество и семейство ⁽⁸⁶⁷⁾. Следователно, защитата на честта на жените в семейството е основна грижа на мъжете пушун и по смисъла на концепцията *намус*, задължение на мъжете е да защитават честта на жените, за които отговарят; ако не го направят, това ще доведе до загуба на почтеност в очите на другите. *Намус* е често срещана причина за конфликти ⁽⁸⁶⁸⁾.

Сред пушуните отмъщението е част от *Паштунвали*, което обяснява силата му сред групата, но Абубакар Сидики обяснява, че дори и сред пушуните, има много различни племенни формации, които влияят на това как се появяват кръвните вражди ⁽⁸⁶⁹⁾. МПФ отбелязва, че има разнообразна сложност на обичайните системи и разнообразие от местни вариации в *Паштунвали*; въпреки това всички пушун в селските райони се придържат към някаква форма ⁽⁸⁷⁰⁾. Томас Рутиг обясни в писмо до ЕСПОУ, че аспектите на *Паштунвали* може да се различават от регион до регион и от племе до племе ⁽⁸⁷¹⁾.

Неамат Ноджуми сподели наблюдението, че *Паштунвали* е приложим сред племенните пушун и не е ефективен или прилаган сред градските пушун ⁽⁸⁷²⁾.

7.3 Продължителност и склонност към насилие

Съгласно *Паштунвали* отмъщението не е необходимо да бъде незабавно ⁽⁸⁷³⁾. Такива вражди могат да продължат с поколения, като засягат цели племена или общности ⁽⁸⁷⁴⁾. Източниците обясняват, че

⁽⁸⁶²⁾ Рутиг, Т., „Колко племенни са талибаните?“, юни 2010 г. ([url](#)), стр. 5-6; Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 27-28.

⁽⁸⁶³⁾ Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Кръвни вражди, традиционно право (Паштунвали)“, 1 ноември 2011 г. ([url](#)), стр. 7; Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 29-36, 42.

⁽⁸⁶⁴⁾ Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Кръвни вражди, традиционно право (Паштунвали)“, 1 ноември 2011 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽⁸⁶⁵⁾ Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Кръвни вражди, традиционно право (Паштунвали)“, 1 ноември 2011 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽⁸⁶⁶⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.; Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Кръвни вражди, традиционно право (Паштунвали)“, 1 ноември 2011 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽⁸⁶⁷⁾ Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Кръвни вражди, традиционно право (Паштунвали)“, 1 ноември 2011 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽⁸⁶⁸⁾ Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Кръвни вражди, традиционно право (Паштунвали)“, 1 ноември 2011 г. ([url](#)), стр. 7; Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 51-52.

⁽⁸⁶⁹⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽⁸⁷⁰⁾ МПФ, „Обичайното право на Афганистан“, септември 2004 г. : ([url](#)); също цитирано в Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Кръвни вражди, традиционно право (Паштунвали)“, 1 ноември 2011 г. ([url](#)), стр. 6-7.

⁽⁸⁷¹⁾ Рутиг, Т., имейл, 27 септември 2017 г.

⁽⁸⁷²⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽⁸⁷³⁾ Рзехак, Л., „Пушунско поведение“, март 2011 г. ([url](#)), стр. 14-15.

⁽⁸⁷⁴⁾ Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 30; Рзехак, Л., „Пушунско поведение“, март 2011 г. ([url](#)), стр. 14-15; Уахид, А., интервю по „Скайп“, 26 август 2017 г.

няма определена продължителност за това колко дълго може да продължи кръвната вражда, която може да продължи, докато не бъде „разрешена или не изтлее“⁽⁸⁷⁵⁾ или докато „стихне“ за по-дълги периоди и след това отново избухне⁽⁸⁷⁶⁾.

В писмо до ЕСПОУ по този въпрос Томас Рутиг изрази мнението, че броят на случаите на отмъщение е нараснал експоненциално, защото конфликтът в Афганистан е изострил причините за конфликти като кръвни вражди⁽⁸⁷⁷⁾. Той каза, че има голяма вероятност кръвните вражди да продължат да бъдат насилствени, тъй като такива въпроси не могат лесно да бъдат забравени⁽⁸⁷⁸⁾.

Според д-р Томас Барфийлд [Thomas Barfield], антрополог, специализиран по въпросите на Афганистан, цитиран през 2014 г. в доклад от семинар на ВКБООН, цикълът на насилието за отмъщение показва, че традиционното разрешаване на спора не е проработило, като отбелязва, че кръвната вражда е престъпление срещу лице или семейство и че те „имат право, ако не и задължение, да потърсят отмъщение“⁽⁸⁷⁹⁾.

7.4 Връзка с по-широкия конфликт, спорове за земя, лични конфликти и смесени мотиви

Няколко източника сочат, че мотивацията и разпространението на кръвните вражди стават и политизирани и се преплитат с афганистанския въоръжен конфликт. Семейства или племена с намерение за отмъщение се разпределят като опозиция едни на други или поради насилие, свързано с конфликт, което става лично, или като стратегия, използвана от по-слабите страни в кръвната вражда, за да се осигури средство и чувство за сигурност⁽⁸⁸⁰⁾. Страните заемат една или друга страна във въоръжения конфликт, за да си осигурят защита от това да бъдат лично преследвани⁽⁸⁸¹⁾. Това вземане на страна може да бъде в подкрепа на правителството, както и на фракции и подфракции, на бунтовнически партии или въобще извън схемата с правителството и талибаните⁽⁸⁸²⁾. Според Неамат Ноджуми това е неотдавнашно явление, което е подкопало ефективността на държавните и недържавните съдебни системи⁽⁸⁸³⁾.

Споровете за земя, които преминават в насилие и водят до смърт на човек, може да доведат до кръвна вражда, за да се отмъсти за смъртта или убийството⁽⁸⁸⁴⁾, или незначителни инциденти могат бързо да се ескалират поради липса на полицейско управление и да обхванат по-големите общности⁽⁸⁸⁵⁾. Понякога човек случайно или умишлено е убит при домогване до власт или в хода на други спорове като например за земя, което става причина за враждата⁽⁸⁸⁶⁾, като в този случай кръвната вражда не е за самата земя, а възниква чрез отмъщение, което е възмездие за убийствата, станали в резултат на спора⁽⁸⁸⁷⁾. Абубакар Сидики също обяснява, че може да бъде трудно да се дешифрират мотивите за насилие

⁽⁸⁷⁵⁾ ВКБООН, ИИСП „Тематичен доклад, Афганистан: Кръвни вражди“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 34-35.

⁽⁸⁷⁶⁾ Рутиг, Т., имейл, 27 септември 2017 г.

⁽⁸⁷⁷⁾ Рутиг, Т., имейл, 27 септември 2017 г.

⁽⁸⁷⁸⁾ „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 16-17; Рутиг, Т., имейл, 27 септември 2017 г.

⁽⁸⁷⁹⁾ ВКБООН, ИИСП „Тематичен доклад, Афганистан: Кръвни вражди“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 20-21.

⁽⁸⁸⁰⁾ Уахид, А., интервю по „Скайп“, 28 август 2017; Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г. Вж. също: СПВ, Урузган: „18 месеца след предаването на датското/австралийското ръководство“, април 2012 г. ([url](#)), стр. 115-116, 135; „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“ ([url](#)), стр. 16-17.

⁽⁸⁸¹⁾ Уахид, А., интервю по „Скайп“, 28 август 2017 г.

⁽⁸⁸²⁾ Рутиг, Т., имейл, 27 септември 2017 г.

⁽⁸⁸³⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽⁸⁸⁴⁾ ВКБООН, ИИСП „Тематичен доклад, Афганистан: Кръвни вражди“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 12-13.

⁽⁸⁸⁵⁾ Джустоци, А., „Очертаване на конфликта между номади и земеделци в Афганистан“, юли 2017 г. ([url](#)), стр. 8.

⁽⁸⁸⁶⁾ Уахид, А., интервю по „Скайп“, 26 август 2017 г.

⁽⁸⁸⁷⁾ ВКБООН, ИИСП „Тематичен доклад, Афганистан: Кръвни вражди“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 12.

които се преплитат. Обвиненията за обезчестяване и кръвните вражди биват манипулирани като начин за насочване и елиминирание на конкурентите или за натрупване на земя или собственост⁽⁸⁸⁸⁾.

Споровете също могат да стигнат до насилие заради въпроси на честта; отказът на жена да сключи брак, да избяга с любим или бягство, за да избяга от уреден брак например може да доведе до убийства за отмъщение или да стане причина за вражди⁽⁸⁸⁹⁾. „Ню Йорк Таймс“ съобщи за „рядко срещаната победа“ за правата на жените, настъпила през 2017 г. с арестуването на проправителствен командир (който по-късно се присъединил към талибаните), който през 2011 г. е атакувал жена и семейството ѝ с киселина, след като се разгневил, че тя се е оженила за друг. Четирима от неговите хора бяха арестувани за атаката; бащата и братът на жената обаче по-късно бяха атакувани и бити за наказание, че са отказали да оттеглят обвиненията. През юли 2017 г. съпругът на жената е бил убит по време на пътуването си от работа към вкъщи, за което беше съобщено от роднини на командира. Тъй като жената се намира в несигурната селска област Кундуз, НПО-тата за жени, които предоставят помощ, не могат да стигнат до нея. Членове на семейството ѝ твърдят, че не са били в състояние да „отмъстят или да я защитят“, тъй като са били твърде бедни⁽⁸⁹⁰⁾.

За по-подробна информация за споровете за земя, вж. [Раздел 6](#).

7.5 Кръвни вражди и жени

Д-р Томас Барфийлд и д-р Ноа Кобърн [Noah Coburn]⁽⁸⁹¹⁾, двама учени, преподаващи за Афганистан, цитирани от ВКБООН през 2014 г. в доклад за кръвните вражди, заявяват, че нарушаването на семейната чест от страна на външно лице, особено на женската чест, може да доведе до насилствени спорове или до търсене на отмъщение от страна на семейството⁽⁸⁹²⁾. Нарушенията като изнасилване, изнудване, изневяра или обвинения, които носят срам на групата, могат да предизвикат кръвна вражда⁽⁸⁹³⁾.

Жените, които нарушават фамилната чест по такъв начин, могат да бъдат убити и от техните близки, за да се възстанови семейната чест⁽⁸⁹⁴⁾. За информация относно вредните традиционни практики вж. [Раздел 3.3](#), а за насилие на честта вж. [Раздел 3.7](#).

7.6 Мишени на убийствата

Възрастните мъже са най-честата мишена на кръвните вражди⁽⁸⁹⁵⁾. Източници обясняват, че обикновено отмъщението се извършва срещу братята или непосредствените мъжки роднини на извършителя⁽⁸⁹⁶⁾, но д-р Барфийлд казва, че едно по-голямо домакинство, което живее заедно, включва всички възрастни

⁽⁸⁸⁸⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽⁸⁸⁹⁾ Рутиг, Т., имейл, 27 септември 2017 г.

⁽⁸⁹⁰⁾ „Ню Йорк таймс“, „Година след атака с киселина афганистанска история на оцеляване взима мрачен обрат“, 13 август 2017 г. ([url](#)).

⁽⁸⁹¹⁾ Д-р Ноа Кобърн е политически антрополог, базиран в Афганистан и преподава в колеж „Бенингтън“, а д-р Томас Барфийлд е председател на „Американския институт за афганистански изследвания“, благотворителна организация, която изучава културата на Афганистан.

⁽⁸⁹²⁾ ВКБООН, ИИСП „Тематичен доклад, Афганистан: Кръвни вражди“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 19.

⁽⁸⁹³⁾ ВКБООН, ИИСП „Тематичен доклад, Афганистан: Кръвни вражди“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 19-20.

⁽⁸⁹⁴⁾ Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 51-52; ВКБООН, ИИСП „Тематичен доклад, Афганистан: Кръвни вражди“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 19.

⁽⁸⁹⁵⁾ „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 17; Уахид, А., интервю по „Скайп“, 26 август 2017 г.

⁽⁸⁹⁶⁾ Уахид, А., интервю по „Скайп“, 26 август 2017; ВКБООН, ИИСП „Тематичен доклад, Афганистан: Кръвни вражди“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 21-22.

мъже в това семейство и те могат да бъдат обект на атака ⁽⁸⁹⁷⁾. Томас Рутиг обясни в кореспонденция по имейл с „АККОРД“ през 2017 г. че в случай на убийство или нарушения на честта мъжът извършител, както и неговите братя или баща, са в опасност да бъдат обект на отмъщение ⁽⁸⁹⁸⁾.

Жените и децата обикновено се изключват като непосредствени цели за убийствата за отмъщение в кръвните вражди между различни страни ⁽⁸⁹⁹⁾. Въпреки това бяха открити няколко примера, отпечатани в медиите, за деца и жени, които според съобщенията са били убити във връзка с кръвни вражди или възмездие ⁽⁹⁰⁰⁾. Томас Рутиг обясни, че жените и децата понякога са засегнати от кръвни вражди, но е трудно да се знае дали това е заради враждата, по други, политически мотивирани причини, или и заради двете ⁽⁹⁰¹⁾.

7.7 Разрешаване и бягство

7.7.1 Търсене на прошка и сдобряване в *Паштунвали*

Кръвните вражди могат да бъдат избегнати чрез търсене на прошка (*нанаватаи*) за пострадалото лице и искане да се откаже от *бадал* ⁽⁹⁰²⁾. *Нанаватаи* може да бъде търсена от отделния нарушител, който да се обърне към оскърбената страна и да поиска опрощение, или чрез *джирга* с местните племенни старейшини и *улеми* ⁽⁹⁰³⁾. ИЦФ заявява, че *джиргите* като институция за разрешаване на конфликти са по естество „колективни“; жените обаче са изключени от участие в такива форуми ⁽⁹⁰⁴⁾. Извършването на *нанаватаи* означава, че нарушителят признава вината и след това дава кръвнина (*кхунбаха*) на другата страна ⁽⁹⁰⁵⁾. Въпреки това ИЦФ твърди, че за престъпления срещу *намос* (целомъдрието на жените или за сексуален контакт с жена, която не е омъжена), няма „опрощение“ чрез *нанаватаи* ⁽⁹⁰⁶⁾. Според същия източник в случай на отмъщение за убийство, *нанаватаи* може да се използва за разрешаване на проблема мирно; въпреки това, ИЦФ твърди, че това е „рядко практикувано“. Съгласно *Паштунвали* ако не бъде постигнат компромис, врагът се „преследва и убива“, а ако умре или избяга, близките роднини и семейството ще се превърнат в обекти на отмъщението ⁽⁹⁰⁷⁾. Освен това ИЦФ заявява, че в случай на търсене на отмъщение за убийство получаването на прошка не е лесно, защото в обществото на пушуните онези, които простят такова престъпление, биват смятани за опозорени и страхливи ⁽⁹⁰⁸⁾. Освен това онези, които не извършат отмъщение, докладват на властите или вместо това търсят компенсация, могат да бъдат възприети като морално слаби ⁽⁹⁰⁹⁾. За сметка на това Неамат Ноджуми изказа мнението, че това вече не е така и че отмъщението е свързано със „способността да се прилага насилие“. Той заяви, че в момента обикновените

⁽⁸⁹⁷⁾ ВКБООН, ИИСП „Тематичен доклад, Афганистан: Кръвни вражди“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 21-22.

⁽⁸⁹⁸⁾ „АККОРД“, „Отговор на въпрос за Афганистан: 1) Единствено „извършителят“ при сексуални контакти преди брака ли може да е обект на отмъщение или членове на семейството му също могат да бъдат мишени?“, 23 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁸⁹⁹⁾ ВКБООН, ИИСП „Тематичен доклад, Афганистан: Кръвни вражди“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 21-22; „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 17.

⁽⁹⁰⁰⁾ „Ройтерс“, „Бомба в печка причини смъртта на двама в семейна вражда в Афганистан“, 15 януари 2012 г. ([url](#)); „Ню Йорк таймс“, „Талибаните публично екзекутират две жени в Северен Афганистан“, 7 май 2016 г. ([url](#)); „Толо Нюз“, „Мъж от Баглан издирван за убийство на семейството си“, 11 април 2015 г. ([url](#)).

⁽⁹⁰¹⁾ „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 17.

⁽⁹⁰²⁾ Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 30; Рзехак, Л., „Пушунско поведение“, март 2011 г. ([url](#)), стр. 18.

⁽⁹⁰³⁾ Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 30-31.

⁽⁹⁰⁴⁾ Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 40.

⁽⁹⁰⁵⁾ Рзехак, Л., „Пушунско поведение“, март 2011 г. ([url](#)), стр. 18.

⁽⁹⁰⁶⁾ Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 30-31.

⁽⁹⁰⁷⁾ Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 48.

⁽⁹⁰⁸⁾ Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 54.

⁽⁹⁰⁹⁾ Норвегия, „Ландинфо“, „Афганистан: Кръвни вражди, традиционно право (Паштунвали)“, 1 ноември 2011 г. ([url](#)), стр. 9.

афганистанци не могат лесно да отмъстят срещу хората на властови позиции и на тези, които са защитени от въоръжени мъже и охрана ⁽⁹¹⁰⁾.

Неамат Ноджуми отбеляза, че системата за решаване на кръвни вражди според *Паштунвали* не е приложима за други етнически групи или за пущуни, живеещи в големите градове. Въпреки това, кръвната вражда може да се практикува в различни етноси и народи и в конфликтно и мирно време има многобройни методи и традиции на прошка в много общности, които не са пущуни и които не се придържат към *Паштунвали* ⁽⁹¹¹⁾.

7.7.2 Обичайно разрешаване на кръвни вражди и компенсации

Според Томас Рутиг, *джиргите* и *шурите* могат да обхванат всякакви конфликти и често консултират по въпросите на конфликти за земя и кръвни вражди не само в контекста на убийства или смърт, но и за разрешаване на проблеми чрез определяне на материално обезщетение, което трябва да бъде дадено от извършителя ⁽⁹¹²⁾. Източници, отбелязани от ВКБООН, заявяват, че социалният контекст, в който се осъществява враждата, оказва влияние върху начина, по който тя се разрешава ⁽⁹¹³⁾. Д-р Барфийлд отбеляза, че „социалната дистанция“ между участниците в конфликта влияе върху начина, по който конфликтът ще бъде решен и че кръвните вражди обикновено се решават, като се използват членовете на семейството като „посредници“ ⁽⁹¹⁴⁾.

Д-р Рзехак обяснява, че в рамките на *Паштунвали*, може да се осъществи плащане на „кръвнина“ (*кхунбаха*), за да се избегне по-нататъшно циклично отмъщение и „крвопролитие“ и споровете да се разрешат мирно ⁽⁹¹⁵⁾. Според д-р Рзехак, съгласно *Паштунвали*, след като бъде изплатена компенсация, кръвната вражда „трябва да приключи“ ⁽⁹¹⁶⁾.

Според „ЛандИнфо“ огромното мнозинство от решенията, взети чрез обичайното разрешаване на спора, водят до мир (*солх*) или плащане на обезщетение ⁽⁹¹⁷⁾. Абубакар Сидики обясни, че наистина се случва плащането да сложи край на конфликта; той обаче отбеляза, че няма „твърдо и бързо“ обяснение за това как тези обичаи работят на практика, обяснявайки, че възстановяването на семейната чест е основното и се базира на доверието: едно семейство може с радост да приеме пари като компенсация, докато други три семейства гледат на плащане като на нещо отвратително и заявяват, че кръвта им не може да бъде купена ⁽⁹¹⁸⁾. По същия начин Ахмед Уахид обясни, че вероятността за трайност за решения, които прекратяват вражди, зависи от ситуацията и нивото на доверие между страните, отбелязвайки, че в някои случаи се постига трайно решение, докато в други решенията се нарушават и не се спазват ⁽⁹¹⁹⁾. Той отбеляза, че решенията, които прекратяват обвиненията или споровете, могат да бъдат подкопани от смяна на притежателя на териториите или ако правителството стане по-слабо в местната област. Ако страните имат желание да намерят разрешение, те могат да поискат ново решение от правителството или от талибаните; ако обаче не желаят да намерят разрешение, страните изоставят това и вместо това се съсредоточават върху осигуряването на собствената си лична защита ⁽⁹²⁰⁾.

⁽⁹¹⁰⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽⁹¹¹⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽⁹¹²⁾ „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 16-17.

⁽⁹¹³⁾ ВКБООН, ИИСП „Тематичен доклад, Афганистан: Кръвни вражди“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 40.

⁽⁹¹⁴⁾ ВКБООН, ИИСП „Тематичен доклад, Афганистан: Кръвни вражди“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 40.

⁽⁹¹⁵⁾ Рзехак, Л., „Пущунско поведение“, март 2011 г. ([url](#)), стр. 14-15, 18-19.

⁽⁹¹⁶⁾ Рзехак, Л., „Пущунско поведение“, март 2011 г. ([url](#)), стр. 18.

⁽⁹¹⁷⁾ Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Кръвни вражди, традиционно право (Паштунвали)“, 1 ноември 2011 г. ([url](#)), стр. 14.

⁽⁹¹⁸⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽⁹¹⁹⁾ Уахид, А., интервю по „Скайп“ 28 август 2017 г.

⁽⁹²⁰⁾ Уахид, А., интервю по „Скайп“ 28 август 2017 г.

Изследователски доклад от 2011 г. за *Паштунвали* от Луц Рзехак за Мрежата на афганистанските анализатори, отбелязва, че в *Паштунвали* кръвнината, наричана *кхун*, се изчислява въз основа на средната регионална цена на булката (*валвар*) и вида обезщетени вреди; това може да варира от едно племе до друго. Убийството на мъж се компенсира с 2 *кхун* (което се равнява на една „цена на булка“), докато обезщетението за жена е ½ *кхун*. Основната обосновка е, че плащането на *кхун*, равна на средната „цена за булка“, позволява на семейството на жертвата да плати за брак с момиче, което ще роди син ⁽⁹²¹⁾.

Вместо да плащат кръвнина, семействата могат да дадат на засегнатото лице едно или няколко момичета за брак ⁽⁹²²⁾, което все още се случва в селските райони. Практиката за обмен на момичета между семействата е обичайно решение като форма на компенсация, за да се преодолеят убийствата на млади мъже при отмъщение ⁽⁹²³⁾; на пушчу, използваният термин е *свара* ⁽⁹²⁴⁾. Намерението на племенните общности е да се обединят враждуващите семейства в едно ⁽⁹²⁵⁾ или да се осигури момиче от семейството на извършителя за брак и да роди деца, които да заместят убития член на семейството ⁽⁹²⁶⁾. Ахмад Уахид обясни, че основната философия на такова решение е, че макар в религията да е забранено жена да бъде омъжена против нейната воля, в селските райони, това се смята за жертва на групата. Традиционните разсъждения са, че отделни жени и момичета, които биват търгуват като компенсация за прекратяване на враждата, се жертват, за да „спасят хиляди животи“ ⁽⁹²⁷⁾.

Когато такова решение бъде взето от семейство или от *джирга*, жените и момичетата трябва да спазват решението ⁽⁹²⁸⁾. Жените нямат право да участват в *джирги* ⁽⁹²⁹⁾. Абубакар Сидики обясни също така, че момичетата или жените, които биват предават на друго семейство като обезщетение, ако възникне друг конфликт между семействата, първото нещо, което ще се случи с тях, е, че съпрузите ще се разведат с тях или ще бъдат принудени да се разведат с тях от страна на семействата си ⁽⁹³⁰⁾.

Според ИЦФ практиката *свара* продължава да се практикува в области като Пактика, Нангархар, Хелманд, Кунар и други пушунски области в Афганистан ⁽⁹³¹⁾. Други източници отбелязват също, че практиката остава обичайна в Афганистан ⁽⁹³²⁾.

⁽⁹²¹⁾ Рзехак, Л., „Пушунско поведение“, март 2011 г. ([url](#)), стр. 18-19.

⁽⁹²²⁾ Рзехак, Л., „Пушунско поведение“, март 2011 г. ([url](#)), стр. 19; Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 42.

⁽⁹²³⁾ Ноджуми, Н. и др., „Живот и сигурност в провинциален Афганистан“, 2009 г., стр. 108-109; „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 16-17; Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽⁹²⁴⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.; Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 42, 51-52.

⁽⁹²⁵⁾ Ноджуми, Н. и др., „Живот и сигурност в провинциален Афганистан“, 2009 г., стр. 108-109; РСЕ/РС, „Момичета от селските райони в Афганистан продължават да стават жертви на браковете „баад“, 28 юли 2015 г. ([url](#)); Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Кръвни вражди, традиционно право (Паштунвали)“, 1 ноември 2011 г. ([url](#)), стр. 9.

⁽⁹²⁶⁾ „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 16-17; Рзехак, Л., „Пушунско поведение“, март 2011 г. ([url](#)), стр. 19.

⁽⁹²⁷⁾ Уахид, А., интервю по „Скайп“ 28 август 2017 г.

⁽⁹²⁸⁾ Ноджуми, Н. и др., „Живот и сигурност в провинциален Афганистан“, 2009 г., стр. 108-109; РСЕ/РС, „Момичета от селските райони в Афганистан продължават да стават жертви на браковете „баад“, 28 юли 2015 г. ([url](#)), Уахид, А., интервю по „Скайп“, 28 август 2017 г.

⁽⁹²⁹⁾ Норвегия, „ЛандИнфо“, „Афганистан: Кръвни вражди, традиционно право (Паштунвали)“, 1 ноември 2011 г. ([url](#)), стр. 12; Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 40.

⁽⁹³⁰⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽⁹³¹⁾ Изследователски център ФАТА, „Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 51-52.

⁽⁹³²⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.; ЖАЖ, интервю по „Скайп“ 21 август 2017 г.; Уахид, А., интервю по „Скайп“ 28 август 2017 г.

7.7.3 Съдебно преследване от държавата

В доклад от 2014 г. за ВКБООН за кръвните вражди д-р Барфийлд обясни, че наказанията за убийство, налагани от държавата, не освобождават семействата от задълженията за отмъщение, освен ако не бъде постигнато споразумение⁽⁹³³⁾. Освен това лицето, което бива осъдено от държавата и лежи в затвора, не престава да бъде обект на преследване⁽⁹³⁴⁾.

Според Ахмад Уахид слабостта на държавната съдебна система за разрешаване на такива конфликти също допринася за тяхното продължаване, тъй като враждите се смесват със съществуващите съперничества и по-широкия конфликт, както и с вземането на страна в защита на себе си, което допринася за сложността на разрешаването на основната причина за конфликта. Той изрази мнението, че поради това малко от конфликтите биват решени по този начин и враждите стават все по-продължителни и сложни с течение на времето⁽⁹³⁵⁾. По подобен начин Неамат Ноджуми посочи, че афганистанците традиционно се радват на по-голям достъп до разрешаване на спорове в сравнение с миналото и биха могли да изберат държавни или недържавни механизми; но с възхода на ислямистки въоръжени групировки и ново поколение влиятелни хора в правителството достъпът до правосъдие е ограничен и това допринася за цялостното отслабване на съдебната система на страната⁽⁹³⁶⁾.

7.7.4 Преместване или отиване в голям градски център като Кабул с цел бягство

Задълженията на обществото и семейството да осъществяват отмъщение са сериозни⁽⁹³⁷⁾. Томас Рутиг изрази мнението, че в резултат на това е трудно някой да устои или да избяга от кръвна вражда⁽⁹³⁸⁾. Източници обаче посочват, че влиянието на племенния контекст на кръвните вражди е по-слабо изразено в големите градове⁽⁹³⁹⁾. Томас Рутиг обясни, че дори големите афганистански градове все още са „конгломерат от села“ и повечето хора живеят в етнически клъстери според техния произход⁽⁹⁴⁰⁾. Той изрази мнението, че ако се премести, човек няма да се измъкне изцяло от една кръвна вражда и все още може да бъде изправен пред неразрешен проблем⁽⁹⁴¹⁾. По подобен начин Ахмад Уахид също така посочи, че в зависимост от случая човек, който се премести в Кабул, няма „пълна“ сигурност при вражда⁽⁹⁴²⁾. Източниците обясняват, че човек може да се премести от една част на страната в друга, за да не бъде обект на кръвна вражда, но това зависи от ситуацията, от наличните ресурси и връзки на човека, който е станал обект на враждата, от степента на интензивност на враждата и от това дали другите страни са силни или влиятелни⁽⁹⁴³⁾. В електронната кореспонденция към ЕСПОУ за този доклад Томас Рутиг изрази мнението, че за повечето хора, които са станали обект на кръвни вражди, преместването не е опция, тъй като това ги поставя извън техния социален контекст и те ще станат „непознати“ или

⁽⁹³³⁾ ВКБООН, ИИСП „Тематичен доклад, Афганистан: Кръвни вражди“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 39.

⁽⁹³⁴⁾ Барфийлд, Т., и др., „Сблъсъкът на две добрини - държавно и недържавно разрешаване на спорове в Афганистан“, 2011 г. ([url](#)), стр. 16.

⁽⁹³⁵⁾ Уахид, А., интервю по „Скайп“, 28 август 2017 г.

⁽⁹³⁶⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽⁹³⁷⁾ ВКБООН, ИИСП „Тематичен доклад, Афганистан: Кръвни вражди“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 39; „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 16-17; Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽⁹³⁸⁾ „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 16-17.

⁽⁹³⁹⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.; „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 16-17.

⁽⁹⁴⁰⁾ Рутиг, Т., имейл, 27 септември 2017 г.

⁽⁹⁴¹⁾ „АККОРД“, „Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 16-17.

⁽⁹⁴²⁾ Уахид, А., интервю по „Скайп“, 28 август 2017 г.

⁽⁹⁴³⁾ Уахид, А., интервю по „Скайп“, 28 август 2017 г.; Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

външни лица, което намалява защитата им. Той заяви, че това е така дори между отдалечените райони, обитавани от една и съща група ⁽⁹⁴⁴⁾.

Абубакар Сидики, старши кореспондент на Радио „Свободна Европа“/Радио „Свобода“ (РСЕ/РС) и сътрудник на уебсайта на Асоциацията на РСЕ/РС (Гандхара), интервюиран от ЕСПОУ за този доклад, заяви, че е възможно човек да се премести в по-голям град, за да избяга от кръвна вражда. Той обаче отбеляза, че това зависи от характера на спора и ресурсите, с които разполагат враговете на дадения човек; дори ако обектът на кръвната вражда се премести в друга провинция, ако човекът, който го преследва, разполага с необходимите ресурси, той наистина ще го преследва ⁽⁹⁴⁵⁾. Той обясни, че за да се премести от едно място на друго в страната, за да избегне това да е мишена на вражда, лицето ще има нужда от мрежа от връзки и роднини в града, както и от работа и пари за преместването. Той изрази мнението, че тези спорове, особено свързани с честта, се превръщат в „основна мания“ за хора и семейства, които, в зависимост от това колко тежка е престъплението, са готови да изразходват наличните си ресурси, за да потърсят отмъщение ⁽⁹⁴⁶⁾,

8. Индивидуално преследване на завърнали се афганистанци на базата на „озападняване“ след време, прекарано в Европа или в западни държави

Документирани случаи на индивидуално преследване на завръщащите се афганистанци на базата на „озападняване“, дължащо се на пътуване или живеене в Европа, притежаване на западен документ за самоличност или приемане на идеи, които се смятат за „неафганистански“, „западни“ или „европейски“ след времето, прекарано извън Афганистан, са малко на брой. Различните описания по източници показват, че има „случайни съобщения“ за предполагаемо отвлечане и преследване ⁽⁹⁴⁷⁾, или че не всеки е изложен на риск, но това се случва, макар че мащабът и разпространението е „трудно да се определи количествено“ ⁽⁹⁴⁸⁾, или че преследването не се осъществява специално поради търсене на убежище ⁽⁹⁴⁹⁾ или пътуване до западни държави ⁽⁹⁵⁰⁾.

8.1 Преследване от страна на държавата

Не може да бъде открита информация, която документира конкретни случаи, в които държавни действащи лица са преследвали афганистанци, защото са „озападнени“ след завръщането им от тези страни.

Абдул Гхафур [Abdul Ghafoor], директор на „Организацията за съвети и подкрепа на мигрантите в Афганистан“ (ОСПМА), застъпническа група за афганистански мигранти и депортирани лица, която предоставя съвети и подкрепа на депортираните лица, които се завръщат в Афганистан ⁽⁹⁵¹⁾, беше интервюиран за доклад за ИСП за

⁽⁹⁴⁴⁾ Рутиг, Т., имейл, 27 септември 2017 г.

⁽⁹⁴⁵⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽⁹⁴⁶⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽⁹⁴⁷⁾ Австралия, МВРТ, „Информационен доклад на МВРТ за страната - Афганистан“, 18 септември 2015 г., стр. 23. Достъпен от МВРТ по заявка. Също така цитирано в: Обединено кралство, Министерство на вътрешните работи, „Бележка за държавна политика и информация - Афганистан: Страх от антиправителствени елементи (АПЕ)“, 29 ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 41-42.

⁽⁹⁴⁸⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽⁹⁴⁹⁾ Австралия, МВРТ, „Информационен доклад на МВРТ за страната - Афганистан“, 18 септември 2015 г., стр. 23. Достъпен от МВРТ по заявка. Също така цитирано в: Обединено кралство, Министерство на вътрешните работи, „Бележка за държавна политика и информация - Афганистан: Страх от антиправителствени елементи (АПЕ)“, 29 ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 41-42.

⁽⁹⁵⁰⁾ Ахмади, М., имейл, 23 август 2017 г.

⁽⁹⁵¹⁾ ОСПМА е създадена през 2014 г. ОСПМА, „Фейсбук“ - Относно, няма дата ([url](#)).

„озападенни“ млади мъже възвращенци, записани от доброволци от групата за ИСП „Асилос“ [Asylos] ⁽⁹⁵²⁾. В интервюто си с „Асилос“ г-н Гхафур заявява, че има „много случаи“, при които полицията е спряла възвращенци въз основа на външния им вид и е поискала *тазкира*; обаче, когато те не предоставили такъв документ, те били оставени в управлението за ден-два за разпит, преди да бъдат освободени ⁽⁹⁵³⁾. В същия доклад д-р Анисее Ван Енгеланд [Anisee Van Engeland], „учен, базиран във Великобритания с богат опит относно Афганистан“, казала на „Асилос“, че правителството смята възвращенците за финансова тежест и възможна заплаха за сигурността заради потенциално участие в трафик на наркотици или набиране от страна на въоръжени групировки. Тя заявила, че властите често са груби, обиждащи или не желаят да разгледат исканията на възвращенците ⁽⁹⁵⁴⁾.

За разлика от това, Масуд Ахмади [Masood Ahmadi], национален програмен мениджър по завръщането, реинтеграцията и презаселването към Международната организация по миграция (МОМ) в Афганистан, коментира, че въз основа на работата му с над 20 000 афганистански възвращенци от Европа и Австралия, МОМ не е документирала държавно преследване на афганистанските възвращенци поради „озападняване“ от времето, прекарано в чужбина. По-конкретно, той каза, че полицията няма да спре човек да изглежда „западен“, а по-скоро ще спре тези, които приличат повече на „талибански“ бунтовници ⁽⁹⁵⁵⁾.

Допълнителни подробности и потвърждаваща информация за горепосоченото не могат да бъдат намерени предвид времевите ограничения.

8.2 Преследване от страна на антиправителствени бунтовници

Източници сочат, че афганистанци, които могат да бъдат идентифицирани като свързани с международни сили или западни държави, могат да бъдат преследвани от талибаните и от бунтовнически групировки ⁽⁹⁵⁶⁾. Лица, които биха могли да бъдат идентифицирани като свързани със западни държави заради връзките им с международни сили или НПО-та, обикновено пътуват в страната без да носят документи за това, за да избегнат проблеми ⁽⁹⁵⁷⁾. За информация по тази тема вижте *„Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан“ - Лица, преследвани от въоръжени участници в конфликта* ⁽⁹⁵⁸⁾,

Източниците описват, че страховете, които изпитват афганистанците, връщащи се от Запада, са свързани с обща несигурност ⁽⁹⁵⁹⁾ или в някои случаи с тяхната самоличност ⁽⁹⁶⁰⁾, а те може да изпитват страх от първоначалната заплаха, на която са били изложени

⁽⁹⁵²⁾ „Асилос“ [Asylos] е глобална мрежа от доброволци, която предоставя безплатни доклади за страната на произход на адвокати, които подпомагат търсещите убежище да отправят своите искове. „Асилос“, „Афганистан: Положението на младите мъже, „озападенни“ възвращенци в Кабул“, август 2017 г. ([url](#)), стр. 4.

⁽⁹⁵³⁾ „Асилос“, „Афганистан: Положението на младите мъже „озападенни“ възвращенци в Кабул“, август 2017 г. ([url](#)), стр. 18.

⁽⁹⁵⁴⁾ „Асилос“, „Афганистан: Положението на младите мъже, „озападенни“ възвращенци в Кабул“, август 2017 г. ([url](#)), стр. 18.

⁽⁹⁵⁵⁾ Ахмади, М., имейл, 23 август 2017 г.

⁽⁹⁵⁶⁾ Канада, Съвет за имиграция и бежанци (СИБ), AFG105413.E - „Афганистан: Положението на афганистанските граждани, работещи за НПО-та или международни организации за подпомагане, и дали те са преследвани от талибаните; атаки срещу училища и инциденти на насилие срещу студенти, учители и образователния сектор; отговор на държавата (2012 г. - януари 2016 г.)“, 22 февруари 2016 г. ([url](#)); Австралия, МВРТ, „Информационен доклад на МВРТ за страната - Афганистан“, 18 септември 2015 г., стр. 23. Достъпен от МВРТ по заявка. Цитирано в: Обединено кралство, Министерство на вътрешните работи, „Бележка за държавна политика и информация - Афганистан: Страх от антиправителствени елементи (АПЕ)“, 29 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁹⁵⁷⁾ Канада, СИБ, AFG105414.E - „Афганистан: Документи, необходими за пътуване в рамките на Афганистан, документи, необходими за преминаване на контролно-пропускателни пунктове (2013 г. -януари 2015 г.)“, 3 февруари 2016 г. ([url](#)); Австралия, МВРТ, „Информационен доклад на МВРТ за страната - Афганистан“, 18 септември 2015 г., стр. 23. Достъпен от МВРТ по заявка. Също цитирано в: Обединено кралство, Министерство на вътрешните работи, „Бележка за държавна политика и информация - Афганистан: Страх от антиправителствени елементи (АПЕ)“, 29 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁹⁵⁸⁾ „Доклад на ЕСПОУ за страната на произход: Афганистан – лица, преследвани от въоръжени участници в конфликта“, декември 2017 г. ([url](#)).

⁽⁹⁵⁹⁾ Ван Хауте, М. [Van Houte, M.], „Миграция за връщане към Афганистан - връщане назад или движение напред“, 2016 г., стр. 157; „Амнести интернешънъл“, „Принудени да се върнат към опасността - търсещите убежище се завръщат от Европа в Афганистан“, 5 октомври 2017 г. ([url](#)), стр. 17.

⁽⁹⁶⁰⁾ „Амнести интернешънъл“, „Принудени да се върнат към опасността - търсещите убежище се завръщат от Европа в Афганистан“, 5 октомври 2017 г. ([url](#)), стр. 17.

⁽⁹⁶¹⁾, или страх, че ще бъдат преследвани от талибаните като „неислямски“ ⁽⁹⁶²⁾. Източници посочват, че възвращащите от Запада се страхуват, че може да бъдат определени от бунтовниците като шпиони ⁽⁹⁶³⁾. Други източници споделят мнението, че върналите се младежи са уязвими на набиране от въоръжени групировки ⁽⁹⁶⁴⁾. През 2015 г. две изследователски проучвания за реинтеграция на възвращащите в Афганистан установиха, че страхът на възвращащите от ситуацията със сигурността им е попречила да напуснат дома си, за да търсят работа ⁽⁹⁶⁵⁾, въпреки че едното изследване го описва като „по-големия“ процент от изследваните ⁽⁹⁶⁶⁾, докато другото проучване цитира 5 от 19 участници (26%) ⁽⁹⁶⁷⁾.

В медиите са открити няколко случая, при които афганистански хазарейци са твърдели, че са били преследвани, защото са прекарвали време на Запад:

- През 2014 г. „Гардиън“ съобщава за случая на австралийски афганистански гражданин с етническа принадлежност към хазарейците, Саид Хабиб Мусави [Sayid Habib Musawi], убит от талибаните по пътя от Газни до Кабул. Семейството му заявило пред „Гардиън“, че той от 2000 г. живее в Австралия и се е върнал в Афганистан, за да посети семейството. Докато пътувал, той е бил свален от автобус и убит от талибаните, като семейството му е заявило, че това се дължи на австралийското му гражданство ⁽⁹⁶⁸⁾. Към момента на статията от 2014 г., австралийското правителство се опитва да потвърди съобщеното ⁽⁹⁶⁹⁾. Допълнителна информация не може да бъде открита.
- През 2014 г. Заинулах Насери [Zainullah Naseri], хазареец, който неуспешно е търсил убежище и е депортиран от Австралия, е заявил в медиите, че е бил отвлечен от талибаните на контролен пункт между Газни и Кабул и е бил измъчван ⁽⁹⁷⁰⁾. Той заявява, че е бил атакуван от талибаните, защото е живял в чужда държава и е станал „неверник“; те са заплашили да го убият, освен ако не даде пари, но е успял да избяга ⁽⁹⁷¹⁾ и се е върнал в Кабул ⁽⁹⁷²⁾. Той съобщава, че е носил австралийската си шофьорска книжка по време на атаката ⁽⁹⁷³⁾. За разлика от това обаче австралийски държавен служител описва отвлечането като „опортюнистично“ ⁽⁹⁷⁴⁾. Австралийското

⁽⁹⁶¹⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽⁹⁶²⁾ Опен С. [Oerpen, S.] и Маджиди, Н. [Majidi, N.], „Могат ли афганистанците да се реинтегрират след асистирано завръщане от Европа?“, юли 2015 г. ([url](#)), стр. 3; Ван Хауте, М., „Миграция за връщане към Афганистан - връщане назад или движение напред?“ 2016 г., стр. 157.

⁽⁹⁶³⁾ МПБ, „След завръщането: Документиране на преживяванията на младите хора, които са били принудително върнати в Афганистан“, 20 април 2016 г. ([url](#)), стр. 28; Интервю на „Асилос“ с Шоаиб Шарифи [Shoaib Sharifi], режисьор, в „Асилос“, „Афганистан: Положението на младите мъже, „озападени“ възвращенци в Кабул“, август 2017 г. ([url](#)), стр. 107.

⁽⁹⁶⁴⁾ ИМСАЩ, „Афганистанската бежанска криза през 2016 г.“, Информация за мира 220, февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 3. За информация относно наемането на работа от въоръжени групи вижте „Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - Набиране на хора от въоръжени групи“, септември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁹⁶⁵⁾ Опен, С., и Маджиди, Н., „Могат ли афганистанците да се реинтегрират след асистирано завръщане от Европа?“ юли 2015 г. ([url](#)), стр. 3; Косер, К. [Koser, K.] и Кушминдер, К. [Kuschminder, K.], „Сравнителни изследвания за асистирано доброволно връщане и реинтеграция на мигранти“, 2015 г. ([url](#)), стр. 184.

⁽⁹⁶⁶⁾ Опен, С., и Маджиди, Н., „Могат ли афганистанците да се реинтегрират след асистирано завръщане от Европа?“ юли 2015 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁹⁶⁷⁾ Косер, К. и Кушминдер, К., „Сравнителни изследвания за асистирано доброволно връщане и реинтеграция на мигранти“, 2015 г. ([url](#)), стр. 182, 184.

⁽⁹⁶⁸⁾ „Гардиън“, „Саид Хабиб Мусави „измъчван, убит от талибаните, защото е австралиец“, 30 септември 2014 г. ([url](#)); „Гардиън“, „Австралиец измъчван и убит от талибаните в Афганистан, казва семейството“, 28 септември 2014 г. ([url](#)).

⁽⁹⁶⁹⁾ „Гардиън“, „Австралиец измъчван и убит от талибаните в Афганистан, казва семейството“, 28 септември 2014 г. ([url](#)).

⁽⁹⁷⁰⁾ „Сатърдей пейпър“, „Талибаните изтезават депортиран от правителството на Абът“, 4-10 октомври 2014 г. ([url](#)); „Гардиън“, „Изтезаването“ на депортирания афганистански хазареец търсещ убежище, ще бъдат разследвани“, 9 октомври 2014 г. ([url](#)).

⁽⁹⁷¹⁾ РСЕ/РС, „Депортирани афганистанци се връщат към разбит живот“, 4 ноември 2014 г. ([url](#)).

⁽⁹⁷²⁾ Австралия, МВРТ, „Информационен доклад на МВРТ за страната - Афганистан“, 18 септември 2015 г., стр. 24.

⁽⁹⁷³⁾ „Сатърдей пейпър“, „Талибаните изтезават депортиран от правителството на Абът“, 4-10 октомври 2014 г. ([url](#)).

⁽⁹⁷⁴⁾ „Сидни морнинг херълд“, „Правителството ще разследва твърденията за изтезания на депортирания търсещ убежище Заинулах Насери“, 27 октомври 2014 г. ([url](#)).

Министерство на външните работи е посочило, че австралийски служители впоследствие са се свързали със Заинулах Насери и са посочили, че той „търси развитие по случая“⁽⁹⁷⁵⁾.

- През 2015 г. „Гардиън“ съобщава за случая на двама братя от племето хазара, депортирани от Дания; малко след пристигането им и пътуването до родната им провинция Вардак, те са били ограбени и по-малкият брат е изчезнал. По-късно той е намерен мъртъв. Според собствените му твърдения на по-големия брат на момчето, талибаните са го убили поради етническата му принадлежност към племето хазара⁽⁹⁷⁶⁾. Допълнителна информация по този случай не може да бъде намерена в рамките на ограниченията във времето.

За разлика от това Масуд Ахмади от МОМ обясни в кореспонденция по имейл с ЕСПОУ за този доклад, че въз основа на неговата информация за възвращащите в Афганистан не е имало етнически убийства на възвращеници, връщащи се от западните страни, освен ако някой не е попаднал в кръстосан огън между правителствените сили и бунтовниците⁽⁹⁷⁷⁾. За информация относно преследване на хазарейците от страна на бунтовниците, на афганистанските цивилни, които са възприемани като подкрепящи правителството, или на тези, които са свързани с международната общност и западните страни, вижте *„Доклад на ЕСПОУ за страната на произход: Афганистан - лица, преследвани от въоръжени участници в конфликта“*⁽⁹⁷⁸⁾,

Информация за други доклади за предполагаемо преследване, които бяха открити, е предоставена по-нататък в текста. За доклад от 2016 г. за положението на младите афганистанци, депортирани от Великобритания, застъпническата организация „Мрежа за подкрепа на бежанците“ (МПБ), интервюира 25 млади възвращенци, които са прекарвали тийнейджърските си години във Великобритания, преди да бъдат върнати в Афганистан⁽⁹⁷⁹⁾. МПБ заяви, че е записала 7 случая на индивидуално „преследване“ въз основа на това, че лицето е възвращенец от Великобритания. МПБ дават следните примери, без да предоставя допълнителни подробности:

- Млад мъж, който е бил заплашен с пистолет от човек, който посочил, че нападателят казал, че знае, че лицето се е върнало от Великобритания;
- Един млад човек, който разказва за отвлечането от талибаните на един по-възрастен възвращенец, който е работил за МССА, и друг, който е свързан с НАА⁽⁹⁸⁰⁾;
- Трима възвращенци, живеещи под наем, са били помолени да напуснат жилището поради „асоцииране с риск“. Без да предоставя повече подробности, МПБ съобщава, че един млад мъж с врагове в рамките на въоръжени групировки е заявил, че един човек го е търсил в къщата, където живее, и е разпитвал домакините⁽⁹⁸¹⁾;
- Един млад човек е казал на МПБ, че негов приятел, който се е върнал от Норвегия, е бил убит от талибаните между Газни и Кандахар, защото е имал

⁽⁹⁷⁵⁾ Австралия, МВРТ, „Информационен доклад на МВРТ за страната - Афганистан“, 18 септември 2015 г., стр. 24.

⁽⁹⁷⁶⁾ „Гардиън“, „Трагична приказка за афганистанските братя, изпратени от Дания на несигурна съдба“, 6 октомври 2015 г. ([url](#)).

⁽⁹⁷⁷⁾ Ахмади, М., имейл, 12 септември 2017 г.

⁽⁹⁷⁸⁾ ЕСПОУ, „Доклад на ЕСПОУ за страна на произход: Афганистан – лица, преследвани от въоръжени участници в конфликта“, декември 2017 г. ([url](#)).

⁽⁹⁷⁹⁾ МПБ, „След завръщането: Документиране на преживяванията на младите хора, които са били принудително върнати в Афганистан“, 20 април 2016 г. ([url](#)), стр. 14-15.

⁽⁹⁸⁰⁾ МПБ, „След завръщането: Документиране на преживяванията на младите хора, които са били принудително върнати в Афганистан“, 20 април 2016 г. ([url](#)), стр. 28-29.

⁽⁹⁸¹⁾ МПБ, „След завръщането: Документиране на преживяванията на младите хора, които са били принудително върнати в Афганистан“, 20 април 2016 г. ([url](#)), стр. 20; БРЖ, „Непридружени деца, търсещи убежище: интервю с Катрин Глаудел [подкаст]“, 17 юли 2015 г. ([url](#)).

„международни документи“ и банкова карта у себе си ⁽⁹⁸²⁾. Тази информация не може да бъде потвърдена.

През 2017 г. Абдул Гхафор от ОСПМА е казал на „Асилос“, че лице, депортирано от Германия, е бил убит през април-май 2017 г., но не са предоставени допълнителни подробности ⁽⁹⁸³⁾. За разлика от това МОМ посочи в писмо до ЕСПОУ за този доклад, че убийството на възвращенец от Германия „не е потвърдено от надеждни източници“ ⁽⁹⁸⁴⁾.

„Амнести интернешънъл“ изготви доклад през октомври 2017 г. въз основа на полеви проучвания, изследвания по документи и интервюта с афганистански възвращенци от Европа, проведени от май до септември 2017 г. Докладът разказва историята на афганистанска жена, която твърди, че съпругът ѝ е бил отвлечен от групировка, която се противопоставя на работата му и това ги е накарало да избягат към Европа. След като са били отхвърлени техните молби за убежище, те са били депортирани от Норвегия; малко след завръщането им в Афганистан той изчезва и е убит. Жената казала на „Амнести интернешънъл“, че вярва, че същата групировка носи отговорност ⁽⁹⁸⁵⁾. Не може да бъде намерена допълнителна информация, която да потвърди инцидента.

8.3 Миграционен успех и провал, гордост и срам

Според изследване на мъжествеността в Афганистан от 2016 г. на ОИОА афганистанското общество свързва способността на мъжа да се грижи за своето семейство с неговия личен имидж и чест и така поставя високи очаквания и сериозен натиск върху подобни определения за почтеност, основани на пола ⁽⁹⁸⁶⁾. Западна и Северна Европа притежават висока „символична стойност“ и понятията за успешна миграция са свързани с личната и семейна чест и с положението в общността в Афганистан ⁽⁹⁸⁷⁾. Доклад от 2014 г. за непридружените афганистански малолетни на Отдела за изследване и оценка в Афганистан (ОИОА) и ВКБООН също така обяснява, че афганистански деца, които отиват в чужбина и изпращат парични преводи, са „високо уважавани“ от своите общности у дома, което често насърчава други семейства да изпращат техните непридружени деца да пътуват ⁽⁹⁸⁸⁾. Според Абубакар Сидики, старши кореспондент на Радио Свободна Европа/Радио Свобода (РСЕ/РС) и уеб страницата на РСЕ/РС, фокусирана върху Афганистан, Гандхара, хората, които се връщат от Запад често се възприемат като модел за подражание ⁽⁹⁸⁹⁾. Масуд Ахмади, национален програмен мениджър за връщане, реинтеграция и презаселване на МОМ в Афганистан, обясни в кореспонденция с ЕСПОУ за този доклад, че на базата на неговия опит и въз основа на интервюта с афганистанските възвращенци смята, че повечето от тях са положително приети от техните семейства, роднини и общности, след като са ходили в Европа ⁽⁹⁹⁰⁾.

Според други източници обаче след неуспешна миграция, някои от завърналите се афганистанци, чиито семейства са инвестирали в пътуването им, са смятани от семействата за неуспешни и са изправени пред семейна стигматизация

⁽⁹⁸²⁾ МПБ, „След завръщането: Документиране на преживяванията на младите хора, които са били принудително върнати в Афганистан“, 20 април 2016 г. ([url](#)), стр. 30.

⁽⁹⁸³⁾ „Асилос“, „Афганистан: Положението на младите мъже, „озападнени“ възвращенци в Кабул“, август 2017 г. ([url](#)), стр. 83.

⁽⁹⁸⁴⁾ Ахмади, М., имейл, 12 септември 2017 г.

⁽⁹⁸⁵⁾ „Амнести интернешънъл“, „Принудени да се върнат към опасността - търсещите убежище се завръщат от Европа в Афганистан“, 5 октомври 2017 г. ([url](#)), стр. 17.

⁽⁹⁸⁶⁾ ОИОА и ШКА, „Другата страна на неравенството на половете: Мъжете и мъжествеността в Афганистан“, януари 2016 г. ([url](#)), стр. 25.

⁽⁹⁸⁷⁾ Донини, А. [Donini, A.] и др., „Афганистанците в движение: търсене на защита и убежище в Европа“, „Документ за изследване на глобалната миграция“, номер 17, Глобален център по миграция (ГЦМ), 2016 г. ([url](#)), стр. 36-37.

⁽⁹⁸⁸⁾ ОИОА и ВКБООН, „Защо децата предприемат пътуване непридружени?“, декември 2014 г. ([url](#)), стр. 14.

⁽⁹⁸⁹⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽⁹⁹⁰⁾ Ахмади, М., имейл, 23 август 2017 г.

или натиск заради това⁽⁹⁹¹⁾. Афганистански служител в програмата, който е работил с възвращенци за няколко международни НПО-та и често се завръща в страната⁽⁹⁹²⁾, заяви, че за афганистанците, които отиват в Европа, се смята, че имат „всичко“ там, а когато се завърнат в Афганистан, другите трудно могат да разберат защо някой би се върнал. В резултат на това афганистанците, които са върнати или изпратени обратно, са заподозрени, че са направили нещо нередно, като да бъдат замесени в престъпна дейност или да са прегрешили по някакъв начин, заради което да са били изпратени обратно или върнати⁽⁹⁹³⁾. Някои източници съобщават, че афганистанците, които са върнати, се чувстват засрамени и унижени при завръщането си и в резултат на това не търсят наличната помощ от МОМ⁽⁹⁹⁴⁾. Насим Маджиди [Nassim Majidi], съосновател на международната фирма за развитие и мониторинг „Самюел Хол Кънсълтинг“ [Samuel Hall Consulting], изследва психическото въздействие на завръщането и разселването в Афганистан, като отбелязва конкретните психологически стресови фактори, отразяващи се на афганистанската младеж, както и липсата на подкрепа за психичното здраве⁽⁹⁹⁵⁾. Твърди се, че афганистанците, завръщащи се от Запада, показват чувство на дълбоко отчаяние по отношение на бъдещите си перспективи и мнозина планират отново да мигрират⁽⁹⁹⁶⁾. Афганистанците са изправени пред висок социален натиск, за да успеят в миграционното си пътуване до Европа, и „затова силни морални кодекси, самоуважението и съображения за репутацията на семейството пречат на афганистанците в Европа да споделят пълна информация за положението си“ с роднините си у дома⁽⁹⁹⁷⁾. Според проучване на учените Шустър и Маджиди, които изучават Афганистан, от 2015 г. на стигмата за депортиране сред афганистанците стигматизирането за „замърсяване“ би могло да бъде смекчено за лица, за които се смята, че са се върнали с ползи за семейството или като „успешни“ мигранти⁽⁹⁹⁸⁾. Те обясняват, че за афганистанците, депортирани от Европа, които те са проучили, възвращенците управляват срама, като скриват или украсяват миграционната си история или подменят в разказа си депортирането като „посещение“, докато планират отново да напуснат Афганистан⁽⁹⁹⁹⁾. Според съобщенията често афганистанците си измислят причини да не обясняват депортирането или провала на миграцията⁽¹⁰⁰⁰⁾.

Афганистанците, които се завръщат от Иран, често започват да употребяват наркотици или попадат в общности, употребяващи наркотици⁽¹⁰⁰¹⁾. Австралийското министерство на външните работи и търговията (МВРТ) съобщава, че е наясно с правдоподобни, анекдотични доклади за афганистански възвращенци, пристигащи от Запада, също попадащи в тези общности⁽¹⁰⁰²⁾. Допълнителна информация не може да бъде намерена предвид времевите ограничения.

⁽⁹⁹¹⁾ Служител в програмата, интервю по „Скайп“, 7 август 2017; Шустър Л. и Маджиди Н., „Стигма за депортиране и ремиграция“, Вестник на етническите и миграционните изследвания 41 (4), 2015 г. ([url](#)), стр. 7-8; „Асилос“, „Афганистан: Положението на младите мъже, „озападенни“ възвращенци в Кабул“, август 2017 г. ([url](#)), стр. 83; Маджиди, Н., „Младите афганистанци, които се завръщат от Европа, са изправени пред изолация и страх у дома“, 16 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁹⁹²⁾ Програмният служител е бил базиран в Кабул до 2015 г. и често се връща в страната. Източникът е работил с възвращенци за няколко международни НПО-та в Афганистан през последните няколко години. Лицето за контакт помоли да остане анонимно от съображения за сигурност.

⁽⁹⁹³⁾ Служител в програмата, интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽⁹⁹⁴⁾ Д-р Анисе Ван Енгланд, интервюирана от „Асилос“ в „Асилос“, „Афганистан: Положението на младите мъже, „озападенни“ възвращенци в Кабул“, август 2017 г. ([url](#)), стр. 26; Биелица, Дж. и Рутиг, Т., „Доброволни и принудителни завръщания в Афганистан през 2016/2017 г.: тенденции, статистика и опит“, 19 май 2017 г. ([url](#)).

⁽⁹⁹⁵⁾ Маджиди, Н. и Харт, „Връщане и реинтеграция в Афганистан: политически последици, практика за миграционната политика“, том 6, брой 3, юни-септември 2016 г. ([url](#)), стр. 37.

⁽⁹⁹⁶⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽⁹⁹⁷⁾ Донини, А. и др., „Афганистанците в движение: търсене на защита и убежище в Европа“, 2016 г. ([url](#)), стр. 36. Вж. също Биелица, Дж. и Рутиг, Т., „Доброволни и принудителни завръщания в Афганистан през 2016/2017 г.“, 19 май 2017 г. ([url](#)).

⁽⁹⁹⁸⁾ Шустър, Л. и Маджиди, Н., „Стигма за депортиране и ремиграция“, 2015 г. ([url](#)), стр. 10-11.

⁽⁹⁹⁹⁾ Шустър Л. и Маджиди, Н., „Стигма за депортиране и ремиграция“, 2015 г. ([url](#)), стр. 9-10.

⁽¹⁰⁰⁰⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽¹⁰⁰¹⁾ „Агенция Франс прес“ „Афганистанци възвращенци от Иран носят у дома проблеми с наркотиците“, 14 юли 2015 г. ([url](#)), „Ал Джазира“ „Пристрастяване и безнадеждност в Херат, Афганистан“, 6 декември 2013 г. ([url](#)); „Група на британски и ирландски агенции за Афганистан“, „Наркотици в Афганистан: проблем, роден у дома“, 14 декември 2016 г. ([url](#)); „БиБиСи Нюз“, „Младите хора, изпратени обратно в Афганистан“, 17 юли 2015 г. ([url](#)).

⁽¹⁰⁰²⁾ Австралия, МВРТ, „Информационен доклад на МВРТ за страната - Афганистан“, 18 септември 2015 г., стр. 23. Достъпен от МВРТ по заявка. Също цитирано в: Обединено кралство, Министерство на вътрешните работи, „Бележка за държавна политика и информация - Афганистан: Страх от антиправителствени елементи (АПЕ)“, 29 ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 41-42.

8.4 Миграционен дълг

За да платят за миграционното пътуване до Европа, особено за непридружените непълнолетни, афганистанците и техните семейства често продават активи и натрупват дългове ⁽¹⁰⁰³⁾. Изследване на афганистанските възвращенци от Европа, публикувано през 2016 г. от антрополога Марике Ван Хауте [Marieke Van Houte], констатира, че 15-те недоброволни възвращенци, чиито преживявания е изучавала, не са „най-бедните“, но са продали или са заели средства за финансиране на миграцията си към Европа и са били в по-лошо положение при връщането си в сравнение с преди пътуването ⁽¹⁰⁰⁴⁾. При завръщането си възвращащите съобщават, че са финансово зависими от своите семейства ⁽¹⁰⁰⁵⁾ или са възприемани като тежест ⁽¹⁰⁰⁶⁾. Според проучване от 2014 г. на афганистанските непридружени малолетни и непълнолетни от ОИОА и ВКБООН, невъзможността за изплащане на дългове може да доведе до проблеми със сигурността от страна на далите заеми ⁽¹⁰⁰⁷⁾. Проучване от 2016 г. на ВКБООН за непридружени малолетни афганистанци в Швеция отбелязва, че само малцинство са посочили, че заемите, взети за финансиране на тяхното пътуване, трябва да бъдат изплатени в рамките на една година (3%) или близкото бъдеще (20%) ⁽¹⁰⁰⁸⁾. Дългът е също така стимул за възвращащите да мигрират отново в опит да осигурят финансова подкрепа на своите семейства и да се разплатят с кредиторите си ⁽¹⁰⁰⁹⁾. Източниците сочат, че хората проявяват слабо съчувствие към възвращащите в Афганистан, които не се връщат с нещо ⁽¹⁰¹⁰⁾.

Д-р Лиза Шустър, социолог, изследвал въздействието на депортацията върху афганистанските възвращенци, беше интервюирана за този доклад и даде пример със случай, в който семейството на един млад човек, който е бил върнат, е продало част от семейната земя, за да финансира неговата миграция в Европа. Когато се завърнал, двамата братя на младежа му били изключително ядосани, тъй като разчитали на него да подпомогне семейството с миграцията си, а е оставил семейството в по-лошо финансово положение, отколкото преди да замине. Тя каза, че младият мъж се чувства принуден да напусне отново и го е направил, като е поел дълг пред трафикант на хора ⁽¹⁰¹¹⁾.

Без да предоставя подробности, доклад от 2016 г. за положението на младите афганистанци, депортирани от Великобритания от благотворителната група „Мрежа за подпомагане на бежанците“ (МПБ), съобщава за един случай, при който млад възвращенец е бил докладван на полицията от чичо му, защото му дължал пари, които били използвани, за да го изпратят първоначално във Великобритания ⁽¹⁰¹²⁾. Други специфични примери за преследване поради миграционен дълг не можаха да бъдат намерени предвид времевите ограничения.

⁽¹⁰⁰³⁾ ОИОА и ВКБООН, „Защо децата предприемат пътуване непридружени?“, декември 2014 г. ([url](#)), стр. 22- 24; Ван Хауте, М., „Миграция за връщане към Афганистан - връщане назад или движение напред“, 2016 г., стр. 104; Биелица, Дж. и Музхари, М., „Афганистанско изгнание: може ли афганистанското правителство да се справи с повече възвращенци от Европа?“ 31 октомври 2016 г. ([url](#)); Служител в програмата, интервю по „Скайп“, 7 август 2017; ВКБООН, „Това сме ние - проучване на профила, опита и причините за бягството на непридружени и разделени деца от Афганистан, търсещи убежище в Швеция през 2015 г.“, октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 40.

⁽¹⁰⁰⁴⁾ Ван Хауте, М., „Миграция за връщане към Афганистан - връщане назад или движение напред?“ стр. 104.

⁽¹⁰⁰⁵⁾ Ван Хауте, М., „Миграция за връщане към Афганистан - връщане назад или движение напред?“ стр. 102, 104.

⁽¹⁰⁰⁶⁾ Служител в програмата, интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽¹⁰⁰⁷⁾ ОИОА и ВКБООН, „Защо децата предприемат пътуване непридружени?“, декември 2014 г. ([url](#)), стр. 29.

⁽¹⁰⁰⁸⁾ ВКБООН, „Това сме ние - проучване на профила, опита и причините за бягството на непридружени и разделени деца от Афганистан, търсещи убежище в Швеция през 2015 г.“, октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 40.

⁽¹⁰⁰⁹⁾ Биелица, Дж. и Музхари, М., „Афганистанско изгнание: може ли афганистанското правителство да се справи с повече възвращенци от Европа?“, 31 октомври 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁰¹⁰⁾ Шоаиб Шарифи и Д-р Анисе Ван Енгеланд интервюирана от „Асилос“ в „Асилос“, „Афганистан: Положението на младите мъже „озападенни“ възвращенци в Кабул“, август 2017 г. ([url](#)), стр. 89 и 107.

⁽¹⁰¹¹⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽¹⁰¹²⁾ МПБ, „След завръщането: документиране на преживяванията на младите хора, които са били принудително върнати в Афганистан“, 20 април 2016 г. ([url](#)), стр. 21.

8.5 Ревност, завист и предполагаемо богатство

Отвлеченията за откуп и изнудване стават все по-широкоразпространена форма на престъпност в големите градове в Афганистан през последните години ⁽¹⁰¹³⁾. Афганистанците, които се завръщат от Запада, често се възприемат от другите като източник на средства или като богати, след като са прекарвали време в чужбина ⁽¹⁰¹⁴⁾, и по тази причина възвращенците се страхуват да не бъдат отвлечени за откуп ⁽¹⁰¹⁵⁾, както и от това, че техните деца ще бъдат отвлечени за изнудване ⁽¹⁰¹⁶⁾. Австралийското правителство обяви през 2015 г. че има „случайни съобщения“ за предполагаемо отвлечане след завръщане ⁽¹⁰¹⁷⁾. В подобен начин изследователският проект за миграцията на връщане от Европа към Афганистан от учените Сери Опен и Насим Маджиди, публикуван през 2015 г., констатира, че „малцинство [от афганистанските възвращенци от Европа, участвали в проучването] са изправените пред специфични заплахи“ след завръщане в Афганистан, обикновено от насилствени искания за пари ⁽¹⁰¹⁸⁾.

През 2015 г. в статия за връщането на афганистанците от Великобритания е даден пример на човек, бит и държан за откуп, както и изнудван от престъпници, който обаче успял да избяга ⁽¹⁰¹⁹⁾.

Д-р Шустър посочи, че знае за три случая, при които завръщащи се афганистанци са били застрашени или пребити заради предполагаемо богатство, с което разполагат ⁽¹⁰²⁰⁾.

Други примери за мигранти, преследвани от престъпници, не могат да бъдат намерени предвид времевите ограничения.

8.6 Отношение към хората от западни държави в приемащите общности

Повечето афганистанци, които се връщат в страната, отиват в Кабул поради относително по-добрите възможности там ⁽¹⁰²¹⁾. По принцип западното „влияние“ върху афганистанското общество през последните десетилетия, дължащо се на международното военно присъствие, се приема от афганистанците със смесица от очакване, възхищение, подозрение и враждебност ⁽¹⁰²²⁾. Афганистанското общество включва широк спектър от възгледи за Запада, от градски либерални елити и млади професионалисти в Кабул ⁽¹⁰²³⁾ до групи на афганистанци от градски и селски райони, както и младежи, които се придържат към редица ислямски и фундаменталистки

⁽¹⁰¹³⁾ „Агенция Франс прес“, „Афганистанската столица страда от отвлечения и изнудвания на местните жители“, 10 март 2017 г. ([url](#)); Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽¹⁰¹⁴⁾ БРЖ, „От Кент до Кабул - бившите деца, търсещи убежище, изпратени обратно в Афганистан“, 17 юли 2015 г. ([url](#)); Опен, С. и Маджиди, Н. „Могат ли афганистанците да се реинтегрират след асистирано завръщане от Европа?“ юли 2015 г. ([url](#)), стр. 3; МПБ, „След завръщането: Документиране на преживяванията на младите хора, които са били принудително върнати в Афганистан“, 20 април 2016 г. ([url](#)), стр. 28; Гладуел, Катрин, [Catherine Gladwell] „Вече не е дете: от Великобритания към Афганистан, Преглед на принудителната миграция“, Брой 44, септември 2013 г. ([url](#)), стр. 63; Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽¹⁰¹⁵⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽¹⁰¹⁶⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽¹⁰¹⁷⁾ Австралия, МВРТ, „Информационен доклад на МВРТ за страната - Афганистан“, 18 септември 2015 г., стр. 23. Достъпен от МВРТ по заявка. Също цитирано в: Обединено кралство, Министерство на вътрешните работи, „Бележка за държавна политика и информация - Афганистан: Страх от антиправителствени елементи (АПЕ)“, 29 ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 41-42.

⁽¹⁰¹⁸⁾ Опен, С. и Маджиди, Н., „Могат ли афганистанците да се реинтегрират след асистирано завръщане от Европа?“, юли 2015 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽¹⁰¹⁹⁾ БРЖ, „От Кент до Кабул - бившите деца, търсещи убежище, изпратени обратно в Афганистан“, 17 юли 2015 г. ([url](#)).

⁽¹⁰²⁰⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽¹⁰²¹⁾ Австралия, МВРТ, „Информационен доклад на МВРТ за страната - Афганистан“, 18 септември 2015 г., стр. 23. Достъпен от МВРТ по заявка. Също цитирано в: Обединено кралство, Министерство на вътрешните работи, „Бележка за държавна политика и информация - Афганистан: Страх от антиправителствени елементи (АПЕ)“, 29 ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 41-42.

⁽¹⁰²²⁾ „Вашингтон пост“, „Година след инвазията, САЩ оставя културен отпечатък върху Афганистан“, 28 юни 2015 г. ([url](#)); „Ню Йорк Таймс“, „Афганистанците споделят позициите си за влиянието на Запада“, 23 август 2013 г. ([url](#)).

⁽¹⁰²³⁾ „Шпигел Онлайн“, „Младите либерални елити в Афганистан предизвикат талибаните“, 24 юли 2017 г. ([url](#)); „Гардиън“, „Жените журналисти, които се противопоставят на табутата и се борят със смъртни заплахи в Афганистан“, 31 май 2017 г. ([url](#)); „Ню Йорк Таймс“, „Афганистанците споделят позициите си за влиянието на Запада“, 23 август 2013 г. ([url](#)).

идеологии⁽¹⁰²⁴⁾, включително сред образованите младежи⁽¹⁰²⁵⁾. В консервативния обществен контекст в Афганистан източниците описват градските жители на Кабул като относително по-прогресивни в сравнение с други по-консервативни райони в страната⁽¹⁰²⁶⁾. Въпреки силно традиционния културен контекст, западните тенденции и влияния като мода, развлечения и татуировки стават все по-популярни сред по-младите афганистанци, посочват някои източници⁽¹⁰²⁷⁾. Също така град Кабул разполага с редица ресторанти и кафенета, където градските мъже и жени афганистанци се смесват и които са често посещавани от западници⁽¹⁰²⁸⁾, въпреки че те също са били атакувани от бунтовници⁽¹⁰²⁹⁾ или нападани от полицията⁽¹⁰³⁰⁾. Д-р Шустър описва самия град Кабул като сбор от различни общности, включително някои, които са много консервативни. Тя обясни, че в афганистанското общество няма „единно отношение“ към „озападняването“. Тя изрази мнението, че съществуват значителни елементи от населението и обществото, които са напълно отворени за „западните ценности“ или са работили с международни сили, НПО-та или организации, въпреки че в обществото и в рамките на отделни семейства има и достатъчно консервативни елементи, които биха могли да представляват заплаха за някой, който се завръща от Европа⁽¹⁰³¹⁾. Абубакар Сидики сподели мнението, че в Афганистан „озападняването“ води до по-широки обществени и политически нагласи, както и до по-точно определен външен вид и моден избор⁽¹⁰³²⁾.

Абубакар Сидики също така заяви, че има сериозна разлика в начина, по който се гледа на Запада в селските райони и в град Кабул, като отбелязва, че „грешното нещо в грешния момент“ може да причини негативна реакция⁽¹⁰³³⁾. Служителят в програмата също така каза, че да се каже нещо против исляма или идеите на обществото може бързо да влоши ситуацията, като даде пример от 2015 г. за убийството на Фаркхунда Маликзада от тълпа⁽¹⁰³⁴⁾. Д-р Шустър изрази мнението, че развиването на критична позиция по отношение на исляма, докато са на Запад, е това, което излага хората на най-голяма степен на риск да бъдат преследвани, особено младите хора, които са прекарвали дълги периоди в Европа. Тя отбелязва обаче, че това също зависи в голяма степен от способността на индивида да се самоцензурира, от степента на зрялост, от психическото му състояние и способността му да бъде интуитивен за неговото социално обкръжение в Афганистан и да разбере кое е неподходящо да се каже и направи⁽¹⁰³⁵⁾. Д-р Шустър обясни, че фактори като конкретното място, където човек се връща, както и характерът и отношението на тяхната общност и семейство, са важни за това дали човек, който се завръща от Запада, ще бъде изправен пред проблеми. Тя изрази мнението, че „е изключително трудно да се предвиди как ще бъде приет един възвращенец“ от гледна точка на това, че афганистанското общество има различна степен на толерантност към „озападняването“⁽¹⁰³⁶⁾. Тя обясни, че

⁽¹⁰²⁴⁾ „Шпигел Онлайн“, „Младите либерални елити в Афганистан предизвикват талибаните“, 24 юли 2017 г. ([url](#)); Осман, Б., „Отвъд джихада и традиционализма“, януари 2015 г. ([url](#)), стр. 1-2.

⁽¹⁰²⁵⁾ Осман, Б., „Отвъд джихада и традиционализма“, януари 2015 г. ([url](#)), стр. 1-2.

⁽¹⁰²⁶⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.; „Гардиън“, „Журналистите, които се противопоставят на табутата и смело посрещат смъртните заплахи в Афганистан“, 31 май 2017 г. ([url](#)); „Асилос“, Афганистан: „Положението на младите мъже, „озападени“ възвращенци в Кабул, август 2017 г. ([url](#)), стр. 82; „БиБиСи Нюз“, „Излизане навън в Кабул: Малките радости в сянката на страха“, 24 декември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁰²⁷⁾ „Агенция Франс прес“, „Грях на кожата? Татуировките въплъщават „социална революция“ в Афганистан“, 21 декември 2014 г. ([url](#)); „БиБиСи Нюз“, „Растящата тенденция за временни татуировки в Афганистан“, 21 декември 2012 г. ([url](#)); Швеция, Лифос, „Доклад на тема - Татуировки | Афганистан“, 13 септември 2017 г. ([url](#)), стр. 4.

⁽¹⁰²⁸⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽¹⁰²⁹⁾ „Агенция Франс прес“, „Ресторант в Кабул, ударен от смъртоносен самоубийствен атентат с кола-бомба“, 1 януари 2016 г. ([url](#)); „БиБиСи Нюз“, „Френски ресторант в Кабул разтърсен при атака с кола-бомба“, 1 януари 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁰³⁰⁾ „Вашингтон пост“, „Кафене Кабул е на първа линия в афганистанската културна война“, 24 август 2014 г. ([url](#)).

⁽¹⁰³¹⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽¹⁰³²⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽¹⁰³³⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽¹⁰³⁴⁾ Служител на програмата, интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г. За информация относно инцидента „Фаркхунда Маликзада“: „Форин полиси“, „Година по-късно все още няма справедливост за Фаркхунда“, 1 април 2016 г. ([url](#)); „БиБиСи Нюз“, Документален филм: „Фаркхунда - създаване на мъченица“ [онлайн видео], 12 август 2015 г. ([url](#)); „Вашингтон пост“, „Две години след бруталното убийство, което шокира Афганистан, гневът е стихнал“, 30 март 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁰³⁵⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽¹⁰³⁶⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

дори и в райони, които са смятани за относително безопасни като Даш Барчи в Западен Кабул в рамките на отделни семейства, човек може да намери хора със силно консервативни възгледи за понятията, свързани с „озападняване“⁽¹⁰³⁷⁾.

8.7 Външен вид, репутация, подозрения и слухове след завръщането от Запада

Източниците поддържат противоречиви възгледи за това как са възприемани възвращенците от техните семейства и общество, което може да зависи от контекста. В кореспонденция с ЕСПОУ за този доклад Али М. Латифи, афганистански журналист, живеещ в Кабул, който работи по темата за афганистанските бежанци в Гърция и Истанбул след 2013 г., заяви, че афганистанците, които изпъкват по един или друг начин, могат да бъдат възприемани като „озападени“, независимо дали това са хора, които са живели през целия си живот в Афганистан и никога не са го напуснали, дали са афганистанци, които заминават, за да учат и да се върнат, или дали са афганистанци, които са заминали като деца и са се завърнали като възрастни⁽¹⁰³⁸⁾. Въпросът, казва той, е как човек се „държи“ в Афганистан⁽¹⁰³⁹⁾. Афганистанците, израснали в Иран, могат да бъдат разглеждани като достатъчно „ирански“ или „неафганистански“ от обществото, посочи служителят в програмата⁽¹⁰⁴⁰⁾. Според съобщенията афганистанците с иранско възпитание са подложени на подигравки и изпитват затруднения при намирането на работа поради особен акцент⁽¹⁰⁴¹⁾. Например една статия в „Афганистан Тудей“ разказва за млад афганистанец, който живее в Иран и който е основал група за дизайн на дрехи в Кабул, като той обяснява, че неговият „западен“ външен вид и стил, който въпреки това е популярен сред афганистанската младеж, понякога получава обидни коментари или е наричан „гей“ или „иранец“ (*иранигак*)⁽¹⁰⁴²⁾. Д-р Шустър отбеляза, че в Афганистан човек трябва непрекъснато да внимава за действията, езика на тялото си, как и какво казва и как бива възприеман. Някой, който се връща от Европа и не познава неписаните правила, забравя, греша или прави грешки, може да бъде възприет като „нахален“, груб или неуважителен⁽¹⁰⁴³⁾.

Според някои източници на афганистанските депортирани и възвращенци се гледа с подозрение⁽¹⁰⁴⁴⁾ и понякога са възприемани от семейството и общността като „замърсени“ от Запада⁽¹⁰⁴⁵⁾, като са станали „озападени“ или „неислямски“, докато са били в Европа⁽¹⁰⁴⁶⁾, като например тийнейджъри и младежи с „видими и невидими признаци на тяхната културна промяна“ посредством различия в облеклото, поведението и акцентите⁽¹⁰⁴⁷⁾. Няколко източници обясняват, че местното недоверие и клюките в общността създават страх за проблеми. Д-р Шустър каза, че когато един млад мъж се завърне от Европа, семейството и близките му ще го посрещнат и всеки от квартала (мъжете) ще дойде, ще поседне и ще пие чай с него в продължение на няколко дни; те всъщност гледат как този човек се е променил. Тя обясни, че трудността е високото ниво на клюки в общността, което означава, че хората правят предположения или разпространяват слухове лесно, както и че става трудно

⁽¹⁰³⁷⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽¹⁰³⁸⁾ Латифи, А. М., имейл, 11 септември 2017 г.

⁽¹⁰³⁹⁾ Латифи, А. М., имейл, 11 септември 2017 г.

⁽¹⁰⁴⁰⁾ Служител на програмата, интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽¹⁰⁴¹⁾ Ван Хауте, М., „Миграция за връщане към Афганистан - връщане назад или движение напред?“ 2016 г., стр. 157.

⁽¹⁰⁴²⁾ „Афганистан Тудей“, „Жертви на модата“, 23 май 2014 г. ([url](#)).

⁽¹⁰⁴³⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽¹⁰⁴⁴⁾ Служител на програмата, интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽¹⁰⁴⁵⁾ Шустър, Л. и Маджиди, Н., „Какво се случва след депортацията? Преживяванията на депортираните афганистанци. Миграционни проучвания, 1(2)“, стр. 221-240, 2013 г. ([url](#)), Алинея 2.3; Шустър, Л. и Маджиди Н., „Стигма за депортиране и повторна миграция“, 2015 г. ([url](#)), стр. 7-8.

⁽¹⁰⁴⁶⁾ БРЖ, „От Кент до Кабул - бившите деца, търсещи убежище, изпратени обратно в Афганистан“, 17 юли 2015 г. ([url](#)); Опен, С. и Маджиди, Н., „Могат ли афганистанците да се реинтегрират след асистирано завръщане от Европа?“ юли 2015 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽¹⁰⁴⁷⁾ Шустър, Л. и Маджиди, Н., „Стигма за депортиране и ремиграция“, 2015 г. ([url](#)), стр. 10-11.

за човека да контролира възприятията около себе си относно завръщането си ⁽¹⁰⁴⁸⁾. Тя обясни, че в Афганистан е много трудно да се защитиш от обвинения, фалшиви или не, за това че си шпионин, че имаш разюздан морал или че си се отклонил от пътя на добрия мюсюлманин ⁽¹⁰⁴⁹⁾. Абубакар Сидики изрази мнение, че възвращенците не са преследвани само защото са се завърнали от Запада; той каза, че това може да се използва срещу някого за лични спорове, и обясни, че обвиненията за време, прекарано от някого на Запад, могат да бъдат използвани, за да бъде преследвано едно лице по други, различни причини ⁽¹⁰⁵⁰⁾. Например един съсед знае за миналото на някого в западна страна и това може да се използва, за да се даде начало на негативен слух за някого или по-късно да бъде обвинен в нещо ⁽¹⁰⁵¹⁾. Марике Ван Хауте също отбеляза, че недоверието в общността създава страх за възвращенците, че съседи могат да използват миграционната им история срещу тях, като например да информират талибаните заради ревност или завист ⁽¹⁰⁵²⁾. По подобен начин Масуд Ахмади каза, че слуховете от местното население предизвикват проблеми за връщащите се, макар МОМ да не е документирала никакви конкретни случаи на преследване на афганистанци, върнали се от Запада, въз основа на „озападняване“ ⁽¹⁰⁵³⁾.

Други източници посочват, че за афганистанците, които се връщат от Запада, има високо мнение ⁽¹⁰⁵⁴⁾ и че те са положително приети от техните общности и семейства ⁽¹⁰⁵⁵⁾. Според Неамат Ноджуми, връщането от учене на Запад е значителна печалба за семейството и за общността; за разлика от това, депортирането е значителна загуба и влиянието върху човека и семейството му се разглежда като отрицателно ⁽¹⁰⁵⁶⁾. Али Латифи обясни, че винаги ще има коментари, шегички или съмнения, когато човек се завръща в Афганистан след отсъствие, давайки примери за афганистанци, които отиват да учат, и след завръщането им са обект на шегички от семейството, че са станали „американизирани“ след ходене в САЩ. Той добави, че такова дразнене и шегички са „естествени“ след връщане на афганистанец; за да се избегне злоупотреба или остракиране, човек трябва да се адаптира към обичаите и практиките на местната култура. Той даде мнението, че човек трябва да бъде „много видим и много ясно изразен“ в „опитите си да изглежда различен“, за да бъде възприет като „озападнен“ и трябва да се държи различно спрямо обичайните си привички, за да изглежда озападнен. Той заяви, че човек, който прави така, че да изпъква чрез начина, по който се облича или чрез използване на прекалено много чужди думи, ще се възприема като „озападнен“. Той каза, че в селските райони, ако човек не се опитва да се придържа към местните обичаи и стандарти, ще се откроява още повече ⁽¹⁰⁵⁷⁾.

Без да предоставя никакви подробности, МПБ докладва през 2016 г. че е документирала няколко случая на момчета, които са били депортирани от Великобритания в Афганистан, които изпитват трудности, които не са уточнени, защото се смята, че са „изгубили“ своите ислямски обичаи ⁽¹⁰⁵⁸⁾. Допълнителна информация не можа да бъде открита.

„Амнести интернешънъл“ съобщава за случая на млад афганистанец, израснал в Иран, а по-късно живял в Норвегия в продължение на 9 години, където още като млад приел християнството. Въпреки това той по-късно бил депортиран и обяснявал, че е „отчужден“ от семейството си поради смяната на религията си, както и заявявал, че не може да живее с роднините си, защото те ще видят, че не се моли ⁽¹⁰⁵⁹⁾.

⁽¹⁰⁴⁸⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽¹⁰⁴⁹⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽¹⁰⁵⁰⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽¹⁰⁵¹⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽¹⁰⁵²⁾ Ван Хауте, М., „Миграция за връщане към Афганистан - връщане назад или движение напред?“, 2016 г., стр. 157.

⁽¹⁰⁵³⁾ Ахмади, М., имейл, 23 август 2017 г.

⁽¹⁰⁵⁴⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽¹⁰⁵⁵⁾ Ахмади, М., имейл, 23 август 2017 г.

⁽¹⁰⁵⁶⁾ Ноджуми, Н., имейл, 22 септември 2017 г. Неамат Ноджуми направи този коментар по време на прегледа на този доклад.

⁽¹⁰⁵⁷⁾ Латифи, А. М., имейл, 11 септември 2017 г.

⁽¹⁰⁵⁸⁾ Гладуел, С., „Вече не е дете: от Великобритания до Афганистан, МПБ 44“, септември 2013 г. ([url](#)), стр. 63.

⁽¹⁰⁵⁹⁾ „Амнести интернешънъл“, „Принудени да се върнат към опасността - търсещите убежище се завръщат от Европа в Афганистан“, 5 октомври 2017 г. ([url](#)), стр. 14.

За информацията относно третирането на онези, които биват възприемани като нарушители на исляма, вж.

[Раздел 2](#).

„Амнести интернешънъл“ също така съобщи за случая на млад афганистанец, избягал през 2000 г. като дете заради талибаните и израснал в Иран; той по-късно заминал с майка си и брат си за Европа, като живял там 6 години. Човекът посочил, че се възприема като гей, като е казал на „Амнести интернешънъл“, че полага усилия да скрие сексуалната си ориентация, но се страхувал, когато се е върнал в Кабул, където не познава никого ⁽¹⁰⁶⁰⁾. Не бяха открити допълнителни инциденти и потвърждаваща информация.

За информацията относно третирането на ЛГБТ хората или тези, които се възприемат като такива, вижте [Раздел 4](#).

8.8 Приспособяване към местните норми

Няколко източника показват, че афганистанците, които са израснали извън Афганистан и по-късно са се завърнали или са били депортирани, включително от Запада, съобщават за чувство на отчуждение от пошироката афганистанска общност и култура ⁽¹⁰⁶¹⁾. Д-р Лиза Шустър, която е интервюирала около 100 неуспешно кандидатствали за убежище, обяснява, че младите хора, които са израснали в Европа, научават различни навици и поведение в чужбина и след завръщането си в Афганистан не знаят къде е безопасно и на кого може да се вярва ⁽¹⁰⁶²⁾. Статия от 2015 г. за афганистанци, търсещи убежище, които са прекарвали време във Великобритания преди да бъдат върнати обратно, когато са станали възрастни, съобщава за историята на един афганистанец, който е живял във Великобритания в продължение на пет години преди депортирането му на 18-годишна възраст. Човекът е обяснил, че не е имал никакви семейни връзки, когато е пристигнал, и е възприеман като различен поради външния му вид и стил на общуване ⁽¹⁰⁶³⁾.

Източници обясняват, че е важно афганистанците, които се завръщат в страната, да се адаптират и да спазват обществените и културни норми, както и очакванията в общностите, в които живеят ⁽¹⁰⁶⁴⁾; а способността им да се приспособяват е свързана с фактори като времето, прекарано извън страната, възрастта и наличието на насоки и подкрепа ⁽¹⁰⁶⁵⁾. Според Масуд Ахмади от МОМ неспазването на нормите на общността може да причини проблеми. Той обясни, че за младите хора, израснали в Европа, проблемите може да не идват от самото общество, а от способността им да се адаптират и реинтегрират. Той изрази мнението, че продължителността на престоя в Европа и степента, в която човекът се е променил, също ще повлияе на вероятността индивидът да срещне конкретни трудности с реинтеграцията в афганистанското общество. Той заяви, че плавната реинтеграция в обществото е свързана с продължителността на престоя извън страната и с наличието на мрежова подкрепа ⁽¹⁰⁶⁶⁾. Според Абубакар Сидики времето, което един човек прекарва извън Афганистан по този начин, оказва влияние върху реинтеграцията: например сравнение между някой, който е възприел и демонстрира преживяното, с някой, който познава и разбира местната култура и обичаи ⁽¹⁰⁶⁷⁾. Али Латифи отбеляза, че завръщащите се афганистанци, които не се придържат към местните обичаи, могат да „бъдат възприемани като урбанизирани“ поради причината, че не познават местните обичаи. Той изказа мнението,

⁽¹⁰⁶⁰⁾ „Амнести интернешънъл“, „Принудени да се върнат към опасността - търсещите убежище се завръщат от Европа в Афганистан“, 5 октомври 2017 г. ([url](#)), стр. 15.

⁽¹⁰⁶¹⁾ ИМСАЩ, „Принудителното завръщане на афганистанските бежанци и последиците за стабилността“, „Информация за мира № 199“, януари 2016 г. ([url](#)), стр. 3-4; „БиБиСи Нюз“, „Младите хора изпратени обратно в Афганистан“, 17 юли 2015 г. ([url](#)); БРЖ, „От Кент до Кабул - бившите деца, търсещи убежище, изпратени обратно в Афганистан“, 17 юли 2015 г. ([url](#)).

⁽¹⁰⁶²⁾ БРЖ, „От Кент до Кабул - бившите деца, търсещи убежище, изпратени обратно в Афганистан“, 17 юли 2015 г. ([url](#)).

⁽¹⁰⁶³⁾ БРЖ, „От Кент до Кабул - бившите деца, търсещи убежище, изпратени обратно в Афганистан“, 17 юли 2015 г. ([url](#)).

⁽¹⁰⁶⁴⁾ Латифи, А. М., имейл, 11 септември 2017 г.; Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.; Ахмади, М., имейл, 23 август 2017 г.; Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽¹⁰⁶⁵⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.; Ахмади, М., имейл, 23 август 2017 г.; Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽¹⁰⁶⁶⁾ Ахмади, М., имейл, 23 август 2017 г.

⁽¹⁰⁶⁷⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

че е по-обидно, когато човек знае, че има местни обичаи или традиции, които трябва да се спазват, и реши да не ги следва или да ги нарушава заради самото нарушаване, което е знак за неуважение ⁽¹⁰⁶⁸⁾.

Д-р Шустър обясни, че изразяването на мнения, които биха могли да се възприемат като оспорващи нормите, свързани например с исляма или пола биха могли да изложат на риск младите хора, които са прекарвали дълги периоди в Европа. Младите хора, които са израснали и живели извън Афганистан, осъзнават, че съществуват алтернативи на очакваните обществени норми; но много често, когато хората се връщат, особено младите хора, те може да нямат умения за автоцензура. Д-р Шустър също така отбеляза, че децата, които са прекарвали дълго време на Запад, защото са по-малки, са по-слабо способни да правят преценка при говоренето за живота си на Запад ⁽¹⁰⁶⁹⁾. Абубакар Сидики също изрази мнението, че децата, които са свикнали да могат да поставят под въпрос всичко, както са правели в Европа, може да имат затруднения да се приспособят към афганистанските социални норми ⁽¹⁰⁷⁰⁾.

Няколко от източниците са на мнение, че са необходими насоки за афганистанските културни норми. Абубакар Сидики изрази мнението, че за хора, които са израснали от съвсем малки или са се родили в чужбина и никога не са били в Афганистан, дори и да говорят езика, ако някой им дава напътствия, те ще имат трудности да разберат всички културни нюанси ⁽¹⁰⁷¹⁾. Д-р Шустър също така изказа мнение, че хората, които са се завърнали наскоро и нямат мрежа от приятели и познати, които да им предоставят насоки и съвети, не знаят как да преговарят за границите и ограниченията на обществените норми и за очакванията за поведението ⁽¹⁰⁷²⁾. Но като нюанс в това Али Латифи добави, че афганистанците дори като бежанци се събират с други афганистанци и вероятно по тази причина ще имат известен усет за афганистанската култура; той също така отбеляза обаче че за тези, които нямат семейство, нямат приятели или връзки, към които да се придържат, ще бъде по-трудно; той обаче също така заяви, че основната им загриженост е по-скоро да намерят подслон, работа и как да избегнат самоубийствени атентати и насилие в резултат на конфликта ⁽¹⁰⁷³⁾.

За информацията относно отношението към мюсюлманите, сменили религията си, и към лицата, за които се смята, че нарушават исляма, вижте [Раздел 2](#).

За допълнителна информация относно социално-икономическото положение на възвращенците, вижте *„Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - ключови социално-икономически показатели, държавна закрила и мобилност в градовете Кабул, Мазари Шариф и Херат“* ⁽¹⁰⁷⁴⁾.

8.9 Брак, трудова заетост, жилищно устройство

Младите афганистанци мъже възвращенци, които е трябвало да изчерпят и изразходват средства за финансиране на своето миграционно пътуване до Европа, често стават икономически зависими от семейството си при завръщането си, което ги кара да сключат брак като средство за преговори и възстановяване на социално-културната принадлежност ⁽¹⁰⁷⁵⁾. Афганистанците, които са възприели „европейски начин на живот“ по отношение на брака, сексуалността и

⁽¹⁰⁶⁸⁾ Латифи, А. М., имейл, 11 септември 2017 г.

⁽¹⁰⁶⁹⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽¹⁰⁷⁰⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽¹⁰⁷¹⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

⁽¹⁰⁷²⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽¹⁰⁷³⁾ Латифи, А. М., имейл, 11 септември 2017 г.

⁽¹⁰⁷⁴⁾ „Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - ключови социално-икономически показатели, държавна закрила и мобилност в градовете Кабул, Мазари Шариф и Херат“, август 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁰⁷⁵⁾ Шустър, Л. и Маджиди, Н., „Стигма за депортиране и ремиграция“, 2015 г. ([url](#)), стр. 7-8; Опен, С. и Маджиди, Н., „Могат ли афганистанците да се реинтегрират след асистирано завръщане от Европа?“ юли 2015 г. ([url](#)), стр. 3.

нормите за пола, не са в състояние да продължат да правят това открито след връщането си, тъй като това не е социално приемливо, сочи проучването на Ван Хауте ⁽¹⁰⁷⁶⁾. Али Латифи даде пример за човек, който напуснал страната и се оженил за бяла жена от Америка; той е бил изправен пред проблеми със семейството си, защото това не е нещо, което е правено преди в семейството ⁽¹⁰⁷⁷⁾.

Ван Хауте също така е установила, че афганистанците възвращенци, които не са били сключили брак, са сключили традиционни бракове, уредени от техните семейства малко след завръщането им; тя обяснява, че макар мъжете при тези обстоятелства да са имали „ограничен избор“ по отношение на необходимостта да приемат афганистански ценности относно брака, сексуалността и половите норми, мъжете също са изразили силно желание да „принадлежат към афганистанския дискурс“ като стратегия да възстановят социалната и културната принадлежност ⁽¹⁰⁷⁸⁾.

Източници обясняват, че в афганистанското общество, включително за жените и младите мъже, самоубийството не е стандартна практика и се смята и възприема от афганистанското общество, че човек трябва да е бил въввлечен в незаконно поведение като наркотици, пиене и сексуални дейности ⁽¹⁰⁷⁹⁾. Собствениците на имоти ще зададат много въпроси за историята на наемателя, преди да се съгласят да отдадат жилище. Младите мъже са склонни да живеят заедно със семействата си или в група в общо помещение, докато се оженят ⁽¹⁰⁸⁰⁾. ОСПМА управлява малко „безопасни къщи“ в град Кабул с подкрепата на активисти, която осигурява временно настаняване на млади мъже, пристигащи в Кабул, които нямат къде да се настанят ⁽¹⁰⁸¹⁾.

Безработицата, ниската заетост и липсата на финансова подкрепа са повтарящи се проблеми за възвращенците ⁽¹⁰⁸²⁾, особено в контекста на значителна конкуренция на пазара на труда поради бързия и масов приток на завръщащи се афганистанци през последните години ⁽¹⁰⁸³⁾, както и средата с непотизъм и корупция ⁽¹⁰⁸⁴⁾. Ван Хауте в проучването от 2016 г. установи, че корупционната среда също е източник на тревога за афганистанските възвращенци ⁽¹⁰⁸⁵⁾.

За допълнителна информация за положението на възвращенците в големите градове, включително и за въпроса със социалните мрежи, вижте *„Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - ключови социално-икономически показатели, държавна закрила и мобилност в градовете Кабул, Мазари Шариф и Херат“* ⁽¹⁰⁸⁶⁾.

8.10 „Озападнени“ афгански жени и момичета

Абубакар Сидики обясни, че за афганистанските жени или момичета, родени в Европа, или за тези, които са свикнали с нормалните западни свободи и независимост да излизат и да извършват ежедневни дейности сами, обществените ограничения в Афганистан като изискване за настойник или придружител мъж са много трудни за приспособяване ⁽¹⁰⁸⁷⁾. Служителят на програмата обясни,

⁽¹⁰⁷⁶⁾ Ван Хауте, М., „Миграция за връщане към Афганистан - връщане назад или движение напред?“, 2016 г., стр. 180.

⁽¹⁰⁷⁷⁾ Латифи, А. М., имейл, 11 септември 2017 г.

⁽¹⁰⁷⁸⁾ Ван Хауте, М., „Миграция за връщане към Афганистан - връщане назад или движение напред?“, 2016 г., стр. 131-132.

⁽¹⁰⁷⁹⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.; Служител на програмата, интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽¹⁰⁸⁰⁾ Служител на програмата, интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽¹⁰⁸¹⁾ „Документиране на Афганистан, убежището за депортирани в Кабул“ [онлайн видео], 4 октомври 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁰⁸²⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.; Опен, С. и Маджиди, Н., „Могат ли афганистанците да се реинтегрират след асистирано завръщане от Европа?“, юли 2015 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽¹⁰⁸³⁾ ИМСАЩ, „Афганистанската бежанска криза през 2016 г.“, февруари 2017 г. ([url](#)); Служител на програмата, интервю по „Скайп“, 7 август 2017; МВФ, „Броят завръщащи се афганистански бежанци се увеличава, докато страната се справя с възстановяването“, 26 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁰⁸⁴⁾ Маджиди, Н. и Харт, „Връщане и реинтеграция в Афганистан: политически последици, практика за миграционната политика“, юни-септември 2016 г. ([url](#)), стр. 37.

⁽¹⁰⁸⁵⁾ Ван Хауте, М., „Миграция за връщане към Афганистан - връщане назад или движение напред?“, 2016 г., стр. 160.

⁽¹⁰⁸⁶⁾ „Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - ключови социално-икономически показатели, държавна закрила и мобилност в градовете Кабул, Мазари Шариф и Херат“, август 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁰⁸⁷⁾ Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г.

че афганистанските жени, особено жените, които са отгледани на Запад и се завръщат отново в Афганистан след продължително отсъствие, трябва да се движат между два паралелни свята в обществото - външния вид, по отношение на който трябва да се съобразяват с всички традиционни социални и полови норми; вътрешния свят; трябва да се внимава да не се казват някои неща, които могат да се разглеждат като неислямски ⁽¹⁰⁸⁸⁾. Подобно на афганистанските жени с публичен профил, жените, които имат висше образование и живеят в Кабул или в провинциални градове, могат да бъдат разглеждани като „озападнени“ и нарушаващи очакваните от жените културни, религиозни и социални норми. В зависимост от обществената им среда те могат да бъдат обект на насилие от страна на обществото и въоръжените групировки. Също така, тъй като те изпъкват повече, за тях е възможно да се говори повече в тяхната общност ⁽¹⁰⁸⁹⁾. Жените, които са защитници на правата на човека или са активни в обществения живот, както и тези, които са наети на работа в нетрадиционни роли, са преследвани от антиправителствени елементи ⁽¹⁰⁹⁰⁾ и могат също да бъдат заклеяени и да станат жертви на насилие заради престъпване на социалните и религиозни норми относно мястото на жените в обществото ⁽¹⁰⁹¹⁾. МООНСА съобщи за убийството и раняването на 96 жени в 54 целенасочени атаки и убийства от страна на антиправителствени елементи през 2016 г. ⁽¹⁰⁹²⁾.

За допълнителна информация относно жените, които нарушават социалните норми, вижте раздела относно насилието, базирано на пола, в рамките на [Раздел 3](#).

Също така за подробности относно преследването на „озападнени“ жени от участници в конфликта, вж. *„Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - лица, преследвани от въоръжени участници в конфликта“* ⁽¹⁰⁹³⁾.

8.11 Защита и гаранции

Няколко източници споделят, че оцеляването в Афганистан е силно свързано с достъпа на дадения човек до неговите социални мрежи с роднини, приятели и познати ⁽¹⁰⁹⁴⁾. Д-р Лиза Шустър обясни, че в Афганистан за човек е трудно да се защити срещу обвинения против характера му, като това може да изложи този човек на риск. Тя изрази мнението, че „единственият начин“ да се защитиш от такива обвинения е в такъв случай някой със значителна морална власт да може да те защити в общността ⁽¹⁰⁹⁵⁾. Масуд Ахмади от МОМ обясни, че според информацията му повечето афганистанци, които се връщат, не срещат трудности конкретно поради това, че са „озападнени“. Той обаче заяви, че факторите, които влияят на способността на човек да се реинтегрира устойчиво след завръщането, зависят от редица въпроси, включително времето, прекарано извън страната, наличието на мрежа от контакти, както и отчитането на индивидуалните или семейните нужди; други ключови фактори включват липсата на адекватна помощ, политическа и икономическа нестабилност и ситуацията със сигурността ⁽¹⁰⁹⁶⁾. Изследване от учените Сери Опен и Насим Маджиди през 2015 г. на доброволните връщания на афганистанци от Европа твърди, че реинтеграцията е дълъг и сложен процес, включващ практически и социално-културни елементи и зависещ от местните социални мрежи и обществения капитал ⁽¹⁰⁹⁷⁾. По същия начин, проучването на Ван

⁽¹⁰⁸⁸⁾ Служител на програмата, интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽¹⁰⁸⁹⁾ Холандия, „Доклад за страната на произход за Афганистан“, ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 83.

⁽¹⁰⁹⁰⁾ Холандия, „Доклад за страната на произход за Афганистан“, ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 83; МООНСА, „Афганистан – защита на цивилните във въоръжен конфликт – годишен доклад за 2015 г.“, февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 13.

⁽¹⁰⁹¹⁾ ЕС и др., „Местна стратегия ЕС+ за защитниците на правата на човека в Афганистан“, декември 2016 г. ([url](#)), стр. 4.

⁽¹⁰⁹²⁾ МООНСА, „Афганистан - защита на цивилните във въоръжен конфликт, годишен доклад за 2016 г.“, февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 24.

⁽¹⁰⁹³⁾ „Доклад на ЕСПОУ за страната на произход: Афганистан – лица, преследвани от въоръжени участници в конфликта“, декември 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁰⁹⁴⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017; Ахмади, М., имейл, 23 август 2017; Сидики, А., 11 август 2017 г.

⁽¹⁰⁹⁵⁾ Шустър, Л., интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г.

⁽¹⁰⁹⁶⁾ Ахмади, М., имейл, 23 август 2017 г.

⁽¹⁰⁹⁷⁾ Опен, С., и Маджиди, Н., „Могат ли афганистанците да се реинтегрират след асистирано завръщане от Европа?“ юли 2015 г. ([url](#)), стр. 4.

Хауте за възвращенците афганистанци от Европа, публикувано през 2016 г., разкри, че завръщащите се афганистанци с по-слаба обществена „включеност“ е по-вероятно да се чувстват незащитени от общото насилие и да станат зависими от семейството си. Според нейното проучване тези възвращенци, които са живели в Европа, но не са участвали активно в живота в приемащите страни в Европа, не са „приели много умения или идеи“, което им дава позиция с по-нисък личен риск и ги кара да бъдат по-склонни да използват консерватизма и традицията като средство за „преговори за принадлежност“ при завръщането им в Афганистан ⁽¹⁰⁹⁸⁾.

За допълнителна информация относно положението на ВРЛ и възвращенците в Афганистан, както и относно социалните мрежи, вижте *„Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - ключови социално-икономически показатели, държавна закрила и мобилност в градовете Кабул, Мазари Шариф и Херат“* ⁽¹⁰⁹⁹⁾.

⁽¹⁰⁹⁸⁾ Ван Хауте, М., „Миграция за връщане към Афганистан - връщане назад или движение напред?“, 2016 г., стр. 169.

⁽¹⁰⁹⁹⁾ „Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - ключови социално-икономически показатели, държавна закрила и мобилност в градовете Кабул, Мазари Шариф и Херат“, август 2017 г. ([url](#)). За допълнителна информация по въпроса за мрежите в Афганистан, вж. норвежкия доклад на „ЛандИнфо“, „Афганистан: Мрежи“, 18 септември 2017 г. ([url](#)).

Приложение I: Библиография

Записите са подредени по азбучен ред по автор, а след това по заглавие. Хипервръзките в бележките под линия и библиографията са проверени и актуализирани между 25 и 30 ноември 2017 г.

Публични източници

„АККОРД“ [ACCORD] (Австрийски център за изследване и документация за страна по произход и убежище),

„Афганистан: Документация и експертни дискусии с Томас Рутиг и Михаел Дакснер от 4 май 2016 г.“, юни 2016 г. (https://www.ecoi.net/file_upload/90_1466684031_dokumentation-coi-seminar-afg-20160623.pdf), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Отговор на въпрос за Афганистан: 1) Единствено „извършителят“ при сексуални контакти преди брака ли може да е цел на отмъщение, или членове на семейството му също могат да са цели?“, 2) „Възможност да се търси действие на държавните агенции за защита срещу отмъщение“ [a-10006-1], 23 февруари 2017 г. (https://www.ecoi.net/local_link/336794/466506_en.html), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

„Отговор на въпрос за Афганистан: Последствия, когато семейство на момиче отхвърли сватовниците“ [a-10339], 29 септември 2017 г. (https://www.ecoi.net/local_link/347652/479258_en.html), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

„Афганистански атеисти“ [„Фейсбук“], публикувано на: 28 септември 2017 г. (https://www.facebook.com/pg/Afghan-Atheists-247734328587044/about/?ref=page_internal), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Афганистански атеисти“ [„Фейсбук“], публикувано на: 7 септември 2017 г. (<https://www.facebook.com/atheists.af/>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Афганистан,

Доклади за разглеждане, подадени от държавите членки съгласно Член 19 от Конвенцията съгласно процедурата по диспозитивно докладване, CAT/C/AFG/2, 13 май 2016 г., на разположение на адрес: (https://www.ecoi.net/file_upload/1930_1472050705_g1609688.pdf), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

Конституция на Афганистан, 26 януари 2004 г. (<http://www.afghanembassy.com.pl/afg/images/pliki/TheConstitution.pdf>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

ЦСС (Централна статистическа служба) и МОЗ (Министерство на общественото здраве), *„Демографско изследване на здравето за 2015 г. в Афганистан“*, януари 2017 г. (<https://dhsprogram.com/pubs/pdf/FR323/FR323.pdf>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

ЦСС (Централна статистическа служба), *„Жените и мъжете в Афганистан през 2014 г.“*, 2014 г. (<http://cso.gov.af/Content/files/Final%20English%20Sent%20for%20printing.pdf>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Закон от 2009 г. за елиминиране на насилието спрямо жени, 2009 г., достъпен на адрес: (<http://www.refworld.org/docid/5486d1a34.html>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

Министерство на правосъдието, *„Спешно прессъобщение“*, 13 август 2017 г. (<http://moj.gov.af/en/news/312824>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

МОЗ (Министерство на общественото здраве), *Обща програма на ООН за борба с ХИВ/СПИН, „Доклад за напредъка на страната 2014 г. - Афганистан“*, 31 март 2014 г. (http://www.unaids.org/sites/default/files/country/documents/AFG_narrative_report_2014.pdf), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Наказателен кодекс, 22 септември 1976 г., достъпно на адрес: (<http://www.refworld.org/docid/4c58395a2.html>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Афганистан Таймс“, *„Мъж от Фаряб бяга, след като уби младоженката си“*, 4 септември 2017 г. (<http://afghanistantimes.af/wp-content/uploads/2017/09/AT-Sep-4-2017.pdf>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Афганистан тудей“,

„Постигането на власт с бурката е предателство спрямо правата на жените“, 25 септември 2015 г. (<http://www.afghanistan-today.org/en/articles/society/2136/Achieving-power-with-the-burqa-betrays-the-rights-of-women.htm>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Жертви на модата“, 23 май 2014 г., (<http://www.afghanistan-today.org/en/articles/society/702/>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

АФП („Агенция Франс Прес“),

„Сигурно място за тормозените жени на Афганистан“, 27 май 2017 г., достъпно на адрес: (<https://www.thenational.ae/world/a-safe-place-for-afghanistan-s-abused-women-1.67433>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Афганистанските християни живеят в страх и се крият“, 31 януари 2011 г., достъпно на адрес: (<https://www.alarabiya.net/articles/2011/01/31/135707.html>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Афганистанци възвращенци от Иран донасят проблеми с наркотиците у дома“, 14 юли 2015 г., достъпно на адрес: (<https://www.dawn.com/news/1194416>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Хълмът на вдовиците“ в Афганистан живее в друг свят“, 23 юни 2017 г., достъпно на адрес: (<http://www.dailymail.co.uk/wires/afp/article-4631438/Afghanistans-hill-widows-live-world-apart.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Зад срама и мълчанието“, 8 януари 2017 г. (<https://correspondent.afp.com/behind-shame-and-silence>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Престрелка за „танцуващо момче“ на афганистанска сватба доведе до смъртта на най-малко 22 души“, 27 юли 2015 г., достъпно на адрес:

(<http://english.ahram.org.eg/NewsContent/2/9/136345/World/International/Gunfig-ht-over-dancing-boy-at-Afghan-wedding-kills-.aspx>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Ресторант в Кабул, ударен от смъртоносен самоубийствен атентат с кола-бомба“, 1 януари 2016 г., достъпно на адрес: (<https://www.theguardian.com/world/2016/jan/01/kabul-restaurant-hit-by-deadly-suicide-car-bombing>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Кабул ще наложи санкции за субкултурата на момчета секс роби“, 22 февруари 2017 г., достъпно на адрес: (<https://tribune.com.pk/story/1335200/kabul-set-penalties-subculture-boy-sex-slaves/>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Грях на кожата? „Татуировките въплъщават „социална революция“ в Афганистан“, 21 декември 2014 г., достъпно на адрес: (<http://english.alarabiya.net/en/perspective/features/2014/12/21/Skin-sin-Tattoos-embody-social-revolution-in-Afghanistan.html>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Откраднати момчета: живот след сексуално робство в Афганистан“, 26 юни 2017 г., достъпно на адрес: (<https://www.yahoo.com/news/stolen-boys-life-sexual-slavery-afghanistan-044706821.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Талибаните използват деца за „примамка“ за убиване на афганистански полицаи“, 16 юни 2016 г., достъпно на адрес: (<https://www.dawn.com/news/1265215>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Талибаните използват деца сексуални роби за залавяне и убиване на афганистански полицаи“, 16 юни 2016 г., достъпно на адрес: (<http://www.businessinsider.com/afp-taliban-use-honey-trap-boys-to-kill-afghan-police-2016-6>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Техните тихи писъци“, 25 юли 2016 г. (<https://correspondent.afp.com/their-silent-screams>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Жени са били преследвани при превземането на Кундуз от талибаните“, 17 октомври 2015 г., достъпно на адрес: (<https://tribune.com.pk/story/974495/women-targeted-in-taliban-takeover-of-kunduz/>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Афшар, МР., *Случаят на афганистански вероотстъпник – правото на справедлив процес между ислямското право и правата на човека в афганистанската конституция*, в: Годишник на Макс Планк на ООН, том 10, 2006 (http://www.mpil.de/files/pdf3/mpunyb_13_knust1.pdf), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

Ахмади, М., имейл, 12 септември 2017 г. Масуд Ахмади е национален програмен мениджър за Афганистан за връщане, реинтеграция и повторно заселване към Международната организация по миграция. (МОМ), Афганистан. С него беше осъществена връзка по имейл.

Ахмади, М., имейл, 23 август 2017 г. Масуд Ахмади е национален програмен мениджър за Афганистан за връщане, реинтеграция и повторно заселване към Международната организация по миграция. (МОМ), Афганистан. С него беше осъществена връзка по имейл.

Ахмади, С., *Проверка на реалността: Няма справедливост за жените в провинция Гор*, „Мрежа на афганистанските анализатори“ (МАО), 4 декември 2016 г. (<https://www.afghanistan-analysts.org/reality-check-no-justice-for-women-in-ghor-province/>), разглеждано на: 30 ноември 2017 г.

АИ („Амнести Интернешънъл“)

„Ужасяващо наказание за „изневяра“ със 100 камшика трябва да бъде разследвано“, 2 септември 2015 г. (<https://www.amnesty.org/en/latest/news/2015/09/afghanistan-abhorrent-punishment-of-100-lashes-for-adultery-must-be-investigated/>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Афганистан: Техният живот, изложен на риск: Защитниците на правата на жените в Афганистан“, 7 април 2015 г. (<https://www.amnesty.org/en/documents/asa11/1279/2015/en/>), разглеждано на: 30 ноември 2017 г.

„Доклад на „Амнести интернешънъл“ 2016/2017 г. - Афганистан“, 22 февруари 2017 г. (<https://www.amnesty.org/en/countries/asia-and-the-pacific/afghanistan/report-afghanistan/>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Принудени да се върнат към опасността - търсещите убежище се завръщат от Европа в Афганистан“, 5 октомври 2017 г. (<https://www.amnesty.org/download/Documents/ASA1168662017ENGLISH.PDF>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Жените в Афганистан: Пионки в борбите за власт на мъжете“, 1 ноември 1999 г., достъпно на адрес: (<http://www.refworld.org/docid/3ae6a99513.html>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

НКАПЧ [AIHRC] (Независима комисия на Афганистан по правата на човека)

„Причини и последици от Бача бази“, 18 август 2014 г., достъпно на адрес: (<http://www.refworld.org/docid/5694c3db4.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Принудителните гинекологични прегледи като сексуален тормоз и нарушение на човешките права“, 5 декември 2015 г. (<http://www.aihrc.org.af/media/files/Forced%20Gynecological%20Exams%20-%20English.pdf>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Доклад от националното разследване на факторите и причините за изнасилванията и убийствата на честта в Афганистан“, 2013 г. (<http://www.aihrc.org.af/media/files/PDF/Natioan%20Inquiry%20final%20-%20for%20P-R.pdf>), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

„Пресъобщение - за последните ужасни инциденти в страната“, 4 юли 2017 г. (http://www.aihrc.org.af/home/press_release/6436), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Пресъобщение за насилието спрямо жени - Причините, основанията и положението на насилие срещу жените в Афганистан през 10 месеца от фискалната година 1396, януари-октомври 2017 г., октомври 2017 г. (<http://www.aihrc.org.af/media/files/Press%20Release%20on%20violence%20%20a%20gainst%20women-10%20months%20of%201396.pdf>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Доклад в сянка за реализирането и прилагането в Афганистан на Конвенцията против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание“, 17 май 2017 г., достъпно на адрес: (<http://www.refworld.org/docid/5948e54a4.html>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

АКБЖ (Афганистански комитет за безопасност на журналистите), „Героите репортери: Изследване на състоянието на афганистанските журналистки“, 31 март 2016 г. (<http://ajsc.af/wp-content/uploads/2016/04/women-in-media-.pdf>), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

ППОА (Проект за правно образование в Афганистан),

„Въведение в наказателното право на Афганистан“, Второ издание, Юридически факултет на „Станфорд“, 2012 г. (https://www-cdn.law.stanford.edu/wp-content/uploads/2016/03/ALEP-Criminal-Law-2d-Ed_English.pdf), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Въведение в правото на Афганистан“, Трето издание, Правна школа Станфорд, 2011 (https://www-cdn.law.stanford.edu/wp-content/uploads/2016/03/ALEP-Law-of-Afghanistan-3d-Ed_English.pdf), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Въведение в имущественото право на Афганистан“, Първо издание, Юридически факултет на „Станфорд“, 2015 (https://www-cdn.law.stanford.edu/wp-content/uploads/2016/05/ALEP-Property-Law-1st-Ed_English.pdf), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Ал Джазира,

„Афганистан не е страна за жени“ [видео онлайн], „101 изток“, 3 юли 2015 г. (<http://www.aljazeera.com/programmes/101east/2015/06/afghanistan-country-women-150630115111987.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Пристрастяване и безнадеждност в Херат, Афганистан“, 6 декември 2013 г. (<http://www.aljazeera.com/indepth/features/2013/12/addicted-hopeless-afghanistan-herat-20131269424334179.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Нурджахан Акбар: Какво предвещава бъдещето за афганистанските жени“, 29 май 2016 г. (<http://www.aljazeera.com/indepth/features/2016/05/noorjahan-akbar-future-holds-afghan-women-160526080228426.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Нова заплаха за афганистанските жени в политиката“, 17 ноември 2014 г. (<http://www.aljazeera.com/indepth/opinion/2014/11/new-threat-afghan-women-polit-20141117102829266859.html>), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

„Намаляването на общностите на индусите и сикхите в Афганистан“, 1 януари 2017 г. (<http://www.aljazeera.com/indepth/features/2016/12/decline-afghanistan-hindu-sikh-communities-161225082540860.html>), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

АП (Асошиейтед прес),

„Страх, тайна и опасност - начин на живот за афганистанските гейове“, 5 ноември 2016 г. (<https://apnews.com/456fa1a71d004d539edce40eff6efb46/fear-secrecy-and-danger-way-life-afghan-gays>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Афганистански мъж твърди, че роднините му са убили бременната му дъщеря тийнейджърка, след като избягала с млад братовчед“, 18 юли 2016 г., достъпно на адрес:

(<http://nationalpost.com/news/world/afghan-man-says-in-laws-killed-his-pregnant-14-year-old-daughter-in-revenge>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

ОИОА (Отдел за изследвания и оценка в Афганистан),

„Корумпиране на държавата или корупция, изработена от държавата“, юни 2010 г., достъпно на адрес: (<http://www.refworld.org/pdfid/4c21cd102.pdf>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Решения, желания и разнообразие: Брачните практики в Афганистан“, февруари 2009 г. (<https://areu.org.af/wp-content/uploads/2016/01/905E-Marriage-Practices-IP-web.pdf>), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

РОУЗ (Рамка за оценка на управлението на земята) - Афганистан, 22 юни 2017 г. (<https://areu.org.af/wp-content/uploads/2017/06/1608-Land-Governance-Assessment-Framework-LGAF-Afghanistan.pdf>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

ОИОА (Отдел за изследвания и оценка в Афганистан) и ШКА (Шведски комитет за Афганистан), „Другата страна на неравенството на половете: Мъжете и мъжествеността в Афганистан“, януари 2016 г. (https://swedishcommittee.org/sites/default/files/media/1601e_the_other_side_of_gender.pdf), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

ОИОА (Отдел за изследвания и оценка на Афганистан) и ВКБООН, „Защо децата предприемат пътуване непридружени?“, декември 2014 г., достъпно на адрес: (<http://www.unhcr.org/548ea0f09.pdf>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

Фондация „Азия“,

„Еволюиращата роля на жените в политически несигурен Афганистан“, 7 декември 2016 г. (<https://asiafoundation.org/2016/12/07/evolving-role-women-politically-uncertain-afghanistan/>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Изследване на афганистанския народ 2016 г.“, април 2017 г. (http://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2016/12/2016_Survey-of-the-Afghan-People_full-survey.Apr2017.pdf), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Изследване на афганистанския народ 2017 г.“, ноември 2017 г. (https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2017/11/2017_AfghanSurvey_report.pdf), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

AsiaNews.it, Фр. Морети: „Малките сестри на Исус“ - 60 години афганистанки сред афганистанците“, 21 март 2017 г. (<http://www.asianews.it/news-en/Fr.-Moretti:-The-Little-Sisters-of-Jesus,-for-60-years--Afghan-among-Afghans-40251.html>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Ейжа таймс“, „Афганистански следовател оправдава убийството на жена с камъни“, 7 ноември 2015 г. (<http://www.atimes.com/article/afghan-investigator-justifies-stoning-death-of-woman/>), разглеждано на: 30 ноември 2017 г.

Асилос, „Афганистан: Положението на младите мъже „озападнени“ възвращенци в Кабул“, август 2017 г. (<https://asylos.eu/wp-content/uploads/2017/08/AFG2017-05-Afghanistan-Situation-of-young-male-Westernised-returnees-to-Kabul-1.pdf>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

Австралия, МВРТ (Министерство на външните работи и търговията), *„Информационен доклад на МВРТ за страната*

- Афганистан“, 18 септември 2015 г., стр. 23, достъпно от МВРТ при поискване. Цитирано в: Обединено кралство, *„Бележка за държавна политика и информация - Афганистан: Страх от антиправителствени елементи (АПЕ)“*, 29 ноември 2016 г.

(https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/576895/CPIN-Afghanistan-Fear-of-AGEs-v2-December-2016.pdf), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

ГБАА (Група на британски и ирландски агенции за Афганистан), *„Наркотици в Афганистан: проблем, роден у дома“*, 14 декември 2016 г. (<https://www.baag.org.uk/views-voices/drugs-afghanistan-home-grown-problem>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Барфийлд, Т., *„Афганистан: културна и политическа история“*, „Принстън юнивърсити прес“, Принстън, 2012.

Барфийлд, Т., Ноджуми, Н. и Тиър, Дж.А., *„Сблъсъкът на две добрини - държавно и недържавно разрешаване на спорове в Афганистан“*, Институт за мир на САЩ (ИМСАЩ), 2011

(https://www.usip.org/sites/default/files/file/clash_two_goods.pdf), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„БиБиСи Нюз“,

„Афганистанска художничка се укрива след изпълнение с „желязно бельо“, 12 март 2015 г. (<http://www.bbc.com/news/world-asia-31851830>), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

„Афганистански екзекуции: пет присъди заради групово изнасилване в Пагхман“, 8 октомври 2014 г. (<http://www.bbc.com/news/world-asia-29537738>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Видео на афганистанска певица предизвика заплахи и похвали“, 17 август 2017 г. (<http://www.bbc.com/news/blogs-trending-40960963>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Афганистански съдия осъди мъж на удари с камшик за пиене на алкохол“, 1 юни 2011 г. (<http://www.bbc.com/news/world-south-asia-13620439>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Афганистански мъж осакати бременната си жена“, 28 юли 2016 г. (<http://www.bbc.com/news/world-asia-36911415>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Афганистанският депутат Шукриа Баракзай оцеля след нападение над нейния автомобил“, 16 ноември 2014 г. (<http://www.bbc.com/news/av/world-asia-30075139/afghan-mp-shukria-barakzai-survives-car-attack>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Афганистански бележник: Животът вътре в затвора за жени Бадам Багх“, 19 май 2014 г. (<http://www.bbc.com/news/world-asia-26344398>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Афганистанка, обвинена в изневяра, беше убита с камъни“, 3 ноември 2015 г. (<http://www.bbc.com/news/world-asia-34714205>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„ЛГБТ общността в Афганистан живее под заплаха от смърт“, 7 октомври 2016 г. (<http://www.bbc.com/news/world-asia-36884732>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Растящата тенденция за временни татуировки в Афганистан“, 21 декември 2012 г.
(<http://www.bbc.com/news/av/world-asia-20820329/afghanistan-s-increasing-temporary-tattoo-trend>),
разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Бурната история на Афганистан“, 21 ноември 2008 г.
(http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/1569826.stm), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Ариана Саид: Концертът в Кабул се провежда въпреки заплахите“, 20 август 2017 г.
(<http://www.bbc.com/news/world-asia-40993420>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Полемиката на вероотстъпничеството в Афганистан“, 14 януари 2014 г.
(<http://www.bbc.com/news/world-asia-25732919>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

Документален филм: „Фаркхунда – създаването на мъченица“ [Онлайн видео], 12 август 2015 г.
(https://www.youtube.com/watch?v=idN_fV2Qjfk), разглеждано на: 28 ноември 2017 г.

„Гей афганистанец се противопоставя на традицията и разкрива самоличността си“, 20 февруари 2013 г. (<http://www.bbc.com/news/world-asia-21426632>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Излизане навън в Кабул: Малките радости в сянката на страха“, 24 декември 2016 г.
(<http://www.bbc.com/news/world-asia-37657804>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Потвърдена присъда за афганистанския случай с Корана“, 16 февруари 2009 г.
(http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/7893171.stm), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Френски ресторант в Кабул разтърсен при атака с кола-бомба“, 1 януари 2016 г.
(<http://www.bbc.com/news/world-asia-35210281>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Затворът на смъртта в Кабул“, 27 февруари 2006 г.
(http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/4756480.stm), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Профил: новият лидер на талибаните Мавлави Хибатула Ахунджада“, 26 май 2016 г.
(<http://www.bbc.com/news/world-asia-36377008>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Реза Гюл: афганистанката, чийто съпруг отрязва нейния нос“, 28 януари 2016 г.
(<http://www.bbc.com/news/world-asia-35408623>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Младите хора, изпратени обратно в Афганистан“, 17 юли 2015 г.
(<http://www.bbc.com/news/magazine-33524193>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Заплашена със смърт заради работа в телевизия“, 29 април 2016 г.
(<http://www.bbc.com/news/magazine-36149688>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Жени и мъж застреляни от Талибаните, защото са имали незаконни отношения“, „БиБиСи Пърша“, преведено от Революционната асоциация на жените в Афганистан (РАЖА), 22 август 2017 г., достъпно на адрес: (<http://www.rawa.org/temp/runews/2017/08/22/and-8220-woman-and-man-shot-dead-by-taliban-for-having-illicit-relationsand-8221.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Биелица, Дж. и Музхари, М., „Афганистанско изгнание: може ли афганистанското правителство да се справи с повече възвращенци от Европа?“, Мрежа на афганистанските анализатори (МАО), 31 октомври 2016 г. (<https://www.afghanistan-analysts.org/afghan-exodus-can-the-afghan-government-deal-with-more-returnees-from-europe/>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Биелица, Дж. и Каане, Е., „Последните екзекуции на Афганистан: реагиране на призови за смъртно наказание“, Мрежа на афганистанските анализатори (МАО), 11 май 2016 г. (<https://www.afghanistan-analysts.org/afghanistans-latest-executions-responding-to-calls-for-capital-punishment/>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

Биелица, Дж. и Рутиг, Т., „Доброволни и принудителни завръщания в Афганистан през 2016/2017 г.: тенденции, статистика и опит“, Мрежа на афганистанските анализатори (МАО), 19 май 2017 г. (<https://www.afghanistan-analysts.org/voluntary-and-forced-returns-to-afghanistan-in-201617-trends-statistics-and-experiences/>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Броудли“ („Вайс нюз“), „Талибаните отново екзекутират жени публично“, 16 май 2016 г. (https://broadly.vice.com/en_us/article/bmw97w/the-taliban-is-publicly-executing-women-again), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

Канада, Съвет за имиграция и бежанци (СИБ), Дирекция „Научни изследвания“

AFG105413.E - „Афганистан: Положението на афганистанските граждани, работещи за НПО-та или международни организации за подпомагане, и дали те са преследвани от талибаните; атаки срещу училища и инциденти на насилие срещу студенти, учители и образователния сектор; отговор на държавата (2012 г. - януари 2016 г.), 22 февруари 2016 г. (<http://www.irb-cisr.gc.ca/Eng/ResRec/RirRdi/Pages/index.aspx?doc=456381&pls=1>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

AFG105414.E - „Афганистан: Документи, необходими за пътуване в рамките на Афганистан, документи, необходими за преминаване на контролно-пропускателни пунктове (2013 г. - януари 2015 г.)“, 3 февруари 2016 г. (<http://www.irb-cisr.gc.ca/Eng/ResRec/RirRdi/Pages/index.aspx?doc=456358&pls=1>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

ЦРЖ („Център за разследваща журналистика“), „Да убиеш врагче: афганистански жени, вкарани в затвора за любов“ [Онлайн видео], 19 октомври 2014 г., достъпно на адрес: (<https://www.youtube.com/watch?v=PwfC3WWYNlc>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Крисчън тудей“,

„Афганистански християнин беше освободен от затвора и е в безопасност извън страната“, 23 април 2011 г. (<https://www.christiantoday.com/article/afghan.christian.released.from.prison.and.safely.out.of.the.country/27869.htm>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Църква скърби за пастор и деца, убити при самоубийствено нападение на талибаните в Афганистан“, 1 декември 2014 г. (<https://www.christiantoday.com/article/church.mourns.pastor.and.children.killed.by.taliban.suicide.bombing.in.afghanistan/43730.htm>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

ГСИМ (Гражданска и свободна инициатива за мир), *„Оценка на практиките на бад и тяхното лошо социално въздействие в Афганистан“*, август 2014 г., достъпно на адрес: (<http://openasia.org/en/g/wp-content/uploads/2015/01/Research-Draft-21-Oct-2014-3-1.pdf>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

Кордейд, *„Подпомагане на основното правосъдие в контекст на несигурност - Афганистан и Южен Судан“*, октомври 2016 г. (<https://www.cordaid.org/en/wp-content/uploads/sites/3/2016/11/STRATEGY-DOCUMENT- FINAL-7-11-2016.pdf>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

МГОЧП (Мрежа за гражданско общество и човешки права) и СОСИ (Световна организация срещу изтезанията), *„Доклад в сянка за Комитета срещу изтезанията по време на прегледа на Втория периодичен доклад на Афганистан на 60-ата сесия, март 2017 г.“* (http://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CAT/Shared%20Documents/AFG/INT_CAT_CSS_AFG_2_7015_E.pdf), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

Дания, Датска имиграционна служба (ДИС), *„Доклад от мисия за установяване на факти на Датската имиграционна служба в Кабул, Афганистан, 25 февруари до 4 март 2012 г.“*, май 2012 г., достъпно на адрес: (<http://www.refworld.org/docid/505af0352.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Дипломат,

„Да предизвикаш Светите заповеди: ЛГБТ общността в Афганистан“, 30 януари 2017 г. (https://thedi diplomat.com/2017/01/defying-holy-orders-afghanistans-lgbt-community/?utm_content=bufferdb82b&utm_medium=social&utm_source=facebook.com&utm_campaign=buffer), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Разкрито: Защо ИДИЛ мрази талибаните“, 29 януари 2016 г. (<https://thedi diplomat.com/2016/01/revealed-why-isis-hates-the-taliban/>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Рула Гани, необичайно видната първа дама на Афганистан“, 7 декември 2014 г. (<https://thedi diplomat.com/2014/12/rula-ghani-afghanistans-unusually-prominent-first-lady/>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Моралните затвори на жените на Афганистан“, 8 март 2017 г. (<https://thedi diplomat.com/2017/03/the-women-in-afghanistans-moral-prisons/>), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

„Документиране на Афганистан, убежището за депортирани в Кабул“ [видео онлайн], 4 октомври 2017 г., достъпно на адрес: (<https://www.facebook.com/DocAfg/videos/1438426752938778/>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

Донини, А., Монсути, А., Скалетарис, Дж., *„Афганистанците в движение: търсене на защита и убежище в Европа“*, Документ за изследване на глобалната миграция, номер 17, Глобален център по миграция (ГЦМ), 2016 г. (http://repository.graduateinstitute.ch/record/293919/files/GMPRS_N17_Donini_Monsutti_Scalettaris_2016.pdf), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

СНС (Смъртно наказание по света), *База данни за смъртното наказание - Афганистан*, Център „Корнел“ за смъртното наказание по света, Юридически факултет на „Корнел“, 11 декември 2012 г. (<https://www.deathpenaltyworldwide.org/country-search-post.cfm?country=Afghanistan>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

ДВ (Дойче Веле)

„Афганистанските закони са двусмислени по отношение на културата на педофилия с танцуващи момчета“, 20 юни 2016 г. (<http://www.dw.com/en/afghan-laws-ambiguous-about-pedophilic-boy-play-subculture/a-19343339>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Тревожната тенденция на талибанското правосъдие в Афганистан“, 15 март 2017 г. (<http://www.dw.com/en/the-disturbing-trend-of-taliban-justice-in-afghanistan/a-37950678>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

ЕСПОУ (Европейска служба за подкрепа в областта на убежището)

Доклад за страната на произход: Афганистан - ключови социално-икономически показатели, държавна закрила и мобилност в градовете Кабул, Мазари Шариф и Херат“, август 2017 (https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/EASO_COI_Afghanistan_IPA_August2017.pdf), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Доклад за страната на произход: Афганистан - лица, преследвани от въоръжени участници в конфликта“, декември 2017 г. (https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/Afghanistan_targeting_conflict.pdf), разглеждано на: декември 2017 г.

Емади, Х., „Култура и обичаи на Афганистан“, „Грийнууд прес“: Уестпорт и Лондон, 2005 г.

Ешагиан, Т., „Любовните престъпления на Кабул“ [Онлайн видео], „ЕйчБиОу“, 11 юли 2011 г., достъпно на адрес: (<https://www.youtube.com/watch?v=SIX1-h9WBE>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

ЕС (Европейски съюз) и неговите държави-членки, Канада, Норвегия, Швейцария и САЩ. „Местна стратегия ЕС+ за защитниците на правата на човека в Афганистан“ 2014 г. - преработена през 2016 г. (https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/170115_final_eu_local_strategy_for_hrds_in_afghanistan.pdf), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

МФЧП (Международна федерация на правата на човека), Батул Моради: „Малко светлина е по-добре от пълна тъмнина“, 3 март 2014 г. (https://www.huffingtonpost.com/unveiling-afghanistan/batul-moradi-a-little-light_b_4949640.html), разглеждано на: 26 ноември 2017 г.

„Форин афеърс“, „Женските синове на Афганистан“, 13 април 2015 г. (<https://www.foreignaffairs.com/articles/afghanistan/2015-04-13/afghanistans-female-sons>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

Фоскини, Ф.,

„Заграбване на земи (2): Дех Сабз, новото и старото“, „Мрежа на афганистанските анализатори“ (МАО), 15 август 2013 г. (<http://www.afghanistan-analysts.org/land-grabs-2-deh-sabz-the-new-and-the-old/>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Социалното скитане на афганистанските кучи“, „Мрежа на афганистанските анализатори“ (МАО), ноември 2013 г. (http://www.afghanistan-analysts.org/wp-content/uploads/2013/11/20131125_FFoschini-Kuchis.pdf), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

ФП („Форин полиси“)

„Година по-късно все още няма справедливост за Фаркхунда“, 1 април 2016 г. (<http://foreignpolicy.com/2016/04/01/a-year-later-still-no-justice-for-farkhunda/>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Бача бази: Афганистанска трагедия“, 28 октомври 2013 г. (<http://foreignpolicy.com/2013/10/28/bacha-bazi-an-afghan-tragedy/>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Когато става дума за сексуални нападения, Афганистан само говори, но не действа“, 21 декември 2015 г. (<http://foreignpolicy.com/2015/12/21/when-it-comes-to-sexual-assault-afghanistan-is-all-talk-and-no-action/>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

Франция, ФСЗБА (Френска служба за защита на бежанците и апатридите),

„Практиката Бача бази“, 14 ноември 2016 г. (https://www.ofpra.gouv.fr/sites/default/files/atoms/files/1611_afg_bacha_bazi.pdf), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Жените и изневярата“, 7 септември 2016 г. (https://www.ofpra.gouv.fr/sites/default/files/atoms/files/1609_afg_adultere.pdf), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

ИЦФ (Изследователски център ФАТА),

„За нас“, няма дата (<http://frc.org.pk/about-us/#mission>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Паштунвали: анализ на пушунския начин на живот“, в: Принципи на племенната и клановата структура в Афганистан и Пакистан, публикувано от: Австрия, Федерална служба за имиграция и убежище (ФСИУ), Отдел за информация за държавата на произход, 5 април 2017 г., достъпно на адрес: (https://coi.easo.europa.eu/administration/austria/PLib/ANALY_AfPak_tribal_and_clan_structure_2017_04_05.pdf), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

Германия, ФСМБ (Федерална служба по въпросите на миграцията и убежището),

„Бележки на информационния център за убежището и миграцията“ (13 март 2017 г.), 13 март 2017 г., достъпно на адрес: (<http://www.refworld.org/docid/58e76a054.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Бележки на информационния център за убежището и миграцията“ (14 септември 2015 г.), 14 септември 2015 г., достъпно на адрес: (<http://www.refworld.org/docid/5614cf414.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Бележки на информационния център за убежището и миграцията“ (16 ноември 2015 г.), 16 ноември 2015 г., достъпно на адрес: (<http://www.refworld.org/docid/565c08480.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Бележки на информационния център за убежището и миграцията“ (24 април 2017 г.), 24 април 2017 г. (<http://www.refworld.org/docid/591d97284.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Бележки на информационния център за убежището и миграцията“ (24 юли 2017 г.), 24 юли 2017 г., достъпно на адрес: (<http://www.refworld.org/docid/5991734b4.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Бележки на информационния център за убежището и миграцията“ (25 януари 2016 г.), 25 януари 2016 г., достъпно на адрес: (<http://www.refworld.org/docid/56dd3c514.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Джустоци, А.,

„Афганистан: Кампания за разузнаване и сплашване на талибаните“, Доклад, поръчан от Норвегия, „ЛандИнфо“, 23 август 2017 г. (https://landinfo.no/asset/3590/1/3590_1.pdf), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Очертаване на конфликта между номади и земеделци в Афганистан“, „Отдел за изследвания и оценка на Афганистан“ (ОИОА), юли 2017 г. (<https://areu.org.af/wp-content/uploads/2017/07/1714E-Mapping-nomad-farmer-conflict-in-Afghanistan.pdf>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Гладуел, С., „Вече не е дете: от Великобритания до Афганистан“, МПБ (Преглед на принудителната миграция), Брой 44, септември 2013 г. (<http://www.fmreview.org/sites/fmr/files/FMRdownloads/en/detention/gladwell.pdf>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Глоубъл пост“, „Автор подложи на съмнение Господ в афганистанската преса – ето какво се случи след това“, 27 октомври 2014 г. (<https://www.pri.org/stories/2014-10-27/author-questioned-god-afghanistans-press-heres-what-happened-next>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Гардиън“,

„Афганистански съд отмени смъртната присъда за студент журналист“, 21 октомври 2008 г. (<https://www.theguardian.com/world/2008/oct/21/afghanistan-islam>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Афганистан, домашно насилие и развод - историята на една жена“, 5 май 2015 г. (<https://www.theguardian.com/global-development/2015/may/05/afghanistan-domestic-violence-divorce-one-woman-harrowing-story-setara>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Австралиец измъчван и убит от талибаните в Афганистан, казва семейството“, 28 септември 2014 г. (<https://www.theguardian.com/world/2014/sep/28/australian-man-tortured-and-killed-by-taliban-in-afghanistan-family-says>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Гей афганистанците са изправени пред изгнание или брак в конформисткото мъжко общество“, 10 септември 2012 г. (<https://www.theguardian.com/commentisfree/2012/sep/10/gay-afghan-men-exile-or-marriage>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Момичетата ще бъдат момчета в Афганистан“, 30 ноември 2011 г. (<https://www.theguardian.com/global/2011/nov/30/afghanistan-girls-dressing-as-boys>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Децата по улиците на Кабул получиха още един шанс в детството си“, 22 май 2017 г. (<https://www.theguardian.com/global-development/2017/may/22/kids-working-streets-kabul-afghanistan-get-a-second-chance-at-childhood-education-school>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Афганистан трябва да спре убийствата на своите лидери жени - Орзала Ашраф Немат“, 17 юли 2012 г.

„Рула Гани, жената, която прави промени като нова първа дама на Афганистан“, 6 ноември 2014 г. (<https://www.theguardian.com/world/2014/nov/06/rula-ghani-afghan-first-lady>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Гняв срещу видео на афганистански полковник, който експлоатира сексуално жена“, 2 ноември 2017 г. (<https://www.theguardian.com/world/2017/nov/02/outrage-at-video-of-afghan-colonel-sexually-exploiting-woman>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Рула Гани, жената, която прави промени като нова първа дама на Афганистан“, 6 ноември 2014 г. (<https://www.theguardian.com/world/2014/nov/06/rula-ghani-afghan-first-lady>), разглеждано на: 30 ноември 2017 г.

„Саид Хабиб Мусави „измъчван, убит от талибаните, защото е австралиеца“, 30 септември 2014 г. (<https://www.theguardian.com/world/2014/sep/30/sayed-habib-musawi-tortured-killed-by-taliban-because-he-was-australian>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Афганистанските момичета, отглеждани като момчета“, 22 септември 2014 г. (<https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2014/sep/22/girls-boys-afghanistan-daughters-raised-as-sons-puberty-bacha-posh>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Танцуващите момчета от Афганистан“, 12 септември 2009 г. (<https://www.theguardian.com/world/2009/sep/12/dancing-boys-afghanistan>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Жените журналисти, които се противопоставят на табутата и се борят със смъртни заплахи в Афганистан“, 31 май 2017 г. (<https://www.theguardian.com/global-development/2017/may/31/female-journalists-defy-taboos-braving-death-threats-afghanistan>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Изтезания“ на депортирания афганистански хазарец, търсещ убежище, ще бъдат разследвани“, 9 октомври 2014 г. (<https://www.theguardian.com/australia-news/2014/oct/09/torture-of-deported-afghan-hazara-asylum-seeker-to-be-investigated>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Трагична приказка за афганистанските братя, изпратени от Дания на несигурна съдба“, 6 октомври 2015 г. (<https://www.theguardian.com/global->

[development/2015/oct/06/tragic-tale-afghan-brothers-sent-home-from-denmark-to-an-uncertain-fate](#)), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Ще научи ли Афганистан, че травеститите не са престъпници?“, 13 ноември 2011 г. (<https://www.theguardian.com/commentisfree/2011/nov/13/cross-dressing-afghanistan-transvestite>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Хагар интернешънъл“, „Край на забравата: трафик на деца от мъжки пол в Афганистан“, октомври 2013 г. (<http://www.hagarinternational.org/international/files/20140403-Forgotten-No-More1.pdf>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Хакими, А., Телефонно интервю през април 2016 г., в: „Доклад на ЕСПОУ за информация за страната на произход: Афганистан - набиране на хора от въоръжени групировки“, септември 2016 г. (https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/Afghanistan_recruitment.pdf), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Хъфпост“, „Малкото останали индуци и сикхи в Афганистан се борят за едно място в парламента му“, 24 септември 2016 г. (http://www.huffingtonpost.in/2016/09/23/facing-extinction-in-afghanistan-hindus-and-sikhs-fight-for-one_a_21476942/), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

„Хюман райтс уоч“,

„Афганистан: потвърдена 20-годишна присъда за журналист“, 10 март 2009 г. (<https://www.hrw.org/news/2009/03/10/afghanistan-20-year-sentence-journalist-upheld>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Афганистан: Забавяне на екзекуциите при случай на изнасилване“, 7 октомври 2014 г. (<https://www.hrw.org/news/2014/10/07/afghanistan-delay-executions-rape-case>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Афганистан: Сложете край на обвиненията в „престъпления спрямо морала“, на тестовете за „девственост“, 25 май 2016 г. (<https://www.hrw.org/news/2016/05/25/afghanistan-end-moral-crimes-charges-virginity-tests>), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

„Афганистан: Сложете край на обвиненията в „престъпления спрямо морала“, 23 юни 2014 г. (<https://www.hrw.org/news/2014/06/23/afghanistan-end-moral-crimes-prosecutions>), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

„Афганистан: Слагане на край на браковете с деца и на домашното насилие“, 4 септември 2013 г., достъпно на адрес: (<http://www.refworld.org/docid/522987df4.html>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Жени търсят спасение в приюти“, 20 април 2017 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghanistan-women-seek-refuge-safe-houses>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Афганистан: Неотложна необходимост от безопасни условия за женска полиция“, 25 април 2013 г. (<https://www.hrw.org/news/2013/04/25/afghanistan-urgent-need-safe-facilities-female-police>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Допълнителна информация за Афганистан“, 23 октомври 2001 г.
(<https://www.hrw.org/legacy/backgrounders/asia/afghan-bck1023.pdf>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Комюникета: Одобрено от съда биене с камшик в Афганистан“, 2 септември 2015 г.
(<https://www.hrw.org/news/2015/09/02/dispatches-court-sanctioned-lashing-afghanistan>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Трябваше да избягам“ - Вкарването в затвора на жени и момичета за „морални престъпления“ в Афганистан“, март 2012 г.
(https://www.hrw.org/sites/default/files/reports/afghanistan0312webwcover_0.pdf), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Ще спази ли Афганистан обещанието си да прекрати браковете с деца?“ 20 април 2017 г.
(<https://www.hrw.org/news/2017/04/20/will-afghanistan-follow-through-promise-end-child-marriage>), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

ИЧПМАЮ (Институтът по човешки права към Международната асоциация на юристите), „Върховенството на закона, демокрацията и правната професия в афганистанския контекст“, януари 2014 г., достъпно на адрес: (<http://www.refworld.org/docid/532c10654.html>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

МСХЕ (Международен съюз за хуманизъм и етика),

„Доклад за свободата на мисълта 2015 г.: Глобален доклад за дискриминацията срещу хуманистите, атеистите и нерелигиозните; Техните права на човека и правен статут“, 10 декември 2015 г. (<https://drive.google.com/uc?export=download&id=0By-M5O9MchGhSlZrRG82c2huQ3M>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Доклад за свободата на мисълта 2015 г.: Глобален доклад за дискриминацията срещу хуманистите, атеистите и нерелигиозните - Афганистан“, 1 ноември 2016 г.
(<http://freethoughtreport.com/countries/asia-southern-asia/afghanistan/>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

МПФ (Международна правна фондация), „Обичайното право на Афганистан“, септември 2004 г., достъпно на адрес: (https://www.usip.org/sites/default/files/file/ilf_customary_law_afghanistan.pdf), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

МАЛГ (Международна асоциация на лесбийките, гейовете, бисексуалните, транссексуалните и интерсексуалните лица), „Хомофобия, подкрепена от държавата 2016 г.“, май 2017 г.
(http://ilga.org/downloads/2017/ILGA_State_Sponsored_Homophobia_2017_WEB.pdf), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

МОТ (Международна организация по труда), Афганистан (9)> Общи разпоредби, Наказателен кодекс 2017, няма дата
(http://www.ilo.org/dyn/natlex/natlex4.detail?p_lang=en&p_isn=105003&p_count=9&p_classification=01), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

МВФ (Международен валутен фонд), „Броят завръщащи се афганистански бежанци се увеличава, докато страната се справя с възстановяването“, 26 януари 2017 г.
(<https://www.imf.org/en/News/Articles/2017/01/26/NA012617->

[Return-of-Afghan-Refugees-to-Afghanistan-Surges-Country-Copes-Rebuild](#)), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„ИталияЕвропа24“, „След 60 години в служба на нуждаещите се монахини напускат Кабул“, 28 март 2017 г. (<http://www.italy24.ilsole24ore.com/art/panorama/2017-03-27/after-60-years-serving-the-needy-nuns-leave-kabul-093330.php?uud=AE0Gc6t>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

ИРИМ, „Споровете за земя допринасят за бедите в областта на сигурността в Афганистан“, 10 септември 2013 г. (<http://www.irinnews.org/analysis/2013/09/10/land-disputes-add-afghanistan%E2%80%99s-security-woes>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Ислямско емирство Афганистан - „Гласът на Джихада“

„90-годишен конфликт за земя решен в Хост“, 5 април 2017 г. (<https://alemarah-english.com/?p=12864>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Ислямското емирство урежда 60-годишната вражда между две племена“, 8 януари 2017 г. (<https://alemarah-english.com/?p=9487>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Шариатският съд решава най-сериозните спорове за земя в Забул“, 13 март 2017 г. (<https://alemarah-english.com/?p=11849>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

ИЖВМ (Институт за журналистика във война и мир),

„Афганистан: Сгодена в утробата“, 22 март 2017 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghanistan-betrothed-womb>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Афганистан: Жените в затвора са изправени пред сексуален тормоз“, 28 март 2017 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghanistan-female-detainees-face-sexual-abuse>), разглеждано на: 26 ноември 2017 г.

„Афганистан: Как мъжете, които използват тормоз, избягват от правосъдието“, 14 ноември 2016 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghanistan-how-abusive-men-escape-justice>), разглеждано на: 21 август 2017 г.

„Афганистан: Увеличаване на бягствата на жени“, 22 септември 2016 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghanistan-rise-female-runaways>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Афганистан: опази пръчката, развали детето“, 27 март 2017 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghanistan-spare-rod-spoil-child>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Афганистан: Иззета земя на учител“, 21 ноември 2017 г., (<https://iwpr.net/global-voices/afghanistan-teacher%E2%80%99s-land-seized>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Афганистан: Високата цена на девствеността“, 11 януари 2017 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghanistan-high-price-virginity>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Афганистан: Срамът да имаш дъщери“, 30 януари 2017 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghanistan-shame-having-daughters>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

- „Жени търсят спасение в приюти“, 20 април 2017 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghanistan-women-seek-refuge-safe-houses>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.
- „Пропускът на Афганистан в домашното насилие“, 16 януари 2017 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghanistans-domestic-violence-loop-hole>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.
- „Хората от третия пол в Афганистан“, 24 февруари 2017 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghanistans-third-gender-people>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.
- „Момчета, продадени за секс в афганистанска провинция“, 2 март 2017 г. (<https://iwpr.net/global-voices/boys-sold-sex-afghan-province>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.
- „Надежда за афганистанските жени, търгувани за прекратяване на вражди“, 17 януари 2017 г. (<https://iwpr.net/global-voices/hope-afghan-women-traded-end-feuds>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.
- „Колко справедливо е традиционното правосъдие в Афганистан?“, 4 декември 2014 г. (<https://iwpr.net/global-voices/how-fair-traditional-justice-afghanistan>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.
- „Вътре в затвора за жени на Кабул“, 27 януари 2014 г. (<https://iwpr.net/global-voices/inside-kabul-womens-jail>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.
- „Неофициален съд разпорежи брутална присъда в провинция Гор в Афганистан“, 20 ноември 2015 г. (<https://iwpr.net/global-voices/summary-courts-deal-out-brutal-justice>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.
- „Извънсъдебното правосъдие все още е дълбоко загнездено в провинция на Афганистан“, 16 ноември 2016 г. (<https://iwpr.net/global-voices/summary-justice-still-rampant-afghan-province>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.
- „Кабул таймс“, „Правителството е готово да предприеме сериозни стъпки относно богохулна статия, публикувана в „Афганистан експрес дейли“ - Министерски съвет“, 20 октомври 2014 г. (<http://thekabultimes.gov.af/index.php/newsnational/4191-govt-ready-to-take-serious-steps-regarding-blasphemous-article-published-in-afghanistan-express-daily-cm.html?print>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.
- Хан, С. „Всеки знае, но никой не знае - Преглед и анализ на актуалната литература за ХИВ и сексуалността, поведението и сексуалната експлоатация между мъжете в Афганистан“, „Фондация Наз Интернешънъл“, септември 2008 г. (http://www.aidsdatahub.org/sites/default/files/documents/Everybody_knows_but_nobody_knows_Afghan_Review.pdf.pdf), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.
- Косер, К. и Кушминдер, К., „Сравнителни изследвания за асистирано доброволно връщане и реинтеграция на мигранти“, Международна организация по миграция (МОМ), 2015 (<https://www.iom.int/files/live/sites/iom/files/What-We-Do/docs/AVRR-Research-final.pdf>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

КП (Каама прес),

„Две жени, двама мъже мистериозно убити в западната част на Кабул“, 5 април 2016 г. (<http://www.khaama.com/2-women-2-men-mysteriously-killed-in-west-of-kabul-city-0559>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„240 случая на убийства на честта, документиран в Афганистан според НКАЧП“, 9 юни 2013 г. (<http://www.khaama.com/240-cases-of-honor-killing-recorded-in-afghanistan-aihr-2177>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Афганистанец признава своята хомосексуалност“, 26 октомври 2013 г. (<http://www.khaama.com/afghan-gay-comes-out-of-closet-3013>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Афганистанец уби брутално своите трима братовчеди при спор за земя в Балх“, 17 юли 2016 г. (<http://www.khaama.com/afghan-man-brutally-kills-his-3-cousins-over-land-dispute-in-balkh-01498>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Афганистански политик отвърща на критиците относно снимките на жена му в социалните медии“, 3 юли 2017 г. (<http://www.khaama.com/afghan-politician-hits-back-at-critics-regarding-his-wifes-social-media-photos-03070>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Талибаните в Бадгис екзекутираха публично мъж по обвинения в изневяра“, 14 януари 2016 г. (<http://www.khaama.com/taliban-execute-man-in-public-on-adultery-charges-in-badghis>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Опожарен автомобил, двама мъже и жена пребити заради изневяра западно от Кабул“, 10 юли 2016 г. (<http://www.khaama.com/car-torched-2-men-a-woman-beaten-over-adultery-in-west-of-kabul-01445>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Двойка беше убита в Нуристан за това, че е избягала за брак“, 12 февруари 2017 г. (<http://www.khaama.com/married-couple-killed-by-nuristan-residents-for-eloping-02862>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Смъртоносен сблъсък на сватба в Баглан вероятно е заради „бача бази“, 27 юли 2015 г. (<http://www.khaama.com/deadly-wedding-clash-in-baglan-was-likely-due-to-bacha-baazi-9543>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Баща се присъедини към талибаните, след като уби своята дъщеря тийнейджърка, защото избягала, за да се ожени, в Бадгис“, 2 юли 2017 г. (<http://www.khaama.com/father-joins-taliban-after-killing-his-teen-daughter-for-eloping-in-badghis-03063>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Петима убити, шестима ранени при спор за земя в Парван“, 11 юли 2015 г. (<http://www.khaama.com/five-killed-six-wounded-over-land-dispute-in-parwan-3627>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„ИДИЛ публикува ужасяващо видео с екзекуция, за което твърди, че е било снимано в Афганистан“, 10 август 2015 г. (<http://www.khaama.com/isis-release-horrific-execution-video-claiming-to-be-filmed-in-afghanistan-9579>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Майка на две деца беше убита по обвинения в изневяра в Джаузджан“, 27 март 2016 г. (<http://www.khaama.com/mother-of-two-killed-on-adultery-charges-in-jawzjan-4768>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Талибаните екзекутираха жена в Гор по обвинения в изневяра“, 8 февруари 2016 г. (<http://www.khaama.com/taliban-execute-woman-on-adultery-charges-in-ghor-4559>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Талибаните убиха бременна жена, екзекутираха друго момиче за отказ на предложение за брак“, 2 февруари 2017 г. (<http://www.khaama.com/taliban-kill-pregnant-woman-execute-another-girl-for-rejecting-marriage-proposal-02791>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Талибаните убиха жена с камъни, биха мъж с камшик за изневяра в Бадахшан“, 9 март 2017 г. (<http://www.khaama.com/taliban-stones-woman-to-death-whips-man-over-adultery-in-badakhshan-02360>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Млада двойка застреляна при предполагаемо убийство на честта“, 13 март 2016 г. (<http://www.khaama.com/young-couple-shot-dead-in-suspected-honor-killing-in-faryab-0323>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Захра: афганистанка, жертва на домашно насилие“, 23 октомври 2014 г. (<http://www.khaama.com/zahra-an-afghan-woman-victim-of-domestic-violence-8870>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Лахор таймс“, „Ниаз Биби, на 16 г., стана момче, сега се казва Енамулла“, 18 февруари 2013 г. (<http://www.lhrtimes.com/2013/02/18/sixteen-years-old-girl-become-a-boy-in-afghanistan/>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Латифи, А. М., имейл, 11 септември 2017 г. Али Латифи е журналист, живеещ в Афганистан, който отразява бежански и миграционни въпроси.

ЛУДЖ („Лонг Уор Джърнъл“),

„Ислямска държава“ пое отговорност за самоубийствената атака край Върховния съд на Афганистан“, 8 февруари 2017 (<https://www.longwarjournal.org/archives/2017/02/islamic-state-claims-suicide-attack-outside-afghanistans-supreme-court.php>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Обсесията на „Ислямска държава“ с „Ал Кайда“ и талибаните“, 20 януари 2016 г. (<https://www.longwarjournal.org/archives/2016/01/dabiq-magazine-shows-islamic-state-obsession-qaeda-taliban.php>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Талибаните и „Ислямска държава“ се сблъскват в Източен Афганистан“, 1 май 2017 г. (<https://www.longwarjournal.org/archives/2017/05/taliban-and-islamic-state-clash-in-eastern-afghanistan.php>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

Маджини, Н., „Младите афганистанци, които се завръщат от Европа, са изправени пред изолация и страх у дома“, 16 ноември 2016 г. (<https://www.newsdeeply.com/refugees/community/2016/11/16/young-afghans-returning-from-europe-face-isolation-and-fear-back-home>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

Маджиди, Н. и Харт, „Връщане и реинтеграция в Афганистан: политически последици, Практика за миграционната политика“, Практика за миграционната политика, том 6, брой 3, юни-септември 2016 г.

(https://publications.iom.int/system/files/pdf/migration_policy_practice_journal_27.pdf), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

Институт Макс Планк, „Макс Планк Ръководство по семейно право в Афганистан“, юли 2012 г. (https://www.mpipriv.de/files/pdf3/max_planck_manual_on_afghan_family_law_english.pdf), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

КМО (Независим съвместен антикорупционен комитет за мониторинг и оценка), „Окончателен доклад за общественото проучване за узурпиране на земя“, ноември 2014 г. (http://www.mec.af/files/2014_11_01_Final_Report_of_the_Public_Inquiry_Into_Land_Usurpation_ENGLISH.pdf), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

ГПМ (Международна група за правата на малцинствата), „Световен списък на малцинствата и коренното население - Афганистан: джоги и чори фрош“, 11 ноември 2017 г. (<http://www.refworld.org/country,,,AFG,,5a0463367,0.html>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

Музхари, Ф., „Повторно заселване на близо половин милион афганистанци в Нанграхар: Последниците от масовото завръщане на бежанци“, Мрежа на афганистанските анализатори (МАО), 12 май 2017 г. (<https://www.afghanistan-analysts.org/resettling-nearly-half-a-million-afghans-in-nangrahar-the-consequences-of-the-mass-return-of-refugees/>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Нешънъл“, „Афганистанските индуци и сикхи празнуват Дивали без „помпозност и разкош“ в среда на страх“, 19 октомври 2017 г. (<https://www.thenational.ae/world/asia/afghan-hindus-and-sikhs-celebrate-diwali-without-pomp-and-splendour-amid-fear-1.668735>), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

НДИ (Национален демократичен институт), „Изборите за президент и провинциални съвети през 2009 г. в Афганистан“, 2010 г. (https://www.ndi.org/sites/default/files/Elections_in_Afghanistan_2009.pdf), разглеждано на: 20 ноември 2017 г.

Холандия, Министерство на външните работи, „Доклад за страната на произход за Афганистан“, ноември 2016 г., достъпно на адрес: (https://coi.easo.europa.eu/administration/netherlands/PLib/Afghanistan_COI.pdf), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Ню Афган Прес“, „Двама убити при спор за земя в Тахар“, 4 септември 2017 г. (<http://newafghanpress.com/?p=27104Two>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Нюзуик“, „Изповеди на един афганистански секс роб“, 30 май 2015 г. (<http://www.newsweek.com/confessions-afghan-boy-sex-slave-337381>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Ню Йорк Таймс“,

„Човек, станал християнин, бяга от преследване в Афганистан“, 21 юни 2014 г. (https://www.nytimes.com/2014/06/22/world/asia/afghanistan-a-christian-convert-on-the-run.html?_r=1), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Слаба защита срещу „убийствата на честта“, 2 март 2015 г.

(<https://www.nytimes.com/2015/03/03/world/asia/afghanistan-a-thin-line-of-defense-against-honor-killings.html>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Афганистанска двойка най-после заедно, но приказният край далеч не е гарантиран“, 30 март 2014 г. (<https://www.nytimes.com/2014/03/31/world/asia/afghan-couple-finally-together-but-a-storybook-ending-is-far-from-assured.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Афганистански влюбени започват одисея по бежански статут в Ню Йорк“, 25 май 2016 г. (<https://www.nytimes.com/2016/05/26/world/asia/afghan-lovers-asylum-new-york.html>), разглеждано на: 26 ноември 2017 г.

„Тежката ситуация на афганистански влюбени разстройва живота на останалите след напускането им“, 18 май 2014 г. (<https://www.nytimes.com/2014/05/19/world/asia/afghan-lovers-plaint-shaking-up-the-lives-of-those-left-in-their-wake.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Афганистански мулла, който оглавява разследване на убийство с камъни, осъди практиката“, 7 ноември 2015 г. (<https://www.nytimes.com/2015/11/08/world/asia/afghan-mullah-leading-stoning-inquiry-condones-practice.html>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Афганистанските полицайки се борят срещу културата“, 1 март 2015 г. (https://www.nytimes.com/2015/03/02/world/asia/afghan-policewomen-struggle-against-culture.html?mcubz=0&_r=0), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Афганистанска църква се разраства в Делхи“, 22 юли 2013 г. (<https://india.blogs.nytimes.com/2013/07/22/an-afghan-church-grows-in-delhi/>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Появява се сблъсък на ценности, след като афганистанска булка дете умря при изгаряне“, 18 юли 2016 г. (<https://www.nytimes.com/2016/07/19/world/asia/afghanistan-zahra-child-marriage.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Въпреки забраната инвазивните тестове за девственост преобладават в Афганистан“, 6 януари 2017 г. (<https://www.nytimes.com/2017/01/06/world/asia/despite-ban-invasive-virginity-tests-remain-prevalent-in-afghanistan.html>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Афганистанско момиче плати цената за наказанието на нарушенията на старейшини“, 16 февруари 2012 г. (http://www.nytimes.com/2012/02/17/world/asia/in-baad-afghan-girls-are-penalized-for-elders-crimes.html?pagewanted=all&_r=0), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„В Афганистан „имам чувството, че разведена жена е на разположение да бъде взета“ 17 април 2017 г. (<https://www.nytimes.com/2017/04/17/world/asia/afghan-women-divorce.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Въпреки закона продължават „убийствата на честта“ на жени в Афганистан“, 3 май 2014 г. (https://www.nytimes.com/2014/05/04/world/asia/in-spite-of-the-law-afghan-honor-killings-of-women-continue.html?_r=0), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Афганистанските жени в затвора често са подложени на тестове за девственост“, 1 март 2016 г. (<https://www.nytimes.com/2016/03/02/world/asia/jailed-afghan-women-are-often-subjected-to-virginity-tests-report-says.html>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Жените на Кабул търсят спасение на закрито след серия от атаки с киселина“, 8 октомври 2016 г. (<http://nylive.nytimes.com/womenintheworld/2016/08/10/kabuls-women-seek-safety-indoors-after-a-series-of-acid-attacks/>), разглеждано на: 22 август 2017 г.

„Тълпа уби избягали любовници, след като щурмува афганистански полицейски участък“, 13 февруари 2017 г. (https://www.nytimes.com/2017/02/13/world/asia/nuristan-province-afghanistan-honor-killings.html?_r=0&mtrref=undefined&gwh=4EAE002C53BF7A681043D64E7EAC80EE&gwt=pay), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Няма справедливост, „няма стойност“ на жените в афганистанска провинция с беззаконие“, 8 юли 2017 г. (https://www.nytimes.com/2017/07/08/world/asia/afghanistan-women-honor-killings.html?_r=2), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Коментарна статия: „Опасностите от налагането на равенство между половете в Афганистан“, 21 ноември 2017 г. (https://www.nytimes.com/2017/11/21/opinion/women-afghanistan-equality.html?_r=0), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Фотограф предоставя поразителен поглед към вътрешността на Бадам Багх, афганистански затвор за жени“, 29 април 2015 г. (<http://nylive.nytimes.com/womenintheworld/2015/04/29/photographer-provides-striking-glimpse-inside-badam-bagh-afghan-prison-for-women/>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Талибанското правосъдие печели популярност, докато афганистанските съдилища са в упадък“, 31 януари 2015 г. (https://www.nytimes.com/2015/02/01/world/asia/taliban-justice-gains-favor-as-official-afghan-courts-fail.html?mcubz=0&_r=0), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Талибаните публично екзекутираха две жени в Северен Афганистан“, 7 май 2016 г. (https://www.nytimes.com/2016/05/08/world/asia/taliban-publicly-execute-two-women-in-northern-afghanistan.html?_r=0), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Мишени на талибаните: ислямски учени“, 28 май 2017 г. (https://www.nytimes.com/2017/05/28/world/asia/uptick-in-killing-of-religious-scholars-as-taliban-look-to-curtail-their-influence.html?_r=1), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

„При отричане на тяхната идентичност афганистанските жени питат „Къде е името ми?“, 30 юли 2017 г. (<https://www.nytimes.com/2017/07/30/world/asia/afghanistan-womens-rights-whereismyname.html?mcubz=2>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Години след атака с киселина афганистанска история на оцеляване взима мрачен обрат“, 13 август 2017 г. (https://www.nytimes.com/2017/08/13/world/asia/afghanistan-womens-rights-acid-attack.html?_r=0), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

Ноджуми, Н.,

имейл, 22 септември 2017 г. Коментари, направени по време на прегледа на този доклад.

Ноджуми, Н., „Качествата на недържавното правосъдие: Ефективен механизъм за стабилен Афганистан“, в: „Харвард хюмън райтс джърнъл“, 5 ноември 2014 г.

(<http://harvardhrj.com/2014/11/the-merits-of-non-state-justice-an-effective-mechanism-for-a-stable-afghanistan/>) разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

Ноджуми, Н., Дайън, М. и Стайтс, Е., „Живот и сигурност в провинциален Афганистан“, „Роуман енд Литълфийлд“, Плимут, 2009 г. достъпно на адрес:

(<https://books.google.com.mt/books?id=Cr1KBAAQBAJ&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false>), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

Нордберг, Дж., „Тайните момичета на Кабул: в търсене на скрита съпротива в Афганистан“, „Бродуей букс“, Ню Йорк, 2015 г.

Норвегия, „ЛандИнфо“,

„Афганистан: Атеисти“, 26 август 2014 г., достъпно на адрес:

(https://www.ecoi.net/file_upload/1788_1409561226_2956-1.pdf), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Афганистан: кръвни вражди, традиционно право (Паштунвали), и традиционното разрешаване на конфликти“, 1 ноември 2011 г., на: (<http://www.refworld.org/docid/5124c6512.html>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Афганистан: Хомофили“, 16 април 2012 г. (https://landinfo.no/asset/2045/1/2045_1.pdf), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Афганистан: Брак“, 19 май 2011 г. (https://landinfo.no/asset/1852/1/1852_1.pdf), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Афганистан: Ситуацията на християните и сменилите вярата си“, 4 септември 2013 г., (http://landinfo.no/asset/2476/1/2476_1.pdf), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Афганистан: Афганистан: Конфликтът между хазара и кучи в областите на бесхуд в провинция Вардак“, 6 юни 2011 г. (https://landinfo.no/asset/2057/1/2057_1.pdf), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

НОР (Национално обществено радио),

„За афганистанските полицайки сексуалният тормоз е риск, свързан с работата“, 8 март 2012 г. (<https://www.npr.org/2012/03/08/148041305/for-afghan-policewomen-sex-abuse-is-a-job-hazard>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Майка и дете зад решетките: Жените в афганистанските затвори“, 6 септември 2015 г. (<https://www.npr.org/sections/goatsandsoda/2015/09/06/437215649/mother-and-child-behind-bars-the-women-of-afghanistans-prisons>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

НСБ (Норвежки съвет за бежанците),

„Разселените жени и липсата на дом“, 29 март 2016 г.
(<https://www.flyktninghjelpen.no/globalassets/pdf/reports/displaced-women-and-homelessness.pdf>),
разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Интервю по „Скайп“, 29 август 2017 г. Интервю по „Скайп“ с правен консултант на НСБ, който се намира в Афганистан и работи по въпросите на споровете за земя (жилища, земя, права на собственост) с разселени и завръщащи се в Афганистан.

„Укрепване на жилищните, поземлените и имуществените права на разселените жени в Афганистан“, ноември 2014 г. (<https://www.nrc.no/resources/reports/strengthening-displaced-womens-housing-land-and-property-rights-in-afghanistan/>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

НСБ (Норвежки съвет за бежанците) и СПВ (Служба за племенни връзки), „Да слушаш жени и момичета, разселени в градски Афганистан“, януари 2015 г. (<https://www.nrc.no/globalassets/pdf/reports/listening-to-women-and-girls-displaced-to-urban-afghanistan.pdf>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

Опен, С., и Маджиди, Н., „Могат ли афганистанците да се реинтегрират след асистирано завръщане от Европа?“ Институт за мир и изследвания Осло (ИМИО), Кратко представяне на политиката на ИМИО, юли 2015 г. (http://file.prio.no/publication_files/PRIO/Oeppen%20-%20Can%20Afghans%20Reintegrate%20after%20Assisted%20Return%20from%20Europe,%20PRIO%20Policy%20Brief%207-2015.pdf), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

ФОО (Фондации „Отворено общество“), „Правосъдието като мъчение: Вътре в затвора за жени Бадам Багх в Кабул“, 28 май 2013 г. (<https://www.opensocietyfoundations.org/voices/und-41>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Осман, Б.,

„Отвъд джихада и традиционализма“, „Мрежа на афганистанските анализатори“ (МАО), януари 2015 г., достъпно на адрес: (https://www.ecoi.net/file_upload/1226_1436946215_aan-paper-012015-borhan-osman.pdf), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Битката на ИДПХ за умове: какви са основните послания и кого привличат?“ 12 декември 2016 г. (<https://www.afghanistan-analysts.org/iskps-battle-for-minds-what-are-their-main-messages-and-who-do-they-attract/>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Послания с тебешир: „Ислямска държава“ витае в Афганистан?“, „Мрежа на афганистанските анализатори“, 17 ноември 2014 г. (<https://www.afghanistan-analysts.org/messages-in-chalk-islamic-state-haunting-afghanistan/?format=pdf>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Нападението срещу Американския университет в Кабул (2): кой го извърши и защо?“, 5 септември 2016 г. (<https://www.afghanistan-analysts.org/the-attack-on-the-american-university-in-kabul-2-who-did-it-and-why/>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„С действаща клетка в Кабул, ИДПХ опитва да внесе сектантство във войната в Афганистан“, 19 октомври 2016 г. (<https://www.afghanistan-analysts.org/with-an-active-cell-in-kabul-iskp-tries-to-bring-sectarianism-to-the-afghan-war/>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Оксфордски речник на исляма“,

„Хад“, редактирано от Джон Л. Еспозито, Оксфордски ислямски изследвания онлайн, няма дата (<http://www.oxfordislamicstudies.com/article/opr/t125/e757>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Такфир“, редактирано от Джон Л. Еспозито, Оксфордски ислямски изследвания онлайн, няма дата (<http://www.oxfordislamicstudies.com/article/opr/t125/e2319>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Паджук афган нюз“,

„10 инцидента със съдилища кенгуру са станали в северната част на страната тази година“, 30 октомври 2016 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2016/10/30/10-kangaroo-court-incidents-happen-north-year>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„1 убит и 11 ранени заради земя в Родат“, 24 февруари 2017 г.

„2 момичета в Бадгис убити от роднини заради любов“, 3 юли 2017 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2017/07/03/2-badghis-girls-killed-relatives-over-love>), разглеждано на: 18 август 2017 г.

„2 убити, 4 ранени при прерастване на спор за земя в насилие в Каписа“, 25 февруари 2017 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2017/02/24/1-dead-11-wounded-clash-over-land-rodai>), разглеждано на: 30 ноември 2017 г.

„Двама загинали при активиране на враждата между хазара и кучи във Вардак“, 22 юни 2015 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2015/06/22/2-dead-hazara-kuchi-feud-resurfaces-wardak>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„2 убити, 1 ранен в сблъсък за земя в Парван“, 1 април 2017 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2017/04/01/2-killed-1-injured-clash-over-land-parwan>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Доклад на НКАПЧ: 241 афганистанки убити през 2015 г.“, 7 март 2016 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2016/03/07/241-afghan-women-murdered-2015-aihr-report>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Четири души пострадаха при спор за земя“, 7 януари 2017 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2017/01/07/4-people-suffer-casualties-over-land-dispute>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„6000 акра узурпирана земя беше възстановена в Пактика“, 12 юли 2017 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2017/06/12/6000-acres-usurped-land-reclaimed-paktika>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„650 000 акра държавна земя е узурпирана в цялата страна“, 15 март 2017 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2017/03/15/650000-acres-govt-land-usurped-nationwide>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Наказателният кодекс на Афганистан е преработен за справяне с престъпленията“, 11 ноември 2017 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2017/11/11/afghan-penal-code-revised-deal-felonies>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„НКАПЧ се притеснява за бача бази, станали част от полицейските редици“, 13 февруари 2017 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2017/02/13/aihrcc-concerned-bacha-bazi-graft-police-ranks>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„НКАПЧ разкритикува боя с камшик на жена, иска извършителите да бъдат наказани“, 10 февруари 2016 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2016/02/10/aihrcc-slams-lashing-woman-wants-perpetrators-punished>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„С възраздането на споровете за земя в Логар кучи блокират пътища“, 15 март 2015 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2015/03/15/logar-land-dispute-resurfaces-kuchis-block-roads>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Бадахшан: талибаните бият с камшик мъж с увреждания по обвинения в изнасилване“, 21 август 2017 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2017/08/21/badakhshan-taliban-lash-disabled-man-rape-charges>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Духовници в Балх обявиха браковете при кръвни вражди за незаконни“, 14 август 2016 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2016/08/14/balkh-clerics-declare-blood-feud-marriages-illegal>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„50 ранени при спор за земя в Балх“, 19 април 2015 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2015/04/19/balkh-land-dispute-leaves-50-wounded>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Органът за разрешаване на спора между племената кучи и хазара възобновява работата си“, 29 юни 2015 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2015/06/29/body-resolve-kuchi-hazara-tribes-dispute-resumes-work>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Случаи на насилие спрямо жени: посредничеството най-добрата опция ли е?“ 11 май 2016 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2016/05/11/cases-violence-against-women-mediation-best-option>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„При сблъсък при спор за земя са ранени двама полицаи и осем цивилни“, 4 септември 2017 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2017/09/04/clash-over-land-dispute-leaves-2-policemen-8-civilians-injured>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Сблъсък при спор за земя доведе до 7 ранени в Пактика“, 1 октомври 2015 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2015/10/01/clash-over-land-dispute-leaves-7-injured-paktika>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Корупцията нанася тежък удар върху разпределянето на земя на възвращенци“, 1 май 2017 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2017/05/01/corruption-hits-hard-land-distribution-returnees>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Принудителни и ранни бракове: форма на трафик на хора“, 29 март 2017 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2017/03/29/forced-and-early-marriages-form-trafficking-persons>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Вътре в приютите за жертви на домашно насилие“, 7 март 2017 г.

(<https://www.pajhwok.com/en/2017/03/07/inside-shelters-victims-domestic-violence>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Мъж от Херат беше арестуван, след като наръга смъртоносно съпругата си“, 16 септември 2017 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2017/09/16/herat-man-arrested-stabbing-wife-death>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Земеделски стопани от Джаузджан бяха изправени пред талибански съд, заяви Муджахид“, 15 февруари 2017 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2017/02/15/jawzjan-farmers-taken-taliban-court-says-mujahid>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Жена в Джаузджан беше убита от брат си 10 години, след като избягала, за да се ожени“, 15 август 2017 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2017/08/15/jawzjan-woman-killed-brother-10-years-after-elopement>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Племето лакан в Хост търси край на спора за земя с племето кучи“, 31 юли 2017 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2017/07/31/khost-lakan-tribe-seeks-end-land-dispute-kuchis>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Тялото на жена, убита от нейния съпруг, беше открито след 8 дни“, 17 август 2017 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2017/08/17/killed-husband-woman%E2%80%99s-body-found-after-8-days>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Спор за земя поставя търговците в Хайратан в беда“, 13 февруари 2017 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2017/02/13/land-dispute-puts-hairatan-traders-trouble>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„При спор за земя в Логарима шестима ранени“, 25 юли 2015 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2015/07/25/land-disputes-logar-leave-6-injured>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Спор за земя в Логар отне живота на един човек“, 12 май 2015 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2015/05/12/logar-land-dispute-claims-1-life>), разглеждано на: 30 ноември 2017 г.

„При спор за земя в Логар има двама загинали и петима ранени“, 23 декември 2014 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2015/03/10/logar-land-dispute-leaves-2-dead-5-injured>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Мъж отрязва ушите на жена си в Балх“, 31 януари 2017 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2017/01/31/man-chops-wife%E2%80%99s-ears-balkh>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Тълпа линчува в Нуристан двойка, избягала, за да се ожени“, 11 февруари 2017 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2017/02/11/mob-lynches-eloped-couple-nuristan>), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

„Няма съдебни служители в 13 квартали на газни“, 10 август 2016 г.
(<https://www.pajhwok.com/en/2016/08/10/no-judicial-officials-13-ghazni-districts>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Спор за земя в Пактика отне живота на трима“, 23 април 2015 г.
(<https://www.pajhwok.com/en/2015/04/23/paktia-land-dispute-claims-3-lives>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Джиргата в Пактика взе решение против браковете при кръвни вражди“, 22 септември 2015 г.
(<https://www.pajhwok.com/en/2015/09/22/paktia-jirga-decides-against-blood-feud-marriages>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Подчертан прогрес в популяризирането на правата на човека в Афганистан“, 14 август 2017 г.
(<https://www.pajhwok.com/en/2017/08/14/progress-human-rights-promotion-afghanistan-underlined>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Жена в Сарипол беше застреляна, защото поискала развод“, 26 август 2017 г.
(<https://www.pajhwok.com/en/2017/08/26/sar-i-pul-woman-shot-dead-over-seeking-divorce>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Противопоставяне на робството като форма на трафик“, 25 февруари 2017 г.
(<https://www.pajhwok.com/en/2017/02/25/standing-against-slavery-form-trafficking>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Талибаните екзекутираха мъж, жена по обвинения в изневяра“, 22 август 2017 г.
(<http://m.pajhwok.com/en/2017/08/22/taliban-execute-man-woman-adultery-charges>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Талибаните екзекутират трима души в Джаузджан“, 29 март 2016
(<https://www.pajhwok.com/en/2016/03/29/taliban-execute-three-persons-jawzjan>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Талибаните екзекутираха млада жена, защото е избягала от дома си“, 1 август 2016 г.
(<https://www.pajhwok.com/en/2016/08/01/taliban-execute-young-woman-over-fleeing-home>), 27 ноември 2017 г.

„Улема в Хост забрани браковете при кръвни вражди, големите цени на булките“, 15 септември 2015 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2015/09/15/ulema-khost-ban-blood-feud-marriages-hefty-bride-price>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„При невъзможност да платят подкупи, жителите се обръщат към талибаните за правосъдие“, 6 януари 2016 г. (<https://www.pajhwok.com/en/2016/01/06/unable-pay-bribes-residents-approach-taliban-justice>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Неидентифицирано лице напръска с киселина сестри в Херат“, 21 ноември 2017 г.
(<https://www.pajhwok.com/en/2017/11/21/unidentified-individuals-spray-acid-sisters-herat>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Защо ДАЕШ избра област Ачин за своя база“, 9 март 2016 г.
(<https://www.pajhwok.com/en/2016/05/09/why-daesh-chose-achin-district-its-base-afghanistan>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Дългогодишен спор за земя в Джаванд, уреден след загуба на 6 живота“, 25 юли 2015 г.
(<https://www.pajhwok.com/en/2015/07/25/year-long-jawand-land-dispute-settled-after-loss-6-lives>),
разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Изследователски център „Пю“,

„Мюсюлманите по света: религия, политика и общество“, 30 април 2013 г.
(<http://www.pewforum.org/files/2013/04/worlds-muslims-religion-politics-society-full-report.pdf>),
разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Мюсюлманите по света: единство и разнообразие“, 9 август 2012 г.
(<http://assets.pewresearch.org/wp-content/uploads/sites/11/2012/08/the-worlds-muslims-full-report.pdf>),
разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

Служител в програмата, интервю по „Скайп“, 7 август 2017 г. Афганистанският служител в програмата е бил базиран в Кабул и често се връща в страната, работил е за няколко международни НПО-та в Афганистан с хора, които се завръщат обратно в Афганистан, в продължение на последните няколко години. Лицето за контакт помоли да остане анонимно от съображения за сигурност.

Каане, Е, „Тормоз на жените в Афганистан: Скрит феномен, третиран в твърде много закони“, Мрежа на афганистанските анализатори (МАА), 2 април 2017 г. (<https://www.afghanistan-analysts.org/harassment-of-women-in-afghanistan-a-hidden-phenomenon-addressed-in-too-many-laws/>), разглеждано на: 1 септември 2017 г.

Рао, С. и Туркстра, Дж., „Подобряване на сигурността на отдаването на земя за ВРЛ“ в: „Разселените лица в Афганистан: 2014 г. и след това“, МПБ (Преглед на принудителната миграция), брой 46, май 2014 г. (<http://www.fmreview.org/sites/fmr/files/FMRdownloads/en/afghanistan.pdf>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Рехман, Дж. и Полименопулу, Е. „Зеленото е част от дъгата?“ „Шариат, хомосексуализъм и ЛГБТ права в мюсюлманския свят“, в: Журнал за международно право на „Фордъм“, том 31, брой 1, 2013 г.
(<http://ir.lawnet.fordham.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2322&context=ilj>)
разглеждано на: 29 ноември 2017 г. Ройтерс,

„Намаляващите общности на сикхите и индусите в Афганистан бягат от нов тормоз“, 23 юни 2016 г. (<https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-minority/afghanistans-dwindling-sikh-hindu-communities-flee-new-abuses-idUSKCN0Z82SL>), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

„Жените адвокати на Афганистан се излагат на опасност, за да помогнат на жени, определени като „евтини и мръсни“, 4 юли 2017 г. (<https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-women-lawyers/afghanistans-female-lawyers-risk-danger-to-help-women-branded-cheap-and-filthy-idUSKBN19P0L4>), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

„Афганистанка беше „изнасилена от шеф на полицията“, когато опитала да съобщи, че е била изнасилена“, 8 ноември 2016 г. (<http://www.abc.net.au/news/2016-11-08/afghan-woman-says-raped-by-police-chief-when-she-tried-to-repor/8004098>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Бомбена атака в Източен Афганистан уби жена политик“, 16 февруари 2015 г.

(<https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-women/bomb-attack-in-eastern-afghanistan-kills-female-politician-idUSKBNOLK1EI20150216>), разглеждано на: 30 ноември 2017 г.

„Бомба в печка причини смъртта на двама в семейна вражда в Афганистан“, 15 януари 2012 г.

(<https://in.reuters.com/article/afghanistan-feud-bomb/heater-bomb-kills-two-in-afghan-family-feud-idINL3E8CF0D820120115>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„В Афганистан католически свещеник се надява на папа, който да симпатизира на исляма“, 13

март 2013 г. (<https://www.reuters.com/article/us-pope-succession-afghanistan/in-afghanistan-catholic-priest-hopes-for-pope-sympathetic-to-islam-idUSBRE92CONT20130313>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Повечето афганистански жени излежават присъди в домовете на старейшини, а не в затвора“,

11 октомври 2016 г. (<https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-women-prisons/most-afghan-women-serve-sentences-in-elders-homes-not-prisons-idUSKCN12A2KR>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Опасения за сигурността преди концерт на афганистанската Ким Кардашиан“, 16 август 2017 г.

(<https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-women-concert-idUSKCN1AW268>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Талибаните предупреждават срещу отведен удар заради атаката в Кабул“, 1 юни 2017 г.

(<http://in.reuters.com/article/afghanistan-blast/taliban-warns-against-retaliation-over-kabul-attack-idINKBN18S43K>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Къде е името ми? Афганистанските жени се борят за своята идентичност“, 28 юли 2017 г.

(<https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-women-name/where-is-my-name-afghan-women-fight-for-their-own-identity-idUSKBN1AC3F7>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

РСЕ/РС (Радио „Свободна Европа“/Радио „Свобода“),

„Афганистански случай на „богохулство“ е ранен тест за новото правителство“, 24 октомври

2014 г. (<https://www.rferl.org/a/afghan-blasphemy-case-an-early-test-for-new-government/26654627.html>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Депортираните афганистанци се връщат към разбития живот“, Ганхара, 4 ноември 2014 г.

(<https://gandhara.rferl.org/a/afghan-deportees/26673631.html>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Афганистан екзекутира петима осъдени за убийство, отвлечане в Херат“, 30 ноември 2017 г.

(<https://www.rferl.org/a/afghanistan-executes-five-convicted-murder-kidnapping-herat/28887530.html>), разглеждано на: 30 ноември 2017 г.

„Биене с камшик в Афганистан откроява ролята на законите на шариата“, 12 април 2012 г.

(<https://www.rferl.org/a/afghan-lashing-highlights-use-of-sharia-law/24546546.html>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Афганистански депутат изглежда заплашва журналистка с изнасилване“, 11 април 2016 г. (<https://www.rferl.org/a/afghanistan-lawmaker-threatens-journalist-with-rape/27667802.html>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Афганистански мулла беше арестуван след „брак“ за 6-годишно момиче“, 29 юли 2016 г. (<https://www.rferl.org/a/afghan-mullah-marriage-/27888999.html>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Афганистански номади отблъснаха властите в спора за земя в Кабул“, 14 декември 2012 г. (<https://www.rferl.org/a/afghan-nomads-fend-off-authorities-kabul-land-dispute/24798956.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Афганистанската певица Ариана Сайид обещава шоуто да продължи въпреки заплахите“, 17 август 2017 г. (<https://www.rferl.org/a/afghan-singer-aryana-sayeed-kabul-charity-concert-threats/28682592.html>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Афганистански вдовици изградиха уникална общност на хълм в Кабул“, 20 юли 2015 г. (<https://www.rferl.org/a/afghan-widows/27138589.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Появи се смущаващо видео на „талибанско“ убийство с камъни в Афганистан“, 2 ноември 2015 г. (<https://www.rferl.org/a/afghanistan-taliban-stoning-woman-adultery/27341045.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Фалшив живот“: Да си гей в Афганистан“, Гандхара, 13 септември 2017 г. (<https://gandhara.rferl.org/a/afghanistan-gay/28732799.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Семейството на афганистанската тийнейджърка, която изгоря, настоява за правосъдие“, 20 юли 2016 г. (<https://www.rferl.org/a/afghanistan-girl-burned-death-family-demand-justice/27870022.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Предстоящата смърт на ИД може да крие лоши новини“, 26 декември 2016 г. (<https://www.rferl.org/a/islamic-state-dies-al-qaeda-rises-zarqawi-bin-laden-syria-iraq/28197759.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Момичета от селските райони в Афганистан продължават да стават жертви на браковете „баад“, Гандхара, 28 юли 2015 г. (<https://gandhara.rferl.org/a/afghanistan-baad-marriages-rural-girls/27157104.html>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Талибаните осъдиха видео на ИД на афганистански затворници, които биват взривявани“, 12 август 2015 г. (<https://www.rferl.org/a/afghanistan-taliban-islamic-state-video/27184627.html>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Съобщения, че талибаните са екзекутирали афганистанка за изневяра“, 8 февруари 2016 г. (<https://www.rferl.org/a/taliban-execute-afghan-women-adultery/27539065.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Девственост или смърт за афганистанските булки“, 6 декември 2015 г. (<https://www.rferl.org/a/afghanistan-virgin-brides-punishment/27409971.html>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Защо талибаните критикуваха видео на ИД като „ужасяващо“ и „неислямско“, 13 август 2015 г. (<https://www.rferl.org/a/why-the-taliban-criticized-an-is-video-as-horrific-and-unislamic/27187198.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Рийдъл, Б., *„Военачалникът, който определя Афганистан“: Извадка от „Какво спечелихме“ на Брус Рийдъл, „Дейли бийст“, 27 юли 2014 г. (<https://www.thedailybeast.com/the-warlord-who-defines-afghanistan-an-excerpt-from-bruce-riedels-what-we-won>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.*

МПБ (Мрежа за подпомагане на бежанците), *„След завръщането: Документиране на преживяванията на младите хора, които са били принудително върнати в Афганистан“, 20 април 2016 г. (https://hubble-live-assets.s3.amazonaws.com/rsn/attachment/file/8/After_return_April_2016.pdf), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.*

Рупърт, Дж., *„Афганистанските жени защитават своите права срещу талибаните“* [Онлайн видео], Институт за мир на САЩ (ИМСАЩ), 9 май 2017 г. (<https://www.usip.org/publications/2017/05/afghan-women-defend-their-rights-against-taliban>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

Рутиг, Т.,

имейл, 27 септември 2017 г. Томас Рутиг е съосновател и един от директорите на Мрежата на афганистанските анализатори (МАО).

„Колко племенни са талибаните?“ „Мрежа на афганистанските анализатори“ (МАО), април 2010 г. (<http://www.afghanistan-analysts.org/wp-content/uploads/downloads/2012/10/20100624TR-HowTribalAretheTaliban-FINAL.pdf>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Рзехак, Л. *„Пущунско поведение: Паштунвали като идеал за почтено поведение и племенен живот сред пущуните, Мрежа на афганистанските анализатори (МАО), март 2011 г. (https://www.afghanistan-analysts.org/wp-content/uploads/downloads/2012/10/20110321LR-Pashtunwali_Exec_Summary.pdf), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.*

Садат, Н., *„Гей революцията в Афганистан може да освободи мюсюлманския свят“, Журнал по международни отношения на „Джорджтаун“, 12 октомври 2015 г. (<https://www.georgetownjournalofinternationalaffairs.org/online-edition/afghanistans-gay-revolution-can-liberate-the-muslim-world>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.*

„Салам ватандер“,

„Талибаните са убили двама души заради „бача бази“ в Баглан“, 23 септември 2016 г. (<http://salamwatandar.com/english/Article.aspx?a=25789>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Злоумишлената практика „бача бази“ продължава да проваля животи“, 21 май 2017 г. (<http://salamwatandar.com/english/Article.aspx?a=31783>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Млади момчета, насилвани за „бача бази“ от полицаи“, 22 май 2017 г.
(<http://salamwatandar.com/english/Article.aspx?a=31809>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Самюъл Хол Кънсълтинг“, „Надежда зад решетки - момчетата от ЦРМ в Кабул“, 18 август 2017 г.
(<http://samuelhall.org/wp-content/uploads/2017/08/Samuel-Hall-Hope-behind-bars-2017-for-Children-in-Crisis-.pdf>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Сатърдей пейпър“, „Талибаните изтезават депортиран от правителството на Абът“, Издание № 32, 4-10 октомври 2014 г. (<https://www.thesaturdaypaper.com.au/news/politics/2014/10/04/taliban-tortures-abbott-government-deportee/14123448001068>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

Шустър, Л., Интервю по „Скайп“, 29 август 2017 г. Доктор Лиза Шустър [Liza Schuster] е социолог към университета „Сити Юнивърсити“ в Лондон, която е събираща информация на място в Афганистан и която изследва въздействието на депортирането на афганистанци, като е публикувала няколко академични изследвания по темата.

Шустър, Л. и Маджиди, Н., „Стигма за депортиране и ремиграция“, във: *Вестник на етническите и миграционните изследвания* бр. 41 (4), 2015 (<http://openaccess.city.ac.uk/12992/1/2014JEMS.pdf>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

Шустър, Л. и Маджиди, Н., „Какво се случва след депортацията? Преживяванията на депортираните афганистанци“, в: „Миграционни проучвания“, 1(2), стр. 221-240, 2013 г.
(<http://openaccess.city.ac.uk/4717/1/2013%20Schuster%20Majidi%20.pdf>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

СД („Спасете децата“), „Знания, нагласи и практики на насилие и вредни практики срещу децата в Афганистан: базисно проучване“, 1 септември 2017 г.
(https://resourcecentre.savethechildren.net/node/12361/pdf/violence_against_children_kap_survey_afghanistan_2017.pdf), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Сидики, А., интервю по „Скайп“, 11 август 2017 г. Абубакар Сидики е старши кореспондент за Афганистан и Пакистан за РСЕ/РС.

„Шпигел онлайн“, „Младите либерални елити в Афганистан предизвикат талибаните“, 24 юли 2017 г.
(<http://www.spiegel.de/international/world/a-seed-sown-by-the-west-afghanistan-s-young-liberal-elites-challenge-the-taliban-a-1158572.html#ref=rss>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

Швеция,

Лифос, „Бача бази - танцуващи момчета I Афганистан“, 30 ноември 2015 г., достъпно на адрес:
(<https://coi.easo.europa.eu/administration/sweden/PLib/15113001.pdf>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Лифос, „Татуировки I Афганистан“, 13 септември 2017 г., достъпно на адрес:
(<https://coi.easo.europa.eu/administration/sweden/PLib/170913202.pdf>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

ШМАСР (Шведската международна агенция за сътрудничество в развитието), „Правата на ЛГБТИ лица в Афганистан“, ноември 2014 г.,

(<http://www.sida.se/globalassets/sida/eng/partners/human-rights-based-approach/lgbti/rights-of-lgbt-persons-afghanistan.pdf>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Швейцария, ДСМ (Държавен секретариат по миграция), „Бележка Афганистан - Бача бази“, 8 март 2017 г. (<https://www.sem.admin.ch/dam/data/sem/internationales/herkunftslander/asien-nahost/afg/AFG-bacha-bazi-f.pdf>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Сидни морнинг херълд“, „Правителството ще разследва твърденията за изтезания на депортирания търсец убежище Заинула Насери“, 27 октомври 2014 г. (<http://www.smh.com.au/federal-politics/political-news/government-to-investigate-torture-claims-of-deported-asylum-seeker-zainullah-naseri-20141027-11cp1w.html>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

БРЖ (Бюро за разследваща журналистика),

„От Кент до Кабул - бившите деца, търсещи убежище, изпратени обратно в Афганистан“, 17 юли 2015 г. (<http://labs.thebureauinvestigates.com/from-kent-to-kabul/>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Непридружени деца, търсещи убежище: интервю с Катрин Глаудел [подкаст], 17 юли 2015 г. (<https://soundcloud.com/tbij/unaccompanied-asylum-seeking-children>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Списание Тайм“, „Аз съм жена, която живя като момче: моите години като баша пош“, 15 септември 2014 г. (<http://time.com/3379066/afghan-woman-boy-bacha-posh/>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Таймс“, „Афганистанец ще бъде обесен, защото е християнин“, 6 февруари 2011 г. (<https://www.thetimes.co.uk/article/afghan-to-hang-for-being-christian-x77plq88vqv>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

СПВ (Служба за племенни връзки),

„Спорове за земя в Афганистан: случаят в Пактика“, декември 2008 г. ([http://www.tloafghanistan.org/Land%20Based%20Conflict%20in%20Paktia%20\(2008\).pdf](http://www.tloafghanistan.org/Land%20Based%20Conflict%20in%20Paktia%20(2008).pdf)), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Тежки спорове за земя и системи за поземлена собственост в провинция Хост“, октомври 2014 г. (<http://www.tloafghanistan.org/Major%20Land%20Disputes%20and%20Land%20Titling%20Systems%20of%20Khost%20Province%20-%20USIP%20October%202014.pdf>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

КГ („Килид Груп“),

„12 убити и ранени при сблъсък за земя в Нагархар“, 25 февруари 2017 г., кеширана версия, достъпна на адрес: (http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:2Na5_grPirIJ:tkg.af/english/2017/02/25/12-killed-injured-clash-land-nangarhar/+&cd=1&hl=en&ct=clnk&gl=mt), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„18-годишен спор за парцел е разрешен“, 14 юли 2015 г., достъпно на адрес: (<http://peace.pajhwok.com/en/dispute-resolution/18-year-dispute-over-piece-land-resolved>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Толо нюз“

„20 души са ранени при сблъсъци в Балх“, 19 април 2015 г. (<http://www.tolonews.com/afghanistan/20-people-injured-balkh-clashes>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Полицейски шеф в Бадгис е обвинен в изнасилване на три полицайки“, 22 септември 2012 г. (<http://www.tolonews.com/afghanistan/badghis-police-chief-accused-raping-3-policewomen>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Мъж от Баглан е издирван за убийството на семейството си“, 11 април 2015 г. (<http://www.tolonews.com/afghanistan/baghlan-man-sought-killing-his-family>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Полицията арестува мъж в Баглан, защото обезглавил жена си“, 27 август 2015 г. (<http://www.tolonews.com/afghanistan/police-arrest-baghlan-man-beheading-wife>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

ОК (Обединеното кралство), Министерство на вътрешните работи,

„Информационна бележка за страната и политиката – Афганистан: индусите и сикхите“, февруари 2017 г. ([https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/590778/AFG - Sikhs and Hindus - CPIN - v3 1 February 2017 .pdf](https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/590778/AFG_-_Sikhs_and_Hindus_-_CPIN_-_v3_1_February_2017_.pdf)), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

„Информационна бележка за страната и политиката – Афганистан: Сексуална ориентация и полова идентичност“, януари 2017 г. ([https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/584025/Afghanistan - SOGI - CPIN -January 2017 .pdf](https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/584025/Afghanistan_-_SOGI_-_CPIN_-_January_2017_.pdf)), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

ООН (Организация на обединените нации),

Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик по правата на човека на вътрешно разселените лица за мисията му в Афганистан“, А/HRC/35/27/Add.3, 12 април 2017 г., (<http://www.refworld.org/docid/593a98014.html>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик за насилието спрямо жени, неговите причини и последствия“, Допълнение: Мисия в Афганистан, А/HRC/29/27/Add.3, 12 май 2015 г. (<http://www.refworld.org/docid/5583f8224.html>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

МООНСА (Мисия на ООН за съдействие в Афганистан), „Път, който да бъде извървян“: Актуализация за прилагането на Закона за премахване на насилието срещу жените в Афганистан, 16 декември 2013 г.

(https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_evaw_law_report_2013_revised_on_16_dec_2013.pdf), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

МООНСА (Мисия на ООН за съдействие в Афганистан), „Афганистан - защита на цивилните във въоръжен конфликт“, *средногодишен доклад 2017*, юли 2017 г.

(https://unama.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_in_armed_conflict_midyear_report_2017_july_2017.pdf), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

МООНСА (Мисия на ООН за съдействие в Афганистан), „Афганистан - защита на цивилните във въоръжен конфликт“ - *Годишен доклад за 2015 г.*, февруари 2016 г.

(https://unama.unmissions.org/sites/default/files/poc_annual_report_2015_final_14_feb_2016.pdf), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

МООНСА (Мисия на ООН за съдействие в Афганистан), „Афганистан - защита на цивилните във въоръжен конфликт“ - *Годишен доклад за 2016 г.*, февруари 2017 г.

(https://www.ecoi.net/file_upload/1226_1486385735_protection-of-civilians-in-armed-conflict-annual-report-2016-feb2017.pdf), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

МООНСА (Мисия на ООН за съдействие в Афганистан), имейл, 2 октомври 2017 г. Коментари на МООНСА, направени по време на прегледа на този доклад.

МООНСА (Мисия на ООН за съдействие в Афганистан), „Правосъдие чрез очите на афганистанските жени: случаи на насилие срещу жените, при които е подхотено посредством медиация и съдебно решение“, април 2015 г., достъпно на адрес: (<http://www.refworld.org/docid/55814b3c4.html>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

МООНСА (Мисия на ООН за съдействие в Афганистан), „Откраднатите земи на Афганистан и неговия народ“ - *правната рамка* - част 1 от серия от 3 части, август 2014 г.

(https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_rol_unit_part_1_legal_framework_final-2.pdf), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

КООНСИ (Комитет на Организацията на обединените нации срещу изтезанията), „Заклучителни наблюдения върху втория периодичен доклад за Афганистан“, CAT/C/AFG/CO/2, 12 юни 2017 г., (<http://www.refworld.org/docid/596f4f754.html>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

ПРООН (Програма за развитие на ООН), „Правна среда, човешки права и отговори на ХИВ сред мъжете, които правят секс с мъже и транссексуални лица в Азия и тихоокеанския регион: Програма за действие“, 2010 г.

(<https://hivlawcommission.org/wp-content/uploads/2017/06/Legal-environments-human-rights-and-HIV-responses-among-men-who-have-sex-with-men-and-transgender-people-in-Asia-and-the-Pacific.pdf>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

ПОСООН (Програма на Организацията на обединените нации за околната среда), „Управление на природните ресурси и укрепване на мира в Афганистан“, май 2013 г.

(https://postconflict.unep.ch/publications/UNEP_Afghanistan_NRM_report.pdf), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

ФООНН (Фонд на ООН за населението) „Афганистан, детски бракове“, няма дата

(<http://afghanistan.unfpa.org/node/15233>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

ФООНН (Фонд на ООН за населението) „Афганистан, *Заедно можем да сложим край на детските бракове*“, 18 април 2017 г. (<http://afghanistan.unfpa.org/en/news/together-we-can-end-child-marriage>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

ВКБООН (Върховен комисар на ООН за бежанците), ИИСП (Изследване и информация за страната на произход), „*Тематичен доклад на ИИСП, Афганистан: Кръвни вражди*“, февруари 2014 г. (<http://www.refworld.org/pdfid/53199ef64.pdf>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

ВКБООН (Върховен комисар на ООН за бежанците), „*Това сме ние - проучване на профила, опита и причините за бягството на непридружени и разделени деца от Афганистан, търсеци убежище в Швеция през 2015 г.*“, октомври 2016 г. (<http://www.refworld.org/docid/581b4b684.html>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

СООННП (Служба на ООН по наркотиците и престъпността), „*Нов Наказателен кодекс, приет в Афганистан*“, 4 март 2017 г. (<https://www.unodc.org/afghanistan/en/frontpage/2015/new-penal-code-adopted-in-afghanistan.html>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

Генерален секретар на ООН (Генерален секретар на ООН), „*Доклад на генералния секретар за сексуалното насилие, свързано с конфликти*“, S/2015/203, 23 март 2015 г., (https://unama.unmissions.org/sites/default/files/wps-sg_report_crsv_march_2015_0.pdf), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

Генерален секретар на ООН (Генерален секретар на ООН), „*Доклад на генералния секретар за сексуалното насилие, свързано с конфликти*“, S/2017/249, 15 април 2017 г. (<http://www.un.org/en/events/elimination-of-sexual-violence-in-conflict/pdf/1494280398.pdf>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Генерален секретар на ООН (Генерален секретар на ООН), „*Ситуацията в Афганистан и нейните последствия за международния мир и сигурност*“, A/71/932-S/2017/508, 15 юни 2017 г., достъпно на адрес: (https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_15_june_2017.pdf), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

Генерален секретар на ООН (Генерален секретар на ООН), „*Ситуацията в Афганистан и нейните последствия за международния мир и сигурност*“, A/72/392-S/2017/783, 15 септември 2017 г. (http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2017/783), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

Генерален секретар на ООН (Генерален секретар на ООН), „*Ситуацията в Афганистан и нейните последствия за международния мир и сигурност*“, A/71/826-S/2017/189, 3 март 2017 г. (<http://www.refworld.org/docid/58c276634.html>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

САЩ (Съединени американски щати)

ИСК (Изследователска служба на Конгреса), „*Афганистан: управление след талибаните, сигурност и политика на САЩ*“, 7 ноември 2017 г. (<https://fas.org/sgp/crs/row/RL30588.pdf>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

САЩ (Съединени американски щати), Библиотека на конгреса, „*Афганистан: Правителството обяви проект за нов Наказателен кодекс*“, „Глоубъл лигъл монитор“, 1 юли 2017 г. (<http://www.loc.gov/law/foreign->

[news/article/afghanistan-government-announces-new-draft-penal-code/](#)), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

САЩ (Съединени американски щати), Библиотека на конгреса, *„Законови, които криминализират вероотстъпничеството в избрани юрисдикции“*, май 2014 г.

(<https://www.loc.gov/law/help/apostasy/apostasy.pdf>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

САЩАМП (Агенция на САЩ за международна помощ), *Радио „Салам ватандер“*, 1 октомври 2013 г.

(<https://www.usaid.gov/news-information/fact-sheets/salam-watandar-radio-service>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

КСАЩМРС (Комисия на САЩ за международна религиозна свобода),

„Годишен доклад за 2011 г. - Афганистан“, май 2011 г.

(<http://www.uscifr.gov/sites/default/files/resources/ar2011/afghanistan2011.pdf>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Годишен доклад за 2013 г. - Афганистан“, 30 април 2013 г.

(<http://www.uscifr.gov/sites/default/files/resources/Afghanistan%202013.pdf>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Годишен доклад за 2017 г. - Афганистан“, 26 април 2017 г.

(<http://www.uscifr.gov/sites/default/files/Afghanistan.2017.pdf>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

ДДСАЩ (Държавен департамент на САЩ),

„Доклади за страните за практиките в областта на човешките права за 2016 г. – Афганистан“, 3 март 2017 г. (<https://www.state.gov/documents/organization/265742.pdf>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Доклад за международните религиозни свободи за 2012 г. - Афганистан“, 20 май 2013 г.

(<https://www.state.gov/documents/organization/208634.pdf>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Доклад за международните религиозни свободи за 2013 г. - Афганистан“, 28 юли 2014 г.

(<https://www.state.gov/documents/organization/222535.pdf>), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

„Доклад за международните религиозни свободи за 2015 г. - Афганистан“, 10 август 2016 г.

(<https://www.state.gov/documents/organization/256511.pdf>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Доклад за международните религиозни свободи за 2016 г.“, 15 август 2017 г.

(<https://www.state.gov/documents/organization/269168.pdf>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Доклад за трафика на хора през 2017 г. - Афганистан“, 27 юни 2017 г.

(<https://www.state.gov/j/tip/rls/tiprpt/countries/2017/271129.htm>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

ИМСАЩ (Институт за мир на Съединените щати),

„Обръщане на внимание на земята и конфликта в Афганистан“, юни 2015 г.
(<https://www.usip.org/sites/default/files/SR372-Addressing-Land-Conflict-in-Afghanistan.pdf>),
разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Върховенство на закона, управление и човешки права в Афганистан 2002-2016 г.“, 29 август 2017
(<https://www.usip.org/sites/default/files/PW130-Rule-of-Law-Governance-and-Human-Rights-in-Afghanistan-2002-to-2016.pdf>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

„Афганистанската бежанска криза през 2016 г.“, Информация за мира 220, февруари 2017 г.
(<https://www.usip.org/sites/default/files/2017-02/PB220-The-Afghan-Refugee-Crisis-in-2016.pdf>),
разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Принудителното завръщане на афганистанските бежанци и последиците за стабилността“,
Информация за мира 199, януари 2016 г. (<https://www.usip.org/sites/default/files/PB199-The-Forced-Return-of-Afghan-Refugees-and-Implications-for-Stability.pdf>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Достъпът на жените в Афганистан до правосъдие: Индивидуалните в сравнение с общностните
барииери пред правосъдието, 2014 г. (https://www.usip.org/sites/default/files/PW98_Women's-Access-to-Justice-in-Afghanistan.pdf), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

Ван Хауте, М., „Миграция за връщане към Афганистан - връщане назад или движение напред“ „Палгрейв
Макмилан“, Лондон, 2016 г.

„Вайс нюз“, „Портрети на афганистанки, хвърлени в затвора за „престъпления спрямо морала“, 18 май
2015 г. (https://www.vice.com/en_us/article/jma8dg/portraits-of-afghani-women-imprisoned-for-moral-crime),
разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

ВА („Войс ъф Америка“),

„Талибаните поеха отговорност за убийството на „християнски мисионери“, 6 август 2010 г.
(<https://www.voanews.com/a/taliban-claims-responsibility-for-killing-christian-missionaries-100179814/123409.html>), разглеждано на: 25 ноември 2017 г.

„Някои афганистански журналистки се връщат зад бурката“, 11 октомври 2014 г.
(<https://www.voanews.com/a/afghanistan-female-journalists-reporters-taliban-womens-rights/2480999.html>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

Уахид, А., Интервю по „Скайп“, 26 август 2017 г. Ахмад Уахид е независим изследовател на Афганистан и бивш
анализатор за програмата за култура и конфликт в Афганистан, Пакистан и регионите на Централна и Южна
Азия към Военноморската академия на САЩ. Програмата се стреми да предоставя информация и оценки на
културата и конфликтите на военния персонал, дипломатите, академичните среди и широката общественост.

Вардак, А., „Десетилетие и половина от възстановяването на съдебната система в Афганистан: общ
преглед“, Институт „Ван Воленховен“, 2016 г.
(<https://www.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/rechtsgeleerdheid/instituut-voor-metajuridica/afghanistans-justice-system-vs-2016.10.04.pdf>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

„Вашингтон пост“

„След нападението в Орландо преобладаващата гледна точка е, че в Афганистан „няма гейове“, 14 юни 2016 г. (https://www.washingtonpost.com/world/asia_pacific/after-brutal-attack-prevailing-view-is-there-are-not-any-gays-in-afghanistan/2016/06/14/daabf704-31a5-11e6-ab9d-1da2b0f24f93_story.html?utm_term=.d432020425e9), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„В Афганистан талибаните не са единствените, които се борят за земя“, 31 май 2016 г. (https://www.washingtonpost.com/world/asia_pacific/in-afghanistan-the-taliban-isnt-the-only-group-battling-for-land/2016/05/30/ae931813-109c-43d4-adca-f5bae69cd061_story.html?utm_term=.b18428227e6e), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

„Кафене в Кабул е на първа линия в афганистанската културна война“, 24 август 2014 г., достъпно на адрес: (<https://www.abqjournal.com/451205/kabul-cafe-is-on-the-front-line-in-afghan-culture-war.html>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

ЖАЖ (Жени за афганистанските жени)

21 август 2017 г. Висш представител на „Жени за афганистанските жени“ (ЖАЖ), неправителствена организация, работеща в 13 провинции, която предоставя услуги, консултиране и подкрепа на афганистанските жени в ситуации на насилие, базирано на пола.
21 ноември 2017 г. Имейл от висш представител (допълнителен).

Центрове за семейно насочване (ЦСН), няма дата (<http://www.womenforafghanwomen.org/family-guidance-centers>), разглеждано на: 30 ноември 2017 г.

ФПИЖД (Фондация за правни изследвания за жените и децата), „Изследване на сексуалния тормоз спрямо жените на обществени места, на работното място и в образователните институции в Афганистан“, 2015 г. (<http://harassmap.af/wp-content/uploads/Research%20on%20sexual%20harassment%20against%20women.pdf>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

СПП (Световна програма по прехраната), „СПП осигурява хранителна подкрепа за жените кучи в Южен Афганистан“, 31 януари 2013 г. (<https://www.wfp.org/stories/wfp-provides-nutritional-support-kuchi-women-southern-afghanistan>), разглеждано на: 29 ноември 2017 г.

Уайли, Л., „Земя, хора и държава в Афганистан: 2002-2012 г.“, Отдел за изследвания и оценка на Афганистан (ОИОА) и Институт за мир на Съединените щати (ИМСАЩ), февруари 2013 г. (<https://areu.org.af/wp-content/uploads/2016/02/1303E-Land-II-CS-Feb-2013.pdf>), разглеждано на: 27 ноември 2017 г.

Вимпелман, Т., „Пропуските в защитата: Пол, насилие и власт в Афганистан“, „Юнивърсити ъф Калифорния Прес“, Оукланд, 2017 г., достъпно на адрес: (<https://www.luminosoa.org/site/books/10.1525/luminos.32/>), разглеждано на: 24 ноември 2017 г.

Анонимни и непублични източници

Тези източници са изброени и в библиографията по-горе и са описани в уводната част.

- ЖАЖ (Жени за афганистанските жени). Старши представител на „Жени за афганистанските жени“ (ЖАЖ), неправителствена организация, която действа в 13 провинции и предоставя услуги, терапия и подкрепа на афганистанските жени в ситуации на насилие, базирано на пола. Представителят бе интервюиран по „Скайп“ на 21 август 2017 г. и последвалите имейли бяха получени на 22 ноември 2017 г.
- Правен съветник за Норвежкия съвет за бежанците (НСБ), който е базиран в Афганистан и работи по въпросите на споровете за земя (жилища, земя, права на собственост) с разселени и завръщащи се в Афганистан. НСБ е независима хуманитарна организация, която предоставя хуманитарна помощ и наблюдава и съобщава за разселените общности в Афганистан. Правният съветник на НСБ бе интервюиран по „Скайп“ на 29 август 2017 г.
- Служителят в програмата е бил базиран в Кабул до 2015 г., често се връща в страната, работил е за няколко международни НПО-та в Афганистан с хора, които се завръщат обратно в Афганистан, в продължение на последните няколко години. Лицето за контакт беше интервюирано на 7 август 2017 г. по „Скайп“ и поиска да остане анонимно от съображения за сигурност.

Приложение II : Цели и въпроси

Преследване вследствие на социални и правни норми

Наказателно право и наказания за престъпления

- Как правната рамка в Афганистан третира престъпленията съгласно гражданското, ислямското и обичайното право и традициите?
- За какви престъпления се налага смъртно наказание съгласно ислямското и обичайното право и съгласно Наказателния кодекс? Наказателно преследване за предполагаеми престъпления съгласно афганистанските наказателни закони, ислямското право и обичаите; съдебни и извънсъдебни наказания, които се практикуват (от държавата, извън държавните власти).

Нарушения на религиозните норми

- Каква е правната позиция и социалното третиране на хората, които се разглеждат като вероотстъпници, богохулци, напуснали исляма, или на критикуващите религията (от обществото, от държавата, от действащи лица извън държавни власти или от бунтовници в конфликта)?
- Каква е ситуацията и третирането на членове на бахаите, индусите и сикхите?
- Има ли начини на практика да се избегне това да бъдеш преследван?

Насилие срещу жените, което е базирано на пола

- Как са третирани и възприемани жените в обществото? Как са третирани жените, които нарушават социалните норми? Това може да включва нарушения на нормите за половете, правилата за поведение, правилата за обличане или включването в нетрадиционни професии или обществени роли.
- Каква е ситуацията и третирането на жени, които са извършили/обвинени са, че са извършили изневяра/зина? Как са третирани двойките или мъжете, когато са обвинени в изневяра?
- Как са третирани жените от държавата и от действащите лица, които не са свързани с държавните власти, когато търсят защита от насилие, базирано на пола?
- Има ли начини жените да избегнат преследване, базирано на пола?

Сексуална ориентация/полова идентичност/интерсексуалност (ЛГБТИ)

- Как биват възприемани и третирани в афганистанското общество еднополовите дейности и въпросите на половата ориентация? Как са третирани в правото хората, които се припознават като ЛГБТИ или участват в еднополови дейности? А от обществото, държавата и групировките, които са извън държавните власти?
- На разположение ли е подкрепа за лицата, които нарушават социалните възгледи/норми за сексуалността и половите идентичности?

Тормоз на деца и бача бази

- Насилие срещу деца, включително сексуално насилие (включително „бача бази“) и домашно насилие;
- Нарушения на човешките права, които са специфични спрямо пола или спрямо децата като например бракове с деца;
- Има ли начини да се избяга от подобни ситуации?

Лични спорове, конфликти за земя и кръвни вражди

- Какви са характеристиките на тези явления и как биват разрешавани те? Каква роля играят етническите, религиозните или политическите измерения?
- Какви са средствата за разрешаване на подобни спорове и ефективни ли са те?
- Има ли възможност за разрешаване или за избягване на преследване?
- Какви са методите за разрешаване на споровете и важността на решенията на джиргите и шурите при разрешаването на конфликти и проблеми?

Афганистанци, които са прекарвали време в западни държави

- Какво е третирането от страна на държавата, обществото и бунтовническите групировки на афганистанците, които са „озападнени“, след като са прекарвали време в Европа или други западни държави?